«سیاست»

د

«سیالانو لوبه»

سیاسي فلسفه

ځېړنه او ارزونه

ډاکتر سید شیراقا حرکت

Ketabton.com

سیاسي فلسفه

POLITI

Res

By Dr

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

۱- سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه
«ترکاڼي د بیزو کار ندي !»
۲- حرکت
۳- بې مجرمه جرم که بې ګناه مجرم
۴- ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، ګلوبالیزم، کسموپولیتیزم..
۵- یویشتمه پېړۍ او دنړۍ اجتماعي ـ سیاسي نظام
۶- د حرکت لومړۍ کلیزه
۷- ناوړه ستراتیژۍ او ناوړه تصادف
۸- پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟
۹- دافغانستان پېښې او د خپرونې غبرګون
۱۰ - رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !
۱۱- دنوي افغانستان دجوړېدو ۲۶۰ کلیزي دنړیوال جشن غونډې ته
۱۲- دموکراسي په تیورۍ او عمل کې
۱۳ ــ دخپرونې دریمه کالیزه
۱۴- دسلیم عقل او وجدان په حکم
۱۵- په یویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزشونه او معیارونه
۱۶- افغان هېوادپال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

۱۷- اداري مسئو لیتونه ،صلاحیتونه اوحقوقي ـ قانو ني مکلفیتونه
۱۸- یواځې دمعاشونو منطقي تناسب په هیواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضمانت کیدلې شي.
۱۹- جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغمیزي دحل لاره نه ده.
۲۰ ــ د بشرد ژوند دونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟
۲۱- راشئ ! چې همدا وړې شړې شي
۲۲ ــ دکابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي !!!
۲۳- دپاریس کنفرانس ! ګذارشونه او واقعیتونه.
۲۴- زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي
۲۵- آزادي ـ تر هر څه لوړې ملي، اولسي اوفردي ارزش !
۲۶- اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟
۲۷- افغان ملي اوپښتني قومي وحدت په سیمه کې دسولې ضامن دي.
۲۸- هره سیاسي قضیه دحل تاکلې لار لري !
جنګ او زور دافغانانو دغمیزي د حل لار نده !
۲۹- داوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟
۳۰- دحرکت خپرونې پنځمه کلیزه
۳۱- دموکراسي او انتخابات
۳۲- *افغان اولس د جفاء سزاوار ندي !*
۳۳- افغان اولس کله هم زور ته نه دي تسلیم شوې ،دا ځل به هم تسلیم نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴ ـ جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟
۳۵ ـــ افغانان ولې خپل ملي ارزشونه او مسئولیتونه نه پیژني
۳۶ ـ مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه

«ترکاڼي د بیزو کار ندې !»

خدای انسان ذاتاً سیال او آزاد پیدا کړېدې. ټولنیز ملي او بین المللي عام قوانین د نژادي، سیاسي، مذهبي، قشري او نورو تفاوتونو د تبعیض پرته هرچاته د دې حق ورکوي چې ځان لپاره یو تر بله سره سیال ټولنیز واحدونه، سیاسي نظامونه، اقتصادي جوړښتونه، عقیدوي او نظریاتي ټولنې ځانګړې اخلاقي رسوم او عادات او د خوښې او غم ځانګړي ذات البیني فامیلي، قشري، قومي او نور ټولنیز اړیکي او مناسبات ولري. یوائې او یوائې د سیالو سیاسي، اجتماعي، نژادي، قومي، قبیلوي، مذهبي، طبقاتي، قشري او فامیلي واحدونو په موجودیت سره نړیوالې سیالې سیاسي ټولنې او نظامونه جوړیدلې شي. کورنۍ "فامیل" چې د ټولنیز جوړښت دودانۍ اساسي خښته ګڼل کیږي، که د دوه سیالو متعهدو انسانانو "ښځې او نر" څخه جوړه نه وي او د بنسټ څخه د ټولنیز جوړښت په څټه کې د باداری او غلامۍ مناسبات اخښلي وي، د سیالو بشري ټولنو جوړیدل به هم ناممکن کار وي. همدا سبب دې چې د اسلام مبین دین د سیالو کورنیو د جوړولو لپاره زیات ارزش قایل دې او کفائت د دغه تړون او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشکل لپاره اساسي او لازمي شرط ګڼل کیږي .دموکراسي چې دننیو پرمختللو ټولنو دملي او بین المللي مناسباتو او سولئیز ګډو ژوند عمده او منل شوې اصل ګڼل کیږي هم یواځې ددغه ټولنو دداخلي ذات البیني سیالو نژادي، قومي، قشري، مذهبي او داسې نورو مناسباتو او دمختلفو دولتونو ترمنځ دبین المللي سیال تقابل او رقابت په نتیجه کې تحقق موندلې شي .سیالي او شریکي زمونږ دافغانی ټولنیزژوند او کلتور معروفې معقولي، دپښتني خودګردانه ټولنیز ژوند، مناسباتواوا ولسي دموکراسۍ ستر عامل او دافغانی ټولنیز دینامیزم یواځینې محرک او انګیزه ګڼل کیږي .دنړۍ دټولو مملکتونو ترمنځ پایداره او همیشني انترناسیونالیستي سولئیز اړیکي هغه وخت ټینګیدلې شي چې ددغه ځنځیر او تسلسل هرې کړۍ ته دناسیونالیستی ذات البیني سیال دریز کلکې اوبه ورکړې شوې وي. یواځې دناسیونالیزم او انترناسیونالیزم دسالم متقابل تناسب او دسیال مشروع رقابت او توازن په نتیجه کې د اولسونو دهر اړخیزه متناسباتو انکشاف او همیشنې ګډ سولئیز ژوند تضمینیدلې شي .دهمدغه مشروع رقابتونو او سیالیو په نتیجه کې ا ولسونه او قومونه دپرمختګ روښانه او اُچتو افقونو ته رسیدلي، ځانونو لپاره یې هوسا ټولنیز شرایط برابر کړي او دسیال خوشبخت ژوند خاوندان دي .زما په عقیده ددغه ډول متقابل سیال رقابت دحفاظت او حراست په وړاندې هم باید دبشري ټولنې هر غړې، هره ټولنه په ځانګړې، هر اولس او بشری ټولنه په مجموع کې ځانګړی مسؤلیتونه ولري او دې کارته لازمه همیشنۍ جدي پاملرنه وشي.سیالي نسبي مفهوم دې. پخوا چې ټولنیز ژوند

ډیر بعدونه نه درلودل، علم او تخنیک ډیر انکشاف نه وو کړې او دانسانانو ژوند او مناسباتو هم ډیره ساده بڼه درلوده نو دهغوی ترمنځ سیالي هم ډیره ساده ،کمرنګې او د هر چا په قابو کې راتلای شوه او دموضیعی ارزشونو او نورماتیفونو مطابق په اصطلاح دهر چا له لاسه پوره وه . خو دهغې ورځې څخه چې علم او تخنیک انکشاف کړې او داکثره مملکتونو تخنیکي، اقتصادي او خصوصاً نظامي امکانات لوړ شوي نو سیالي او شریکي هم کثیر الجوانبه شوې او نه یواځې دهر چا بلکه دهرا ولس دامکاناتو څخه وتلې او حقیقت دادې چې زمونږ غوندې بې وسه اولسونه خو دلویو هیوادونو دحرص دښامار په پنجره کې دتیارې مړۍ په څیر پراته دي او یواځې دنوبت په مراعات او یا دضرورت له مخې به یې په مناسب وخت کې له ستوني تیروي .

پخوا که به چا دبدنیت له مخې توره په اوږه او پنځه کسان به یې په ځان پسې کړل نیم به ترې په لار یخنۍ، ګرمۍ، لوږې، تندې مړه، میاشتې کلونه به یې په لار تیر ،باالاخره که به یې په کوم کلي، ښار حمله وکړه هم به پخپله مړه او هم به یې نور ووژل، دبری په صورت کې چې به کوم څه دمنډۍ له مخې په لاس ورغلي وؤ دځان سره بار او اکثروخت به یې ددوباره راستنیدو احتمال هم ډیر کم وو. په مجموع کې هغه وخت ژوند فقیر وؤ ، چا دومره څه نه درلودل چې بل پری ښاد شي.همداسې که کوم تجار به په اوښ، قچر له اروپا څخه بنجارګی سامان یا بل څه داسیا په لور بار کړل اکثراً به تری داړه مارو په لار کی چور کړی وؤ او که راوبه یې رسول بیا هم معمولاً په بدل کی به یې دهغه ځای دخلکو سره یو ډول تبادلوي مرسته وه . چا په کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارق العاده ګڼې نه شوې کولې .هغه وختونو کې دا هم ممکنه وه چې ځینې اولسونه دنړۍ په کوم لیري کنج کې د کشور کشایانو له نظره پټ پاتې شي او په اصطلاح که ښه ژوند ولري یا بد پخپله یې سره پالي او ګالي .لیکن نن داوسني علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او دځینې هیوادونو عظیمو اقتصادي امکاناتو په نتیجه کې دبشري ژوندانه، تولید ، استوګنې، تجارت او داسې نور ټول اړخونه دومره تخصصي او دینامیک شوي چې دثانیې په زرمې او میلیونمې برخه کې عظیمې محاسبې او چارې سرته رسیږي . دتولید نوعیت، کمیت او کیفیت دساعتونو او ورځو په جریان کې دبهبود په لور تغیر کوي . هر څه دډیرو ماهرو متخصصینو لخوا دتړلو تخنیکي سیستمونو پواسطه پروګرامیږي او بعدي تولید ، انتقال او دپیسو او دسود او زیان سنجش یې هم دهمدغه مغلقو تخنکي کمپیوټري سیستمونو په ذریعه سرته رسیږي . نن تولید کوم پرابلم ندې ، نن پرابلم دادې چې جانب مقابل به څه ډول تولید کوي او دچا مال به په ښه او مناسبه بیه بازار ته عرضه کیږي . بشري شعور پدغه سیالۍ کې وروسته پاتې دې یواځې دبشري شعور دقیق پیداوار چې دعصر او زمان په دینامیکه پروسه کې پخپل وخت او حتا ووایم چې دوخت څخه دمخه تولید شوي اوسي مسابقه کولې او ګټلې شي. پخوا که به پوله په پوله ګاونډې دچا نیک یا بد رقیب کیدلې شو، نن ددنیا په لیري کنج کې مملکت خو لا څه چې په یوه کوټه کې ناست منفرد انسان دیوه مملکت او حتا دبشریت په ستر دوست یا دښمن بدلیدلې شي. که کوم اولس دخپل مملکت څخه دفولادو قلعه تاوول خو لا څه چې دفولادو صندوق هم جوړ کړي دچا

دشر او خیر څخه ځان نشي خلاصولې ځکه چې نن ټولې دښو او بدو معاملې دالکترو مقناطیسی امواجو په ذریعه سرته رسیږي او هغه پرته دموانعو نژدې دنور په سرعت سره دنړۍ هر کنج ته همزمان رسیږي.نن په صندوق کې ځان حصارول سیالي نده بلکه په سیال فهم، سیال عزم او سیال دینامیزم سره دعمل میدان ته وتل پکار دي . داستعمار او استثمار شکلونو کاملاً تغیر کړیدې، دهغې په تار او پود باندې پوهیدل ضرور دي . دخوشباورۍ او سادګۍ وختونه ډیر پخوا تیر شویدي که نه نو پداسې یوه نامحسوس شکل سره ددآسې عظیم بار لاندې سرې ملا ماتې پریوځي چې دا بد لپاره به پورته نشي . نن دسود او زیان محاسبې په حبه او کسیره سره کیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي . دسپتمبر دیوولسمی نیټې دپیښې څخه وروسته دالمان دولت دتروریزم پر ضد دمبارزی لپاره ۳ میلیارده ډالرو ته ضرورت درلود. هغوی یواځې دسګرټو په بیه کې دوه سنته اضافه کړل او ددغه پیسو عمده برخه دهمدغه دوه سنتونو (فینیک)څخه جوړه شوه. دتلفون، انټرنیټ او همداسې نورو شیانو بیه هم په کمو پیسو حسابیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي او ددې پیسو دتحصیل په خاطر نه څوک چا پسې سپاهي لیږي او نه قمچینه اخلي که د میکروسوف د انټرنیټ او که دتلیفون څښتن دې ، لیري په خپله تورتمۍ کوټه کې له نظره پټ ناست دې او میلیاردونه ډالر پخپله ورځي .پدې توګه سیالي دموضیعي چاپیریال او محدودو څخه وتلې او سراسري نړیوال بعدونه یې پیدا کړیدي . دهغې ټول ارزشونه او نورماتیفونه دبین المللی معیارونو له مخې تعینیږي . هر څوک که سیاله لوبه کول غواړي نو ځانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به په بین المللی معیارونو سره برابروي. ملي او موضیعي ارزښونه که د بین المللی معیارونو سره سیال نه وي د ارزښ وړ نه دي. که څوک پداسې معیارونو سره دلوبې میدان ته ووځي حتماً به یې بایلي. ژوند کثیر الجوانبه شوي. دمبارزې سنگرونه هم بې شمیره شوي. د هر سنگر لپاره د سیالې ډلې روزل پکار دي. هره سیاله ډله په هر ماحول، موضع او هر سنگر کې چې اوسي د خپل سیال رقیب په مقابل کې باید د سیال دریز توان، فهم، درک او دینامیزم ولري. دداسې هر اړخیز، زیرکانه او دینامیک رقابت په مقابل کې د سیال دریز مخامخې دژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې دفوق العاده مسلکي پوهې او مهارت پرته مسلکي زیرکي، تحرک او دینامیزم سره سره یوه سیال متحد او متعهد اولس ته چې مقدس سیال ملي ارمان په زړه کې ولري هم ضروري دې. دې کې شک نشته چې د دوه ورونو ترمنځ هم اختلافات او د سالم رقابت تضادونه او نظریاتي عقیدوي تفاوتونه موجود وي. خو هغه فامیلونه او اولسونه چې د خپل کور او کهول د خیر ښیگڼې سنجش او دهغې په مقابل کې احساس د مسئولیت کولې شي هیڅکله مغرض دښمن خپل انگړ ته نه رابولي او د خپل ورور هډ پرې نه پریکوي ځکه چې د پردۍ دښمنۍ څخه د خلاصون چاره شته خو کورنۍ دښمنۍ د ابد لپاره پرځای پاتې کیږي او خلاصون تري ممکن ندې. په یوه اولس کې د اولسي خیر ښیگڼې او اولسي منل شوؤ ارزښونو په مقابل کې د مسؤلیت احساس هغه وخت روزل کیدې او منځته راتلای شي، په کوم کې چې په اولسي کچه دښو او بدو تمیز او د مسئولیت احساس موجود وي او ملي ارزښونو او گټو ته د شخصي گټو او ارزښونو په نسبت حق د

لومړیتوب قایل وي. دژوند په ټولو اړخونو کې د ټولو لپاره منل شوي ارزښونه ټاکل شوي وي او نوموړي ارزښونه د عامو او خاصو قوانینو په چوکاټ کې تسجیل او د حراست لپاره یې مسئول اشخاص، ارگانونه او دائمی کنترول موجود وي. یوائې پدې صورت کې د ټولني په سطحه سیال او با مسؤلیته افراد، اقشار، طبقات، سازمانونه او با النتیجه پخپله سیاله ټولنه او اولس روزل کیدلي شي. نن پرون زمونږ په ټولنه ،حکومت ،دولت او اړونده ادارو، مؤسسو او انستیتوتونو کې د بربنډ او رسوا فساد، اختلاص او حتا ملي خیانتونو د موجودیت او خارجي لاسوهنو له کبله چې پورتنی ارزښونه ،معیارونه او نورماتیفونه بې ارزښه شوي او له منځه تللي ،او ځیني کسانو ،ډلو ټپلو ،سازمانونو او حتا ځیني اقوامو چې ددغه خلا څخه په ناوړه گټې اخیستني ظلمونه ،ناروا او ملي خیانتونه کړي دي، فکر دي نه کوي چې د خلکو له حافظې څخه به ووځي او یا به بې بدله پاتې شي.

ټولنه او اولس د ټولنیز واحد په حیث پخپل جوړښت کې د عامو قانونمندیو له مخې باید د اضدادو متقابلی خواوې ولري. نوموړي متقابلې خواوې څه د فامیل د افرادو په سطحه چې د ټولنیز جوړښت لپاره د حجري حیثیت لري، څه دیوې ټولنې د مختلفو فامیلونو، طبقاتو، اقشارو، سازمانونو او بل هر ممکن جوړښت په کچه چې وي د سالم او مشروع رقابت له مخې د دغه ټولو جوړښتونو د عمودیت او افقیت په ټولو کړیو کې په پوره امانت دارۍ سره وروزل شي او هیڅ یوه کوچنۍ کړۍ له نظره ونه غورځول شي. په غیر صورت کې ټولنیز نظام شلیږي، توازن له منځه ځي او د سیالې ټولني جوړیدل به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناممکن وي .د یو مثال په توګه ویلې شم ،که چیري دیوه یا څو اتمونو اتمي نظام ړنګیږي اوپه واقعي مفهوم په اصطلاح د نظام خلاء رامنځته کیږي ، ټول جهاني نظام د لوی خطر سره مخامخ کولې شي. ځکه چی دغه لایتناهی جهان دیوی کوچنۍ ذری په تناسب عدم توازن هم نه شي منلې. بشری ټولنه هم دطبیعی جهان په څیر په یوه ترلی نظام بدله شوې او ټول با احساسه بشریت یو تر بله سره په غم او ښادۍ کې شریک دي. دبلې خوا داوسني تخنیکي انکشافاتو او دمختلفو مملکتونو او ولسونو دنظامي امکاناتو په تناسب بشري ټولنه هم په ترلي نظام او هم په هر اړخیز متحسس او متأثره شکننده سیستم بدله شویده او دا دامکان څخه هیڅ لیري نده ،همغسې چې په یوه کوچنۍ ذره کې لایتناهي جهان غرقیدلې او قیامت جوړیدلې شي نو دیوه فامیل په غم هم ټوله بشري نړۍ په غم لړل کیدلې او یا دکوم شیطاني ځانګړي او منفردانه غیر مسؤلانه برخورد سره موجوده ټولنیز توازن له منځه تللې او شخړه پرته دګټونکي پای ته رسیدلې شي.

هو ! په راتلونکي جنګ کې به ګټونکې وجود ونلري ! ! !

ښه به داوي چې دسلیم عقل او سنجش خاوندان دیوویشتمې پیړۍ دچنګیز او هتلر څخه واک پخپل لاس کې ونیسی او دبشری ټولنی دراتلونکي سرنوشت په باره کې دانسان او انسانیت په نامه انساني فکر او پریکړې وکړي .راشی دپورتني لنډ تذکر له مخې خپل لیري او نژدي تیرې زماني او همداسې موجوده حوادثو او جریاناتو ته مخ واړوو او پخپل ضمیر کې پخپله قضاوت وکړو چې آیا دنړۍ په موجوده شرائطو کې مونږ دټولنیز ژوند ددغه بې شمیره اړخونو څخه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

حتا په یوه کې هم دسیالۍ دعوه کولې شو؟ نه ! ! !که تیر تاریخ ته نظر اچوو نو زمونږ داولس عظیمه انساني نیرو او دوطنپرستۍ عشق او علاقه تل د ذات البینی مخالفتونو او تربګنیو په اورونو کې اوبه شوی، تل پردیو له هغې څخه ګټه اخیستي، یا یې یو ورور په بل ورور وژلې او زمونږ دشاه زلمود سرونو څخه یې کله منارونه جوړ کړي، ملک یې نیولې او وران ویجاړ کړیدې . یا یې زمونږ په ملک کې سربازګیري کړې، ملکونه یې پری فتحه کړي او لویي امپراطورۍ یې جوړې کړیدي .رحمان بابا وائی:

دا دنیا قصاب خانه کړه خدای وماته
لکه پسه ولاړ په غولي دقصاب یم
که هر څو آبادي وکړم په جهان کې
سرانجام زه همغه خانه خراب یم

هو !دا دهغه نابغه مفکر ، تحلیل ګر او د اولس په غم غمجن لنډ او دقیق تحلیل او بیان دي چې زمونږ دټولنې دماضي، حال او راتلونکي په هکله یې کړیدې. واقعاً ډیر دقیق دې او نن هم مونږ لکه پسه غوندې دقصاب په غولي ولاړ او خانه خراب یو.مونږ ددې په عوض چې دتیرو بدبختیو ، ناخوالو او فاجعه امیزه ژوند څخه لازمه نتیجه ګیري کړې اوسي دسمون او خلاصون لارې مو لټولي اوسي ، برخلاف دهمدغه بدبختیو ، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ ، مو پخپلو منځونو کې انتقام جویۍ شروع کړي او لا مو دخپل منځی عداوتونو، بې اتفاقیو او تربګنیو په اورونو تیل پاشلي او لرګي مو پرې بار کړي، پخپله پکې سوي یو او پردو ترې ګټه اخیستی ده . مونږ دچارو دسمون په خاطر یوه لحظه چیرې فکر ندې کړې او نه دجوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره کله سره راټول شوي یو. زمونږ ټولي غونډې دوراني او ددښمنیو د پیاوړتیا په خاطر جوړیږي. زمونږ ټول عمر دخپل منځی انتقام جویي لپاره په تفکر، تجسس او پلان جوړولو په خاطر تیریږي، زمونږ ټول زخمونه دشادو زخم دي تل ناسور او تل ترېویني څاڅي. زمونږ اسلافو دخپل اولس دخیر ښیګڼې په هیڅ اړخ کې داسې کومه تیره یا لوټه نده ایښي چې په راتلونکي کې مونږ لپاره تکیه جوړه شي او زمونږ ټولې هڅې اوفعالیتونه په همغه ابتدایي ترین شکل او بڼه منهمک او منجمند پاتې دي، هیڅ تغیر پکې ندې راغلي او که راغلي اوسي تل پر شټ ځغاستلې یو. همدا سبب دې چې هیڅ سلف خپل خلف ته دسترګو دغړولو او پورته کولو جرئت نلري او خلف هم زمونږ په ملک کی همغه دزاړه کفن کش لار تر همدې لحظې تعقیبوي. زه خپلو دې خبرو لپاره کوم دلیل یا مثال نه راوړم ځکه چی دا مسایل له بده مرغه عمومیت لري. زه پسیمیست هم نه یم خو متاسفانه چې د خوشباورۍ او اپتیمیزم لپاره هم هیڅ دلیل نلرم. دبشر په تاریخي دوره کې نژدي ۵۵۰۰ جنګونه ثبت او دهغې زیاته برخه زمونږ په ملک یا دهغې په شاوخواکې پیښ شویدي. دهغې دسونګ مواد او قربانیان زمونږ خلک او دجنګ میدان زمونږ ملک وؤ. همدا سبب دې چې زمونږ داولس په ۶۰۰۰ کلن تاریخ کې مونږ ته په ملک کې ولاړه لوټه په میراث نده پاتې. ملامته هم په عمده ډول زمونږ مشران او همداسې زمونږ اولس وؤ ځکه چې وایي: اولس دهمغه حکومت، دولت او مشرتابه سزاوار دی چې پری حکومت کوی. مونږ تل دسیالو اولسونو په قطار کې زنګ وهلې او ضعیفه کړی وؤ. مونږ تل په پټو سترګو خپل سرونه

دغره سره جنګولي او طبعاً چې سربه مو تل مات وؤ. ددی په عوض چی سنجش او تعقل ته رجوع وکړو او دخپلو ناامیدیو، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ دسمون لارې ولټوؤ خوشې په خوشې دخپل قهر، غضب، بغض او کیني داور دسړولو په خاطر ذات البیني حسادتونو او تضادونو اورته مو لمن وهلي، د "ځانځاني" ښامار غونډې مو پخپلو غوښو خوله لګولي یو بل مو سره وژلي، خوړلي او تباه کړیدي. زمونږ مشرانو له ډیره شرمه تل تاریخي واقعیتونه پټ کړي، تحریف کړي او اولس خو یي لکه چې باالکل هیر کړیدې او تاریخ پوهانو ته هم نه چا دا فرصت ورکړې او نه هغوی دا جرئت کړیدې چې تاریخي واقعیتونه ولیکي. نه مسؤلو افرادو، ارګانونو او داسې نورو دکوم اعتراض غږ پورته کړیدې او نه یي کوم عمل ته لاس اچولې چې هر څه پخپل اصولي او قانوني مجرا کې پریوتي وې. که چا دا کار په انفرادي یا ندرتاً په ګروپي ډول کړې، هغه همغسي په پټو سترګو غره سره سر جنګول وؤ او کومه نتیجه یي نده ترلاسه کړي. دتیر تاریخ څیړل ددې لیکني له حوصلې څخه وتلې کار دې، ښه به دا وي تاریخ پوهانو ته یي وسپارو چې په نوي شرائطو کې یي دنوي اغاز په څیر وڅیړي. کوم چا دبل تن څخه پوښتنه کړې وه. نوم دې څه دی؟ هغه ویلي وؤ سر تیر. ده ورته په ځواب کې ویلي وؤ که داسې سر زما هم وې زه به هم وختي لا ترې تیر شوې وای. نو هر څه چې تیر شویدي مونږ ددغه هر څه سزاوار وؤ. حقیقت دادې چې په افغانستان کې سیاسي مبارزې سیاسي رنګ نه دې پیدا کړې اود دتعجب خبره داده چې په هیواد کې څو لسیزي جنګ دوام لري په میلونو بې ګناه انسانان وژل شوي، په ملیونو معیوب شوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملیونو له وطن څخه فرار ته مجبور شوي او زمونږ تاریخي هیواد سرتر پایه په مخروبه بدل شواو ې پدې جنګ کې پخپله دافغانانو او په خاصه توګه د روشنفکرانو له خواد هر ډول بشري، انساني، اسلامي، او افغاني پابندیو ، معیارونو او ارزشونو څخه سرغړونه او تېرې شوې او دژبې، مذهب، محل، تنظیمي او سیاسي اړیکو له مخې داسې غیر انساني اعمال ، ظلم او ناروا شوي چې د وحشت او بربریت تیرې تاریخي دورې یي له ځانه سره مثال او نمونې نلري . پداسې اعمالو کې په اصطلاح کمونستان، مجاهدین، بې طرفان، یو له بل څخه پاتې ندي راغلي، خوزمونږ روشنفکرانو تر هر چادمخه پخپله په ټولو بشري ارزشونو پښې اړولي اوله واقعیتونو څخه یي سترګې پټې کړیدي . زمونږ سیاسي ، اجتماعي مسلکي او با تجربه کارپوهانو ، روشنفکرانو او ادیبانو د پنځو روپو په مقابل کې دیوه کس، ډلي او تنظیم د ټولو ناوړه او غیر انساني اعمالو د حقانیت دتوجیه په خاطر برهان او دلیل چیني کړې او تل یي خپل تاریخي رسالت او مسؤلیت ته شا اړولي ده.همدغه کمونستان چې د سیاسي واک خاوندان هم وو، دجناحي او یا دیوې جناح دداخلي شخصي تربګنیو له مخې دثور دانقلاب دلومړۍ ورځې څخه د ټولو کودتا ګانو عاملین هم دوی وؤ، دوی پخپله دجناحي برلاسي په خاطر روسان په افغانستان باندې یرغل ته وهڅول او دوی پخپله د سرو لښکرو سره یو ځای راغلل او دافغان اولس غمیزه چې د ثور له انقلاب څخه پیل شوې وه نوي بین المللي ابعاد پیدا کړل . کله چې افغان اولس دروس او دهغه دګوډاګي دولت پر ضد جهاد اعلان کړ، همدغه روشنفکرانو او دولتي تکنوکراتانو چې د سیاست په

ټولو لویو او وړو خبرو پوهیدل او کلونه کلونه په لوړو دولتي پوړیو کې ددغه چارو مجریان وؤ ، د سیاست د ټولو اصولو پرخلاف دپاکستان حکومت او په خاصه توګه د آی اس آی جاسوسي دستګاه ته پنا وروړه ،کومه چې هم دوی ته سترګې په لار او ځیني لا پخوا ددغه دستګاه تر لمنې لاندې شپې سبا کولې اود هغوی شوم پلانونه یي په افغانستان کې عملي کول .همدغه مجاهد روشنفکران وؤچې د روسانو د یرغل څخه وروسته یي، روسانو سره په پټه سازش او تړونونه وکړل او تل یي دنورو مجاهدینو په مقابل کې توطیئ او دسیسي جوړولي او کودتا ګاني یي کولي. دوی دوسلو او حتا دافغانانو دناموس دخرڅولو له لارې دپیسو ذخیره کولو څخه هم ډډه ونکړه اودطیارو ، ټانکونو، سپکو او درنو وسلو له تختولو او پاکستان ته سپارلو او خرڅولو کې یو له بله پاتې رانغلل .داهم پوره معلومه شوه چې دروس سره دجنګ په وخت کې کفر، اسلام ، عرب، عجم، خپل، پردي، ګاونډي او لیري پراته هیوادونه یو ډول په افغانانو بې رحمه وؤ او هر چا په کې خپل سیاسي اهداف چاغول .د روس دخاینانه یرغل او دافغانانو دقهرمانانه مجاهدت په نتیجه کې دهغوی د فضیحتباره ماتې او له افغانستان څخه له وتلو وروسته ملګرو ملتونو په افغانستان کې دسیاسي خلا دمنځته راتلو څخه دجلوګیری په خاطر دخپل پنځه فقریز پلان له مخې دیوه نسبي ملي دولت دجوړولو لپاره هڅي شروع کړي وي. ددې کار په خاطر د ملګرو ملتونو نماینده داکټر نجیب الله استعفا ته مجبور اود ملګرو ملتونو غونډې ته وبلل شو . همداسې په نظر کې وه د صبغت الله مجددي په مشرۍ د مجاهدینو یو هیئت مسکو ته ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،خو ناڅاپه د ۱۹۹۱ نوومبر په ۱۱ د برهان الدین رباني په مشرۍ د مجاهدینو دغه هیئت مسکو ته ولاړ او رباني د دې په عوض چې د افغانانو د جهاد د مقدسو ارمانونو ، د بین المللی منل شوؤ قوانینو او تعهداتو او د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیزي طرحې له مخې په افغانستان کی د یوه ملي دولت د جوړېدو ، د افغانستان د بیا ابادنې او د جنګ د ټول تاوان د ګاللو غوښتنه کړې وې ،دغه فرصت طلب او تر ننني ورځې پورې دعوه جلب انسان د روسانو او د کارمل د ډلې سره د هغه پورې تړلې شمالي ټلوالې په نمایندګۍ په پټه سره د کودتا طرحه جوړه او لاسلیک کړه او د همدغه پلان له مخې ببرک کارمل د ډلې هغه لوړ پوړو چارواکو چې د ډاکټر نجیب الله د حکومت په وخت کې یې لوړ مقامونه درلودل ،په دوه اړخیزه او څو اړخیزه رول لوبولو په دراماتیک او فلمي ژستونو سره ډاکټر نجیب الله بندي او د حکومت چارې یې شمالي ټلوالې ته وسپارلې. د ژنیو د خبرو په جریان کې د حکمیت اساسي صلاحیت چې امریکي په غاړه درلود او د روس له ماتې څخه وروسته پخپله امریکا او اروپا اعتراف وکړ چې د روس غوندی نا شکنه دښمن یې د افغانانو په زور مات، د روس پخواني اسیایي جمهوریتونه او شرقي اروپایي مملکتونه آزاد او امریکا یکه تازه د جهان شوه، خو په ډیرو خړو سترګو او ډیر ظالمانه او جفاکارانه یې دا اعلان هم وکړ چې امریکا نور د افغانانو په کورنیو چارو لاس نه وهي او یا په اصطلاح مداخله نه کوي او هغه غیور افغان اولس یې ، چې څو ورځې د مخه ، د دوی لپاره مایه د مباهاتو وؤ ،په ډیر خاینانه شکل څو پاټک سالارانو او وحشي بیګانه پرستو جنګي قوماندانانو ته یوائې لاس تړلې پرېښوده . د کابل ستر

تاریخي، کلتوري، سیاسي او نظامي لو علمي مرکز او نور ښارونه چې سوزیدل یې د پنجابیانو ارمان وو تر سره او په لسګونو زره انسانان قرباني شول. کومې سترې د ورور وژنې غیر انساني پیښې چې پورته ورته اشاره وشوه هم د همدغه مرحلې او همدغه جهادي روشنفکراو د ذهن ،فکر او عمل محصول دی . کله چې د مجاهدینو مشران د خپلو ډلو سره په افغانستان راننوتل او تر کابله راورسیدل هر ځای عسکري قشلې، تاسیسات او وسلې او همداسې دولتي اداري او دارایي ګانې ورته تسلیم شوې. خو دوی پخپل ملک کې چې د ډاکټر نجیب الله د دولت وارث او د افغانانو د مال او ناموس د حراست او حفاظت مسئول ګڼل کیدل، ټولې شخصي، ملي، دولتي او نورې دارایي ګاني یې د ځانونو لپاره مال د غنیمت وګاڼه او چور یې پرې جوړ کړ. د مکتب د میز، چوکۍ او سطرنجۍ څخه نیولې ، تر جمهوري ریاست د دفتر د میز ، چوکۍ، قالینو او موټرو پورې او همداسې دیوې کوچنۍ مرمۍ څخه نیولې تر طیارې پورې هر څه د پاکستان په بازارونو کې د کباړ په بیه خرڅ او یا پنجشیر درې ته وچلول شول . دالرې چکونه چې د افغانستان د دولت سره کومک شوې وؤ په شخصي جیبونو او مرستې چې به کیدلې په شخصي بانکي حسابونو کې تحویل شوې . کله چې برهان الدین رباني جمهور رئیس شو نو د خپلې ادارې د حقوقی او اداري اسنادو د تنظیم او تسوید لپاره یې صدیق کانجو د مشاور راوغوښت او د دفاع وزیر احمد شاه مسعود د امنیت او د دفاع وزارتونو د تشکیل جوړول د آی ایس آی رئیس حمید ګل ته وسپارل . د موزیم نادره اثارو باندې هم چور شروع شو او هر چا د خپل برلاسي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب خپله او دخپلو متولیانو برخي پکي کولي او دغازی وزیر محمد اکبر خان تاریخی تفنګچه هم داوریدو له مخي حمید ګل ته تحفه شویده . طالبان راغلل چي ددې ټولو بدبختیو تلافی وکړي، پاتک سالاري او قوماندان سالاري په افغانستان کي پای ته ورسوي، حق په حقدار وسپاري او بیا خپلو مدرسو ته ولاړ شي . کله چي ددوی دباندنیو چارو وزیر ، د دوه نورو ملګرو سره المان ته راغلي وؤاو مونږ ورسره ولیدل ، مونږ ته یي هم ډیرې ښې وعدې راکړې. مونږ ورته وویل ضرورت نه شته واک بل چاته وسپارۍ ،خو طالبان په یواځې ځان دغه چارې سرته نه شي رسولې ، ځکه ستاسې دکار ساحه معلومه ده. ښه به داوي ، واک له خلکو سره شریک او کار اهل کار ته وسپارۍ. په لومړیو ورځو کې دوی ځیني کارونه لکه دامنیت تأمین ،د غل غدو مخنیوې،دشمالي ټلوالې او د ببرک د ډلې ځغلول چې غوښتل یي په ټول افغانستان د بازارک (پنجشیر) پاچاهي ټینګه کړي ،د کوکنارو کر کیله منع کول اوداسې نور وکړل او ټول خلک ورته خوشحاله او برهان الدین رباني ورته مهیلانه دنجات ملائیکي وویل . دوی دغه ډول یوڅه کارونه سرته ورسول او دهیواد په داخل او خارج کې دیو څه نیک شهرت څخه هم برخورداره شول لیکن خپلو مدرسو ته ستانه نه شول او نه یي واک له چا سره شریک کړ. په دوهمه مرحله کې دهغوی خارجي مرستندویانو ،خو په حقیقت کې د هغوی رهبرانو ،طالبانو ته په افغانستان کې دعادي سواد او علم ،پوهې او کلتوري ارزشونو له منځه وړلو پلان وړاندې کړ. طالبانو نپوهیږم ولي پدې کار کې دتأمل څخه کار وانه خیست او په عاجله توګه یي مذهبی او قهقرایي کلتوری او

اخلاقی بدعتونو باندې پیل وکړ او داسې ترخې او دشرمه ډکي حادثې رامنځته او دلخراشه منظرې جوړې شوې چې نه اسلامي نړۍ لپاره دمنلو وړ وې او نه پخپله افغانانو لپاره . طالبانو ورځ په ورځ په خلکو کې خپل ملاتړ له لاسه ورکړ. همدا سبب وؤ کله چې امریکا او متحدینو(اجیري شمالي ټلوالې) پرې حمله وکړه څوک یي په ملاتړ کې ونه دریدل . سره ددې چې مونږ په افغانستان دامریکا حمله غندو او هغه د بین المللی تعهداتو او اصولو څخه یو تیرې ګڼو ، دطالبانو وروستي اعمال هم په هیڅ صورت سره د تائید نه وؤ. طالبان هم په یو حساب لیک ، لوستي یادیږي ، خو بدعتونو یي نه داسلام اونه د فرهنګ سره سمون درلوداو نه یي نن درهبرانو اعمال څوک تأئیدولې شي .ددې ټولو خبرو سره سره کله چې مونږ اخبار ، مجله او کتابونه لولو ، رادیو ، تلویزون، مصاحبې، بیانیي او ګذارشونه اورو هیڅوک ، هیڅ ډله او تنظیم دهیڅ ډول مسؤلیت احساس نه کوي او نه ځانونه مسؤل ګڼي. هر یو لکه دفلم لوبغاړې تل بري الذمه او دهر عمل جوګه ګڼل کیږي. په افغانستان کي هیڅ جرم لکه دپخوا په څیر مجرم نلري، افغانستان دبې مجرمه جرمونو ټاټوبې او هر مجرم په کې د تل لپاره بې ګناه ګڼل کیږې. نن هم په حقیقت کې د افغانستان حکومت ،دولت او ټول واکداران بې ګناه مجرمان دي. قانون په حقیقت کې کله هم نه وجود درلوده او نه یي کله د واقعیتونو له مخې عملي بڼه درلودلې ده او دقانون دحراست مسئولین که عملاً موجود هم وؤ د فعالیت څخه یي څه نخښې نښاني نه لیدل کیږي. سوال دا پیدا کیږي ، آیا په اوسنیو شرایطو کې داسې قانوني حقوقي باصلاحیته مرجع شته چې مجرم او غیر مجرم سره تفکیک او مجرم په سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي؟ ایا فکر نه کیږي چې په اوسنۍ وضعه کې به دمجرم په عوض ، غیر مجرم په سزا ورسیږی ؟ایا فکر کوی چې مجرمین یواځې پخپله افغانان او که اساسي مجرمین بهرنیان او زوروران دي چې څوک یې په سزا قادر نه دي.. دا ټول زمونږ دجامعې ترخه خو عیني واقعیتونه دي . باید ویې منو. قبولیي کړو. خدای خپل بنده ګان دزمکې له مخ څخه نشي شړلې، اصلاً دا خدای خصلت او صفت نه دې . دا محض یو متل دې ، مونږ څه کاره یو چې خپل خلک که ښه دي او که بد له ملک څخه وشړو. که غواړو چې خپل کور جوړ او وطن آباد کړو باید همدغه خامې بینې ختې پخې کړو او دافغانیتولنې حقوقي، علمي، اجتماعي، سیاسي، اقتصادي او داسې نور ټول با ارزښته جوړښتونه او ارزشونه چې نن یې په هر بد نوم څوک یادوي د تاراو پود څخه واخلو . همدغه یواځیني سیال عمل دې او همدغه یواځینۍ لار ده. بې لارې چې په لار کړې له دې نه بله لویه سزا دهغه لپاره نشته . یواځې دهمدغه لارې نور اولسونه روښانه افقونو ته رسیدلي او مونږ هم رسیدلې شو. نن چې دملګرو ملتونو په نوښت په افغانستان کې دبیا اباودنې پروګرام دلاس لاندې دې باید ملاتړ یې وشي . دا یواځینې امکان او چانس دې، په دې شرط چې بین المللي تعهدات ،اصول او نورما تیفونه جداًپه پام کې وساتل شي. د تیرو کلونو تجربو وښودله چې مونږ پخپله په ځانګړی توګه نه ددی توان او استعداد لرو او نه غواړو ځانونه ورته اماده کړو او یا داخلي او بهرني دښمنان مو دغه کار ته نه پریږدي . کومه سرمایه چی دنیک نیت له مخې د افغانستان د بیا اباودنې لپاره منل شوې باید دجذب استعدادمو پیدا کړې وې، چی له

بده مرغه تر اوسه مو ندې پیدا کړې او ۱ ، ۵ ملیارده ډالر چې منځمهاله اداري ته دشپږ میاشتنۍ دورې لپاره تخصیص ورکړې شوې وؤ تر اوسه یو ډالر ندې مصرف شوې او که مصرف شوې ، پر ځای نه دې مصرف شوې . دا پیسی ټولې د پردیو او دپردیو د غلامانو جیبونو ته تللي دي.حال داچې دا پیسي بازګشت هم غواړي . ملا نصرالدین ډیر پخوا مړ دیې. دا دسیالانو (امپیریالیستانو) پیسي دي او دسیالانو سره معامله سیال بدل او د دوی پیسي ورسره ملا متې سود هم غواړی او دهمدی بارلاندی به د ابد لپاره ملا ماتي پراته اوسو. دي ته واي اولسي سیاسي فلسفه ، د سیالانو لوبي ، دسیال ژوند دود او دستور ،او دموجوده غمیزي څخه دافغانانو دخلاصون یواځینۍ لار .

۱۲ ، ۴، ۲۰۰۲ م کال

حرکت

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپرونې د نوم او سبا ته د محترمو پوهانو او عالمانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څېړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې د دغه فلسفي ـ فزیکي مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کي وو او اوس هم پدې عقیده یو چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یو اځې د علمي منطق، استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو په پوره امانت دارۍ سره څېړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتي کیږي.

دا نو مونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یي د هغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه فلسفي نوي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حي علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو د قیوداتو کړۍ ماتوي، نوې ساه او نوې ازادي ګاني وربښي نو ځکه یي ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکي وي.

په حقیقت کې د دغه نوې فلسفي فکري نظر هغه وخت راپیدا شو کله چې د شلمي پیړۍ په اتمه لسیزه کې د «عینیت فلسفه» تر عنوان لاندې لومړې ځیني مقالې او وروسته د دغه مقالو مجموعه په کابل کې چاپ او د پراخه ارزونې لپاره پخپله په افغانستان او پخواني شوروي اتحاد کې علمي اکادمیکو مؤسساتو او مقاماتو ته وړاندې شوه. خو له بده مرغه تر اوسه پوري یي په هکله لازم انتقادي نظر ندې لیکلې شوي. نو موړې مقالې به د همدغه خپرونې له لارې یو ځل بیا د یوځه تغیر او تکمیل په راوستلو سره ارزونې ته وړاندې شي. ځکه د هغه وخت د شرایطو په پام کې نیولو سره په هغې کې یوڅه شخصي سانسور او نرمش رامنځته شوې وو.

دا خپرونه چې ټول سیاسي، ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علمً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظرلار تعقیبوي. نو ځکه یي د «**حرکت**» په نامه نوموؤ.

حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او د هغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړونده مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې. دا جهان همغومره متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغوره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تر بله سره لازمي ابدي علت او معلول او همداسې قائم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوائې دقضاء او قدردلوی علم دجبر او اختیار له مخې په هغې کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او دهغې دباندې ډیرې خپرونې خپرېږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي مونږ یې هرکلې کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً لیکل کیږي: بې طرفه ، ازاده ، مستقله ، ملي ،اسلامي او داسې نور.مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼونو ځکه دلومړۍ ورځې څخه وایو چې مونږ هیحکله بې طرفه نه یو.مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو. زمونږ طرف دهرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،منلي رسوم ، عنعنات ،عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به دهغې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ،، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دي یو شان بین المللي عامه نظم ، منل شویو تعهداتو ،قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالۍ کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو

بر حق دین دې. په هغې پا بند او کلک معتقد یو. د نورو ادیانو دپلویانو درناوې کوؤ او په مقابل کې یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم ،بنیاد ګرایي او یا بل هر ډول خرافات داسلام دنوم سره تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف پر مخ بیایي زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو.

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دبریڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ایجاد شوي دهغې دله منځه وړلو او دورورۍ دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لروچې دافغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دي. هغه به دسترګو دکسي په څیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو.

مونږ دګاونډي ، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پا بندي خپله ملي ، اسلامي او بین المللي مسؤلیت او دین ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو.

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو ،اصولو ،تعهداتو، منشورونو ،پریکړو ،...باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکار دبین المللي نیکو اړیکو ،دتروریزم له منځه وړلو اونړیوالي سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ائيني ضامن ګڼو.

دا خپرونه به په عمده ډول په پښتو او دري ژبو خپريږي او تناسب به يي ، سره ددې چې پښتو د اکثريت ژبه ده ،بيا هم يو ائې پدې پورې اړه ولري چې څوک څومره او په کومه ژبه خپلې ليکنې کوي او مونږ ته ئي سپاري. هغه ليکوالان چې زمونږ فکري لار پخپلو ليکنو کې په نظر کي نيسي او يا په انتقادي ډول مونږ سمي لاري ته رهنمايي کوي مخکې له مخکې کورودانې ورته وايو او دزړه له کومي مننه ور څخه کوؤ.

بې مجرمه جرم ؟
که بې ګناه مجرم ؟

کاشکې زمونږ د کوچنۍ نړۍ ، کهکشانونو او اُنيورسيوم په دې پراخه ورشو او ليري پرتو بوده او تنسته کې ، د فلسفي او طبيعي ديالکتيک د قانونمند منطق په قوانينو او قانومنديو کې دغه ډول يوې کوچنۍ نموني ، مناسباتو او ديالکتيکي مقولو وجود درلودلې ؛کاشکې په الهي احکامو ،آوامرو او هدا ياتو کې دغه ډول يوه کوچني مثال ته چيرې اشاره شوې وای ؛ کاشکې د بشري اصولو ، قوانينو او مناسباتو يا دافغاني ټولنې د خود ګردانه دموکراتيک ژوند په دود او پښتني ترو ، تيرو ، رواجونو ،اصلو او زړو رواياتو کې ددغه مفاهيمو د منلو په خاطر کومې نړۍ لاري چيري وجود درلودلې ؛ کاشکې په نورو ټولنو کې هم بې مجرمه جرمونه او بی ګناه مجرمان پيدا کيدلې شوای ؛ کاشکې چی هر مجرم او دجزا وړ خدای په همدې نړۍ دخپلو اعمالو په جزا رسولې او سپين مخې او تورمخې سمدستي معلوميدلې او بې عدله عدليانو او بې انصافه منفصفانو ته دقضاوت حاجت نه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدلې ؛ لیکن خدای «ج» عادل ذات دې ، انسان یې مختار پیدا کړې او د حساب وعده یې د اخرت په ورځ ورکړیده . ؛کاشکې پدی ځینو افغانانو کې لکه د نورو انسانانو په څیر یو څه انصاف او درک موجود وې او د اخرت دورځې له حساب او د تاریخ د قضاوت څخه یې ډار درلودلې او پدې پوهیدلي چې د اخرت دورځې حساب حتمي او د تاریخ قضاوت عیني دې . د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل نه پټ سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. خلک تل واقیعتونه همغسې چې دي د عامه قضاوت لپاره په خپله اصلي بڼه راپریباسي . پدې صورت کې به هم کله نا کله ځانته هم گوته نیول کیدلې ، خو له بده مرغه مونږ افغانان تل پدې یوه خبره کلک ولاړیو چې "زه یې ملامتولم خو ما ځان نه ملامتوه » .

پخوانۍ عربي مقوله ده "لکل فن رجال" یادا چې په نني عصر کې پروفیسونالیزم د اجتماعي نظم او عدالت اساسي اصل او ضامن گڼل کیږي نو کاشکې چې مونږ د غه اصولو ته لږ څه ارزش قایل وې او هغه څه ته مو لاس اچولې چې له وسعې مو پوره وې . لیکن افغانان سم سمکي دي هرکار د هر یوه له لاسه پوره دې . حتا د سرله پاسه لو ته هم تیار دي ولو که پزه یې پرې او مخ یې تور هم شي ،د سر له پاسه لو کې دا ډول پیښې معمول کار او حتمي گڼل کیږي .کاشکې یې د مسلمانانو په حیث الهي احکامو او نبوي ارشاداتو ته پوره غاړه ایښودلې او د قیامت د ورځې له حساب او د خلکو له عیني قضاوت څخه یې ډار درلودلې او یا د دموکراسۍ د بشري منل شوؤ اصولو له مخې یې انساني متقابلو حقوقو او وجایبو ته احترام درلودلې نو به دا دومره سترو گناهونو او ناروا وو ته یې لاسونه نه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

غزولي او افغان اولس به دومره ناروا او غیر انساني ظلمونه نه وې گاللي . خو په ډیر تأسف سره لکه چې وایې افغانانو نیم قران منلی او نیم نه ، خو دقیقه به داوي چې د اځیني کسان یو اځې هغه څه مني چې یې په گټه وي او سره ددې چې په افغاني او باالخصوص په پښتني خود گردانه ټولنیز ژوند دود ، طرز تفکر او مناسباتو کې دموکراسي د ټولنیز ژوند د بنسټ تیره گڼل کیږي ، خو بیا هم د دموکراسۍ د کلمې منلو ته تیار ندي او کرکه ترې لري ، دوی د غه ډول تغیرات بدعت گڼي ، مخالفت ورسره کوي او همدلته د تحولاتو په مقابل کې د پښتني اصطکاک ریښه خښه ده . حال دا چې افغاني ټولنیز ژوند او دود عملاً د اولسي دموکراسۍ په بنیاد ولاړ دې او اسلامي احکام او اصول خو هم د واقعي عملي عدل ،انصاف او دموکراسۍ په معنا او مفهوم دي .په نوروا ولسونو او بشري ټولنو کې دا معموله خبره ده ،کله چې یو سیاسي ــ ټولنیز شخصیت خپله سیاسي برنامه سرته ونه رسولې شي ،یا د هغه برنامه د ټولنې په گټه ثابته نه شي ،او یا حتا د پارلمان په وړاندې د خپلې اقتصادي ،سیاسي او ټولنیزي کړنلارې څخه دفاع ونه کړې او یا په هغه د قانون څخه د اند که سرغړونې او یا د ځیني انحرافاتو سره د مناسبت تش تور پرې ولگول شي ، سمدستي خپله استعفاء وړاندې کوي او یا استعفا ته مجبوریږي .په نړیوال سیاسي ژوند او دود او دستور کې دا هم معموله ده کله چې په ملي او بین المللي ساحه کې سیاستونه بنسټیز تغیر کوي ورسره سم سیاسي لوبغاړي هم بدلیږي او هیڅکله د پخواني سیاسي ملا پسې د نوي سیاست پلویان اقتداء نه کوي . د مثال په ډول چرچل د انگلستان صدراعظم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنړۍ مشهور سیاست مدار چې هدف یې د نازیزم ماتول وؤ. کله چې نازیزم په نړۍ کې ماتې وخوړله بیا د ورځني سیاست په عملي ډګر کې چا ونه لیده . میرمن تاچر هم د انګلستان صدراعظمه د کمونیزم سرسخته مخالفه وه. د کمونیزم د ماتیدو څخه وروسته د سیاست له صحنې څخه ووتله . د الماں صدراعظم او د اروپا د سوسیال دموکراتیزم رهبر ویلی برانت تش پدې خاطر چې د دفتر په رئیس یې د خیانت تور ولګیده استعفا یې وکړه. حتا په پاکستان کې نوازشریف او میرمن بهوټو دواړه دځیني ناوړه ګټو او سیاسي اتهاماتو اویا ربښتیني تورونو له مخې استعفاء ته مجبور او قانون او ټولینزو اصولو ته د احترام اصل پرځای شو. کاشکې چې زمونږ په اصطلاح اجتماعي ـ سیاسي شخصیتونه هم د سیاست پدغه ساده اصولو او پرنسیپونو پوهیدلې او غاړه یې ورته ایښودلې او د سیاسي سادو ګانو غوندې یې فی البدیه سیاسي قبلې ، قریحې او ذوقونه نه بدلولي او یا زمونږ په اولس کې دا درک او قدرت وي چې هغوی یې استعفاء ته مجبورولې . یو متل دی چې "لمونځ مې قضاء کړ خفه پرې نه یم. خفه پدې یم چې خفه پرې نه یم". نو زمونږ د قدرت ټیکه داران کله هم پخپلو ناوړه او د شرمه ډکو کړو نه خفه او نه پښیمانه دي. بلکه هغوی تل تازه نفسه او لکه د فلمی لوبغاړو هرنیک او بد او منفی او مثبت رول ته په هره جبهه کې چې اوسي ،لوبولو لپاره لکه « پیش آهنګان » همیشه اماده دي .دا په حقیقت کې "مشت نمونه ء خروار" زمونږ د ټولنې او ټولینزو مناسباتو هغه ترخه واقیعتونه او حقایق دي چې نه یې سرې منلې او نه ترې انکار کولې شي . په سطحي نظر او کړو وړو سره حتما سړې دې نتیجې ته رسیږي

چې ګوندې د افغانانو لپاره د روغې جوړې او سمون لارې چارې لټول په کار ندي . هغوی مخکې له مخکې د هغې د ناجوړۍ چاره لټولې ده او د غه د "بې مجرمه جرم ؟که بې ګناه مجرم ؟" سرنوشت زمونږ د ټولنی ازلي برخه لیک او طبیعي خاصه ده .

حقیقت دا دې چې نه بې مجرمه جرمونه او نه بې ګناه مجرمان چیرې وجود لري .نه د دی نړی په مخ داسې مافوق انساني ټولنې پیدا کیدلې شي چې نه دې د الهي او نه د بشري منل شویو قوانینو او اصولو تابع اوسي. افغاني ټولنه هم کومه مافوق انساني ټولنه نده او هر جرم لکه په نورو ټولنو کې مشخص او ټاکلي مجرمان لري او هر مجرم د عامه انظارو څخه پټ نشي پاتې کیدلې او د قانون له مخې د جزا وړ ګڼل کیږي .وایي "که غر لوړدې په سر یې لار ده" او که "شپه تورتم ده منې په شماردي". نه تاریخ دومره فراموشکاره دې او نه خلک هغه څه هیرولې شي چې پخپله یې زغملي او پرځان یې تیرشوي اوسي . نه د خلف د ګناه کبارت د سلف د ګناهونو د صغارت او بې ګناهۍ دلیل کیدلې شي او نه د ګناهونو په کثرت، ټیل نا ټیل او تداوم کې د چا ګناهونه لا درک او پټیدلې شي. هغه وخت چې لا خط او کتابت نه وؤ خلکو تاریخي واقیعتونه قرنونه قرنونه پخپلو ذهنونو کې ساتلي او راتلونکو نسلونو ته یې په پوره امانت دارۍ او ربښتینولۍ سره سپارلي دي . که چا د چا په باره کې د خوشبینۍ او خوشباورۍ له مخې مداحي ګاني کړي، هنګامې او شاهنامې یې جوړې کړي او که یې د بدبینۍ ډنډورې غږولي او غوښتلي یې دي په دروغود چا سړیتوب او شخصیت لوړ یا ټیټ کړي ، تاریخ هغه دواړه یو له بل څخه تمیز کړیدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.پدې ورستیو وختونو کې ډیر کسان ډیر کتابونه، رسالې او مقالې لیکي او اخبارونه خپروي . دمثال په ډول مرحوم محمدصدیق فرهنگ، پوهاند ډاکتر محمد حسن کاکړ، محمدولی الکوزی، ډاکتر محمد عثمان روستار ترکي، ډاکتر حق شناس، ډاکتر محمد حسن شرق، محمد حسن کریمي، جنرال محمد نبي عظیمي، فقیر محمد ودان، مرحوم عبدالقدوس غوربندي، سلطان علي کشمند ، شاه محمود حصین، غلام دستگیر پنجشیري..... او دالړۍ نن هم دوام لري. له بلې خوا پښتانه یو څه لیکي، تاجک بل څه لیکي، اذبک بل څه او نور نور څه . هغه چا چې دعلمي اساساتو او متودولوژۍ په بناء واقیعتونه دتعصب، تحریف او ذهنگریو پرته په پوره امانت دارۍ او تقوا سره جمع بندي او تاریخ ته سپارلې ،هم یي خپل وخت ندې ضایع کړې او نه به دنورو وخت په لوستلو اوعبثو خبرو ضایع شي. له بلې خوا په خپله واقعبینۍ او علمي تهداب گذارۍ سره یي دخپل شخصیت درنه تیره دتاریخ په ودانۍ کې ایښې ده. خو هغه چا چې دتعصب، تنگ نظرۍ او حسادت له مخې حقایق تحریف کړي او دشخصي، گروپي، قومي، لساني، مذهبي، سمتي گټو درجحان په خاطر یي ترې استفاده کړې اول خو یي خپل وخت په عبثو او بې فایدې خبرو ضایع کړې او دلوستونکو وخت به یي په لوستلو او دحقایقو او جعلیاتو له یو تر بله په تیمز کولو سره ضایع کیږي او همداسې دتاریخ او دخلکو په محکمه کې یي د قضاوت لپاره دځان دمحاکمي په خاطر پخپله مستند اسنادپریښي دي . دغه لیکنې چې اکثراً یو دبل په مقابل کې شویدي څومره متضادې او څومره ترې دروغ او رښتیا له ورایه

معلومیږي . څومره په اصطلاح لویو مسئولو کسانو څومره وړې او بې مسئولیته خبرې او ددروغو صحنه سازۍ کړیدي . ډیر له دوۍ څخه هر کاره ً هیچکاره وؤ ،نو څکه دهرې لوبې لوبغاړي او تل یي ځانونه غیر مسئول او برى الذمه گڼلي دي. نه یي هغه وخت دخلکو او وطن په مقابل کې احساس دمسئولیت درلودلې او نن هم دا ستنکاف، حماقت او بی مسئولتۍ له مخې دخپل موقف څخه په دروغو دخپلی تبرئي لپاره دفاعیي لیکي . زما لپاره دژوند ډیری ترخې شیبې همغه وې کله چې مې ځیني له دغه پنډو او ضخیمو کتابونو څخه لوستل.دبې مجرمه جرمونو او بی گناه مجرمانو داستانونه ډیر اوږده ، ډیر ملفوف او د دروغو او تحریفاتو څخه ډک دي . هیله ده محترم پوهان او لیکوالان یي په خپله بزرگوارۍ او حوصلمندۍ سره دعیني شاهدانو او تحلیل گرانو په حیث ولولي ،و څیړي ، وارزوي ، دروغ له رښتیاوو څخه جلا او په پوره امانتدارۍ او تقوا سره یي تاریخ ته وسپاري.

نژدې ۲۶ کاله کیږي چې په هیواد کې یې جنگ دوام لري. ټول مادي او معنوی بینادونه او ټولینز ارزشونه رنگ شوي . دوه میلونه شهیدان ،یو میلون معیوبان او دهغوۍ کونډې یتیمان پاتې دي . ټولې اقتصادي زیر بناوې ړنگې او په خوا کې وران ویجاړ هیواد ، وږي، برنډ او بې کوره اولس او راستانه شوي بې سرنوشته مهاجرین راپغاړه دي. ددغه ټولو حوادثو او ناخوالو مسئولیت پخپله دافغانانو ، ننني او پروني په اصطلاح دوست اوگاونډي هیوادونو په غاړه دې. خو که هر چاته دغه پوښتنه راجع شي هر یوه یواځې ملي وطنپرستانه، نیک دگاونډۍ توب او یا نیک انترناسیونالیستي دین او رسالت ادا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې او نن هم ورته تیاردې . هر څه چې شویدي یوائې بې مجرمه جرمونه او داکسان ټول بې گناه مجرمان دي . خو دافغان اولس غمیزه پر ځای پاتې ده او دبې گناه انسانانو وژنه او ظلم او ناروا دپخوا په څیر دوام لري . پرون دکمونیزم او نن ددموکراسۍ دډیرو وړاندې غیر عملي رویایي خوږو ارمانونو په خاطر. خود افغان اولس بچیان همدا نن ،همدا لحظه یوې مړۍ وچې ډوډۍ ته ضرورت لري او دننني ظلمونو او ناروا څخه په اور کې ولاړدي ، یود بل خو لا څه چې د خپلو بچیانو غوښې خوري ، ددي لپاره چې حد اقل یو بچې ورته ژوندې پاتې شي ، نور بچیان خرڅوي او کله چې اوبه تر غړۍ پورته کیږي په نوبت سره یو تر بله قربانۍ ته حاضریږي . هغه کوچنیان چې ددغه غمیزي په پیل کې پیدا شوي وو ،نن د ډیرو غمونو څخه سپین ګیري دي. بې شمیره کلونه د شرقي او غربي دموکراسۍ د علمبردارانو په حضور کې له یوې ورځې څخه بلې ته دبتر حالت په لور قدم پورته کوي ،افغان اولس ، واړه ،زاړه ،ښځې اونر د ځان او ملک د بې سرنوشتۍ په کړه یي کې وریتیږي ، څوک یي د «وودکي» او څوک یي له «ویسکي»سره نواله کوې او پاتي شوني یي افغان بې وطنه سیاسي معامله ګران او سیاسي دکانداران او نمایشګران د خپلو خوشخدمتیو بانکتونو او محفلونو د ګرمولو په خاطر ځغلوي او یا یي زمونږ د کعبي شریفي قسم خوړلي رهبران د خپلو نفلي روژو د روژه ماتي ماښامي پرې تودوي. ټول سوق الجیشي تاکتیکي او ستراتیژیکي مانورونه او موضعګانې او نا مقدسه قوتونه په نامقدس اتحاد کي دزمان د دجال تر قوماندې لاندې نن بلا تشبیه په افغانستان او سبا په ټول جهان کې قیامت جوړول

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

غواړي ،خو زمونږ سیاسي معاملګران ،سیاسي دکانداران او په اصطلاح سیاسي رهبران د خپلو متولیانو د زړو او نوو ستراتیژیو ، زړو او نوو سیاسي فلسفو له مخې خپلو مذبوحانه هلو ځلو اونه ستړي کیدونکو منډو تړرو ته دوام ورکوي . څوک د ایدیولوژیو ، څوک دژبې او سمت ، څوک ددین او مذهب او څوک د نورو هر رنګ تنګ نظریو او تعصباتو له مخې بهانه ګیري کوي او په هزار وسیله د خپلي بقاء او دافغان اولس د غمیزي عمر اوږدوي. پکار دادي دافغان اولس د نن ورځي مشکل ته ځواب وویل شي ، د افغان غمیزي د ظهور اساسي علت پیدا او د هغي له مخې ددغه غمیزي د حل لارې چارې ولټول شي ، نه داچې په دغه خو ږلن ایري بار شي تر څو د جهاني انقلاب او بلا تشبیه زمونږ د کوچنۍ نړۍ په قیامت او « Big Bang» «لویه چاودنه»باندې بدل شي. د شلمي پیړۍ په وروستۍ لسیزه کې د افغان اولس په فداکارۍ او قوت سره کمونیزم مات ، سوړ جنګ او نړیوال انقطاب له منځه ولاړ او لکه چې پیشبیني یي شوي وه دملګرو ملتونو د امنیت دشوراد پنځه فقرئیز پلان له مخې باید د افغانانو لپاره د احسن پاداش په حیث په افغانستان کې ددایمي سولي پلان عملي شوي وای. چې له بده مرغه ځیني داخلي او خارجي جنګ طلبه خاینو قوتونو په تباني سره دغه سولئیز پلان شنډ او د کروز په راکټونو باندې د ځیني مشهورو ښارونو په ویشتلو سره یي په افغانستان کې د داخلي جنګ اعلان وکړاو افغان اولس یي د باروتو او وسلو د ګدامونو له پاسه دځنګل د قانون له مخې داخلي جانیانو ته لاس او پښي تړلې پریښود . امریکي اعلان وکړ چې نور دافغانستان په کورنیو چارو کې مداخله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسوهني نه کوي او اروپايان او نور عرب وعجم په خپله مخه ولاړل خو تربيه شوي اجنبي دستوري ډلي يي د بنيادي بربادۍ او خرابۍ په خاطر په افغانستان را دننه کړې . دکابل په هره کوڅه کې جداګانه حاکميت او حکومت جوړ ، سنګر بندۍ وشوې ،ملي او شخصي شتمنۍ چور وچپاول، بې رحمانه او فجيعانه خپلمنځي جنګونو او فضيحتونو کې هيڅ کمې نه ليدل کيده ، چا دچور او چپاول له لارې مالونه ،چا د افغانان په وژلو او حلالولو جنتونه ګټل او چا د خپلو تعصباتو له مخې يو پر بل خوا يخي کول . کله چې افغانانو په خپلو منځونو کې سره ښه ووهل ،وټکول او سره وخوړل ،يوائې د کابل په ښار کې له ۷۰۰۰۰ څخه زيات يوتربله قتل عام ،د ۶۰۰۰۰۰ څخه زيات اواره او له ۷۰ فيصده څخه زيات د کابل ښار د ايرو او خاورو په ډيريوو بدل شو ، د طالبانو لښکر يي پري را داخل کړ . طالبانو هم په خپلو بدعتونو کې کمي ونه کړ ،د افغانانو تر منځ پوره هډماتې راغې او يوځل بيا د ليري او نژدي د ښمنانو خوايخي په افغانانو وشول. يا لا اقل دومره خو وشول چې د افغانانو په حق کې د امريکي په اصطلاح پام د بعدي پروګرام دعملي کولو په خاطر راواوړي . طالبانو چې نژدي سل په سلو خاوره نيولې وه او شمالي ټلوالي ټوله د تاجکستان په کولاب ته اووختي وو ، امريکايانو رابار ، دماشومانو څخه نيولي تر اتيا کلن پورې کماندويي دريشۍ ورپه تن او په سالنګ باندې رابښکته کړل. د B52 او د راکټونو بمبارد او دهرې خوا پوځي عمليات شروع او طالبان چې هيچايي د ماتي فکر او تصور هم نه شو کولې په معجزه اساء شکل سره د افغانستان له خاورې راټول اوله سرحده واړول شول.

د اجتماعي ترکيب او کمي او کيفي لحاظه څخه بې محتوا او بې بنيادة د بن کنفراس جوړ او د پاچاهۍ تور مرغه د حامد کرزي په سر کښيناست. ملګري ملتونه ،امريکا ،اروپا ،اسيا ،استراليا ، جمله له څلويښتو څخه زياتو ملکونو نظاميان او ملکيان افغانستان ته په اصطلاح د امنيت ، بيا ابادونې ، ... راغلل ، دحامد کرزي موقتي ،انتقالي او انتخابي دوري تيري خو پرته له خرابۍ ،فساد ، دافغان اولس دبد رنګۍ اوبي عزتۍ د بل هيڅ شي درک ونه لګيده. وروسته به څه کيږي تر اوسه معلومه نده. هغه څه چې عيان دي: «په افغانستان کې ټول ارزښونه بې ارزښه شويدي ؛ هيڅ جرم او ناروا مجرم نلري ،جرمونه ټول بې مجرمه او عاملين يي ټول بي ګناه مجرمان دي » ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم.

ځیني کسان پدې باره کې دخپلو پخوانیو تعلقاتو، ملي او وطني مسئولیتونو او مناسبتونو ته په شاړولو سره دخپلې وطني او اولسي ماضي ټوله نقده نپوهیږم په شعوري یا غیر شعوري ډول دګلوبالیزم دنسیه شعار په لوبه کې په یوه دو ږدي او خپل دغه روش او "جرئت" دنوي عصر دشعار سره دمطابقت په دلیل سم عمل او دتیروهیر دهوښیارۍ نښه ګڼي ! ! !زما په نظر دغه ډول موضوعات تل دشک څخه ډک او دتأمل وړوي ځکه مې وغوښتل دهغې په مبادیو او الفباء باندې نه دتحلیلي مقالې په شکل بلکه دیوې یادارورۍ او ګوتنیونې په توګه بحث وکړم او بعدي ژوره څیړنه یې محترمو پوهانو ته وسپارم تر څو دغه موضوع په هر اړخیز ډول وڅیړي او زمونږ ځوانان په راتلونکي کې ددغه ډول موضوعاتو دتللو لپاره تل طلایي تلې له ځان سره ولري !

باید ووایم چې ژبنی کلمات، اصطلاحات، ترمنولوژي، مقولې، قوانین، پخپله ژبې، علوم، ادارې او اجتماعي سازمانونه او داسې نور دهرڅه څخه دمخه تاریخې پدیدې دي. نه بې وخته ظهور کولې شي، نه مخکې له وخته انحطاط مومي او نه له منځه ځي. ټولې پدیدې ابدي هم ندي همغسې چې دتکامل په پروسه کې دشرائطو په مساعدت سره رامنځته کیږي، دشرایطو دمخالفت په مبارزه کې انحطاط مومي. کله نا کله ځیني کسان دخپلو شخصي ګټو دبقاء په خاطر دځیني پدیدو بقاء ابدي کول غواړي او یا دتاریخي پروسې او شرایطو په خلاف دځیني پدیدو دوخت څخه دمخه او قبلي ظهور په خاطر هڅې کوي. په دواړو حالاتو کې دا سم عمل نه ګڼل کیږي. که څه هم اجتماعي ــ اقتصادي نظامونه او دهغې پورې اړونده ادارې سیستمونه او ارګانونه او علمي ــ تخنیکي انکشافات او امکانات او یا دهغې مطابق مدیریتونه، منجمنت او مناسبتونه هیڅوک هیڅکله پخپله نه تغیر ورکولې او نه ساتلې شي. دهر چا ټولې هڅې به په دې باره کې یوائې موقتي او ګذرا بڼه ولري. زړې پدیدې به یو وخت نه یو وخت حتما جز د تاریخ او نوي پدیدې به حتما ظهور کوي. نه د غلامۍ او فیودالیزم اجتماعي ــ اقتصادي نظامونه څوک راژوندي کولې شي او نه د سرمایدارۍ نظام اوسني غیر عادلانه مناسبات څوک ابدي ساتلې شي. نه څوک داوسني الیکترونیکي برقي او یا دسوخت دمختلفو موادو نوي جټ، فوتوني او یا دهغې څخه په لوړه کچه ماشین الات او موتورونو څخه دسکرو دبخار ماشینونو ته مراجعه کوي او نه دګراموفون، رادیو، حسابي ماشین، تلویزون، کمپیوتر، دیسکیت، CD ،DVD، موتر، طیارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکټ او نورو ډيرو زياتو مصنوعاتو او لاسته راوړنو دانکشافي جهت څخه پر ځټ حرکت ته ځوک ضرورت لري. ټولې پديدې د هر اولس او ټولنې د تاريخي اقتصادي، علمي ــ تخنيکي او شعوري انکشاف په معينه مرحله کې ظهور کوي، انحطاط مومي او ځان تاريخ ته سپاري. همغسې چې مختلفې ټولنې د انکشاف په مختلفو مراحلو کې قرار لري نو د نومورو پديدو ظهور په مختلفو ټولنو کې هم همزمان نشي پيښيدلې او نه يو شان د هغې د منفي او مثبتو اړخونو څخه متضرر او مستفيد کيدلې شي. په همدې علت د دغه ډول مسايلو سره په برخورد کې ډير دقت او سنجش ته ضرورت ليدل کيږي. پورته ما دا جتماعي ــ اقتصادي انکشاف ځيني مقولي عنوان ټاکلې دي. دغه کومه ساده هر ارشي نده د هغې هره پوړۍ د سلګونو ميلونونو انسانانو د سرونو په بيه ابادې شويدي او د هغې په بنياد کې د ميلياردونو انسانانو دغم، درد، ناکامو هيلو، مايوسۍ او تور سرنوشت او بالمقابل د ځينو لګکيو د وحشت ظلم، ناروا او غير انساني اعمالو کيسي او داستانونه خوندي دي چې د بحر څخه ځاځکي ثبت د تاريخ ګرځيدلي او د ابد لپاره به د انسانيت په لمن د ننګ او بې ننګۍ تور داغ وي. دې کې هيڅ شک نشته چې بشريت پخپلو ټولو هر اړخيزه مناسباتو سره د ګلوباليزم په پروسه کې د تجانس او هم اهنګۍ په لور تکامل کوي. خو دغه تکامل بايد ارګانيګ او انسان دوستانه وي. نه دا لکه چې تاريخي واقيعتونه او حقايق يي شاهد دی. دغه تکامل او انکشاف هيڅکله هغه لعنتي شيطاني يو طرفه او يو اړخيزه جاده نده کومه چې تر ننني ورځې پورې سترو کاپيتاليستي، استعماري او امپرياليستي هيوادونو دخپل

ظهور او تشکل له ورځې څخه د شيطاني مافيايي قوتونو به مکارۍ تعقيب کړې او نن يي د علم، صنعت او تخنيک په فوق العاده انکشاف سره هر اړخيز ګلوبال ابعاد پيدا کړيدي. ننني ګلوباليزم د سکندر مقدونې، د روم، عثماني، فارسي او عربي امپراطوريو، چنګيز، تيمورلنګ، انګليس او روس د امپراطوريو د ګلوباليزم سره کاملا توپير لري. په افغانستان کې د روس شکست او په نړۍ کې د مونيپولار سياسي ــ نظامي اداری رامنځته کيدل، د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د يوولسمې نيټې څخه وروسته د بين المللی تروريزم تر عنوان لاندې د نوې نظامي ستراتيژۍ غوره کول او په ۲۱ پيړۍ کې د علم، صنعت او تخنيک ډير چټک انکشاف هغه عمده علتونه دي چې ګلوباليزم ته ئ واقعا ګلوبال ابعاد او ديناميزم ورکړيدی. ښه به دا وی د ګلوباليزم تاريخي ريښي او واقعی ماهيت يو ځل بيا د عنوان شوؤ مقولو د هرارشۍ په پروسه کې ولټوؤ او بيا د هغې له مخې د خپل عيني قضاوت لپاره لازم توکي او علتونه راټول کړو. په اروپا کې د بورژوازي انقلابونو په بريالتوب، د صنعت او تخنيک په انکشاف سره د فيودالي ،قومي ،قبيلوي مناسباتو هډونه يو په بل پسې په ماتيدو او د نوي سرمايه داري اجتماعي ــ اقتصادي نظام په تشکل سره نوي اجتماعي تشکل د ملت، نيشن يا ناسيون په نوم رامنځته شو. د ملت د پديدې ظهور او د سرمايه دارۍ اجتماعي ــ اقتصادي نظام تشکل يو تر بله سره لازم و ملزوم او علت و معلول ګڼل کيږي. پرته د سرمايداري مناسباتو د استحکام څخه د ملي مناسباتو تشکل هيڅ وخت او په هيڅ وسيله ممکن نه ګڼل کيږي. سره د دې چې ملي تشکل د نوې پديدې او د بشري ټولني د نوې مترقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکاملي قدم او پوړۍ ده او نننۍ ټولې لاسته راوړنې دهمدغه نوې پدیدې محصول او معلول ګڼل کیږي او هر یو دنړیوالو ثخه په خپلو ملي مناسبتونو ویاړي، وګورو چې ثومره مونږ پخپلو ویاړنو او افتخاراتو کې حق په جانب یو. په بین المللي توازن کې ددغه نوې پدیدې ارزش باندې دقیق فکر کول او پوهیدل پکار دي.

پایداره، ارګانیک او عادلانه انساني بین المللیت یوائې دسیالو ملتونو دمتقابلو مشترکو ګټو په بناء دعادلانه ذات البینې تړونونو او ارګانیک انتګریشن له مخې جوړیدلې شي. په وروسته پاتې هیوادونو لکه افغانستان کې چې اقتصاد، علم او تخنیک په کافي اندازه پرمختګ نه وي کړې، ملي جوړښت تشکل نه وي موندلې، ملي وحدت نا پایداره او په بین المللي سیالۍ کې سیال انډول نشي ګڼل کیدلې او نه یې په دغه لوبو کې دکومې ګټې توقع کیدلې شي. په افغانستان کې مونږ ددغه ډول قمار نه جبرانیدونکي نتایج، د بین المللی ظالمانه تقابل او د سړو او تودو جنګونو په موده کې په خپل هډ او پوست ګاللي او زغملي او نن هم د بین المللی قوتونو په موجودیت کې چې زمونږ لویه ملي غمیزه دوام لري هم دملی ډیرو مهمو مسایلو په باره کې زمونږ ملی ضعفونه پوره ثرګند دي چې مظاهر یې پداسې حساسه تاریخي مرحله کې لکه دلویې جرګې جوړیدل، داساسي قانون تصویب، دملي اردو او ملي پولیس تشکل، دټولو افغانانو او باالخصوص دپښتنو او بلوثو دحقه حقوقو او سرنوشت پورې تړلې دډیورنډ دکرښې برخه لیک او نورو ډیرو مهمو مسایلو په هکله هیثوک سترګې نشي پټولې اونه بې تفاوته پاتې کیدلې شي. زمونږ دملي ګټو

ساتونکې او ضامن یوائې او یوائې اولس او د افغان اولس ملي وحدت ګڼل کیدلې شی، کوم یوه چې د داخلي جنګونو او وروستیو حوادثو په موده کې د یرغل ګرو او مغرضو هیوادونو لخوا په لومړۍ درجه د تجاوز هدف ګرځیدلې او سخت زیان من شوېدې.

رابه شو دموجوده ګلوبالیزم په پروسه کی دناسیونالیزم بینادی مؤثر او یو جانبه رول او تاثیر ته !په سرمایداری نظام کی دصنعت نسبی چټک انکشاف، د قبیلوي مناسباتو هډماتې، په ډیرو هیوادونو کې دملی ټولنو او ملي مناسباتو سریع تشکل او ورسره دناسیونالیستي روحي راژوندی کیدل او تقویه کیدل واقعا ځینی هیوادونه په ځینی نورو باندې برلاسي کړل. د سرمایداري نظام نوې اقتصادي لاسته راوړنې هم خوړۍ او تحریک کننده وې. نظامي او اقتصادي برلاسي نومړي هیوادونه توسعه طلبۍ او ا ُتیلیتارستي زیاتې منفعتي سودجودیي ته وهثول او ناسیونالیزم دخپل ظهور دلمرخاته ثخه داستعمار او استثمار انګیزه وګرځیده. د جنوبي امریکي، اسیا او افریقا لویي وچې داروپایي کوچني هیوادونو مستعمرې جوړې شوې، ځایي اولسونه دټیټو او غیر نجیبو انسانانو په حیث په مرګ، غلامۍ او یا په ډیر نیک صورتاو تصادف سره په شاقه دوامداره کار او زیار محکوم او د هغوی دبې شمیره کلونو دزیار او زحمت محصول، هست و بود په یوه ورځ چور او چپاول او پخپله زنځیر، زولانه او غراب لکه دحیواناتو په ثیر بار او دنړۍ په ګوټ ګوټ کې دغلامانو په حیث وپلورل شول او هر ځای په شاقه کارونو وګمارل شول. په لویه امریکا او ځینی نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو کې دځینې دغه قومونو څخه څوک دنمونې لپاره نه پیداکیږي او د وراثت سلسلې یې شلیدلې دي. په دغه وختونو کې د استعماري هیوادونو اقتصادي زیر بناء غصب شوې او چورشوې طلا، نقرې، قیمتي تیږو او نورې دارایي، دغلامانو، وسلو او مصنوعه اموالو فروش، دمخدره موادو ازاد قاچاق تشکیلوله او پولي سیستم او امکانات په طلا، نورونجیبه فلزاتو او تیږو ولاړوو چې یو څو کوچنیو اروپایي هیوادونو راټول کړي او پخپلو بانکونو کې یې ذخیره کړي وو او ددې لارې یې هم دنړۍ د اولسونو لاس او پښې تړلې وې. نو هغه څوک چې دملي او بین المللي مسایلو دتناسب، تعادل او نورو ارزښونو دتوازن په هکله سطحی او یو جانبه برخورد لري او استقلال، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي منافع دگلوبالیزم په لوبه کې په یوه دَو ږدي په اوسنیو شرایطو کې به یې سرنوشت لدې څخه هم بدتر ویي. او دهغه کسانو څخه چې نن هم په افغانستان کې دملي وحدت پرضد دریز لري، غیر شعوري، نا خوداگاه او احمقانه په پټو سترگو انترناسیو نالیستان چوړ شوي، د ازادبازار، لیبرال اقتصاد، واحد گمرکی سیستم او دیته ورته مسایلو بې سوره ډُهلونه غږوي، زما پوښتنه داده چې ولې ددوی د نننۍ متولیانو اسلاف هغه وخت انترناسیونالستان نه وؤ او نه یې غوښتل د نورو ملکونو تجارتي مالونو په مخ دازاد بازار، لیبرال اقتصاد، او واحد گمرکي سیستم د قوانینو او اصولو له مخې د خپلو گمرکونو دروازې خلاصي او باالمثل معامله وکړي او یواځې دمرکانتیلیزم mercantilisme کلک پیروان او دوارداتو دروازی یې یواځې دغصب شو او چورشوو مالونو په مخ

خلاصي او دتجارت په مخ تړلې وې؟ نن هم دازادبازار، لیبرال اقتصاد او واحد گمرکی سیستم په شرائطو کې چې کله ددغه هیوادونو شخصي گټو ته خطر متوجه کیږي دنورو ملکونو په مالونو دټولو موجوده قراردادونو او اصولو پر خلاف په یوه او بله بهانه تعذیرات لگوي او حتا بانکي سرمایې یې کنگل کوي .دا ډول مثالونه نه ذکر کوم ځکه چې کم نه دي. پدی ډول د ازاد بازار، لیبرال اقتصاد، واحد گمرکي سیستم، انترناسیو نالیزم او دننني گلوبالیزم بنیادهغه وخت دامپریالیستي ناسیونالیزم دمالي سودجویانه، خائنانه اتیلیتاریزم پواسطه ایښودل شوې، کله چې یې په اقتصادي ـ اجتماعي سرمایداري نظام کې اقتصادي برلاسې پیدا کړ او د ډیپو گانو دروازې یې نه تړل کیدلې، دخپل مال د محصول څخه د ډډې کولو په خاطر دغه اصول طرح او نور ملکونه یې په جبر د هغې منلو ته اړایستل. پدی ډول دبشري تکامل په پروسه کې دا دسرمایداري ناسیونالیزم ارتجاعي ترین غیر انساني شکل گڼل کیږي چې په مقابل کې یې دملي ناسیونالیزم عادلانه مبارزه برحق عمل او دعادلانه، صلح امیزه او پایداره انترناسیونالیزم او په سوله کې دټولو اولسونو دگډ پایداره ژوند او د بشریت ارگانیک گلوبالیستي انتگریشن یواځینې متضمن گڼل کیږي. ترڅو چې پایداره، مطمئن ناسیونالیزم وجودونلري دپایداره مطمئن انترناسیونالیزم منځته راتگ نا ممکن دې. د ۱۷ ÷ ۱۸ پړیو څخه وروسته صنعتي سرمایدارۍ پرمختگ وکړ، گودامونه په صنعتي مالونو ډک او دتړلودروازو ترشا تجارتي ـ اقتصادي سیاست مرکانتیلیزم په مناسباتو او شرایطو او منطقوی بازارونو او محیطونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغومره تولیداتو عرضه او خرڅلاو ممکن نه وؤ. دا کټ مټ د هغه وخت سره برابره وه کله چې دوی د ناسیونالیزم په خره چپه سپاره وؤ، رابښکته او دانترناسیونالیزم روحیه او احساس یې قوي شو. په همدې وخت کې مشهور انګلیسی اقتصاد پوهان ادم سمیت (Adam Smith ۱۷۹۰ ÷ ۱۷۲۳) او داوید ریکاردو (Dawid Ricardo ۱۸۲۳ ÷ ۱۷۷۲) نوي اقتصادي تیوری رامنځته کړې چې د اقتصادي تجارتي لیبرالیزم، کمپراتیف ارزشي سیستم، بین المللي ازاد تجارت او ازاد رقابت د شرایطو سره یې سمون درلود. همداسې په المان کې فریدریش لیست Friedrich List د واحد ګمرکي سیستم او دمقایسوی قیمتونو تیوري رامنځته کړه. ددغه تیوریو په نتیجه کې بین المللی تقسیم دکار او بین المللی تجارت طرحه رامنځته او ددغه هیوادونو په عوایدو کې دپام وړزیاتوالې راغې او په حقه سره ویل کیدې شي چې اقتصادي ګلوبالیزم دهمدغه وخت څخه شروع شو. دوی دنوي اقتصادي روشونو او قوانینو او بین المللي تخصصي تقسیم د کارله مخې با کیفیته مواد په ډیر ارزانه قیمت تولیدول او دازاد بازار، ازاد رقابت، بین المللي تجارت د شرایطو له مخې چې پخپله یې طرحه کړي او په نړیوالو یې جبراً منلي وؤ، خپل تولیدات ازادانه د نړۍ په ټولو بازارونو کې عرضه کول او دمحلي تولیداتو دروازې یو په بل پسې تړل کیدلې او باالمقابل نوموړو هیوادونو ټول تولیدات او ټول تجارتي بازارونه دخپل مونوپول لاندې راوستل او پدې توګه په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې په ټوله نړۍ باندې ددغه هیوادونو نظامي، سیاسي او اقتصادي امپراطوري حاکمه شوه. دمثال په ډول

کله چې په افغانستان کې د شاکر د چیني سازۍ فابریکه جوړه شوه، جاپاني چیني توکي چې پخوا ډیر قیمته خرڅیدل، قیمتونه یې ډیر راټیټ او ارزانه شول، خو کله چې د شاکر فابریکه د رقابت د توان د نه لرلو په نسبت وتړل شوه، جاپاني چیني دوباره څو چنده نور هم قیمته شول. دوی د نړۍ ټول صنعت، تجارت، زراعت، انرژیتیکي منابع، دمخدره موادو قاچاق، دا سلحې د تولید او فروش، لویه صنعتي، زراعتي، هوایي، زمیني او بحري ماشینري او تولیدات پخپل لاس ونیول. دوی په نړۍ کې بین المللي بانکونه، شرکتونه، محاکم، استخبارات، دکنترول او تعقیب مرکزونه، بین المللي اداره "ملګري ملتونه" او دکسموپولیتیزم سیاسي تاکتیکونو او ستراتیژیکي طرحې عملي کول شروع کړل. دا په حقیقت کی په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې دا ستعماري او امپریالیستي سرمایداري نظام انترناسیونالیستي ګلوبالیستي سترې لاسته راوړني وي. د شلمې پیړۍ په ۶۰ کلونو کې د نړیوال استعمار رنګیدل، دمستعمره هیوادونو ازادیدل او په شعوري یا لاشعوري ډول د سوسیالستي هیوادونو په خوا کیږد هغوی د ریدل او ددغه وخت په اصطلاح د مترقي جنبشونو څخه بې قید و شرطه دفاع کول بین المللی سرمایداري نظام د ستر بحران سره مخامخ کړ او د سو سیالستي او کارګري جنبشونو اعتبار په نړۍ کې پورته ولاړ. پخواني شوروي اتحاد هم په لمړۍ مرحله کې په ځیني ساحو لکه فضانوردي، نظامي او دځیني موادو په تولید کې لکه فولاد، د ډبرې سکاره او نور، سترې بریاوې حاصلې کړې خو په مجموع کې د شوروي دولت رهبري او حتا د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې جمعي شعوري سطحه، علمي، تخنیکي او اقتصادي تولید پوتنسیال هیڅکله ددې جوګه نه وه چې د دغه ډول یو عظیم جنبش په فکري، سیاسي، علمي، تخنیکي او اقتصادي لحاظ تغذیه، رهبري او په ځان پسې کش کړي. او که واقعیت وویل شي هغوی د خپل ځان د رهبرۍ جوګه هم نه وؤ او حتا د دغه بین المللي موقف چې لږه موده یې تر لاسه کړې وؤ په ارزښ نه پوهیدل او نه یې ماهیتاً د دې تقوا درلودله. نو ډیر ژر د هغوی د پردې تر شا څیره ټولو هیوادونو ته څرګند یدله او ورځ په ورځ یې خپل دوستان له لاسه ورکول. خو کله چې یې په افغانستان خائنانه حمله وکړه افغانانو دغه دخټو بت دړې وړې کړ او نن پخپله د ځان د راټولولو نه دې او لکه نابکاره بار د ټولې نړۍ لپاره عظیم پرابلم ګرځیدلی دی. د پخواني شوروي اتحاد او سیوسیالستي نظام په ړنګیدو سره نړۍ عملاً د امریکا په محور په یوه مونیپولار نړیوال سرمایداري نظام او اداره باندې بدله شوه. دا ډول نظامونه، سیستمونه او پدیدې که اجتماعي دي، فزیکي او یا په بل هر ډول کمیت او کیفیت سره چې وي، که چیرې ذاتي متعادل او متوازن ماهیت ونلري د خپل یو جانبه عطالت په لرلو سره هیڅکله پایداره نشي پاتې کیدلی او عاجل ذوال یې حتمي ګڼل کیږي. د بلې خوا سرمایداري نظامونه چې د یو جانبه مادي سودجویي په بنیاد منځته راغلي او پایې بقاء یې هم یوازې د جبر او زور له لارې ممکنه ده، چې دا د نا پایدارئ دوهم دلیل ګڼل کیدلی شي او دریم دا چې په هغه نظامونو کې چې شخصي یو جانبه منفعت او مادي اقتصادي اتیلیتاریزم اساسي او عمده هدف او منظور او سي بشري ټولنیز ارمانونه او پرګرامونه تل د پښو لاندې پایمال شوي او

دا د دغه ډول نظامونو د نا پایدارۍ دریم دلیل ګڼل کیدلی شي. زما په عقیده امریکې ته پکار دي پخپل داخلي او خارجي سیاست کې عمیق کیفي بدلون راولي او دا کار باید سر له همغې ورځې څخه شوې وای کله چې شوروي اتحاد ړنګ او امریکا په نړۍ کې یوائینې ستر مونیپولار آبر قدرت پاتې شو. خو له بده مرغه پرته لدې چې د امریکې په داخلي او خارجي سیاست کې هیڅ کوم کمي او کیفي مثبت بدلون راغې برخلاف د پخوانی شوروی اتحاد سره د ساړه جنګ د شرایطو د بین المللی تقابل د پوتنسیال د خلاء څخه په استفادی سره په شرقي اروپا، مرکزي اسیا، بالقان منځني ختیځ او جنوب شرقي اسیا کې په پوره باصقین سره پر مخ ولاړل او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته د ګلوبالیزم په نوي تاکتیکونو او ستراتیژۍ د مستعمار نوم "بین المللي تروریزم" تر شعار لاندې د نړۍ په ډیرو هیوادونو کې د خپل مستقیم نظامی حضور پر لور پرمخ ولاړل. ګلوبالیزم د بشری ژوند په ټولو اړخونو کې عملاً نوي ابعاد او نوي جوانب پیدا کړل او په حقیقت کې ګلوبالیزم په ګلوبال ګلوبالیزم یا سوپر ګلوبالیزم باندې واووخت چې نه یې د امریکی د موجوده سوپر مونیپولار ابر قدرت داخلي دموکراتیک موقف او نه په ۲۱ پیړۍ کې د بین المللي علمي، اقتصادي او اجتماعي انکشافاتو او مناسباتو سره سمون درلود. همدا سبب وؤ چې پخپله د امریکې په داخل کې د دموکراتو قوتونو او هم د نړۍ په ګوټ ګوټ کې او حتا د امریکې د نژدې اندیوالانو لخوا د شدید عکس العمل سره مخامخ شول او په میلونونو انسانان د شدید اعتراض په نامه کوڅو ته راووتل او د امریکې ضد لاریونونه یې اجراء کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.موجوده علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات معجزه کوي او په راتلونکې ډېره لنډه موده کې د هغې لاپسې ستر انکشافات نن ورځ په تصور کې هم راتلای نشي او هر ډول امکانات هر چاته په لاس کې ورکولې شي چې کنترول به یې دهیچا له لاسه پوره نه وي. له بلې خوا ددې کوچنۍ دنیاګۍ په خیټه کې ظالمانو دومره چاودیدونکي مواد ځای په ځای کړي چې نه یوازې دغه کوچنۍ کره به ځو ځو واړې هوا ته دوړه کړي بلکه د مولانا جلال الدین بلخي په قول:

اگر برگیری یک ذره ازجای   فروریزد همه عالم سراپای

په ټول ماحول او کهکشانونو کې به زلزلې جوړې کړي. پدې کې هم هیڅ شک نشته او یو منل شوې حقیقت دې چې علمي ــ تخنیکي انکشافات ډیر چټک او بشري ذهنیتونه په مجموع کې د خپل زیات عطالت او کهنه پرستۍ له مخې د هغې پسې نشي رسیدلې او په تخمیني ډول د هندسي او حسابي تصاعد په تناسبونو سره یو له بل څخه وروسته پاتې کیږي، خو شته دې داسې ذهنیتونه چې ددغه انکشافاتو او نواوریو طرحې، ډیزاین او پیشبیني او پیشګویي کوي، واقیعتونه همغسې چې دي درک کولې او د بشري ټولنې د خیر او شر راتلونکې په دقیق ډول سنجولې شي. له بلې خوا لیدل کیږي چې بشري ټولنه په مجموع کې دوه ځانې شویده. د سپتمبر د پیښې عاملین اکثرا د امریکې، انګلستان او یا نورو اروپایي هیوادونو اوسیدونکي وؤ. بن لادن هم په افغانستان کې د روسانو او کمونیزم په ضد د همدغه هیوادونو د قوماندې لاندې جنګیده او طالبان هم یو وخت د امریکې سره د سیاسي معاملې جوګه ګڼل کیدل. صدام حسین د امریکې څخه وسلې ترلاسه کولې او دایران پر مقابل کې جنګیده او یا په منطقه کې تر ټولو

هیوادونو د خطر احساس کاوه او خمیني هم یو وخت د امریکې د تائید وړ وؤ. اندریو یانګ د جمهور رئیس کارتر شخصي نماینده او په ملګرو ملتونو کې د امریکې د هئیت رئیس پدې باره کې لیکي: "د خمیني نهضت د امریکې د اموزشي سیستم تر تاثیر لاندې منځته راغلې او د هغې څخه الهام اخلي. زه په اطمنان سره ویلې شم چې د ایران د انقلاب ارمانونه د جهان د بشر د حقوقو د نهضتونو د ارمانونو سره یو شې دي. کله چې دغه انقلاب بریالې شي جهانیان به وپوهیږي چې خمیني یو د قدسیانو او پاکو انسانانو زمونږ د عصر څخه دې او په پای کې د ګلوبالیزم اوسني تشکیلات، اهداف، تاکتیکونه او ستراتیژي چې د سرمایداري نظام په نابرابر و شرائطو کې یې د ټولنې د قاطع اقلیت د شخصي خصوصي بیرحمانه سودجویي په بناء تشکل موندلې او بنیادګذاري شوې او نن هم تعقیبیږي په هیڅ صورت سره د بشري ټولنې د نننې او راتلونکي ژوند د غوښتنو او ضرورتونو سره مطابقت نلري. لکه چې د مخه ماورته اشاره وکړه ګلوبالیزم هیڅکله هغه یوازینۍ یوطرفه جاده نده لکه چې ځینې کسان فکر کوي. ګلوبالیزم په حقیقت کې د بشر د پیدایښت د لمړۍ ورځې څخه د خیر او شر، حق او باطل، ظالم او مظلوم، عدل او ناروا.... او انسان او شیطان تر منځ ډیره اوږده او نابرابره تاریخي مبارزه ده چې د شرائطو په مساعدت او مخالفت سره په نننی ګلوبالیزم منتج شوی او وروسته لدې د تاریخ د جبر او اوسني عصر د شرایطو د تقاضا وؤ په حکم په موجوده تشکیل او اهدافو سره له یوې ورځې قانوني ژوند حق هم نلري او هم د انن د هغې په ټولو بنیادونو کې باید ژور کیفي او کمي بدلون راوستل شي. Bernard Von Plate د ګلوبالیزم د اساساتو تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوبالیزم په باره کې داسې لیکي:" ګلوبالیزم دیوه داسې تکامل څخه عبارت دی چې په مختلف متضاد شکل سره پرې بحث کیدلی شي: دهغې دپلویانو لپاره ګلوبالیزم په اوله درجه دیوه ډیر پرمنفعته اقتصاد په لورداسې یوه لاره ده چې دتجارت او رقابتي قیوداتو په رنګولو سره په مخ ځې. خو دهغې دمخالفینو په نظر ددولتي اداري فعالیتونو په مقابل کې دبین المللي مخ په زیاتیدونکي مسئولیتونو راکمول دي" دګلوبالیزم په اوسني اهدافو، طرز تفکر، تاکتیک او ستراتیژی سره هیڅکله نننی، او دسبا ورځې بشري ټولنه نشي اداره کیدلی. دهغې لپاره دمعقول طرز تفکر او منطق لرونکې اداره پکاردە. کله چې دامریکې جمهور رئیس په ناڅاپي توګه عراق ته سفر وکړ، سربازانو سره یې دملاقات په وخت وویل" اې قهرمانو سربازانو تاسې دلته راغلی یاست چې په عراق کې دامریکې دخلکو دګټو څخه دفاع وکړی" ایا دعراق خلک حق نلري چې په خپله خاوره کې دخپلو ګټو او حقوقو څخه دفاع وکړي؟ همداسې د ۲۰۰۴ کال دفیبروري په څلورمه نیټه په یوه وینا کې جورج بوش وویل "پر مختللي هیوادونه نشي کولی چې په خلاصو سترګو هغه بهیر ته وګوري چې دپراخه وژونکو وسلو داستعمال له لارې دستروګوابنونو سره مخامخ شي". داډول خبرې کیدلی شي په شخصي لحاظ دیوه شخص شخصي نظر اوسې خو جمعی شعور او جمعی منطق هغه هیڅکله د منلو وړ نه دي.زه پدې عقیده هم یم دموجوده ګلوبالیزم انساني عاملین په هره سطحه، هره ساحه او هرځای کې چې دي عادې او ساده خلک ندي. دډیروکمو شیطاني کسانو څخه پرته هغوی حتما دعالي شعور، عالي امکاناتو خاوندان او دبشریت دعالي ارمانونو او دګلوبالیزم دارګانیک او سالم انکشاف او

رهبری په خاطر به مصمم شوي اوسي. هغوی چې قرنونه قرنونه دبشري اجتماعي، اقتصادي، علمي او تخنیکي دینامیزم انکشاف پیشبیني او پیشګویي کولی شي، هغوی چې ویني ۵۰ کاله پخوا چې ترانزستور یعنې نیمه هادي یا نیمه عایق کشف او نن یې په معجزه اسا ډول بشري امکانات د رادیو، تلویزون، تلیفون، تلګراف، مخابرې، فاکس، کمپیوتر، انترنیت او دژوند په ټولو نوروساحو کې په فوق العاده ډول لوړ کړې نو حتما په دې هم پوهیږي چې اوسنې طرز تفکراو برخورد چې ځیني شیطاني کسان یې لري دنني عصر دایجاباتو، جمعي شعور او منطق سره هیڅکله نه سمون لري او نه ضرورت، هغوی تقریبا بشري نني اوسباني لایتناهي امکانات او مادي زیرمې تصور کولی او بشري ټولنه پخپله عالي شعور او عالي انساني منطق دیوه واقعي خوشبخته مستقبل په لور رهبري کولی شي. هغوی حتما پدې هم باور لري دغه بشري ټولنه چې دوه ځانې ده حتما به بچې زیږوي او دغه نوي دلړمې بچي به حتما دغه زړه لړمه سرترپایه خوري اوپه اصطلاح دامریکې دجمهور رئیس په قول هغوی هیڅکله باید دې ته حاضر نه شي چې نني بشري تمدن، بشري ټولنه او ورسره ځانونه په خلاصو سترګو دنابودی په لور رهبري کړي. ددې ټولو خبرو سره سره که بیا هم ځیني کسان دموجوده ګلوبالیزم د شیطاني اړخ سره علاقمندي لري زه یو کوچنې مثال راوړم: په ۲۰۰۲ میلادي کال کې یواځې دشپږو پر مختللو هیوادونولکه امریکا، جاپان، المان، انګلستان، فرانسې او هالیند یواځې د ۲۱ لویو شرکتونو عاید ۲۹۸۲ ملیارده ډالره شوي دي چې دهغې جملې څخه امریکا ۱۳۶۳، جاپان ۶۷۴، المان ۴۰۲ انګلستان او هالیند ۴۴۶ او فرانسی ۹۷ ملیارده ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عايد درلود. يا دا چې په ۲۰۰۱ م كال كې امريكا ۱۲۴، انگلستان ۵۴، فرانسې ۵۳، بلجيم او لوكسمبورگ ۵۱، هالينډ ۵۰، چين ۷۴، المان ۳۲، كاناډا ۲۷ مليارده ډالره مستقيمه خارجي سرمايه گذاري كړيده. دا هم دويلو وړده چې په راتلونكي هر كال كې د هر في نفر او سيدونكي په سر د تحقيق او كشفياتو په خاطر امريكا ۹۶۳، سويډن ۸۸۸، فنلينډ ۸۴۸، سويس ۷۹۷، جاپان ۷۷۴، المان ۶۴۳، ډنمارک ۵۷۷، هالينډ ۵۳۶، فرانسه ۵۱۸، اطريش ۴۸۶، بلجيم ۴۸۴، انگلستان ۴۵۳ ډالره سرمايه گذاري كوي. دا به وسنجوؤ په افغانستان كې د في نفر د كلني عايد سره. وروسته د سنجش څخه كه منطق اجازه راكړه په موجوده گلوباليزم كې قمار وهلو ته به بدۍ ووهو. ليكن امريكا چې نن يواځينې نړيوال ستر آبر قدرت او لوى اقتصادي، نظامي، علمي او تخنيكي طاقت دې هم هر وخت په گلوباليزم كې خپل او د بل مشاركت ته حاضر ندې او يا وايم يواځې هغه وخت د ازاد بازار اصول مني چې يې گټه په كې وي او په نورو وختونو كې د نورو هيوادونو په تجارتي مالونو، توليداتو، صادراتو باندې بنديزونه او تعذيرات لگوي او حتا د مملكتونو، شركتونو، ټولنو او افرادو شخصي دارايي كنگل كوي او هيڅكله بې گودره دغه د سريشو ډنډ او پلندۍ ته نه داخليږي. كه بيا هم محترم هيوادوال غواړي خپلې ملي گټې پد غه تخته په يوه دو كښيږدي زه ورته برې غواړم. اميد دې چانس او بخت ورسره ياري وكړي.

يويشتمه پيړۍ او د نړۍ اجتماعي - سياسي نظام

د حضرت مسيح د زيږيدنې راوروسته بشري ټولني د ژوند په يويشتمه سليزه قدم ايښې دې. خو د بشري ټولنې تاريخي دوره شپږزره كلن عمر لرى. د اجتماعي او فردي ژوند متقابل او متناسب عطالت او ديناميزم په نظر كې نيولو سره بشريت په يوه حساب د فزيكي ،جسمي او شعوري بلوغ او د بلې محاسبې له مخې د نفس د تزكيې مرحلې ته رسيدلې دې. فردي فزيكي او شعوري بلوغ زما په نظر ديته ويل كيدې شي چې د يوه انسان د بدن اعضا په فزيكي لحاظ د فعاليت كافي كچې ته رسيدلي او سيې، او شعوري بلوغ به داوي چې د انسان په پريكړو او تصاميمو كې عقل پر احساساتو برلاسې وي. كه بشري ټولينز جوړښت او جمعي شعوري كچې او معيارونو ته نظر واچول شي د فزيكي او شعوري فعاليت ټول ارگانونه يې متشكل او د ننني وخت د غوښتنو او تقاضاوؤ سره سم د هر ډول فزيكي، منطقي او معقول فعاليت توقع ترې عملا كيدلې شي. خو كه دا پوښتنه راولاړه شي چې د بشري ټولنې په نړيوالو ذات البيني فعاليتونو، مناسبتونو او تصاميمو كې عقل پر احساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برلاسې دې ؟ ځوابیې منفي دې ! شلمه پیړۍ د بین المللي علمي، تخنیکي، اجتماعي، اقتصادي هراړخیزو امکاناتو او مناسباتو د ټینګښت او چټک پرمختګ سلیزه ده خو که یوځل بیا دا پوښتنه وشي چې ایا بشریت د دغه نوؤ امکاناتو او شرائطو مطابق د سلیم عقل له مخې کومه منطقی معقوله نتیجه ګیري کړې چې څه ډول د دغه امکاناتو څخه د بشر د عامه ښیګڼو په خاطر استفاده وشي ؟ ځواب بیا هم منفي دې ! جهاني ټولنه او په خاصه توګه پرمختللی هیوادونه بې ساري علمي - تخنیکي، اقتصادي او هر ډول نورمادي امکانات او سترې غذایي زیرمې په واک کې لري . ایا دغه زیرمې او امکانات په معقوله او سالمه توګه د بشریت په ګټه مصرفیږي؟ ځواب منفي دې ! جنګ یوه ډیره ناولې او د استعمار او استثمار له وختونو ډیره تورمخې پدیده ده. بشریت نن ټول امکانات د هغې د مخنیوي لپاره په لاس کې لري چې قانوناً د هغې د ذهني او عیني عواملو جرړې د تل لپاره وباسي. ایا پدې باره کې هم څوک سالم نظر او فکر لري ؟ دا ځل هم ځواب منفي دې ! خو که دا سې پوښتنه مطرح شي چې نن هم د نړۍ سرمایه داره هیوادونه، شرکتونه او اشخاص د بې مفهومه زراندوزۍ او اتیلیتاریستي خائنانه سیاست له مخې غواړي د نادراه هیوادونو چې تر ننۍ ورځې پورې یې ټولې شتمنۍ چورشوي او اولسونه یې په ۱۰۰۱ بدبختیو اخته دي نور هم استثمار او ددې کار لپاره د ناتو او وارسا د نظامي سازمانونو غړي هیوادونه چې اوس په یوه وندر ترلي او د ننني مونیپولار نړیوال سیاسي سیستم په چوکاټ کې غواړي په نوی مدرنه کمپیوتري وسلو سمبال شي، ددې او دا ډول نورو پوښتنو ځواب به

همیشه مثبت وي. نو د ۲۱ پیړۍ په موجوده او راتلونکي علمي، تخنیکي او اقتصادي امکاناتو او پدغه ډول یو طرفه تفوق طلبانه او خائنانه سود جویانه طرزتفکر او برخورد سره زه موجوده تمدن د بشریت لپاره د عطف لوړافق بولم او که چیرې نړیوال پخپلو کړو وړو او نظرکې تغیر رانولی د بشر د موجوده تمدن سقوط زه حتمي ګڼم خو ښه به داوي چې جمعي شعور پر احساساتو مستولي او نړیوال د دغه حتمي خطر او زوال څخه وژغورل شي. ټولنیز عالمان او څیړونکي وایي چې بشري ټولنه تر اوسه پورې نیمه لیونیانو رهبري کړې ده خو په یویشتمه پیړۍ کې چې د بشري ژوند ټول اړخونه او مناسبتونه به دقیقا علمي میکانیزه ښه ولري او یواځې مسلکي پروفیسیونالیستي اداره به د هغې د صحیحي او سالمې رهبرۍ له عهدې څخه ووتلې شي او د دغه لیونیانو ځای بایدورو ستنه له دې یا په شفاخانه او یا دارالمجانین کې وي او چارې باید د علمي منطق، عدالت او اجتماعي منل شویو اصولو او مقراراتو له مخې د عالمو او پوهو اشخاصو لخوا اداره شوي وای.لیکن سره ددې چې نړیوال د خپلو ذات البیني چارو د سمون او د چاپیریال سره د سالم انساني معقولو کړووړو ټول عظیم امکانات په لاس کي لري بیا هم د ۲۱ پیړۍ شروع څوک هیڅکله په نیک فال نشي نیولې او تر ننۍ ورځې پورې هر څه ددې ګواهي ورکوي چې د ټولو حوادثو انکشاف یواځې په منفي جهتونو پر مخ ځي. واک، اختیار او کنترول د بشري ژوند په ټولو ساحو کي عملا د نړیوالې مافیا په لاس کې دې او ټولې چارې پخپله خوښه د خپلو ګټو د تامین په غرض پر مخ بیایي او حکومتونه، دولتونه، اجتماعي سازمانونه او نورې هر ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیریه ټولنې هر چیرې او په هره سویه چې دي کاملاً بې وسعې او په حقیقت کې د هغوی د چارواو پلانونو پټ او ښکاره عاملین او د موجوده د نباله دار سریال کارتونیک او روبوتر لوبغاړي دي. که چیرې دا خبره څوک دروغ ګڼي نو په او سنیو عظیمو ذهني او عیني بشري امکاناتو سره به یې د دغه بې مفهوم مه عظمت طلبۍ او سودجویۍ مخه نیولې شوې وای. نن د تولید عظیم امکانات او عظیمي مادی ذخیری موجودي دي خو د نړۍ نیم نفوس له لوږې او سوء تغذي څخه رنج ګالي، یخني او ګرمي یې سر، ډډې او پښې سیزي او سره ددې چې تقریبا ټول نړیوال د دموکراسۍ مدعیان او د نړۍ په ډیرو هیوادونو کې سوسیال دموکراتیزم د دغه اولسونو د ژوند په ټولو ساحو کې د پراګماتیک واقعیت په حیث وجود لري ، هیڅوک یې د درد نه دوا کیږي. که دوی وایي مونږ د خپلو ټولنو مسئولیت په غاړه لرو نو لطفا دې ووایي چې د دغه هیوادونو شتمنۍ چا لوټ کړي او نن هم ګوندې هم دغه کسان د خپلو شتمنیو د سرپرستۍ واک لري؟ پکار داوؤ، دغه کسانو د خپلې بزرګوارۍ، هیومانیزم او دموکراتیزم چې دوی یې مدعیان او په اصطلاح باور باور پرې لري ، د عمیق درک، فهم او عالي شعور په لرلو ټولو نړیوالو واقعیتونو ته د عدل او انصاف له مخې غاړه ایښې وای.دوی چې د سازماندهي د لوی طاقت او قدرت لري او د نړۍ د لیري ستراتیژۍ او تاکتیکونو په باره کي وړاند وینه کولې شي او په دي هم ښه پوهیږی چې د اننني وضعه هیڅکله پدې حالت نشي پاتې کیدلې او په معجزه اسا شکل سره به همزمان هر ځای په کومه نیکمرغه ورځ ، چې ډیره به لیري نه وي ، بدلیږي او بالاخره به د انسانیت د لوی نامه په خاطر خپله قبله

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

له بدۍ نه د نیکۍ په لور بدلوې او لکه څرنګه چې دوی نن دا لوی جهان او ټول بشریت په لوی غضب اخته کړې او امکانات او واک یې لري ، همدا سې یې د خوشبختۍ څښتن کړې وې او ځانونو لپاره یې د انسانانو په حیث د لویو او نیکو انسانانو لوی نوم ګټلې وې. په غیر صورت کې که د دوی پیسي چې نن که ۱۰۰ ملیارده او سبا که ۱۰۰۰ ملیارده هم شي ارزش به یې په څه کې وي او ایا په ژوند به یې کوم مثبت تاثیر ولري ؟

په ډیر تاسف سره چې نړیوال مطبوعات ددې مدعي او ډیر عیني شواهد دا سې څرګندوي چې د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د یوولسمې نیټې ناوړه او لعنتي پیښه د کوم چا د شومو اغراضو په خاطر یوه پلانیزه شوې ډرامه او په اصطلاح یوه" معمولي " کوچنۍ غوندې بهانه وه چې محض د څو زره بې ګناه کوچنیانو ،ځوانانو او سپین ګیر ، ښځو او نرو ژوند یې واخیست او د ځینو کسانو چې هیڅ قصور یې نه درلود بیلیونوه سرمایي د ایرو سره ایري شوې ،خو بالمقابل د ځینو نورو هغه ۱۰۰ ملیارده به البته چې ۱۰۰۰ ملیارده شوې اوسي او د چا پخواني نړیوال سیاست به نوې ګلوبال دینا میزم پیدا کړې اوسي تر څود ځیني کړیو اتیلیتاریستي پالیسي ور سره نوې تحرک او ابعاد ومومي او دیوویشتمي پیړۍ د امکاناتو او غوښتنو سره سم نوې ګلو بالیستي ستراتیژۍ ته واړوي او په ټوله نړۍ باندې تحکم لپاره یواځې یوه کوچنۍ غوندې پلمه جوړه شي . دا چې په زرګونو انسانان قتل عام ، په ملیاردونو ډالر، تاسئیسات چې د امریکا په خلکو پورې یې اړه لرله د DDT د پوډرو غوندې هوا ته دوړه شول، یعني چې ځینو وبایلله او نورو وګټله او نن د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د بې مفهومه او نا

(c) ketabton.com: The Digital Library

څرګندو عنوانونو ،نومونو او دلایلو په طرحه کولو سره بې ګناه انسان وژنه ، بشري کلتوري لاسته راوړنو او ارزښتونو ړنګونه ترنا معلوم زماني او مکاني ابعادو پورې دوام لري ، همدغه ډول طرحې په یویشتمه پیړۍ کې البته چې د امپریالیستي سرمایداري دموکراسۍ واقعي بڼه او څیره ګڼل کیدلې شي. هو ! فقط لکه د DDT پوډرو غونډې. تراوسه معلومه نده چې حقایق به دغه ګناه دچا په غاړه واچوي.

همداسې په عراق کې دکیمیاوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو دلویو ذخیرو او تولید په باره کې دامریکې ، انګلستان، اسرائیلو او نورو استخباراتي سازمانونو ډنډوره هم یوه پوچه ډرامه او ددروغو هنګامه وه چې نړیوال عامه ذهنیتونه خړپړ او دوۍ خپل ماهیان ونیسي. دغه د مترقي غربي نړۍ په اصطلاح لویو انسانانو څومره لوی دروغ وویل او څو ورځې وروسته یې په اعترافونو خپل ټول هضم کړي له ځمکې بیرته وښتل او یو اځې په همدې ټوله معامله ختمه شوه ، او چې د دغه دروغو په پلمه څومره بېګناه انسانان ووژل شول ،څومره ښارونه او ملکونه ړنګ او تر کومه وخته پورې به دغه لړۍ دوام پیدا کوي ، په دې هم ټول سترګې پټوي .دهمدغه دسیسه کارانو ددسیسو او دروغو سبب نن هم په میلونو نړیوال دهمیشني خطر او غم او درد سره مخامخ او دنړۍ په کنج کنج کې بې ګناه کوچنیان، ښځې ، نر وژل کیږي او دسیسه کاران تل په نوي او نوي طریقو خپلو تاکتیکونو ته دوام ورکوي او هڅه کوي خپل یو دروغ او فریب په بل دروغ او فریب باندې سپین او ریښتني کړي او خپل څرګند اعترافونو بادې سترګې پټوي . دوۍ ټولو نړیوالو ته داحمقانو په سترګه ګوري او نړیوال هم رښتیا په احمقانه

ډول ددغه دروغو دمشورې څخه درښتیا دراوتلو په انتظار ناست دي . په افغانستان کې هم دادریم قرن او دریم وار دې چې په اصطلاح دوست قوتونه راځې او دځیني وطن پلورونکو او معامله ګرو سره په تباني کې دافغان اولس په سرنوشت لوبې کوي او ملنډې وهي او نن هم همدغه معامله دوام لري. کاشکې داسې دوستاناو بېګانه پرسته افغانان مونږ ته خدای نه وې راکړي او نن یې هم راڅخه خدای زر واخلي. ځکه چې مونږ پوهیږو زمونږدغه "دوستان" پخپلو کورونو کې ډیر لوی لامنحله پرابلمونه لري. دوۍ هغه پر ځای پریښي او مونږ ته یې دمرستې لاس را اوږد کړې؟دوۍ په زرګونو ملیارده کسر دبودجې او داسمان څخه لوړې دلویې غوښتنې ناولې ارزوګاني او دحرص او آز کڅوړې یې هم لا ټولې تشې معلومیږي ، دوۍ د هغې د ډکولو په خاطر راغلي دي. او بیا هم وایي له مونږ سره په ملیاردو ډالرکومک کوي ؟ ددوۍ پخپلو ملکونو کې امنیت ندې تامین او هره ورځ چې یې بچیان مکتب، پخپله کار یا مغازې ته ځي په اصطلاح پر ځانونو دشهادت کلمې وایي او دقیامت په ورځ دبیا لیدلو په امید سره رخصتونه اخلي. خو خپل ځوان بچیان یې رالیږلي چې زمونږ امینت وساتي؟ دا دود او دستور له پخوا معلوم او پایلې یې هم پوره څرګندې دي . دبل غولول په حقیقت کې دځان غولول دي .په ۲۱ پیړۍ کې بشریت دجمعي شعور بلوغ ته رسیدلې او علمي، تخنیکي او اقتصادي عالي انکشافاتو لوړ امکانات په لاس کې لري. نه شپه تورتم ده او نه منې بې شماره. هرڅوک چې هرڅه کوي له اغاز څخه تر انجام پورې هرڅه څرګند دي. که چیرې د ۲۰۰۱د دسپتمبر دیوولسمې نیټې پیښه یوه دسیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوه پلمه وه خو تر شایي ستړې قرباني، ځاني او مالي تاوانونه پرېښې دي.ولې یې عاملینو ته جزا نه ورکول کیږي ؟ ولې د امریکي ا ولس د دموکراسۍ په دومره عالي معیارونو سره دومره بې وسعې دې او خپل غږ نشي پورته کولې ؟ کله چې په عراق کې د کمیاوي ، بیولوژیکي او ذروي وسلو موجودیت او جوړونو مسئله دروغ شو ه او نن پد غه پلمه هره ورځ بې گناه انسانان وژل کیږي ولې د غه د جهان د سوسیال دموکراتیزم علمبرداران خپل غږ نه پورته کوي او ولې عملي اقدام نه کوي؟ د دې په عوض چې د غه د سیسه کاران د خپلو دروغو او د بیگناه انسانانو د قتل عام په تور په جزاء ورسیږي، په عراق کې د امریکایي اداري مشران هره ورځ تور لستونه جوړوي او پرته د مدعي علیه ، وکیل او مدافع او محکمې نور انسانان په اعدام او جزا محکوموي او حکمونه پرې عملي کیږي. په فلسطین کې د غه ډول تور لستونه د اسرائیلي مقاماتو لخوا هغه وخت خانه پُرې کیږي ، کله چې د اسرائیلو د توپونو ، راکټونو، طیارو او ټانکونو قطار په کوم کلي یا ښار تیر شي او د مور په غیږ کې بچې څخه نیولې تر سپین گرې پورې مړي پر ځای پریږدي. دا د دموکراتیزم د کوم اصل او قانون سره برابره ده؟امریکي د بین المللي یوائیني حکمَ په حیث د افغانستان په قضیه کې د افغان ا ولس په وړاندې مسئولیت درلود. پخپله یې وویل افغانانو ته یې شا اړولې وه. اوس چې یې مخه کړې هم ده د واقعیتونو له مخې له مسایلو سره برخورد نه کیږي او غواړي اوس هم د خپلو ځولاسپوځو حاکمیت وساتي ، د دموکراسۍ ټول اصول له پښو لاندې کړي او او بشري ارزشونه بې ارزښه کړي. پدې ډول د غه قضیه او غمیزه قرنونه دوام کولې شي خو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

د حل لار به هیڅکله پیدا نه کړي او نه به افغانان له خپل عزم او هوډ څخه واړولې شي. مونږ نه پوهیږو امریکائیان کومه یوه غواړي؟ تروریزم د ډیرې ناولې پدیدې په حیث د ډیر پخوا څخه د بشر د سرنوشت سره تړل شوې او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې څخه راپدې خوایي نوي گلوبالیستي او سوپر ګلوبالیستي ابعاد او جوانب پیدا کړي. چا د غه ناولې پدیده رامنځته کړې، څوک یې تمویلوي ، ساتنه کوي او څوک ترې گټه اخلي. پدې باره کې هیڅوک نه غواړي سپیناوې راشي ، ځکه چې خبره معلومه ده ، خو عاملینو په سرګو لاسونه ایښې چې مونږ څوک نه وینو ګوندي مونږ به هم نه ویني. لیکن د مرگ قاصد یې د هر کور مخې ته ، هره کوڅه او هر محل، موټر، طیاره، مکتب، مسجد ، کلیسا او معبد کې درولې او هره لحظه هر سړي د ځاني او مالي خطر سره مخامخ دي. سره د دې چې دوی د خپل حفاظت لپاره په ملیاردو ډالر مصرفوي چې بار یې غریب خلک په غاړه اخلي ، خو شک نه شته دوی چې د خلکو له انظارو څخه د ځان د پټولو په خاطر څپیړې ایښې دي ، همداسې پټې سترګې به تر هر چا د مخه د نابودۍ کندې ته ولیږي. ولې پدې باره کې فکر نه کیږي او ولې د یوه بین المللي سیمنار یا کنفرانس په ترڅ کې نه توضیح کیږي او مسئولینو او عاملینو ته یې د انتقاد گوته نه نیول کیږي بیا هم ځکه چې خبره معلوه ده او د زورورو د زور په خاطر نور هم په خوله د سکوت مهر کړځوي.په دې توگه د د غه ډول مسایلو او قضایاوؤ لست هرڅومره چې څوک وغواړي اوږدیدلې شي خو نتیجگري ترې یوائې یو ډول کیدلې شي:

— په ۲۱ پیړۍ کې د پخوا نیو زړو میتودونو له لارې ممکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نده بشري ټولنه، نوې اقتصادي نظام او نوي علمي ـ تخنيکي انکشافات اداره او رهبري شي.

ـــ په ۲۱ پيړۍ کې د قدرت، دولت او اتيليتاريزم دليونيانو پر ځای بايد د سالم عقل، شعور او منطق په بناء د عالمو، پوهو او مسلکي باتقواء اشخاصو، پروفيوناليستي ملي دولتي او بين المللي ادارې، سازمانونه او ټولنې جوړې شي او له همدا اوس څخه پدې پروسه بايد عملي کار پيل شي.

ـــ په همدې ۲۱ پيړۍ کې نيم بشري نفوس له ولږې او نيم ډېر مړښت، نيم ډېرو پيسو د لرلو او نيم د نه لرلو له مخې د خدای په لوی رنځ، درد او لوی غضب اخته دي او له هرې ورځې څخه بلې ته مشکل لا پسې زيا تيږي. که پدې باره کې يو څه تعادل را وستل شي دوا ړه خواوې د دغه غضب څخه خلاصيدلې شي.

ـــ په ۲۱ پيړۍ کې به انساني ټولنه ډېر زر ستر او عظيم نور علمي، تخنيکي او اقتصادي امکانات ولري. زمونږ کوچنۍ نړۍ پخپل کوچينوالي سره بې حسابه مادي زيرمې لري او په معقول تنظيم سره هر څومرها ولسونه تغذيه کولې شي. له بلې خوا بشري امکانات يواځې پدې کوچنۍ نړۍ هم نشي محدوديدلې نو تنګ نظري او حرص ته هيڅ ځای نه پاتې کيږي .که چيري دې او داسې نورو مسايلو ته توجه ونشي:

ـــ په يوه ډېره ښکلې او رڼه ورځ چې نړيوال به کاملا د هر څه څخه بې خبره وي يو کوچنې معصوم ماشوم به د خپلو لوبو د کمپيوتر له لارې نړيوال امنيتي سيستم ته داخل او غواړي به لکه هميش د طفلانه جنګونو د لوبو ننداره وکړي او يا به همغه ميلانهول او يا بې سده ليونې د وخت او زمان شرايطو مجبور

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

کړې وي چې د سليم عقل پريکړو ته غاړه کيږدي خو خودخواهي، حرص او آز به اجازه نه ورکوي. دا به د ځان لپاره مرګ او قيامت بولي، سترګې به پټوي او د خپل تخرګ لاندې د کمه به کښيمنډي او نړۍ به لکه د سپتمبر په يوولسمه هوا ته دوړه کيږي. خو داځل به د دغه اتش بازۍ نه کم ننداړچي وي او نه به څوک پدې برياليې کيږي چې يوه قطعه يادګاري عکس يې واخلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حرکت لومړۍ کلیزه

درنو استادانو، پوهانو او دقدر وړدوستانو! دحرکت خپروني کارکوونکي دخپلې خپرونې دلومړۍ کلیزي په مناسبت له تاسې محترمو څخه دزړه له کومي مننه کوي چې دغه کوچنۍ مو دیوه کال په اوږدو کې راسره په مادي او معنوي لحاظ وروزه، وپاله، لاس په لاس مو راسره وګرځاوه او دهیوادوالو او نړیوالو په وړاندې مو په خبرو راووست او معرفي مو کړ.

حرکت په عالم الاسباب کې دلوی جهان دمادي پیدا ایښت، ابدیت او موجودیت مقوله ده. دا جهان ابدي او موجود دي ځکه چې متحرک دې او متحرک دې، ځکه چې ابدي او موجود دې یعني حرکت شکل دموجودیت دمادې دې.

حرکت د لوي جهان دپیدا ایښت، معرفت، افادې، کمیت، کیفیت او قانونمندۍ مقوله ده. دا جهان متحرک دې ځکه چې موجود دې او موجود دې ځکه چې متحرک دې، قانونمند دې ځکه چېد خدای د لوی علم له مخې قانونمند پېدادې. قانونمندي او موجودیت دواړه د حرکت مستلزم او مقید دي، یا په بل عبارت قانونمندي او حرکت شکل دموجودیت د وجود

او مادې ګڼل کیږي. ماده قانونمنده او هره قانونمندي مادي ده. له مادې څخه وتلې قانونمندي وجود نه لري او ماده یواځې په قانونمند شکل سره وجود لرلې شي. هر حرکت په حقیقت کې د مختلفو خلقتونو د قانونمندۍ افاده ده. حرکتونه متنوع او مختلف دي، خلقتونه هم د حرکتونو دتنوع او اختلاف په اندازه متنوع او مختلف دي. همغسې چې مختلف حرکتونه یو پر بل باندې بد لیږي او هر حرکت په انرژي باندې د بدلیدو له لارې په مختلف خلقتونه هم یو پر بل باندې بدلیدونکي دې. حرکتونه مختلفو

خلقتونو ته مختلف اوصاف او کیفیتونه ورکوي نو ځکه خو خلقتونه هم یواځې د مختلفو حرکتونو له لارې قابل د معرفت او افادې ګڼل کیږي. دا لوی جهان څرنګه چې ابدي دې ځکه چې خدای ابدي دې نو حرکت هم ابدي دې ځکه چې حرکت شکل د موجودیت د وجود او مادې دې او دا هر څه د خدای د مقضی الامر ارادې له مخې ممکن ګرځیدلي دي. کله چې حرکت دهرخلقت او پدیدې د داوصافو، خواصو، موجودیت، کمیت او کیفیت مبین او څرګندوی دې نو ټولو پدیدو او خلقتونو داوصافو او خواصو د معرفت علت او مسبب هم ګڼل کیږي. که دې مسئلې ته لږ څه نور ځیر او ژور فکر پرې وکړو، نو وبه وایو چې دا ټول او خواص چې انسان ترې متحسس او متأثر دې، یا په بل عبارت احساس، ذهن، فکر شعور، عشق، مینه، خوند، رنګ او که په لنډ ډول وویل شي ټولي معنوي او مادي پدیدي او کړه وړه د حرکت مستلزم او که لږ څه غیر دقیق وویل شي پخپله حرکت دې.

راشئ چې خپل ذهن فکر او عملي کړه وړه په همدغه د عالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاسباب د خلقت او موجودیت په اصلي علت او برهان متمرکز او د حق او حقیقت په واقعیتونو ځانونه پوه کړو. راشئ د خپل شعوري درک له مخې د غه لوی حقیقت ، قانونمندي او واقعیت ته غاړه کښېږدو او د حقیقت او واقعیت د لاري لارویان شو. حقیقت او واقعیت د خدا ی د مقضي الامر ارادې له مخې د حرکت او قانونیت مقید او مستلزم ،د خدای د ټولو خلقتونو د خلقت مسبب ګرځیدلي او همدغه لاري ته صراطالمستقیم ویل شویدي .

مونږ د خپلي خپرونې د یو کلن کار د نتیجګرۍ په حیث ویلی شو ، شک نشته چې مونږ به د نا پوهۍ او ناقص درک له مخې غټې غټې خبرې کړي او سي ، زمونږ خبرې به د کم تجربه ګۍ په سبب دلیک او لوست د مروج دود او دستور سره برابرې نه وې ، زمونږ لیکني به د ډیر و پوهانو له سویي څخه ډیري ټیټې ا او لوستل به یي ورته د خپل وخت ضایع کیدل ښکاریدل ، مونږ به نه وي کړې شوي چې خپلې مفکورې هغسې چې لازم وؤ افاده کړو او ډیرو لوستونکو لپاره به پرې پوهیدل مشکل وو.... او همداسې ډیر تخنیکي او طباعتي مشکلات او نیمګړتیاوې .

. مونږ په یوه خبره کې رښتیني او صادق یو چې حق به وایو او حق به پالو . مونږ به خپلې ملي او وطني ګټې ساتو او دفاع به ترې کوو .مونږ خپلي شخصي ګټې هیڅکله په نظر کې نه نیسو . خو که په جمعي ګټو کې زمونږ شخصي ګټې هم ساتل کیږي ،دا مو طبیعي ،انساني او قانوني حق دې. دا زمونږ دژوند او مبارزي لار او ستراتیژیک ارمان دې.

فردي او اجتماعي عقیده مقدسه او دهر انسان طبیعي او قانوني حق او د تجاوز څخه مصئونه منل شویده . مونږ به تل

د خپلې فردي او جمعي عقیدي څخه دفاع کوو او د پردیو د تعرض څخه به یي ساتو. مونږپخپله د خشونت، حسادت، زور زیاتی او جنګ څخه کرکه او نفرت لرو. پخپله به د دغه ډول عمل عاملین نه ګرځو او د نورو د دغه ډول عمل څخه به هم جلو ګیري کوؤ. زمونږ لار د «وما علینا الاالبلاغ» لاره ده. نور به هم دغه کار ته اړباسو او د تیري او تجاوز مخه به یي نیسو .

مونږ پخپلو چارو کې استادانو او شاګردانو ته ضرورت لرو چې استادان مو سمې لارې ته واړوي او شاګردان زمونږ د ستراتیژیک ارمان د تر سره کولو په خاطر زمونږ د استادانو څخه د راتلونکي ژوند د اصولو ،تفکر ،قوانینو او مبارزي لارې چارې زده کړي.

مونږ پورته څه ناڅه پخلو نیمګړتیاو واعتراف وکړ. پخپلو ګناهونو اعتراف مشکل کار دې ، ډیر کم کسان ددې کار شهامت او جرئت لري. مونږ به هم شاید ډیر څه پټ کړي اوسي او یا به ورته متوجه شوي نه اوسو یا دا چې " خپل عیب د ولو منځ دې" څوک یي نشی لیدلې . د بلې خوا مونږ ډیر خوشحالیږو چې زمونږ دوستان زمونږ عیبونه او نیمګړتیاوې مونږ ته په ګوته کړي او مونږ پرې اعتراف وکړو.

خپرونه چلول ټولنیزه چاره ده او ټولنیز مادي او معنوي ملاتړ ته ضرورت لري. له بلې خوا درنو دوستانو مونږ ستاسې په ملاتړ او تکیه د علمي ، سیاسي او کلتوري مسایلو د خپرنو او خپرونو تعهد کړیدې ، په ځانګړي ځان دا ډول چارې هیڅکله سرته نه رسیږي . که تاسې زمونږ په خبرو کې رښتینولي ګورۍ ، که د خپروني مطالب ستاسې د ارمان نماینده ګي کولې شي او د خپروني سره یي موافق یاستۍ. نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنپرستانه دین همدادي چې دغه ډول اقدام دهر چا له خوا چې وي باید ملاتړ او بې شایبه مرسته ورسره وشي . که مونږ پوه شو چې زمونږ اقدام زمونږ دهیوادوالو د نظراو په هیواد کې دعامه ګټوسره سمون نلري په همغه لحظه به یي په ټپه ودروؤ.

مونږ په پوره صداقت هیوادوال په عمده ولسی او وطنی چارو کې شریک دریز او نظر ته رابللي، مونږ دتیرې فرهنګي تشې دډکولو په خاطر دخپرونې له لارې دموضوعاتي سیمینارونو غونډتنه کړې او پخپلو محدودو امکاناتو مو خپرونه په ټوله نړۍ او افغانستان کې علاقمندانو ته رسولې ده .هیوادوالو، ډیرو پوهانو او دوستانو په رڼه تندې زمونږ ددغه اقدام هرکلې کړې، ځینو آنې بهانې کړي، چوپه خوله پاتې شوي او پرته دیوه لاس دګوتو په شمیر چې مونږ سره یې مادي مرسته کړې، او مونږ ورته کورودانې ویلې ،دنورو دوستانو مرستې مونږ ته ندي رارسیدلي. هغو مشرانو، پوهانو او علاقمندانو چې مونږ ته یي لارښوونه یاو قلمي څیړنیزي علمي مرستي کړي ،زه یي په ډیره قدردانۍاو کورودانی سره نومونه یادوم : محترم ډاکتر شاولي ، محترم کاندید اکدمیسن محمد ظاهر افق ، محترم ډاکتر عبدلمحمد درمانګر ،محترم ډاکتر عبد الصمد حامد ،محترم عبد الرحیم هاتف ، پوهاند محمد قاسم جمدر، محترم عبدالاحد سرسام، محترم داکتر اصغر خیل منګل، جنرال محمد هاشم پوپل، پوهندوی حاجي محمد نوزادي، محترم توکل همکار، محترم امین الدین سعیدي، محترم محمد رحیم یوسفي او ډیرو نور دوستان او هیوادوال.
خوشته دې ځینی کسان چې زمونږ اقدام ته دشک، تنګنظرۍ او حتا دحسارت په سترګه ګوري. هغیي به حتماً ځانته دلیل

لري. دغه کسان زمونږ دروشنفکري قشر لویه سرمایه ده . مونږ دهغوی دلیل منو او احترامانه ترې هیله کوؤ چې که له مونږ سره یي شریک کړي او په ډیر جرئت درهنمایي په روحیه مونږ انتقاد، تر څو دکجروۍ څخه نجات پیدا کړو او په را تلونکي کې مشترک اولسي او وطني دین مشترکاً په تفاهم سره ادا کړو . هغو کسانو ته چې پرته له کوم دلیل د حسادت له مخې مونږ سره هم غږي ندي ، مونږ یي په مقابل کې دمخالفت دلیل نلرو او بیا یي هم تفاهم او ګډ ګټور کار ته رابولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ستراتیژي
او ناوړه تصادف

که وواېو چې بشري تاریخ یواځې د سترو آبر قدرتونو د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو ناوړه لوبه او ډرامه، افغانستان د دغه ناوړه ستراتیژیو او تصادفاتو د تقاطع او تقابل محراق او ورڅخه د زیږنده حوادثو او وقایعو د آستوګنې مناسب ټاټوبي وو نو، اشتباه به مو نه وي کړې. تل پردي جنګونه او مخالفتونه په مونږ تپل شوي، پردي غمونه تل د افغان اولس په کور میلمه او هر اشغالګر او د بد نیت خاوند د افغانستان جیوپولیتیک ستراتیژیک موقعیت د خپلو مخالفینو پر ضد د یوه مستحکم بالاحصار په حیث سنګر ګرځولې او د افغانانو په وینو یې د جنګ او رېل ساتلې دي. بشري تاریخي دوره د افغانستان د جنګي تیاتر په کیسو ډکه ده چې د نړۍ د جنګي تاریخ ستره برخه جوړوي. افغانانو تل له خپلې لمنې څخه اور اخیستې خو پدې نه دي پوهېدلي چې د دغه ټولو بدبختیو علتونه او جرړې د افغاني ټولنې د ذات البینې ناوړه مناسباتو، وروسته پاتې والي او ناپوهۍ کې ښخې دي. افغانان د دې په عوض چې د حل لارې ولټوي د بدو عواقبو پړه د خپل قسمت په غاړه وراچوي او په پټو سترګو یې مني. دغه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ډول کړو وړ زمونږ د اولس د بدبختۍ او وروسته پاتې والي اصلي عوامل جوړ کړي او په حقه سره نن د نړیوالو تر منځ د سیال ژوند جوګه نه یو.

کومه ناوړه ستراتیژي چې مونږ پرې بحث کول غواړو او په تاریخ کې د "لویې لوبې" په نامه یاده شوې، هغه وخت شروع شوه چې کله انګریزان د خپلو استعماري او استثماري اهدافو په لټه کې د هند لویې وچې ته ورسیدل او د تزاري روسی په مقابل کې د افغانستان په شمال شرقي، شرقي او جنوبي سرحدونو کې پرېوتل او د قدمه په قدمه وړاندې تګ پالیسي یې اختیار کړه. پدغه منطقه کې نوموړې ناوړه ستراتیژۍ نوې رنګ او نوي ابعاد پیدا کړل او د منطقې ټول سیاسي انکشافات ترې ترننۍ ورځې پورې متاثر دي. داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لا د تیمور شاه کورنۍ د خپل منځي دښمنیو څخه نه وه خلاصه چې د سردار پاینده محمد خان د کورنۍ سره په شخړو کې اخته شول او وروسته د غه عداوتونو بیا د سردار پاینده محمد خان د اولادې تر منځ دوام پیدا کړ. افغان اولس د دغه عاقبت نا اندیشه امیرانو او شاهانو لخوا جبراً یو د بل په مقابل کې راپاڅول کیدل، خپل منځي جنګونو ته اړ کیدل او د خلکو او هیواد سرنوشت د ناوړه تصادفاتو قرباني وؤ، داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لومړې نړیوال جنګ پای ته رسیدلې وو او د نړیوالې سیاسي وضعې په مساعدت سره سترو اولسونو د خپل راتلونکي سرنوشت په باره کې تصمیمونه نیول او د هند په لویه وچه کې میشتوا ولسونو هم هر یوه د خپل مستقبل لپاره مشخصې طرحې درلودلې او په رڼو سترګو، کامل شعور او متینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونو سره یې دراتلونکي په لور قدمونه اخیستل. افغانان ددې په عوض چې د سلیم عقل له مخې په نړۍ کې دآزادۍ، حق او عدالت دلاری ستر مبارز علامه سید جمال الدین افغان په شاوخوا ، چې لا په افغانستان کې وؤ، راټول او په پوره مسؤلیت او دقیق سنجش سره راتلونکې تګلاره غوره او ټاکلې مشخص هدف او ارمان ولري او دخپل سیاسي تشخُص مطابق سیاسي دریځ اعلان کړي، نوموړې ستر نړیوال سیاست مداریې دخپلې خاورې او پلرنې ټاټوبي څخه وتلو ته مجبور .خپل منځې دښمنیو ته یې دوام ورکړ او نتیجه یې دا شوه چې افغان اولس دخپلې خوشباورۍ او دهغوی دتش په نامه مشرانو دخودخواهۍ او عاقبت نا اندیشانه اعمالو په نتیجه کې دناوړه تصادفاتو ښکار او درې واري د دښمنانو دیوجانبه جبري پلانونو له مخې یې خپې ستراتیژیکي منطقې له لاسه ورکړې.

په ۱۹۱۹ کې کله چې امان الله خان د استقلال اعلان وکړ او د هند دلویې وچې په شمول اکثر قومونه په کامل اتفاق او پرته له تبعیض دهغه په ملاتړ راپورته او کیدلې شول ټول تصامیم د دغه لویې وچې د قومونو دغوښتنو سره سم ونیول شي. له بده مرغه امیر امان الله خان دخپلې کورنۍ، دربار او نورو مرتجعو ډلګیو دمخالفت سره مخامخ شو، افغان اولس یو ځل بیا دناوړه تصادف قرباني او راتلونکې ټولې پریکړې دانګریزانو په خوښه نیول کیدلې. ددې ټولو خبرو سره سره د افغانستان استقلال بې تاثیره پاتې نشو او دهند په لویه وچه کې یې سیاسي وضعې ته ستر بدلون ورکړ. اولسونه بیدار او دخپلو مشرانو په شاوخوا راټول شول. دخپلو مشخصو اهدافو

له مخې یې مشخص سیاستونه غوره کړل. خان عبدالغفار خان ، مهاتما ګاندي، جواهرلال نهرو او محمد علي جناح دورځنې سیاست مشهورې څیرې او شخصیتونه وګرځیدل. افغانان دخپل مشر خان عبدالغفار خان په شاوخوا راټول خو ددې په عوض چې په دغه حساسه او سرنوشت سازه مرحله کې د خپل استقلال ،ازادۍ او د افغانانو د ملي وحدت اساسي مسایل په تاریخي ، سیاسي او حقوقي لحاظ مطرح او حل وفصل کړي ، د خپل پخواني شعار "خدایي خدمتګار" دبیرغ لاندې چې د انګریزي حکومت د اختناق په وخت کې یې غوره کړې وؤ ،ودرېدل.د خدایي خدمتګار شعار خورا انسان دوستانه او هر مسلمان باید دغه ډول همیشنې دخیر ښیګڼې او صاف او اخلاق ولري او بلکه د هر انسان شخصي عقیده او کړه وړه باید همدغه ډول اوسي ،دخدایي خدمتګار شعار په هیڅ صورت سره د هیڅ ډول سیاسی ارمان، هدف، مسؤلیت، تعهد ، تشخُص او مبارزی څخه نماینده ګی نه کوی ، نو افغانان هم دهند د لویې وچې د ټولو اولسونو د عامو او سراسري قاره یې ازادي خواهانه اهدافو کې ښکیل پاتې شول او ترنن ورځې پورې د خپلو مشخصو او ټاکلو ارمانونو او اهدافو په تر لاسه کولو کې بې برخې پاتې دي. په کار دا وؤ چې افغانانو هم په دغه مشخصه سیاسي وضعه کې د مشخص هدف په خاطر مشخصه سیاسي لاره غوره کړې وې او د هر څه دمخه یې خپل حیاتي هدف او ارمان پخپل قابو کې راوړې وې ،ځکه چې مهیل دښمن په منطقه کې خپل راتلونکي پلا نونه اګاهانه او زیرکانه تعقیبول او خپل اساسي رقیب یې یوه لحظه هم له نظره نه شو غورځولې او بلکه دټولو ځایي قومونو ذات البیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

تضادونو څخه یي د افغاني قضیي او افغانانو په مقابل کې د سپر په حیث استفاده کوله. همدا سبب وو چې پښتانه او بلوڅ قومونه د خپلو حقه حقوقو څخه بې برخې پاتې شول او تر نن ورځې پورې د استعمار ټول تکتیکي او ستراتیژیکي پلانونه په همدې محراق متمرکز او نن هم که افغانان د سلیم عقل له مخې خپل اهداف تشخیص نه کړي او لازم تصمیم ونه نیسي ،دغه ناسور زخم به تر ابده پاتې وي. نن چې په افغانستان کې بین المللي قوتونه په اصطلاح د سولې ،امنیت او بیا ابادوني په خاطر حضور لري او په ظاهر کې که هر ډول منډې تړې دوام لري ،خو په حقیقت کې د زاړه استعمار زړي ستراتیژۍ له همغه ابتدا څخه تر نن ورځې پورې اندکترین تغیر ندې کړې او د پخوا په څیر دوام لري . پاکستاني حاکمانو همیشه د افغانانو په مقابل کې ډېر تشدد څخه کار اخیستې ، بې ګناه انسانان یې وژلي او حتا د عادي قانوني حقوقو څخه یې بې برخې ساتلي دي. زه نپوهیږم د کوم سحر ، جادو او مسمریزم له مخې افغان مشران نن هم یواځې د عدم تشدد او بلکه د تسلیمۍ په سیاست د پخوا په څیر کلک ولاړ دي. په داسې حال کې چې پاکستان د افغانانو په مقابل کې یواځې د تشدد څخه کار اخلي او هغه افغانان چې په پاکستان کې اوسیږي د عادي قانوني حقوقو څخه هم محروم دي . شک نه شته چې د استعمار لاندې سیاستونه تل په سینه پراته وي خو هیڅ یوه اصیل افغان خپل غلیم هیڅکله نه دې په ګونډو شوې او تل یې " په ګونډو د ژوند کولو څخه په ولاړې مرګ سل واری بهتر ګڼلې دې ".

باید ووایم چې نه یواځې افغانان بلکه نور اولسونه هم د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو معرضګرځیدلي دي. خو

هغوی دغه حوادث خپل سلیم عقل او وجدان ته د مراجعی او ملي تړون او پیوستون په قوت او سنجش سره د ګذرا پدیدې په حیث په ممکن اقل زمان کې له خپله سره اړولی او د راتلونکی لپاره یي د هغې په مقابل کې لازم تدافعي تدابیر نیولي دي .

د افغانانو د اولسي قیام په نتیجه کې د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو ، په نړۍ کې د امریکي د نړیوال یو قطبي سیاسي سیستم په رامنځته کیدو او د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې د پیښې وروسته د امریکي "نیک نظر" یو ځل بیا د افغانستان خواته شویدې. رښتیا چې امریکا په سیاسي لوبو کې دایمي دوستان او دښمنان نلري او په ډیره اسانۍ یو دبل ځای نیولې شي. امریکي او پاکستان په نوي تعهداتو سره پخواني تعهدات راټینګ او د شمالي ټلوالې سره په نوې معاملې کولو یې په افغانستان کې د طالبانو حاکمیت ته په معجزه اسا شکل خاتمه ورکړه او په منطقه کې یې خپل حضور تثبیت کړیدې. د تروریزم پر ضد تش په نامه نړیوال مبارزه شروع او په سوق الجیشی وضعیتونو کې بنیادي تغیرات رامنځته شول . سیال اولسونه د نوؤ ستراتیژیکي وضعیتونو مطابق د خپلو جمعي ګټو په خاطر نوې موضع ګانې اشغالوي اما افغانان د جمعي سود او زیان سره په پوره بې تفاوتۍ د خپلو شخصي ګټو لوبو ته دوام ورکوي او تل دا هیروي **تر څو چې جمعي ګټې مصئوني نه شي شخصي ګټې هیڅکله مصئوني نه شي پاتې کیدلې.**

نړیوال، پاکستان، ایران او نور ګاونډیان د افغانانو او په خاصه توګه د پښتنو او بلوڅو قومونو په هکله نوي او نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصامیم نیسي او نوې ناوړه ستراتیژۍ غوره کوي عملي کول یې غواړي. هغوی خپل مغرضانه او آزامندانه پلانونه هیڅکله د چا څخه پټ ندي ساتلي او نن هم دغه شوم پلانونه هر چا ته څرګند دي او ټول بېګانه پرسته افغانان هم د پخوانیو امراضو او ډېرو نورو نیمګړتیاوؤ په سبب د هغوی لپاره د ناوړه تصادفاتو زمینه سازۍ او جاسوسي او په پټه لارې او ګودرونه ورته په ګوته کوي .

دبن د بې مفهومه او بې بنیاده دغونډې څخه وروسته په ډیرو سترو ملي او وطني مسایلو کې لکه دبن دغونډې دپریکړو په عملي کیدو ، اضطراري لویي جرګې، د اساسي قانون په جوړولو او تصویب، دولسمشرۍ په ټولټاکنو او داولسي، مشرانو جرګو او ولایتي شوراګانو په ټاکنو کې دځیني افغانانو دبی تفاوته، غیر مسؤلانه، غیر واقعبینانه او دپردیو په ګټه موضعګیریو دپردیو د زغردې لاسوهنې زمینه برابره کړه . پاکستان چی د افغانانو دپنځه ویشت کلنې غمیزي په اوږدو کې خپل خیر زمونږ په شر او بدبختۍ کې لټولې ، ددې وضعې په درک سره یې اشتها لا پړسیدلې او یو کرت یې سفیر دبي بي سي سره په مرکه کې ، البته دخپلو متولیانو په ملاتړ ، د ډیورنډ دکرښې په باره کې د خپل صلاحیت څخه پورته غیر مسؤلانه خبرې وکړې او د ۲۰۰۵ م کال د سپتمبر په میاشت کې پخپله پرویز مشرف دغه ډول غیر سیاسي او غیر دیپلوماتیک اظهارات تکرار کړل . ددې سره سم ځیني بیګانه پرسته دولتی مسؤلینو، سیاسي مبصرینو د تلویزوني او رادیویي پروګرامونو، ګردي میزونو له لارې ددښمنانو په ګټه متذبذب سیاسي بحثونه، دریزونه او اظهارات پیل کړل. لازم

دا وؤ چې دیوې دولتي اعلامیي پواسطه ورته قاطع ځواب ورکړې شوې وای ، بر خلاف دغه بیګانه پرستانو ته ددې زمینه برابره شوه چې لاپسې د ملیونو نوو انسانانو د حقه حقوقو او سرنوشت په هکله دخپلې ناولې خیټې ناولې خبرې وکړي . دا ډول تصمیمونه معمولاً د مسؤلو کسانو لخوا په معین وخت کې نیول کیږي او عمل پرې کیږي . زمونږ ګاونډیان دې په موجوده ګذرا وضع نه غولیږي او نه دې دا ځیني کسان تاریخي مختورۍ ته غاړه ږدي . په خیټه وږي په اولس کې شپې سبا کولې شي ، خو تاریخي مختورن ته په اولس کې د شپو تیرولو حق هیڅوک نشي کولې . ښه به دا وي زمونږ ګاونډیان او بل هر څوک زمونږ په دوستۍ محاسبه وکړي نه زمونږ په غلامۍ ! په ساینس کی ځینی قضا یا تعارفات ګڼل کیږي چې ثبوت او توضیح ته یې ضروت نه لیدل کیږي . دډیورنډ په څیر مسایل هم سیاسي تعارفات او بدیهیات دي ، دحل لاریي معلومه او هغه دافغانانو حقه حقوقو ته غاړه ایښودل دي .

ځیني کسان وایي سیاست چټله لوبه ده . رښتیا ده چټل سیاست مداران چټله لوبه کوي . خو زه وایم سیاست علم دې، سیاست منطق دې . سیاسي لوبې یواځې په علم او منطق سره دحل لار پیدا کوي . پور په ورکولو ، حق په اداکولو اوسیاسي مسایل یواځی دمنل شوو عادلانه اصولو ،قوانینو او حق ته په غاړه ایښودلو د حل لار پیدا کولې شي. زه داسی مثال نشم وړاندې کولې چې کومې سیاسی لوبې دې دچټلو، غیر عادلانه او د چا د شخصي مغرضانه غوښتنو او امیالود پوره کولو له مخي دحل لار پیدا کړې وي .

هره سیاسي پیښه حتماً د سیاسي حل لار لري . ځیني کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاست پټ میره ګنی. داسی هم نده. هر سیاست مشخص هدف او ارمان لري او دهغې په مقابل کې مشخص دریز پکار دي. پرته لدې چې سیاست علم او منطق دې. ځانته متودولوژي، ترمنولوژي، مقولې او قوانین لری. دهغې سره کړه وړه یواځې دسیاسي پوهانو کار دې. همغسې چې ترکاڼي دبیزو کار ندې. دسیاست سره هم هر کس او ناکس کار نشي لرلې. سیاست ټولنیزه پدیده ده. دوه جانبه او څو جانبه اړخونه لري. یو جانبه قضاوت او پریکړې هیڅکله نه مني. نه دمنلو وړ دي او نه عملي کیدلې شي.

مونږ خپلو دوستانو او دښمنانو ته وایو. چې داوبو په سر خس او خاشاک باندې ونه غولیږي دسیند اصلي بهیر دهدف په لورلار وهي. افغانان لا ژوندې اولس ګڼل کیږي. دژوندي اولس په سینه، چې لا زړه یې دربیږي هیڅ ډول دیوالونه، کرښې او اغزن بندیزونه پایدار نشي پاتې کیدلې. ضرور نده چې په افغانستان کې دا اوربل شي چې آسیا وسیزي او په آسیا کې د اور بلیدل په نړۍ کې داور بلیدلو په معنادي او دبې مسؤلیته اورونو بلول پرته د چاپیریال له سیزلوڅخه نورې پایلې نشي لرلې ! ! !

پاکستان ربنتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟

په وروستیو وختونو کي چې کله د پاکستان جمهور رئیس دربنتینولۍ ډګر ته رابنکل شود هغه واقعي سیاسي څیره نړیوالو ته څرګنده او دبوقلمون غوندې یې له یوې ورځې څخه بلې ته رنګ بدل کړ. سیاست پټ اختر نه دې. سیاست پوهان په ټولو سیاسي خبرو ښه پوهیږي او سیاسي اصطلاحات، مقولي، قوانین او ترمنولوژي ځانته ټاکلي او مشخصي معناوي لري .که چیرې ځیني «سیاست پوهان» نه غواړي ځانونه پوه کړي او یا دخپلو غلطو خیالاتو مطابق هڅه کوي اصطلاحات او ترمنولوژي تحریف او غواړي مقابل لورې وغولوي نو حتماً به لکه دپاکستان جمهور رئیس غوندې دنړیوالو او هیواد والو په وړاندې خپل اعتبار له لاسه ورکوي.

زه پدې عقیده یم چې یومخي سیاستونه وجود نلري ځکه چې سیاست یوه مخې لوبه نه ده. یواځې ډیر ساده کسان دا منلې او فکر کولې شي چې دمختلفو هیوادونویا دیوه هیواد دننه د مختلفو طبقاتو، قشرونو او حتا دیوې لویي کورنۍ د غړو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ سیاستونه او مناسبات دي هم کله صادقانه یو مخي او سي .سیاستونه که داخلي دي او که خارجي د تاریخ په اوږدو کې همیشه دوه مخي ،کثیرالوجوه ، څو جانبه او څو بعدي ماهیت لري .هر څوک که دیو مخي صادقانه سیاست تظاهر کوي حتماً به د پاکستاني حکومتي واکدارانو غوندې ددام مخې ته داني او یادکوهي او پاڼ لوري ته د رهنمایۍ څخه پرته بل هدف او مرام نلري .

دې کې شک نشته چې بشري ټولنه د غلام په مقابل کې د بادار ،ددهقان په مقابل کې د فیودال او د کارګر په مقابل کې د سرمایدار د یو مخي سیاستونو شاهده او دغه ډول نمونې هم دلري چې تل یې یو جانبه جابرانه ،آزمندانه او حتا خائنانه بڼه درلودله . نن چې د نړۍ په ډیرو پر مختللو هیوادونو کې دولتونه ،حکومتونه او دلویو شرکتونو متصدیان ځانونه ددمو کراسۍ مدعیان او علمبرداران ګڼي او په ډیرو هیوادونو کې نسبي سوسیال دموکراتیک نظامونه عملي بڼه هم لري ،دموکراسي په حقیقت کې یوله اشکالو ددیکتاتوري څخه دي او تر څو پورې چې خصوصي ملکیت او بې ارزښته توري کاغذي پیسې چې د فساد او ناوړه استفادې ناولې جرړې پکې خښې دي ، وجود ولري دموکراسي تحقق نشي پیدا کولې. استثمار به د همیش لپاره دوام ولري او دغه ډول مناسبات په تاریخ کې د استعمار او استثمار په نومونو یاد شوېدي . دهمدغه ډول یو مخي استعماري سیاست په نتیجه کې وو چې انګریزي او روسي تزاري استعمارګرو دولتونو تر ۱۹ م پیړۍ پورې په خپلو یو جانبه اجباري پریکړو سره د افغانستان بهترینې منطقې په خپلو امپراطوریو پورې وتړلې چې

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

دافغانستان پر پیکر د ناسور زخم په څیر پاتې او وینې ترې بهیږي .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګېدو او د امریکې په محور د یو قطبي نړیوال سیاسي سیستم په ټینګیدو سره په نړیواله کچه ګلوبال یو مخې سیاسي نظام رامنځته شوې او غواړي په ټوله نړۍ کې د ګلوبال افراط او تفریط یو نا انډول د خپلې خوښې سیاسي ټولنیز نظام جوړ او برقرار وساتي. دا هم د سیاسي فلسفې له اصولو او قوانینو له مخې یوه ناانډوله یو جانبه ناوړه لوبه ده او سیاسي نظام نشي ګڼل کیدلې . نن چې د ملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې له څلویښتو څخه دزیاتو هیوادونو ملکي او نظامي نماینده ګان فغانستان ته راغلي او غواړي زمونږ په هیواد کې سوله ،امنیت ، دموکراسي او بشري حقوق تأمین ،وطن اباد او بلا تشبیه مونږ ته جنتي ژوند جوړ کړي ، حال دا چې ددوی په خپلو ملکونو کې دغه ټول پرابلمونه لا ینحله پاتې دي . دا هم ساده لوبه نه بلکه دډیر تأمل او تعمق وړ یوه کثیرالمجهوله معادله ده او په پټو سترګو ددغه ډول مسایلو منل یا ردول دواړه لویه سیاسي خطاء او ګناه ګڼل کیږي. دا د وطنپرست روشنفکر قشر دنده ده چې وضعه په هر اړخیز ډول د خپلې سیاسي اګاهۍ په قوت تحلیل ،په شعوري لحاظ هضم او خپله ټولنه ددغه تورتم په ګګلیچونو کې د ترقۍ او ربښتیني دموکراسۍ په لور رهبري کړي . خوله بده مرغه زمونږ دغه سنګر تر نن ورځې پورې خالي او بې صاحبه پاتې او هغه څوک چې په سیاسي ډګر کې په نظر راځي ټول د استعمار او استثمار په وندر تړلي معامله ګران ګڼل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چې دپاکستاني دولت ديو مخي يا دوه مخي سياست پورې اړه لري هغه دپاکستان د جوړيدو د هدف او ماهيت څخه پوره څرگند او واضح دي. پدې باره کې هر ډول بحث په حقيقت کې دموضوع څخه ليري کيدل او د پاکستان د جوړيدو د ماهيت استعماري اهدافو لپاره زمينه سازي کول دي .ځکه چې ددغه مسايلو ځواب معلوم او پخپله دغه ډول قضايا سياسي متعارفات گڼل کيږي او تعريف او تفسيريې د وخت ضايع کولو څخه پرته بل څه نه دي .زما په عقيده د افغانانو او افغانستان په وړاندې د پاکستان د دولت سياست هميشه يو مخي ، دښمنانه او خائنانه وو او تل يې يو اځې دخپلو متوليانو د زړو پلانونو له مخې پخوانۍ استعماري ناوړه ستراتيژي قدم په قدم عملي کړې ده.

د پاکستان دولت په ۱۹۴۷م کال کې دانگريزي استعماري پلانونو له مخې په غير قانوني او غير حقوقي ډول د دغه منطقې د ميشتو اولسونو او افغانانو د بنيادي حقوقو د پښو لاندې کولو په بناء جوړ شوې او ترنن ورځې پورې يې د قانوني دولت بڼه نه ده غوره کړې. نن هم پاکستان په خپله خاوره کې دخلکو لپاره نه منلې سراسري منتخب قانون ،نه ترلې سراسري سياسي نظام او نه خپلواک دولت لري . نو ځکه په اصطلاح خپل گناه کاران لاس ترلي پردو ملکونو ته د محاکمې لپاره ليږي او د انگلستان د دفاع وزارت د يوه لوړرتبه مامور د ۲۰۰۶ کال د سپتمبر د ۲۹ نيټې په قول، په ډير لوړ قيمت يې په امريکايانو خرڅوي.

د پاکستان دولت لپاره په يويشتمه پيړۍ کې دا هم د شرم خبره ده چې له يوې خوا د دموکراسۍ چيغې وهي خو له بلې خوا

د پاکستان په اصطلاح واحد دولت په ځينې سيموکې د ۱۹۰۱ د F.C.R. (فرنټير کريمس ريگوليشن)د ځنگل قانون حاکم او خلک د پوليټيکل ايجنټ خود کامه حاکم پواسطه پرته دقانوني وکيل او استيناف د حق څخه ديوه تن په گناه ټول قوم ترلوړې کچې سزا پورې محاکمه کيدلې شي. دا ډول دي د استعماري او استثماري ملکونو د دموکراسۍ حقيقتونه او واقعيتونه . پوښتنه پيدا کيږي ، چې د پاکستان حقوقي او قانوني نظام په کوم بنياد ولاړ دي او څه ډول په واحده محکمه کې مختلف عدلي نظامونه چليدلې شي ؟ د پاکستان دغه ډول ظالمانه نظام په سبب ددغه سيمو خلکو هم ندي کړې شوي چې دغه د ځنگل قانون مات کړي او د بشر دحقوقو او دموکراسۍ علمبردارانو هم پرې ترنن ورځې پورې سترگې پټې او غوږونه کاڼه اچولي دي. اوس پخپله په لر او بر افغانانو پورې اړه لري چې ځانونه څه ډول احساسوي ؟ د لر او بر افغانانو د وروری ، قامي ، ارثي او ذاتي اړيکي او مناسبات په څه ډول او کومه کچه تأمينول غواړي ؟ په څه ډول دخپلو حقوقو ادعا لري ؟ ځانونه افغانان گڼي او که پاکستانيا ن ؟ د پاکستان په نامه کوم ثابت او منل شوې هيواد وجود نه لري. ترلې نظام وجود نه لري. پايداره حکومت وجود نه لري. واحده اداره او مرکزي دولت وجود نه لري. هغه چا چې هڅه کړې چې دغه ډول يو نظام ، حکومت ، اداره او دولت جوړ کړي ، هغه لا پرې ايمان او باور نه لري .نو زه نه پوهيږم ،هغه افغانان چې په خپله خاوره ، په همغه پخواني پلرني کور ، پخواني دود او دستوراو دلر او بر سره په پخواني اړيکو او مناسباتو کې اوسيږي او ځانونه پاکستانيان گڼي ،په هغه نامه چې يو قسمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې نن د بنګلدیش په نامه یادیږي ، بل قسمت به یې سبا د پنجاب ، بل د سند ، بل د بلوچستان او بل به یې د پښتو نستان او یا جنوبي افغانستان په نومونو یاد شي. زه په دې هم نه پوهیږم ، په افغانستان کې هغه افغانان چې غواړي خپله خاوره او خپل اولس ، ولې ؟په کوم دلیل ؟د څه په خاطر ؟چاته ؟چې نه ادرس لري او نه هویت او نه ځیني دغه کسانو څخه چې لا دقیق هویت او ادرس هم شاید و نه لري او په اصطلاح نوم یې په پنسل نوشته وې او په کوم صلاحیت دغه دومره لوی اولس او دومره لوی ملک ، نه پوهیږم چاته بخشش کول غواړي ؟دا ټولې پوښتنې د تأمل وړدي ، خو نه پوهیږم ولې څوک ددغه مسایلو پوښتنه نه کوي؟

هغه افغانان چې پخپل ملک کې د سیال ابرومندانه ژوند جوګه نه وواو پاکستان ته تښتیدلي همیشه (آي. اس. آي) په غیږ کې نیولي ،روزلي او د تخریبي اعمالو لپاره یې بیرته په پټه افغانستان ته رالیږلي دي.افغانانو سره ددي چې همیشه دخپلو پښتنو او بلوڅو ورونو د حقه حقوقو څخه دفاع کړي ، خو کله چې پاکستان د کشمیر او بنګلادیش په سر درې وارې د هند سره شخړه درلوده او درې واړه وار یې سخته ماتې وخوړله، افغانستان نه یواځې د خپلو خلکواو خپلې ځمکې دحقوقو د تر لاسه کولو په خاطرهڅې او ادعا ونه کړه بلکه تل یې د اسلامي اخوت او نیک ګاونډیتوب له مخې همدردي ښودلې او مرستې ته حاضرشویدي.خو کله چې روسانو دټولو متحدینو سره په افغانستان خاینانه حمله وکړه او شرق او غرب او ټولې نړۍ په ډیره ظالمانه او جفاکارانه توګه د نړیوالو عظیمو لاینحله پرابلمونو حل دافغانانو د سر نوشت سره غوټه او غوښتل یې

هغه په افغاني جنګي تیاتر کې حل کړي ، پاکستان په ډیر ریاکارانه او خاینانه شکل دهغې لپاره زمینه سازي وکړه او ټول امکانات یې د بهرنیانو په واک کې ورکړل. وطنپرست سیاسي مشران یې یا مړه ، یا له ملکه وشړل او یا یې دفعالیت ټولې لارې چارې پرې وتړلې ، او هغه څوک چې د پاکستان په خدمت کې وو ،ښه یې وروزل او دفعالیت ټول امکانات یې ورته برابر کړل .حضرت صبغت الله مجددي د اکتوبر په څلورمه دامریکا غږ راډیو سره په مرکه کې دغه مسئلې ته په اشاره وویل : پاکستان اوس هم په دولت کې ځیني کسانو سره اړیکې لري ،پیسې ورکوي او د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنې کوي.

د پاکستان دواکدارانو شوم نیت دافغانانو په وړاندې همیشه څرګند وو .ذوالفقار علي بهوټو غوښتل افغانستان دپاکستان په پنځمه صوبه بدل کړي ،ضیأ الحق په افغانستان کې د (آي اس آي) له لاري دمستقیمي مداخلې او نظامي قطعاتو د لیږلو څخه هم ډډه ونکړه ،نواز شریف خپله لویه لاسته راوړنه دافغاني اردو ړنګول ګڼل او د اختر عبدالرحمن ارمان د افغانستان تر ټولو لوی اجتماعي ،سیاسي ، کلتوري ،اقتصادي او ... لوی ارزش دافغانستان پلازمینه دکابل ښار سیزل وو او پرویز مشرف غواړي دغه پروسه آخرین منزل ته ورسوي . پاکستان څه کاره دې چې ددې خبرو جوګه شي او نه یې عقل دومره قد ورکوي . پاکستان تل دخپلو متولیانو په مشوره دافغانانو دحوصلې دازمویلو لپاره عجیب خاینانه پلانونه وړاندې کړي او افغانان یې همیشه د ناوړه تصادفاتو او انجام شوي عمل سره مخامخ کړیدي. څه موده دمخه په کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د پاکستان سفیر او ورپسې پخپله پرویز مشرف د ډیورنډ د کرښې په باره کې غیر سیاسي او غیر مسؤلانه څرګندونې وکړې او د افغانانو غصه یې راولاړه او ورسره سم یې روزل شوي کسان د القاعده او طالب په نومولو په دغه حساسه مرحله کې چې امریکایانو د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته ورسره ډیر حساسیت درلود، سرحدي سیمو ته د ماجراجویي لپاره راولیږل او په همدې نیرنګ یې د امریکا مادي او نظامي ملاتړ تر لاسه او د سرحدي سیمو د ځپلو لپاره یې یو لک او څلویښت زره عسکر مارش کړل.

پاکستان په همدې بهانه سرحدي تحکیمات، اغزن سیم او حتا د سرحد په اوږدو کې د دیوال غزولو ډرامه دومره ګرمه کړه چې که پخپل وخت اقدام ونه شي نو القاعده او طالبان به ټول افغانستان لاندې کړي. دې کار افغاني دولتي، سیاسي مسؤلین دومره وارخطا کړل چې پرته د اندکترین سنجش او عواقبو ته په پاملرنه، هرڅه عاجل د دغه پلانونو د عملي کیدو غوښتونکي شول. درې اړخیزه مشترک کمیسیون تشکیل او ملاقاتونه شروع شول. پاکستان د خپلې اردو د عظمت د نمایش او افغاني اردو د بې موراله کولو په خاطر د مشترکو تطبیقاتو د نمایش لوبه پیل او تش په نامه سیاسي مبصرینو چا عمداً او دستوري، چا ناخودګاه او تجاهل العارفانه د ګردي میزونو، راډیو یي او تلویزوني مترددد، مذبذب او حتا خاینانه بحثونو له لارې خپل نظریات او غیر مسؤلانه عقاید اظهار ول پیل کړل چې د پاکستان د بعدي قدم پورته کولو لپاره ښه وسیله او انګیزه وګرځیده. حال دا چې هر څوک په دې ښه پوهیږي چې دا ډول تصمیمونه د باصلاحیته، بامسؤلیته او اګاه مسلکي

اشخاصو لخوا نیول کیږي او عملي کیږي. دا ډول دي د افغانانو په وړاندې په اصطلاح د پاکستان او د هغوی د متولیانو زیرک او په هر لحاظ سنجول شوې، «نیک نظر» او د افغانانو بې خبري او خوشباوري.

زما په عقیده سیاست ډیر دینامیک شوې، سیاست په مقدمه جبهه کې په واقعیت او عمل کې د ګرم سنګر لوبه ده او یوازې سیاسي زیرک کسان پرې پوهیدلې شي. لکه څرنګه چې « ترکاڼې د بیزو کار نه دې »سیاست هم د هر بې باوره او خوشباوره رسالت نه ګڼل کیږي !!!

دافغانستان پېښې او دخپروني غبرګون

- د ۲۰۰۴م کال د جولای د میاشتې په څلورمه نېټه دامریکې د آزادۍ ورځ ولمانځل شوه. پدغه مناسبت ښاغلي حامد کرزي دافغانستان دمنځمهالي اسلامي دولت جمهور رئیس ته دآزادۍ مډال ورکړې شو. پداسې حال کې چې په افغانستان کې بهرني پوځیان میشت ،د افغانستان استقلال او ځمکنۍ بشپړتیا له هرې خوا د تهدید لاندې او دافغان اولس غمیزه دوام لري او له یوې ورځې څخه بلې ته لا پسې تودېږي مونږ ددغه مډال ترلاسه کونه په دې فال نیسو چې دغه ویاړ نه به ښاغلي حامد کرزي لاپسې خپلو تاریخي مسئولیتونو ته متوجه ، په هیواد کې به د اداري فساد ، رشوت ، اختلاص ، دمخدره موادو دقاچاق او ټولو نورو نیمګړتیاوو جرړي وباسي او لا به یې دې ته وهڅوي چې په پوره سنجش قاطعانه عمل وکړي، خپل خلک او هیواد دداخلي او خارجي معامله ګرانو او دلالانو دمنګولو څخه آزاد او پخپله دتاریخي قندهار دیوې بلې نومیالۍ خیرې په حیث تثبیت دخپل هویت وکړي . هغه وخت

به افغان ولس ته پکار وي له خپلې خوا هم ښاغلي کرزي دآزادۍ په عالي نشان سرلوړې او دزړه له کومي مبارکي ورته ووایي .

- په افغانستان کې بې سواده او ډیر ساده خلک کله نا کله ډیرې پخې خبرې کوي. دوی وایي خدای هر څه کولې شي خو داسې تیره نشي پیدا کولې چې پخپله یې پورته نه کړې شي او بل خپل مخلوق دخپل ملک څخه نشي شړلې . لیکن زمونږ ځیني په اصطلاح سیاسي رهبران چې په حقیقت کې دموجوده وضعې درامنځته کیدو اصلي عاملین او مسئولین ګڼل کیږي، داهیروي چې دخلکو له انظارو څخه پټ نه کوم عمل سرته رسیږي او نه پټ پاتې کیږي او خوشې په خوشې هڅه کوي دخپلو ویناوو او لیکنو له لارې ځانونه بې ګناه وښیي او دخپل بام واورې دبل په بام وغورځوي. دوی سره ددې چې هیڅ حقوقي او قانوني صلاحیت او مسئولیت هم نلري دنورو دحقوقو دسلبولو حکمونه صادروي. داډول اظهارات او پریکړې دعادي افرادو څخه نیولې دلوړ رتبه دولتي، علمي، اجتماعي او سیاسي اشخاصو پورې په ډیره اسانۍ سره صادریږي او ددې په عوض چې دموجوده کړکیچنې وضعې څخه دوتلو لار ولټول شي وضعه لاپسې پیچلې کوي او مقابل لوري متقابل عمل ته هڅوي. زه پدې عقیده یم کومې مرداری ختې چې مونږ پخپله جوړې کړې دبل په ډیران یې نشو غورځولې لازمه داده پدغه ختو تر هغه وخته په شریکه وګرځو چې مرداري ترې ووځي پخې شي، دغورځولو نه بلکه داستفادې او کار اخستلو وړ وګرځي . راشۍ دافغانانو په حیث خپل ګریوان ته سرونه راښکته او سوچ وکړو چې لدې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پدې ا ولس او هیواد څه کول غواړو؟ راشئ دخپلو ګناهونو پیټي له اوږو څخه رابښکته، دخپل وجدان په تله یې وتلو او پخپله قضاوت وکړو چې له چا نه کم دي؟ که بیا لازم وو نورو ته دانتقاد ګوته ونیسو. آیا ضرور نده دنورو سیالوا ولسونو په وړاندې دخپلو کمبودیو اوا ولسی ناخوالو په خاطر احساس دجخالت وکړو؟

- دتاریخ په اوږدو کې په افغانستان کې چې کله چارو څه نا څه دملي تړون او پیوستون په لور سمون موندلې همیشه دافغان ا ولس دښمنانو او دهغوی دلاسپوڅو هڅې کړیدي چې افغانان په نورو او نور دسیسو او توطئو کې ښکیل کړي. دبن دکنفرانس دپریکړو دنیمګړتیاوو سره سره بیا هم ممکنه وه چې افغانانو خپل پخواني عداوتونه چې هیواد اوا ولس ته یې نه جبرانیدونکي تاوانونه اړولي وؤ یو خواپریښیي وې او د بین المللي قوتونو په موجودیت کې یې په هیواد کې دیوه ملي دموکرات دولت تهداب ګذاري کړې وې. په همدې امید دبهرنیو هیوادونو څخه په میلونو مهاجرین خپل وطن ته راستانه شول . لیکن دافغانستان دښمنانو چې دافغانانو په غمیزه کې یې تل خپلې ګټې په نظر کې لرلې دپخوا په څیر یې دقومي ، سمتي، مذهبي او ژبني تربګنیو اور ته لمن ووهله او دبن دپریکړو پر خلاف ددې په عوض چې جنګسالاران او ملیشې خلع سلاح شي شخصي نظامي قوتونه او ملیشې، مسلح ډلې، بندي خانې چې انسانان پکې په غیر انساني شکل سره ساتل کیږي او ملی عایداتي منابع چې دجنګسالارانو په واک کې وې نن هم دهغوی په واک کې دي او د زور د وسیلي په حیث د ضرورت په وخت کې تري کار اخیستل کیږي .

امریکایي او نګلیسي قوتونه یو دبل په ملاتړ په افغانستان کې دمختلفو قومونو په مقابل کې دمور او میرې په شکل چلند کوي او هغه سلوک چې په امریکایي بندیخانو کې دافغانانو سره شوې انسانیت، افغانیت، اسلامیت او دموکراسۍ یې هیڅکله نشي منلې او په افغانستان کې یې وضعه لاپسې پیچلې کړې او بین المللي عکس العملونه یې راپورته کړیدي .
له بلی خوا دمرکزي دولت، بین المللي مؤسسو او ځیني داخلي او خارجي پوهانو په مرسته قوانین، دموکراتیک ریفورمونه او بنیادونه جوړیږي خو دغه ټولې شیطاني او رحماني چارې دیولاس څخه اداره کیږي او که غل دلاندې کیږي په مل وراړوي او که مل دلاندې کیږي په غل یې وراړوي او ددغه لوبې انجام طبعاً معلوم دې.په هر صورت په افغانستان کې اساسی قانون، دانتخاباتو، احزابو، مطبوعاتو او ځیني نور قوانین د لویي جرګې او نورو مربوطه مسئولو ارګانونو لخوا تصویب او منظور شویدي او د جمهوري ریاست او پارلماني انتخابات په نژدي راتلونکي کې هم په نظر کې دي. پکار دا وؤ چې افغانانو ټول موجوده نزاکتونه او ددښمنانو لاس وهنی په نظر کې نیولي وې اود مصوبو او قوانینو په رڼا کې د ذات البیني اختلافاتو سره سره په پوره وسعت نظر او دتفاهم په ډیرو امکاناتو سره دیوه ملي دموکراتیک دولت دجوړولو لپاره یو لاس شوې وې . اختلافات په ټولو جوامعو کې وجود لري خو کله چې دغه اختالافات ملي ګټې په خطر کی اچوي او دملي خیانت تر سرحده رسیږي ټولې مخالفې ډلې دملي ګټو په خوا دریږي او ملي حکومتونه او دولتونه پایداره پاتی کیږی.
بر خلاف زمونږ په ټولنه کي ،دانتخاباتو په نژدي کیدو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي عقدې له یوې ورځې څخه بلې ته پړسیږي او داختلافاتو کچه لوړیږي. شک نشته په قطعي برخورد منتهي او دافغان ولس دغمیزي سریال به دسره پیل کیږي او یا به دافغان اولس دسرنوشت په بیه یو بل سازش دهغوی ددښمنانو تر منځ صورت نیسي. څه موده دمخه چې ځینې وتلو قوماندانانو دبې وسلې کولو دپروګرام دعملي کولو څخه سرغړونه وکړه مرکزي دولت ددې په عوض چې قاطعانه عمل وکړي دهئیتونو په لیږلو او امتیازاتو دورکولو له لارې یواځې هغوی دومره قانع کړل چې په لفظ کې ووایي چې مونږ د "DDR" پروګرام منو. ایا ملت داحق نلري پوه شي چې دغه سازش د څه شي له مخې وؤ او کوم امتیازات ورکړې شول؟همداسې د جنرال عطا محمد او جنرال خاکریزوال تر منځ په شخړه کې چې یو پر بل باندې دمخدره موادو دقاچاق دتور دلګولو په سر پیښ شوې جنرال عطا محمد دمزار دپولیسو قوماندانۍ ټول منسوبین دقوماندان په شمول بندیان کړي وو. ددې په عوض چې دغه عمل قاطعانه غندل شوې وې دکورنیو چارو وزارت نماینده هغه یواځې یو سوء تفاهم وباله او دکورنیو چارو وزیر اضافه کړه چې هغوی دځینې عالیرتبه دولتي مامورینو دمخدره مواده په قاچاق کې دلاس لرلو په هکله پوره شواهد تر لاسه کړیدي او ګواښ یې وکړ که دغه کسان دقاچاق څخه لاس وانخلي نو نومونه به یې افشاء کړي. پوښتنه داده چې دمخدره موادو کرنه او قاچاق دملي او بین المللي قوانینو له مخې منع دي. جرم سرته رسیدلې. مجرم معلوم دې. آیا څوک حق لري پدې غټو غټو جرمونو غټې غټې تیرې راواړوي او مجرم په جزا ونه رسیږي. نن هم په افغانستان کې غیر مسئول او واجب

الاحترام کسان شته؟ آیا تر دې وروسته به هم افغانستان دبې ګناه مجرمانو دټاټوبي په حیث پاتې وي؟ دمرکزي دولت اکثر منسوبین داسې افاده کوي چې ګوندې دټوپک سالارانو په مقابل کې ځکه دسازش نه کار اخلي چې زور یې نه لري. خو زما په نظر دا خبره سمه نده. کله چې دعبدالرشید دوستم او دفاریاب والي او قوماندان تر منځ شخړه پیښه وه او دملي اردو او پولیسو کوچنۍ ټولګې وررورسیدل نو جنرال دوستم په لمړي قدم دغره څوکې ته رسیدلې وو او که "بین المللی دوستان" نه وې وررسیدلي نو دوهم قدم به یې په ازبکستان یا ترکیه کې وې او کله چې یې دبي بي سي سره خبرې کولې چې: ما چی ګناه کردیم. ما بی ګناه هستیم. ما به قوت های دوست بین المللی احترام داریم..او داسې نور خو کله چې یې "دوستان" خواته رسیدلي وؤ بیا ډاډه معلومیده.

- پدی وروستیو وختونو کې دبغاوتونو خبره هم توده شوې او هره ولسوالۍ هم په اصطلاح خپله خودمختاري اعلانوي او بالاخره به ټولې ولسوالۍ په ولایتونو بدلې شي. دکورنیو چارو د وزارت په یو کیلومیترۍ کې دشخصی زندان کشفیدل او دنورو خودسریو ډیریدل به حتماً دمرکزي دولت مشروعیت دسوال لاندې راولي. او دا کار پخپله دنړۍ دهیوادونو، په افغانستان کې دبین المللي نظامي قوتونو، مؤسسو او شرکتونو سره دمناسباتو، قرار دادونو او دملیاردونو ډالرو تر لاسه کولو او مصرفولو مسئله هم دپوښتنې لاندې راولي او مشروعیت به ونلري او کله چې دا ځینې ځوانان دخپلو کځوړو سره پخپله مخه ځي مسئولیت به یې دچا په غاړه وي؟ باید خارجي هیوادونه او مؤسسې پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باره کې د تأمل څخه کار واخلي.

- په هیواد کې د نامعلومې وضعې په خاطر روسانو هم پدې وروستیو کې د پخواني پورونو خبره را ولاړه کړېده. کله چې ډاکټر عبد الله عبد الله روسیي ته سفر کړې وؤ دا خبره دا جنډا په سر کې وه . پخوا هم کله چې پروفیسور برهان الدین رباني د ۱۹۹۱ م کال د نومبر په ۱۱ نیټه د مجاهدینو په نماینده ګۍ مسکو ته سفر کړې وؤ د روسانو په ګډه یې معامله کړې وه او د افغان اولس په حقوقو یې خاوري اړولي وې خو په عوض کې یې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئيز پلان په مقابل کې چې ممکنه وه د هغې د عملي کیدو په نتیجه کې په افغانستان کې یو نسبي ملي دولت جوړ شوې وې ، د کودتا ملاتړ یې د روسانو لخوا تر لاسه کړې وؤ. امید دې چې روسان یو ځل بیا په اصطلاح د نیک ګاونډي توب تعهدات د پښو لاندې نه کړي او خپل ملاتړي یو ځل بیا کودتا ګانو ته ونه هڅوي.د بین المللي سوله ساتي او د ناټو د غړو هیوادونو د نظامي قوتونو څخه چې په افغانستان کې میشت دي زمونږ هیله دا ده د هغه تعهداتو او مسئولیتونو له مخې چې د خپلو هیوادونو په نماینده ګۍ یې د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ، د بشر د حقوقو د منشور، د بین المللی عامه نظم او سوسیال د موکراتیزم د اصولو او موازیو په وړاندې لري په افغانستان کې د ملي دموکراتیک دولت د جوړیدو حد اقل شرائط برابر کړي او پرې نږدي چې افغانستان وروسته لدې هم د مخدره موادو د کر او قاچاق او جهاني تروریزم د روزنې او صدور د مرکز په حیث پاتې شي او بې ګناه افغانان بیا هم غمونه او بدبختۍ وګالي.

رښتیا ویل ترخه او مشکل دي
خو ویل یې حتمي او ضروري !!!

شلمه پیړۍ زمونږ د نړۍ د بشري تمدن په تاریخ کې خاص ځای لري او سترې پیښې یې په غیږ کې رانیولي دي: ستر علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات؛ ستر اجتماعي، سیاسي او اقتصادي بحرانونه ؛ستر نړیوال او محلي جنګونه، انقلابونه او ملي ازادي بخښونکي جنبشونه.

هو !دا هغه څه دي چې شلمه پیړۍ پرې د تیرو پیړیو په نسبت متصفه ،مشخصه او کرغیړنه ده.نن بشریت د خپل بود او نبود په دوه لاري کې ولاړ دي او کولای شي یو له دغه دوو څخه انتخاب کړي.د انګلستان ستر فزیکدان پرو فیسور شتیفین هاوکنګ St.hawking د موجوده بشري تمدن عمر ۱۰۰۰ کاله پیشبیني کړې دي. خو زه وایم په داسي غیر مسؤلانه کړو وړو سره به هغه ۱۰۰ هم نور دوام ونکړي.حال دا چې د سالم انساني برخورد په صورت کې د هغې د بقاء لپاره لا یتنا هي زیرمې او امکانات موجود دي.له بده مرغه د انسانانو د همدغه ناسالمه کړو وړو په نتیجه کې نن د نړۍ ۲،۲ ملیارده انسانان له لوږې او سوء تغذي له مخې رنځ او درد ګالي او په ناعلاجه امراضو اخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي .او همدومره کسان نور دچاغۍ او پرخورۍ له مخې د عین مشکل سره مخامخ دي.

یا داچې ځینې هیوادونه دجمعي تباه کوونکو وسلو په برابرولو او دجنګ له لارې دبرلاسي په خاطر دزرګونو ملیاردو ډالرو په مصرفولو صرفه نه کوي چې په دواړو حالاتو کې به بشر د موجوده تمدن دنابودۍ په لور پر مخ ځي او عمر به یې ډیر لنډ وي. خو دمعقول انساني برخورد په صورت کې دحل لاره ډیره څرګنده ، اسانه او اصلاً د نړۍ په مخ ناحله او لا علاجه پرابلمونه به هیڅ پاتې نه شي .

افغانستان د اسیا په زړه کې پروت کوچنې هیواددې چې دتیرو پیړیو راهیسې دنړیوال استعمار د «لویې لوبې» میدان وو .د شلمې پیړۍ په دوهمه لسیزه «۱۹۱۹» یې انګریزي استعمار چې په خاوره یې لمر نه پریووت مات، په نړۍ کې داستعمار دشکست مرحله پیل او دانګریزي استعمار لمن دانګلستان په کوچنۍ جزیره پورې ورغوټه شوه . دهمدغې پیړۍ په اخري دوهمه لسیزه «۱۹۸۹» کې افغانانو سور استعمار چې په خاوره یې لمر نه پریووت مات او ټول اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه چې ددغه استعمار دجغ لاندې وو ازاد شول.

دواړه کرت چې په حقیقت کې ددوه سترو استعماري آبر قدرتونو او یالویو جهانشموله اقتصادي ،سیاسي او نظامي سیستمونو او انقطابونو سره جنګ وو، هرڅه پکې ددغه انقطابونو د ټول طاقت اوزورازمایي په ډیره لوړه کچه سرته رسیدل او په نړیواله سطحه دبشري ژوند په نظامي ،سیاسي ،اجتماعي، اقتصادي اونورو ټولو ساحو کې، په ټولو

ابعادو ،معنا او مفهوم ، جنګ، تجربې او لوی ازمایشونه روان وو . پدې جنګونو کې دافغان اولس دمادي او معنوي ژوند دټولو ارزشونو ،عقایدو او نورو تعلقاتو هیڅ کنج او کنار مصئون نه وو پاتې او افغانان دخپلو او پردیو دوحشیانه بیرحمیو سره مخامخ وو .بې شخصیتي، بیګانه پرستي،غلام صفتي، بیسوادي ، مالپرستي او خصوصاً ذات البیني افغان دښمني هغه یوائیني اوصاف وو چې دښمنانو دهغې له مخې په افغاني ټولنه کې دخپلې لوبې داساسي لوبغاړو(رهبرانو ،جاسوسانو ،قوماندانانو ...) او نورو لپاره سربازګیري کوله ، هغوی یې دخپل میل سره سم روزل ،پالل اوپه اصطلاح لوی شخصیتونه یې ترې جوړول او برخلاف افغان ناسیونالیزم،وطن پرستي، افغان دوستي، علمیت، شخصیت او افغاني ملي رهبري نه پخلاکیدونکي دښمنآن ګڼل کیدل .پدې بیرحمانه او خائنانه لوبه کې دجنګ میدان افغانستان اود تجربې او سوخت مواد له هرې خوا افغان انسان وو . افغان ځوان نسل چې په حقیقت کې دافغاني ټولنې فزیکي او معنوي طاقت جوړوي دوروستي ۲۳ کلن جنګ په موده کې زیږیدلې او په همدغه ناسالمو شرایطو کې چې ژبني ،نژادي، مذهبي، سمتي، قومي او نورو هرډول تبعیضونو ته لمن وهل کیده یودبل په مقابل کې دکرکې، نفرت، بغض ،کینې، حسادت، لوټمارۍ او جنګ په روحیه روزل شویدي. چرس، بنګ، هیروئین د مجازي انرژۍ اوطاقت داحیاٌاو ډیري ناچله پیسې اود عیاشئ وسایل په حقیقت کې ددغه ځوانانو دحیات دخرید دوسیلې په توګه دیوې مړۍ وچې ډوډۍ څخه دمخه هرې جبهې ته رسیدل اودهر قوماندان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصرف کې ورکول کېدل او د جبهو سنګرونه او د عیاشۍ محفلونه پرې ګرم ساتل کېدل.

له بلې خوا د نړۍ په هر کنج کې هر ډول زړې او نوې وسلې چې پیدا کېدلې د تخریب او ازمایش لپاره او هر پدر ازاره او مادر ازاره اجیر که خپل وو که پردی، که عرب وو که عجم، که کافر وو که مسلمان، که د سي آي اي او که د کې جي بې په حلقو کې وو د خپل چپ او ښي افراطیت سره د افغانستان جنګي ازمایشي تیاتر ته وارد او د حرفوي بېرحمه جاني لوبغاړو لخوا د عمل په ډګر کې تجربه کېدل.دا په حقیقت کې د جهانیانو او خصوصاً د سترو آبر قدرتونو لخوا د افغان اولس په حق کې عظیمه جفاء او نه بخښونکې ګناه وه. د افغان اولس ټولنیزه شعوري سطحه او اقتصادي نظامي امکانات په هېڅ صورت د دغه بار د پورته کولو جوګه نه وو.نو ځکه یې خپل ټول ارزښونه او خپل ژوند پکې بایلود او نن افغاني ټولنه د بې سواده،بې مسئولیته، بیګانرسته رهبرانو ،قوماندانانو ،جنرالانو او داسې نورو په لښکر بدله،د خپل ځان لپاره نابکاره بار او « ځانځاني ښامار» ګرځېدلې ده. د همدغه بیوسه افغانانو د هډ ،پوست،شرف او عزت په بیه که ځیني وطنفروشه افغانانو بنګلي،مقامونه او پیسې ګټلې او ځینې نورو پرې جنتي ژوند ته ځانونه رسولي او نن د دموکراسۍ علمبرداران غواړي د دغه نابکاره تخم څخه په اصطلاح د موکرات فصل رازرغون کړي ،خو حقیقت دادې چې په اوسنیو شرایطو کې د افغاني ټولنې سرنوشت پیشبیني او سمون د هرچا له توان څخه وتلې کار دې .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو سره نړیوال نظام او

نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي انقطاب له منځه ولاړ،سوړ جنګ چې د سوسیالیزم او کپیتالیزم تر منځ یې دوام درلود او هر کال په زرګونو ملیارده ډالره په مستقیم او غیرمستقیم ډول ورته تخصیص کېدل او بشري ټول د خیر ښېګڼي پروګرامونه یې د خیټې او زنګون لاندې کړي وو ختم او د دریم نړیوال او بلکه د موجوده تمدن په ژوند کې د اخري جنګ خطر چې هره لحظه یې بشریت تهدیدوه عملاً له منځه یوړ. نړۍ یو قطبي، په اصطلاح ایدیولوژي واحده او امریکا د یواځینې بې رقیبه ستر آبر قدرت په حیث د نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي حاکمیت په محراق کې واقع او هرڅه د هغوی د خواهشاتو په مدار او محور وڅرخیږي ،د وارسا تړون ړنګ چې ورسره سم باید د ناتو تړون هم ړنګ او نړۍ د اوسني سیاسي،اقتصادي او نظامي دینا میزم او یو جهته عطالتي غیر متعادل او غیرمتوازن حالت څخه د جمعي خیر ښېګڼي او ګټو په خاطر د جمعي شعور او منطق په بناء او د نننې عصر د منل شووؤ دموکراتیکو اصولو سره سم دیوه نړیوال سالم ګډه سولئیز ژوند په لور رهبري او بشریت د حتمي تباهۍ څخه ژغورل شوي وای. خو له بده مرغه د توقع په خلاف د سره استعمار څخه ازاد شوي هیو ادونه د روسي په شمول د بې کیفیته او بې خصلته عناصرو په څیر دانډکترین عطالت ،مقاومت او سنجش څخه پرته د ناتو له لمنې لاندې شول او نن یې په نړۍ کې موجوده ناسالمه او د خطر څخه ډکه دینامیکه سیاسي ـ نظامي وضعه رامنځته کړه .

د یویشتمې پیړۍ په شروع کې په موجوده یو قطبي نړیوال سیاسي نظام او ترینګلي سیاسي نظامي وضعه کې د امریکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انتخاباتو کې دجورج بوش برې او په کابینه او دجمهوري ریاست په مقامونو کې دپخوانیو جنګ سالارانو او نظامیانو ځای په ځای کول، په اسرائیلو کې داریل شارون چې په جنګي جرمونو متهم دي دحکومت جوړیدل او دفلسطینیانو په مقابل کې یواځې دجنګ لاره غوره کول، په اروپا کې دښي اړخه ناسیونالیستي ګوندونو واک ته رسیدل او رابید اریدل، دتیر کال د سپتمبر په یوولسمه دتروریستي عمل په نتیجه کې دلویي تراژیدیې رامنځته کیدل اود هغې په بهانه د نړیوال تروریزم تر عنوان لاندې د بې مفهومه ،عاقبت نااندیشانه او غیر مسئولانه ستراتیژۍ غوره کول او غیر مستحق ،تنګنظره ،متعصبه او بیګانه پرسته ــ وطن دښمنه لړ کۍ ډله واک ته رسول او دټول مملکت واک هغوۍ ته سپارل او یا د عراق په مقابل کې دټولو نړیوالو دهرډول اعتراضونو سره سره نظامي عمل ته ملا تړل ،په حقه سره دنړیوالو لپاره نیک فال نه ګڼل کیږي .

خو ددې ټولو خبرو سره سره بیا هم مونږ پدې باور یو چې تر ننۍ ورځې پورې چې تاریخي پیښو همیشه مثبت پرمختګ لرلې نن هم دغه قانون پرځای دې او تغیر نشي موندلې، سوسیال دموکراتیزم نن په نړۍ کې یو ریالستیک او پراګماتیک حقیقت او واقعیت جوړوي. په نړۍ کې د حق، عدالت او سولي پلویانو د تاریخ په هره مرحله کې قاطع اکثریت تشکیلاوه او له بلې خوا طبیعي او اجتماعي قوانین تل د توازن او تعادل په بنسټ ولاړدي او هغه پیښې چې ددغه قوانینو په خلاف پیښیږي تل ګذرا او موقتي ماهیت لري او هیڅکله دعامو قانونمندیو په مقابل کې نشي ټینګ کیدلې .

مونږ پدې باور هم یو چې سیاست علم دې او د سیاسي مسایلو سره یواځې علمي کړه وړه پکاردي ،شک نشته چې ځیني کسان سیاست هنر او ځیني نور هغه چټله معامله او لوبه بولي .خو زه وایم که دځیني سیاستونو او ځیني سیاسي رهبرانو داعمالو له مخي قضاوت وشی، کیدلې شي سیاست لیونتوب، خیانت او جنایت وبلل شي لیکن سیاست تل علم پاتې شویږاو هغه وخت یي دحل لار پیدا کړې چې کله ورسره علمي برخورد شوې او لیونیان اود عقل معذوران له هغې څخه لیري پاتې شویدي.

مونږ پدې عقیده یو چې په یویشتو کلونو کې یوانسان دجسمي او شعوري بلوغ مرحلې ته رسیږي. بشریت چې یواځې دحضرت مسیح ع دمیلاد څخه راپدې خوا په یویشتمه پیړۍ قدم ایښې دې طبعاً دجمعي شعور او تعقل مرحلې ته رسیدلې او وروسته لدې لیونیان او میلانهول باید سیاست رهبري نکړي .

مونږ پدې خبره هم پوره باور لرو چې هره سیاسي وضعه دحل سیاسي لار لري. هغه څوک چې دحل نظامي لار غوره کوي دابه دهغوۍ دلیونتوب، عدم تعقل او منطق اوحماقت څخه پرته بل څه نه وي .

په افغانستان باندې دپخواني شوروي اتحاد یرغل او دهغې په مقابل کې افغاني او بین المللي عکس العمل، دافغانستان څخه وتلوته دهغوۍ مجبورول ،د ملګرو ملتونو دپنځه فقرئیز پلان له مخې په افغانستان کې دیوه ملي دولت دجوړیدو ښپاره طرحه وړاندي کول او دامریکا له خوا په هغې باندې دتضمین کوونکي په حیث امضاء کول دپورتنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانونمند یو له مخې معقول منتج عمل ګڼل کیده او افغاني روشن فکران په همدې علت کلک متیقن ووچې دامریکي په تضمین سره به حتماًپه افغانستان کې د ملګرو ملتونو پروګرام عملي کیږي او هیڅوک به دا قدرت ونلري چې دهغې په مقابل کې خنډ شي.خو کله چې ځیني شیطاني قوتونو په هراړخیزه تباني او مصلحت سره دهغې په مقابل کې کودتا وکړه او امریکي هم سمدستي اعلان وکړ چې نور به دافغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوي،طبعاً دهیچا لپاره دمنلو وړ نه وه. ځکه چې ددغه پلان داماده کولو او په دغه اړه دمختلفو هیوادونو او ډلو دتوافق حاصلولو لپاره کلونو وخت اوډیرو مالي مصارفو ته ضرورت وو. او دهرڅه څخه مهم، تلافي ناپذیره اونه بخښونکې داوو چې ددغه عدم مسئولیت د احساس په نتیجه کې دافغان اولس مال،عزت،شرف، ناموس لوټ،هیواد په ټوله معنا او مفهوم وران ویجاړ ،په سلګونو زره انسانان مړه او غمیزه تر اوسه پورې لادوام لري. دا خبره هغه وخت هم کومه پټه معما نه وه اونن پخپله امریکا اعتراف وکړ چې دشوروي عسکرو د وتلو وروسته یې افغانستان ته شا کړې وه .پوښتنه دا پیدا کیږي چې ایا یوه نړیوال ستر بې رقیبه آبر قدرت ،ددموکراسۍ علمبردار او یواځیني تضمین کننده هیواد(ځکه روس خو مدعي وو) دا حق درلود چې خپله ذمه واري سرته ونه رسوي او اوس چې یې سرته نده رسولې افغانان کومې دادګاه ته مراجعه کولې شي ؟او دا خبره به ځکه ګټه ونلري چې نن امریکا پخپله هم قاضي هم حکم اوهم مدعي پاتې شوې ده .

نه ! امریکا هیڅکله ددې حق نه درلود اونه ورته کوم دلیل

لرلې شي چې داسې وحشي او بې مسئولیته په پردو خرڅ شوو کسانو ته د کودتا حق ورکړي چې دخپل اولس دعقیدې،دین، مذهب،مقدس جهاد ،خپل انسان،وطن او په مجموع کې د بشري ټولو ارزښتونو په مقابل کې خائینانه قدعلم وکړي او پرې ونه رحمیږي .

دسپتمبر دیوولسمې نیټې دپیښې وروسته په افغانستان کې یو ځل بیا دجنګ لاره غوره کول د اوږده جنګ او دافغان غمیزې دلا دوام په معنا وو ،ځکه هیچا دافکر نشو کولې چې د طالبانو قوت به دومره زر مات شي. اودبلې خوا که طالبان دومره بد خلک وو ،څه ډول تر پرونه پورې دامریکي سره د معاملې جوګه او داعتماد اوملاتړ څخه یې برخورداره وو .او که چیرې ښه خلک وو ،څه ډول ممکنه ده ددا سې یوه ستر هیواد پلانونه چې ددموکراسۍ په فضاکې د جمعي شعور، منطق او خیر ښیګڼې له مخې سنجول شوي وي په عاجل ډول ۱۸۰ درجې تغیر وکولې شي ؟ حال دا چې دامریکي سره دسولئیز حل هر ډول امکانات هم موجود وو. په هر صورت طالبان دخپلو قهقرایي بدعتونو سره په خپله مخه ولاړل او په عوض یې همغه پخواني لوبغاړي چې د خا ینانه او جنایتکارانه اعمالو څخه یې نن هم د کوچني څخه نیولې تر زاړه پورې په خوب کې بوګنیږي او بشري تاریخ یې دثبت اودرک څخه عاجز اوعار ترې لري، په برګو کماندویي دریشیو کې د پنځه کلن ماشوم څخه نیولې تر اتیا کلن پورې اغوستې وې،دقدرت په ګدۍ کښیني او د لومړۍ ورځې څخه دغه حرفوي جانیان ددا سې جنایتونو او خیانتونو عاملین ګرځې چې په تاریخ کې یې تر اوسه چا سارې ندې لیدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي ټولو خبرو سره سره امريکا په غټه تنه په خپله ګناه اعتراف کوي او په واز کومي چيغي وهي چې بيا به دا ډول اشتباه نه کوې او د کفارې او تلافي په خاطر متېې رابډوهي. خو په نتيجه کې د ټولنيز ترکيب څخه بې بنياده او د موضوعاتي فهرست څخه بې محتوا او پوچ د بن کنفرانس جو ړيږي او د هغې په نتيجه کې د ۲۰۰۱ م کال د دسمبر په ۲۲ بې صلا حيته موقت دولت جوړيږي ،په افغانستان کې په اصطلاح نړيوال سوله ساتي ځواکونه ځای پځای کيږي، د توکيو په بين المللي کنفرانس کې بيا هم په اصطلاح د افغانستان د بيا ا بادونې په خاطر ۱۵ مليارده د پنځه کلنې بودجې په حيث منل کيږي او ټول خوش باوره افغان اولس او تش په نامه روشنفکران پدې باور پيدا کوي چې دا ځل به د نړيوالو دموکراتو قوتونو په موجوديت کې حتماً په افغانستان کې د يوه دموکرات دولت بنسټ ايښودل کيږي او ټولې ناسمه او ناوړه پيښې به د ګذرا پديدو په حيث موقت خصلت ولري او ډير زر به له منځه ځي.خو د غه وضعې د لويي جرګې په انتخاباتو ،ترکيب، پريکړو او د انتقالي دولت په ترکيب د امورو په جريان کې دوام لري .وضعه له يوې ورځې څخه بلې ته خرابيږي، امنيت په قطعي ډول وجود نلري.د يوه عادي افغان څخه نيولې تر جمهور رئيس پورې هره لحظه د مرګ د خطر سره مخامخ او يوه ګړۍ هم په خپل ژوند باور نلري .هر ځای زور حکومت کوي او دولتي لوړ رتبه مامورينو په ولاياتو کې ځانونو لپاره ملوک الطوائفي جوړې کړي او له ويري مرکز ته نشي راتلای.د هوانوردۍ وزير ډاکتر عبد الرحمن او د حامد کرزي معاون او د فوايد عامي وزير حاجي عبد القدير چې جرئت يي کړې وو او کابل ته راغلي وو په

رڼا ورځ د بين المللي قوتونو په حضور کې ووژل شول خوځوک يي د پوښتني حق نشي لرلې . په افغانستان کې نه يوازې ټول ارزشونه بې ارزښه شوي بلکه کاملاً پرځېدلي او وختي دي. يوه قاطع لږکۍ ډله نه يوازې په نورو اقليتونو بلکه په قاطع اکثريت هر ډول ظلم او ناروا روا ګڼي، په زرګونو انسانان د سوسيال دموکراتيزم د علمبردارانو او د بشر د حقوقو د محافظينو په حضور کې زندۍ کيږي او شاوخوا د شتوکې ليوان او ټپوسان د انسانانو په غوښو اخته دي او دوۍ د غه صحنې او منظرې خاينانه په چکچکو بدرګه کوي او د خپلو راتلونکو « افتخاراتو » د نمايش په خاطر ترې کستونه ډکوي.

پوښتنه پيدا کيږي چې د غه لږکۍ ډله ،د غه د قدرت په ګدۍ ناست وطن د ښمنه عاملين او پيژندل شوي شمالي ټلواله څوک دي؟ احمد ،محمود ،کلبي ... يا پښتون ،تاجک ،اذبک ،هزاره،ترکمن ... او که خلقي ،پرچمي،شعله يي، ستمي،اخواني، ... او يا د نورو ډلو نمايندګان شامل دي ؟ د غه ټلواله لکه چې له نوم څخه يي معلوميږي په اصل کې ځيني تنګنظره شمالي او سيدونکي دي چې له پخوا يي سکتريستي تجزيه طلبانه ،بيګانه پرستانه ،خاينانه عقايد او نظريات درلودل.د جهاد په وخت کې يي د ټولو جهادي ډلو پرضد د روس سره ځانګړې يو جانبه معامله وکړه ،د حيرتان ــ کابل په لار د سالنګ په سوق الجيشي ــ اکمالاتي منطقه کې يي هغوۍ ته د وامداره اکمالات او د هغوۍ د عسکرو مصئون عودت تأمين کړ ،په ۱۹۹۱ ميلادي کال کې يي د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئيز پلان په مقابل کې،چې په افغانستان کې يي د يوه نسبي ملي ګرا دولت د جوړيدو امکانات برابرول ،په مسکو کې د روس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکارمل د ډلې سره دقرارداد په امضاء کولو سره کودتا وکړه ،کابل یې اشغال او دخاورو او ایرو په ډیریو یې بدل ،شخصي او دولتي شتمنۍ یې له یوې مخې لوټ او ټول ښاریان یې دلسګونو او سل ګونو زرو بچیانو ویر ته کښینول ،دوی بې حسابه ناچله پیسې په روسیه او هند کې چاپ او دټول افغان اولس شخصي او عامه شتمنۍ یې پرې غصب ، بې حسابه دالري ذخیري یې پرې جوړې ،خپل قومي زلمیان یې پرې په بیه واخستل او دنورو قومونو په مقابل کې یې دطوپ خولې ته وتړل او په دښمنۍ یې واچول ، دهمدغه پیسو پواسطه یې دټولو ورونو قومونو چټل خواره بیګانه پرستان راټول ،د ۲۰۰۱ م د سپتمبر دیوولسمې وروسته د امریکا سره په معامله کې په سوونو ملیونو او بلکه ملیاردونو ډالرو اخستلو سره یې امریکایان په افغانستان باندې حملې ته وهڅول او غمیزه تر نن ورځې پورې دوام لري. نن په دغه ټلواله کې دټولو قومونو ،ټولو احزابو اوټولو اقشارو هغه بې وطنه،بې مسؤلیته او بې سویې ټولې هغه کرغیړنې څیرې راټولې شوي چې د مشروع رقابتونو له مخې خپل سیاسي،اجتماعي،قومي،نژادي او داسې نورو معقولو انساني اهدافو او ارمانونو ته دمنل شوو دموکراتیکو معیارونو له مخې درسیدو سویه او توان نه درلود او نلري خو د لویې غوښتنې، ځان غوښتنې، مقام غوښتنې او نورو ناروا غوښتنو حرس یې تر هر چا اُچت او ددغه ناروا غوښتنو دعملي کولو په خاطر دخپل وطن ،اولس ،قوم ،تاریخي افتخاراتو او بشري ټولو منل شوؤحقوقو او عنعناتو په مقابل کې هرډول خائنانه معاملې ته اماده دي ،نن هم ټول واک ، ټول مقامونه او

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

ټوله سرمایه په لاس کې لري ،نن هم هرډول خاینانه معاملو ته حاضر دي او باصلاحیته نماینده یې ملي (متحده)جبهه ده چې ددولت ټول واک په لاس کې لري او دخارجي متولیانو سره دناروا معاملو متصدي ده.

شمالي ټلواله او یا په بل عبارت ددغه افغان دښمني ډلې هرغړې د روس او نورو افغان دښمنه هیوادونو د ستراتیژیکو خاینانه پلانونو له مخې داوږدې مودې په ترڅ کې تشخیص ،تربیه او هغوی ته دمجازي شخصیت ورکولو په پروسه کې دافغان اولس بې حسابه مادي او انساني قربانۍ پلان ګذاري او پدغه لارکې هر ډول متقابل متصور خنډونه همیشه په بې رحمانه توګه له منځه وړل شویدي. حتا دهمدغه خاینانه پلانونو له مخې دټولو بین المللي نورمونو په خلاف د ازاد او مستقل هیواد په مقدس حریم یرغل ته هم حاضر شول. دا ټلواله دخپلو خاینانه فکرونو او خاینانه عملونو پرته دوطن ،اولس او خلکو په مقابل کې د هیڅ ډول ذمه وارۍ احساس دمسئولیت نلري او په لحظوي توګه دخپلو شخصي او ګروپي ګټو په خاطر خپلې قبلې ، جبهې او اندیوالیو ته تغیر ورکولې شي. چې په تیره تقریباً دیرش کلنه دوره کې یې مونږ څرګند او بې شمیره مثالونه ولیدل .

شمالي ټلوالې په روسیه او هند کې دناچله ،تورو او غیر قانوني افغانیوپه چاپولو سره د افغانستان دټولو خلکو شخصي ،خصوصي ،ملي او دولتي شتمنۍ غصب او غلا او دهرڅه دمخه یې پرې تاجک ، دټولو شمالي سیمو او بلکه په ټول افغانستان کې زلمیان اجیر ونیول ،دمرګ او جنګ ماشین یې پرې ګرم وساته او د ورونو قومونو ترمنځ یې ددښمنۍ اور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لمن ووهله. دوی همداسې ددغه پيسو په زور ضعيف النفسه روشنفکران، سياسي ــ اجتماعي رهبران، قوماندانان، ژورنالستان، ليکوالان، مطبوعاتي نمايندګۍ، مشران او واکداران اجير ونيول او تر ننه پورې يې پرې جنګي او تور تبليغاتي ماشين فعاله ساتلې دي. راشۍ ددغه غلا او غصب اندازه ځان لپاره تخمين کړو:

که قبوله کړو چې دتورو پيسو له چاپ څخه دمخه،

ديو ه ډالر بيه ۱۰۰ افغانۍ

دتورو پيسو له چاپ وروسته،

د يوه ډالر بيه ۱۰۰ ۰۰۰ افغانۍ کيدلي

که پخوا ۱۰۰ ۰۰۰ افغانۍ ۱۰۰۰ ډالره کېدل، د تورو پيسو له چاپ څخه وروسته د افغانۍ ارزش زرچنده ټيټيږي او ځمونږ هيوادوال ته د يو لک افغانيو په عوض يوائې سل افغانۍ او په بل حساب د زرو ډالرو په عوض يوائې يو ډالر په لاس کې پاتې کيږي. يا که دچا شتمني ۱۰۰۰ مليونه ډالرحساب کړو نو ۹۹۹ مليونه ډالر د شمالي ټلوالې په جيب کې پريوتل او يوائې يو مليون ډالر زمونږ هيوادوال ته پاتې شول. که د مملکت ټوله شتمني په نظر کې ولرو د زرګونو بيليونو او بلکه ملي شتمني چې په حساب کې نشي راتلای، او ددغه ټولې شتمنۍ ۹۹۹ برخې د شمالي ټلوالې په جيب پريوتي او يوائې يوه برخه غريب اولس ته پاتې ده. د ۱۹۹۲ م کال څخه راپدې خوا يې په عامه دارايي چور جوړ کړې، لا دوام لري، افغان اولس او حکومت او حتا خارجي قوتونه يې په خپلو مهيليتونو ګروګان نيولي او

په هيواد کې داوسنی ناوره وضعي عاملين همدوی ګڼل کيږي.

دتورو چاپ شوو پيسو څخه که به يو کانتينر افغانستان ته راتلې، څونه روسيي او څونه هند ته پاتې کيدلي او خپل ټول مصارف يې ددې لارې تاً مينيدل او په بين المللي بازارونو کې پرې ډالر اخستل کيدل، يوائې خدای ته معلومه ده. هو دا يوه خبره معلومه ده چې دروسيي د سفارت يوه غټه ډله دهمدغه تورو پيسو له لارې دډالرو دقاچاق په تور ونيول شوله او ويل کيدل چې په اشد مجازات محکوم شول.

کله چې دحامد کرزي حکومت نوې افغانۍ چاپ کړې يو ځل بيا شمالي ټلوالې بې حسابه تورې پيسې له دغه ملکونو څخه راوړې او څرنګه چې ټول واک او اختيار هم ددوی لاس کې وو، دغه تورې پيسې يې ټولې په نوؤ افغانيو سپيني او خپلو ذخيرو ته يې ټيل وهلي او يو ځل بيا يې ټوله ملي شتمنۍ غصب او چورو چپاول کړه.

پاتې کيږي دلاجوردو، زمردو، الماسو، د اوه زره ټنو اپين دقاچاق چې هر کال په افغانستان کې توليديږي او دخارجي متوليانو سره دګرمو دوامداره معاملو مجموعه به څومره شي چې د شمالي ټلوالې لوړرتبه غړي يې خارج ته په چلولو اخته دي دا سنجش هيوادوال پخپله کولې شي.

دهمدغه پيسو په زور د شمالي ټلوالې جمهور رئيس برهان الدين رباني لس کاله پاچاهي وکړه، دهمدغه پيسو په زور ټولو کسانو يې خارجي بانکونه په ډالرو ډک کړيدي، دهمدغه پيسو په زور، کله چې دولت د استقلال دجشن دلمانځلو توان نلري، دوی خپلې شخصي سالګرې ددولت، وزارتونو، ولايتونو، رياستونو، خارجي نمايندګيو او مديريتونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچې په بیشانه ډ ماموا و مصرفونو لمانځي، دهمدغه پیسو په زور دوی ټول افغان اولس او حتا خپل متولیان ځان سره ګروګان ساتي او ټولو ناروا مقاصدوته ددغه لاري ځانونه رسوي، دهمدغه پیسو په زور ددي په عوض چې اولس ته دخپلو خیانتونو او جنایتونو حساب ورکړي او سزا ووینې، په خاینانه ډول قهرماني ګاني، مارشالي ګاني، جنرالي ګاني او مقامونه ترلاسه کوي او دهمدغه پیسو په زور یې دملي نامقدسي جبهې په نامه سیاسي لوبه روانه کړیده. سره ددې چې دوی او د دوی سره د سوړو نوریاران دجمهوري ریاست پورې په ټولو لوړو مقامونو یې خیټه اچولې او دعوایدو ټولې سرچینې همدا اوس هم په واک کې لري او دبین المللي قوتونو په حضور کې برعلاوه ددي چې خپلې اداري قانوني او حقوقي دندي نه اجرا کوي او په تعلل او کج قلمیو سره داختلاص، رشوت، غصب او اداري فساد زمیني برابروي، په ځرګند ډول دامنیت مسئول دبې امنیتی، قانوني مسئول دبي قانونی او اداري مسئولین د بي ادره ګۍ عاملین ګرځي. دولت ته ستر خنډونه ایجادوي او دبازسازۍ دنیم نیمګړو پلانونو دپلي کیدو مخنیوي هم کوي. دوی دخپلو خارجي او داخلي متولیانو او فرصت طلبانو سره په ناروا ډلي ټپلي جوړوي او خاینانه غوښتنې وړاندي کوي ترڅو دخپل شرمساره عمر موده اوږده او څوک یې دمحاکمي میز ته را کش نه کړي شي.

په یوه هیواد کې ملي منل شوي ارزښونه نباید بې ارزښه شي. سره ددې چې ارزښونه عمومي بشري لاسته راوړنه او زیږنده ده خو شک نشته چې ځیني ارزښونه یواځې ملي بڼه لري چې د هغې د کیفیت او کمیت له مخې دیوه اولس او هیواد

ملي او بین المللي حیثیت او موقف تثبیتیږي. مغرض او متجاوز هیوادونه تل هڅه کوي دنورو هیوادونو ملي ارزښونه پدي ډول بې ارزښه، نظام رنګ او اداري، حقوقي او قانوني سیستم ضعیف کړي چې خپل اجنټان او خدمت ګذارانو ته په غیر مستحق ډول لوړ امتیازات قایل شي او په ملي قهرمانانو او تاریخي افتخاراتو د خود فروشه ډلې له لاري ملنډې او تورونه لګول شروع کړي.

شمالي ټلوالي د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې وروسته وطن ته دخیات په بدل کې ستر مادي او معنوي خائنانه امتیازات ترلاسه کړل او دبې حسابه پیسو او قدرت په زور اوس دهغې نمایشونه او ګذارشونه دهیواد په ګوټ ګوټ کې دخلکو سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي.

ټول ارزښتونه یو څه ته او یو چاته خلک او یا دخلکو نماینده مؤسسات، انستیتوتونه او متخصص ارګانونه قایلیدلې شي. رئیس جمهور حق نلري ارزشي امتیازات چاته قایل او ورکړي. یواځې د نورو افرادو په څیر دغه ډول امتیاز چاته پیشنهاد او کله چې دغه ډول امتیاز د مربوطه مقاماتو او مؤسساتو لخوا منظور شوي وي کولې شي منظور او یا رد کړي.

شمالي ټلوالي څرنګه چې دخپلو پیسو، مقامونو، بدمستیو او خپلو متولیانو په زور اولس او دولت ګروګان نیولې او هره ورځ ترې نوي او نوي امتیازات، مقامونه، القاب او نشانونه ترلاسه کوي. تاریخي مسؤلیت یې د جمهور رئیس حامد کرزي په غاړه دې او طاقت فرسا بار اورنځ یې بیوسه اولس په اوږو وړي او خارجي متولیان معاملګرانه او تجاهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

العارفانه غوږونه کڼوي او سترګي پټوي .

دنوي افغانستان دجوړېدو د ۲۶۰ کلیزي دنړیوال جشن غونډې ته

درنــو اســتادانو، مــشرانو او خوینــدو ورونــو ! زمــا نیکــې هیلــې او احترامــات ومنــۍ !.دافغانــستان دکلتــوري ودې ټــولنې د همیــشني ابتکــاراتو څخــه پــه کــورودانې او مننــه چــې نــن یوځــل بیــادنوي افغانــستان دجوړیــدود ۲۶۰ کلیــزي دنړیــوال جــشن پــه غونــډه کــې دافغانــستان د معاصــر تــاریخ پوهــانو د ځلانــده ســتورو دســترو خــد متونــو دویــاړ یــاد ابتکــار تــه لاس غزولــې اود هغــې د ارزونــې پــه خــا طریــي د نــړۍ د ګــوټ ګــوټ څخــه ســتر عالمــان او تــاریخ پوهــان رابللــي چــې مونږاوتاســې دهغــوۍ دارزونــو شــاهد یو.

محترمــو ! ۲۶۰ کالــه پخــوا ســتر احمدشــاه باباپــدې ســیمه کــې دمیــشتو قومونــو پــه مــشترکه مــساعي او برابــرو حقوقــو ســره ددولــت پــه واقعــي مفهــوم دننني افغانــستان دبنــسټ ډبــره کیــښوده او ټــول اوســیدونکي پرتــه لــه تبعیــضه متــساوی الحقــوق افغانــان

وګڼل شــول. نومــوړې تــشکل نــه یــوائې دهغــه وخــت پــه کچــه بلکــه دنــن ورځــې دمــدني ټولنــو د ارزشــونو لــه مخــې خــورا لــوړ معیــاری دموکراتیــک عملــي تــشکل ګڼــل کیــږی. ســتر احمدشــاه بابــا دهمدغــه دموکراتیــک اصــل پــه مــټ دپراخــه پرګنــو ملاتړحاصــل او پــدې ســیمه کــې یــې لویــه امپراطــوري جــوړه کــړه.دخپلــې امپراطورۍ پــه ګــوټ ګــوټ کــې یــې دټولــو لپــاره دمنلــو وړ ټــولنیز پــراخ بنسټه حکومــت او دولــت جــوړ او پــه ملــک کــې یــې افغــاني پرګنیــزه عملــي دموکراســي برقــراره وســاتله چــې تاســې محترمــو استادانو دهغې په مختلفو اړخونو پوره رڼا واچوله.

درنــو اســتادانو او حاضــرینو ! زمــان او مکــان دوه مقــولې دي چــې دهــرې پدیــدې او خلقــت او باالخــصوص دټــولنیزو پدیــدو او نظامونو دایجــاد، تحــول، تکامــل او پایــښت پــه پروســه کــې ټــاکلې او قــاطع رول لــری. یــو ه عــالم دیــوه ســتر تــصمیم دنیولــو پــه وخــت کــې دزمــان ارزش دا ســپارزولې " نــن وختــه دې خــو ســبا بــه ناوختــه وي". ســتر احمدشــاه بابــا ددغــه کتګوریــو دعملــي ارزش لــه مخــې پــه تمــام عیــار ټــاکلی وخــت دشــرایطو مطــابق پخپــل منطقــي تــصمیم ســره پــه ملــک کــې خــورا معقــول ټــولنیز سیاســي نظــام جــوړ کــړ چــې بــدیل یــې زمــونږ راتلــونکي تــاریخ ونــشو لیــدلې او دغــه تړلــې ټینــګ نظــام همیــشه دخــارجي غاصــبانو او داخلــي متعــصبو تنګنظرانو دسترګو اغزې ګرځیدلې وو.

زمــان ددرې مرحلــو څخــه متــشکل دې: ماضــي، حــال او راتلــونکې. ماضــي دهــرې ټــولنې دحــال او مــستقبل بنــسټ جــوړوي چــې ۲۶۰ کالــه پخــوا دهمدغــه لوی احمدشاه بابا پــه خــارق العــاده ابتکــار او دافغــان اولــس پــه قهرمــانۍ پــه بــې ســاري او بــې بدیلــه توګــه د واحــد افغانــستان تــر بیــرغ لانــدې د افغــان ملــت بنیــاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایښودل شوي دي. حال زمونږ او ستاسي رسالت دي چي د خپل ملي وحدت او د تاریخي ارزښتونو او افتخاراتو د استفت د رسۍ سر تر منزله د راتلونکي نسل تر لاسه ورسوو او خپل رسالت په ټاکلي منزل کې په پوره کمیت او عالي کیفیت سره ایفاء او په پوره ډاډ سره یي راتلونکی نسل ته وسپارو.

ټولنیزي پدیدي، نظامونه، دولتونه، اداري، سازمانونه او انستیتوتونه د هر څه د مخه تاریخي پدیدي دي او د وخت په هره ګړۍ او شیبه کې د هغوی رول او رسالت مشخص او ټاکلي دي. کله چي د زمان او مکان په تغیر سره سیاسي ـ اجتماعي وضعه بدلیږي، ورسره سم د حل سیاسي لارې او رسالتونه هم تغیر مومي د مثال په توګه میرویس نیکه، احمد شاه بابا، وزیر محمد اکبر خان، امان الله خان، مشروطه خواهانو، ویښ زلمیانو، نورو سازمانونو، او ملي قهرمانانو پخپل وخت کي ټاکلي رسالتونه او مسئولیتونه درلودل. حامد کرزي، د هغه دولتي اداري، موجوده سازمانونه او زمونږ همدا نننۍ غونډه هم ټاکلي رسالت او مسئولیت لري. لوی احمد شاه بابا خپل رسالت پرون ایفا کړې او هغه چا چي نن دې ایفا کړي د هغوی په هکله تاریخ لازم قضاوت کړیدي. پدې ستره غونډه کي، د تاریخ پدې حساسه مرحله کي چي افغان اولس د مرګ او ژوند، بود و نبود په پوله شتیږي، پکار دادي چي مونږ د دي ناوړه حالت او وضعي څخه د وتلو لار او خپل رسالت تشخیص، تثبیت او د هغې د ایفاء په خاطر مشخص او جدي اقدام وکړو. غونډه د نوي افغانستان د جوړیدو د ۲۶۰ کلیزي نړیوال جشن تر عنوان لاندي جوړه شوې ده. په همدي بنیاد هغه قومونو او اولسونو چي ټاکلي ملي تشخص، تعهد او تړون یي نه درلود

هم د خپل قومي او هم د اولسي او ملي تشخص، تعهد او تړون څخه برخمن شول او د لومړي ځل لپاره یي د نړۍ په دې لویه او په هر لحاظ ډیره ستراتیژیکه منطقه کې د خپل سیاسي، اداري او ټولنیز نظام او دولت څښتن، د همدغه نظام د بیرغ لاندي، په همدغه تشخص، تعهد او تړون سره یي لویه امپراطوري جوړه او دادې نن یي مونږ او تاسي د ۲۶۰ کلیزي د جشن په ویاړ راټول شوي یو. خو د دغه عادلانه او منصف نظام د خصوصیاتو په باره کې چي د دموکراسۍ په خورا لوړو هر اړخیزو ملي مناسباتو او معیارونو یعنې اولسي او ملي دموکراسۍ په اصولو او قوانینو ولاړوو هیڅا بنیادي او دستاینې وړ څه یادونه ونه کړه. هو ملي دموکراسي او فردي مساوات چي په ملي او بین المللي قوانینو، اصولو او مقاولو او د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو په منشور کې د ټولې نړۍ د اولسونو له خوا د معتبرو منل شوو اسنادو په حیث تسجیل شویدي. نه لکه په افغانستان کې چي مافیایي وسله وال قوماندانان، قبیلوي مشران او جهادي رهبران د ملي، قومي، ګروپي، مذهبي، سمتي او داسي نورو نومونو او موقفونو له مخې په جوړ جاړي، مشارکت، ځما ځمۍ او پټه پنابانديې د نعماتو او بیت المال په چور سره جوړ راغلي دي.

هو! نه د دغه ډول یوه فوق العاده نظام او نه د هغه ملي مدبر شخصیت، قوماندان او اولسي ټولنیز رهبر چي مختلف قومي مستعد، با تقوا، وطنپرست او په خپلو خلکو مین افغانان یي د دموکراسۍ د اصولو له مخې د هغه وخت په خورا مشکلو شرایطو کې سره متحد کړل، نه کومه ارزونه او یا لا اقل د قدردانۍ کومه یادونه وشوه. دروغجن به نه شم که ووایم نن چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولې نړۍ له هیوادونو څخه نظامي ، جاسوسي، ملکي دولتي او غیردولتي نمایندګان او شرکتونه دا لسم کال دې چې د همدغه نظام په بنیادي رنګولو او سر او مال په ویش اخته دي او نه مونږ پوهیږو او نه دوی چې بالاخره څه کول غواړي ، هم په دې باره کې ، د دې سترې غونډې برخه والو نه یوائې کوم پریکړنده تصمیم ونه نیوه ،حتا کوم چا یې په باره کې یوه پوښتنه هم راولاړه نه کړه او په داسې تاریخي او دافغانانو لپاره د نن ورځې د مرګ او ژوند په مهمه مسئله کې خبره د پنځو تنو تاریخ پوهانو داثارو دیاد و بود په غونډه بدله شوه او هغه هم لا څوک یاد او څوک لا له یاده هم پرېوتل. په حقیقت کې دغه ستره غونډه هم چې ډیرو پوهانو په کې ګډون کړې وو ، لکه د نورو غونډو په څیر په یوه عادي غونډه بدله شوه. نه په کې د تیرو تاریخي ویاړونو ،افتخاراتو او نیمګړتیاوو لازمه ارزونه او کره کتنه وشوه او نه په کې د افغان اولس د موجوده لویې غمیزې د حل لاره په ګوته او نه کوم عملي تصمیم ونیول شو.

مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي وضعه او مشکل ځانته اساسي علت، تضاد او اساسي غوټه لري. تر څو پورې چې همدغه اساسي غوټه خلاصه نه شي، هر مشکل چې وي په خپل حال به باقي پاتې وي. ژوندي او ملي متحد اولسونه په داسې حالاتو کې اساسي مشکل ،تضاد او علت تشخیصوي او په خپل ټول فردي او جمعي شعور او مادي امکاناتو سره د همدغه اساسي مشکل د حل په لارکې سره متفقانه تړون او عمل کوي او مخکې له دې دغه مشکل ریښې و ځغلوي او بجې وزیږوي ، په خپل قابو او محاصره کې راولي او د پای ټکې ورتهږدي ، نه دا چې له یوه مشکل څخه ۱۰۰۱ مشکله ځان

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

لپاره جوړاود یوې لومې په ځای دبې شمیره لوموپه جال کې ترلې پریووځي. نن ټول افغانان، دولتي مسئولین، پخپله حامد کرزې، په افغانستان کې دخارجي میشتو قوتونو مسئولین دخارجي دولتونو چارواکي او ټول نړیوال په پوره اتفاق سره وایي چې: دافغانستان بود ونبود دپوښتنې لاندې دي، په افغانستان کې نظام نشته، امنیت نشته، اداري فساد ، رشوت ، اختلاس ،د مخدره موادو کر کیله او قاچاق ،اداري ،قانوني ، حقوقي او حتا افغاني انساني بحرانونه او ډیری نوری په لسګونو او سلګونو ناخوالی موجودی دی.داکتوبرپه میاشت کې په افغانستان باندې دامریکي له حملی راهیسې شپږګ کاله پوره شول. داکتوبر په اتمه نیټه دامریکې دکانګرس دهیئت رئیس ویلي چې په افغانستان کې دبوش سیاست ناکام دې او امریکا به حتماً افغانستان دهمیش لپاره له لاسه ورکړي. دا په حقیقت کې هغه تجاهل العارفانه اظهارات او اعترافات دي چې د افغانانو په مطلقه بېوسۍ او بې کسۍ دلالت کوي. هغه افغانان چې څه موده دمخه یې پخواني شوروي ستر آبر قدرت ،چې له ویرې یې همدغه امریکایانو او اروپایانو په خپلو کورونو کې خوب نه درلود او هرکال یې بې شمېره بیلیو نونه ډالر دساړه او تاوده جنګ په لار کې مصرفولې ، مات او له خپل ملک څخه وشړه ، او داامریکایان ، اروپایان او نوروو چې زمونږ ملک ته د خدمت او کومک لپاره راغلل ، خو خیانت یې وکړ او زمونږ ملک او اولس یې داسې بې وسه او بې کسه کړ. خو کرزې صاحب اوس هم مصمم دې په همدې خارجي قوتونو ،د هغوی پورې تړلیو افغاني جنګي جانیانو، دبشر دحقوقو په ناقضینو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفسیدینو او مختلسینو او نورو او نورو پواسطه نظام او دولت جوړ کړي او افغان اولس نور او نور هم له پښو پرېباسي . دا کار پخپله دکرزي دحکومت او دولت قانوني او حقوقي مشروعیت دپوښتني لاندې راولي .خو باک یې نه شته ، ترڅو چې د زمان د دجال له شا دوی لپاره څه دوړېږي د دوی پرې ساعت تیر دي او دملک او اولس غم خو بې له هغې هم نه لري.

بین المللی قوتونه دملګرو ملتونو او امریکی په مشری چی عملاً ټول جهان اداره کو ، همداسې دغه تجاهل العارفانه تظاهر هم کوي چې دوی ګوندي ، په افغانستان کی دامنیت د تامین او اصلاحاتو څخه عاجز دی. که دا خبره رښتیا وي ، نو د دوی حضور په افغانستان کی دڅه په خاطر او دا دومره بې شمیره بې ګناه افغانان هره ورځ د څه لپاره مري ، دا دومره قوتونه په دې غریب ملک کې د ولي ځای پځای شوي ، دا دومره مصارف د څه لپاره او سل او زر نورې خبرې دجدی پوښتنی لاندی راولي. له بلې خوا دافغانستان ګاونډیان چې لا پخوا په کمین کی ناست وو او خپل توسعه طلبانه حرصونه او پوچ ارمانونه یې چاغول بیل بیل باندېني هیوادونه له هغوی سره مشترک پلانونه تعقیبوي او عملاً یې دافغانستان ځمکنی بشپړتیا او جغرافیایي فزیکي موجودیت دخطر سره مخامخ کړې دي.دغه او دې ته ورته ډېرو نورو مسایلو ته ټول وطنپرسته افغانان دشک په سترګه ګوري او همدا مسئله نن دافغانانو او باندېني او ځیني ګاونډي هیوادونو ترمنځ په اساسي تضاد او شخړه اووختې ده. ځکه که یو اولس او هیواد جغرافیایي موجودیت او استقلال ونلري نور ارزښونه یې هم هیڅکله تحقق نشي پیدا کولې. دافغانانو لپاره چې دوطن سره

مینه په خاصه توګه دتقدس حیثیت او مقام لري نو کله چې روسانو په افغانستان خائنانه حمله وکړه، افغانانو عمومي قیام وکړ او ترهغې ارام کښیننا ستل ترڅو چې یې اخري عسکر د امو له دریاب څخه پورې نه وته .دا په تاریخ کی همیشه همداسی وه او نن هم په حقیقت کې ټول افغانان په همدې علت پاڅیدلي دي.

دتعجب غټه خبره داده چې نن د یو موټي افغانستان جغرافیایي موجودیت دځیني اجنبي پلوي افغانانو لخوا دخطر سره مخامخ دي او حتا درسمي تریبونو او پارلمان دموقف څخه دغه ډول غیر مسئولانه او خاینانه څرګندونې کیږي. دا چې وایي سیاست چټله لوبه ده ، رښتیا هم نن په افغانستان کې سیاست په چټله لوبه او کثیر المجهوله لا ینحله معادله بدل شوې او یوه تکه توره مکدره فضاء یې په افغانستان کې رامنځته کړې ده.

اولس ددغی وضعې له سپیناوې څخه عاجز دې. یواځې ملي وطنپرسته روشنفکر قشر یعنی تاسی محترم استادان کولې شی په هغې کې لازم صراحتونه او وضاحتونه راولی، اولس ته دوست او دښمن په ګوته او ترمنځ یې رڼه بیلدونکی کرښه کش کړی.ایا تاسې دغه کار وکړ ؟دغه سپیناوې مو راووست ؟او دغه رسالت مو سرته ورسوه ؟

محترمو استادانو !دیرش کاله کیږي چې دا ډول غونډې جوړیږي ، که نور هیڅ مو له لاسه نه کیږي ، په خپلو ستغو سپورو ویناوو که له یوې خوا د خپل زړه براس باسو ، کیدلې شي د خوم چا په جیب کې یو څه هم واچول شي او له بلې خوا مونږ او تاسې چې د یو څه تنفس امکان هم لرو ددغه ډول غونډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجوړېدو فرصت او حوصله هم لرلې شو. خوزمونږ اولس همغسې چې یې ټول بود و نبود ددغه ظالمانو سره پخپل عادلانه جنګ کې له لاسه ورکړي، دیوې شیبې حوصله هم نده ورپاتې. کاشکې نن دهغه اعجاز، جادو او نهایي تصمیم په باره کې یو څه فکر او تصمیم نیول شوې وای چې دمرګ په پوله پروت افغان غم ځپلي اولس ته داخري سلګۍ په فرصت کې ورته نجاتد امید واري پیغام پروت وې.

هو !هیڅوک هیچاته دقیامت د ورځې ، نه دجنت وعدی ورکولې شي اونه له دوزخ څخه څوک ویرولی شی. خو مونږ کولې شول لا اقل نن یو داسې تصمیم ونیسو چی د افغان اولس لپاره د تیرو افتخاراتو په تر لاسه کولو سره ، په راتلونکې کې سر اغاز جوړ شوې وای.

شرم دې دهغه چا لپاره چې نن هم دقسم خوړلې دښمن خاینانه نظام اولعنتی میډیا فعاله ساتي، ورته دخپلې خیټې نه توجیهات برابروي او ددغه لویي غوښتونکې، ځان غوښتونکې تنګنظره دجال دډولۍ لاندې سر ټیټی روان دي. پکار دادی:

- نننۍ غونډه باید دخپل روشنفکری رسالت او بی له تاخیره مسوٌلیت له مخی موجوده خاینانه مجهول سیاستونه واضح او ددوست او دښمن تر منځ که خپل وي که پردي، که پټ وي که ښکاره روښانه کرښه کش او په څرګند ډول یې یو تر بله سره تفریق او اولس ته په ګوته کړي.
- دهمدغه تشخیص له مخې دعمل یوه څرګنده سیاسې فتوا باید صادره شي.
- یوه باصلاحیته افغاني روشنفکری شورادې جوړه او

ددغه شورا لخوادې له دری میاشتو څخه تر شپږو میاشتو پورې وخت ورکړې شي چې په موجوده وضعه کې ژور بنیادي اصلاحات شروع او سرته ورسوي.

- په غیر صورت کې دې دهمدغی باصلاحیته ملې وطنپرسته روشنفکري شورا لخوا بدیل اعتمادي متخصص کسان ددولت او حکومت لپاره پیشنهاد او معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دموکراسي
په تیوری او عمل کې

دموکراسي د یوناني کلمې « demos ــ اولس ،خلک ؛او kratos ــ قدرت ،حاکمیت » څخه اخستل شوې او یو د اشکالو د اداري ده، چې په رسمي ډول د اکثریت حاکمیت په اقلیت او د ټولو خلکو ازادي او یوشان حقوق تأمینوي . خو په عمل کې نه پخوا د بشر په تاریخ کې کله اولسي حاکمیت عملي بڼه درلودلې، نه اوس څوک د نړۍ په کوم کنج کې داسې نمونه ښودلې شي او نه په راتلونکي کې څوک دهغې تضمین او ذمه واري کولې شي. تر اوسه پورې مونږ یواځې د حاکمو نظامونو او طبقو د دیکتاتورۍ نمونې لرو او بحث پرې کولې شو. اولس په هره ټولنه کې وسیع البنیاده پدیده، جوړښت او بنسټ تشکیلوې چې د بشري ټولنې دژوند په ټولو اړخونو کې یې همیشه پریکړنده رول لوبولې، د تل لپاره د حقیقت او واقعیت معیار پاتې شوې او د دموکراسۍ سره لازم وملزوم او یو د بل په وجود کې تحقق پیدا کوي . که څوک غواړي د دموکراسۍ په واقعي مفهوم ځان پوه کړي او د تیورۍ او عمل سره یې کره وړه ولري باید خپلې خبرې او عمل د دموکراسۍ او اولس دیو تر بله

نه شلیدونکي ارتباط او متقابل استلزام د عمده اصل او منبع څخه پیل کړي . غربي دموکراسي د سیاسي نظام په حیث د سرمایې د خصوصي علاقمندیو او د حاکمي طبقې او اداري نظام د مشترکو امتیازاتو په نظرکې نیولو او تباني سره تحریفي ، رسمي او عملي بڼه پیداکوي او د ټولنې د قاطع اکثریت د خیر ښیګڼې د پروګرامونو او د ټولنیزو ــ اقتصادي مناسباتو او تولید سره هیڅ ډول عملي اړیکي نلري او دموکراسي د ټولني ، ټولنیزو، ټولنیزو تولیدي ، اقتصادي او نورو مناسباتو مافوق ، یواځې ایدیال معنوي ماهیت پیداکوي او د پوچ بې ماهیته نوم څخه پرته هیڅ ډول مادي قابل د احساس او قابل د استفادي ارزش نلري ،ځکه چې په اصطلاح ټول دموکراتیک نظام او میکانیزم د سرمایدار او اداري حاکمیت د ګټو په محوربانـدي دوران پیداکوي . زه پدي عقیده یم چې هر ارزش ، حتا هغه چې مونږ معنوي ګڼو ، هم یواځې د مادي کمیتونو او ارزشونو پواسطه قیمت ګذاري کیږي. د مثال په ډول ، استقلال ،ملي حاکمپت ، پخپله دموکراسي او ډیر نور چې د ځینو ، په آند معنوي ارزشونه ګڼل کیږي مادي ارزش لري او یواځې د مادي ارزشونو پواسطه یې کره کتنه او ارزونه کیدلې شي. راشئ ، پدې خبره غور وکړو ، که چیرې په اصطلاح همدغه معنوي ارزشونو تر شا مادي ارزشونه وجود ونلري (چي حتماً یي لري) څوک به ورته ارزش قایل شي ؟ فکر کوم که مونږ د دموکراسۍ ارزش او کیفیت په یوه اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې د دغه نظام د استثمار د کچې د ټیټوالي له مخې اندازه او قیمت ګذاري کړو ، دا به د دموکراسۍ د ماهیت د پوهاوي لپاره ډیره څرګنده ،اسانه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره منطقي لاره وي. دموکراسي د هر تاريخي اجتماعي ـ اقتصادي نظام او دهغې پورې اړونده حاکمو او محکومو طبقو ذات البيني مناسباتو د ضرورتونو او مجبوريتونو له مخې ، تاريخي ـ سياسي پديده ګڼل کيږي. زما په نظر په دريواړو تاريخي ـ اقتصادي نظامونو کې د قواوو ،وسايطو او مادي زيرمود کچې ، ابعادو ،کميت او کيفيت ته په تش اشاره سره هم زمونږ د مطلب د حل افاده کيدلی شي. يوه برده دار ځومره مره يان لرل ،ځومره يي پرې پخپله مصرف کاوه ، په کومو وسايطو يي ځومره توليد کاوه او ځومره ورته ګټه پاتې کيدله او د مصرف او ګټې تناسب يي په فيصدي لحاظ ځومره وو. يوه فيودال ځومره ځمکې ، دهقانان او څه ډول وسايط درلودل ، څه شې يي کرل او ريبل او په کال کې يو وار دګټې او مصرف تناسب يي ځومره وو. اوس به راشو د لسو ، سلو او پنځه سوه مليياردو ډالرو سرمايدار ، وسايطو ، مادي او تخنيکي بيزونو او کومپلکسونو، لسګونو او سلګونو زرو کارګرانو ،د هغوی طيارو ،ټانکونو ، موټرو او نورو عظيمو توليداتو ، د ثانيي ، دقيقي ،ساعت ورځ ،مياشت او کال ګټې ،توليدي ضريبونو او تناسبونو ته . دغه تفاوتونه په هيڅ ډول فيصدي ، تناسب او هيڅ قيمت سره د مقايسي وړ ندي. په همدي کچه دموکراسي او که بهتره به داوي ووايم چې ظلم او ناوړوا هم د مقايسي وړ ندي. سرمايداري نظام د خپل نظام او سرمايي د بقاء په خاطر پنځه سوه کلنه تجربه لري. هغوی حاضر دي د سرمايداري مافيا د ناوړه ګټې لپاره هر ډول شرايط ، تحريفي تيوري او حتا د چور او چپاول زمينه هم برابره کړي چې ځرګندې بيلګې يي په وروستيو کلونو کې مونږ په افغانستان کې ليدلې شو. هغوی

ددې کار لپاره د مليونو انسانانو قرباني ، محلي ، منطقوي او حتا نړيوال جنګونه پلان ګذاري او تسليحاتي مسابقات هم په کار اچولې شي.دوی د سرمايدارې طبقي په ګټه مالي او پولي بحرانونه رامنځته کوي ځکه په هر بحران کې يواځي غريبه طبقه متضرره او د سرمايدارې طبقې ګټې دوه چنده کيږي. د مثال په ډول کله چې بنزين دوه برابره قيمته کيږي ، معمولاً د ټکسي او موټر کرايه هم دوه برابره کيږي. خو موټر او ټکسي نيم مصرف او نيمه ګټه کوي. په بحران کې مصرف ثابت پاتي کيږي او د سرمايدار ګټه دوه برابره شوه. ټولنيز مناسبات هغه وخت دموکراتيک دي چې اولسي د خير ښيګڼې بنه ولري او په اولسي پراخه پايداره بنياد باندې بناء وي . په غير صورت کې هره دموکراسي د معين نظام او معينې طبقې ديکتاتوري ګڼل کيږي . د خصوصي ملکيت او د تورو پيسو په فزيکي موجوديت سره چې د استثمار ،ناوړه ګټې ، فساد او غير قانوني سود او مالي ذخايرو وسايل برابروي ، دموکراسي هيڅ وخت عملي بڼه نه شي پيدا کولې او بلکه پخپله دموکراسي د دغه ډول عواملو څخه يو عامل ګرځي . ديکتاتوري او دغه ډول تش په نامه دموکراتيک نظامونه يواځې په زور، ظلم ، جبر ، دروغو ،نيرنګ ، اردو ،پوليس ، مخصوص امنيتي قوتونه ، حکومت او دغه ډول نورو وسايلو په ذريعه چليدلې او ساتل کيدلې شي. خو ټولنيز دموکراتيک نظامونه د زور او ظلم محتاج ندي او په سولئيز ډول د جمعي سراسري پايداره سولې د تامين ضمانت کوي. که ځوک غواړي چې په نړۍ کې سراسري سولئيز نظام ټينګ شي لازم دي ټولنيز مناسبات په اولسي وسيع البنياده پايداره قاعده ودرول شي ، په غير

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به بشري ټولنه دهمیش لپاره دډموکراسۍ دحقیقت او واقعیت په برقرارۍ کې ګمراه او بی برخې پاتې وي. نن چې له نیکه مرغه جمعي شعور، علم او اقتصاد پرمخ تللې، دا کلکه امیدواري شته چې اولسونه به دخپل جمعي شعور دوجدان دغبرګ له مخې خپل تاریخي رسالت درک او دټولنیزې ډموکراسۍ دتحقق په لور به چټک قدمونه واخلي. دتاریخ په اوږدو کې ځینې تیوریسنانو هڅه کړې دډموکراسۍ داولسي ټولنیز ارزش او ورځنۍ عملي ژوند اومناسباتو څخه بې محتوا کړي. له دې لارې هغوی هڅه کوي په اصطلاح خالصودموکراتیکو ادیالونو ته ځانونه ورسوي، چې وجود نه لري. دخپلو نظامونو واقعیتونه پرده پوشي او اقتصادي بحرانونه، ټولنیزو بدبختیو او ناخوالو علتونه په تحریفي شکل فورمولبندي او په پړه یې هغه څوک چې مدنظر لري ونیسي او یا یې د هر چا په قسمت او بخت پورې وتړي. هغوی مذبوحانه اظهارات او استدلال کوي چې ګوندې دخپلې ډموکراسۍ د حفاظت او حراست په خاطر یې عظیمه بیرو کراسي، قوانین، مؤسسې، انستیتوتونه او ارګانونه ایجاد کړیدي. زه وایم که داخبره سمه او په حقه وي نو دبشریت دپیدا ېښت څخه تر ننۍ ورځې پورې به یو ددغه پرنسیپونو څخه تحقق موندلې وي. دلوی تشویش خبره داده چې نن دغه مبارزه ډیرې حساسې مرحلې ته رسیدلې، ټولې خواوې مساوي امکاناتو خواته نږدې کیږي او بشریت پخپله دخپلې تباهۍ لپاره هر ډول وسایل او امکانات برابر کړي، وضع هم له بل هر وخت په نسبت ډیره ترینګلې، ټولې خواوې دمخامخ ټکر په موضع کې یو بل ته ولاړې اوله هیڅ لور د تفاهم علایم نه

لیدل کیږي، شعور له منځه الوتې، هر چاته ځانونه حق په جانب ښکاري او یو اځې داحساساتو له مخې په پټو سترګو په وړاندې قدم اخلي. پداسې شرائطو کې دعواقبو جاج کومه نا حله معما نده او محترم لوستونکی پخپله دهغې پیشګویي کولې شي.

نن دنړیوالو ماجراجویانو او افراطیونو او نړیوال دموکراتیک بهیر تر منځ یو بل انقطاب عملاً د تشکل په حال کې دې. ماجرا جویان او نړیوال افراطیون دمشترکو ګټو په بناء غواړي وضع په موضعي او نړیواله کچه متشنجه وساتي او حتا دبشریت دتباهۍ په بیه قمار ووهي خو له نیکه مرغه نړیوال دموکراتیک بهیر له یوې ورځې څخه بلې ته نړیوال ابعاد، ټینګ ارتباط او اعتبار پیدا کوي او په نړیوالو مسایلو کې دفرد، ګروپ، سازمان، قشر او داسې نورو په حیث خپل فردي او ډلئیز عکس العمل او تاثیر واردوي. په عراق باندې د امریکې او انګلستان دحملې دامادګۍ په پروسه کې عملاً دغه تقابل ولیدل شو. افراطیونو هڅه کوله ددغه جنګ اور ته لمن ووهي نو یې دخپلو استخباراتي سازمانونو په مرسته هڅه وکړه ددروغجنو دراماتیکو صحنه سازیو له لارې نړیوالو ته وښایي چې په عراق کې دتصور څخه پورته کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو ذخیري موجودې او په ۴۵ دقیقو کې اتمي وسله هم جوړولې شي، سره ددی چې په ټوله نړۍ او په هغه جمله پخپله په انګلستان او امریکې کې ددغه جنګ پر ضد مظاهرې وشوې، د بلکس په مشرۍ دملګرو ملتونو هیئت چې په عراق کې د څیړنو مسئول وؤ په قاطعیت سره دغه دروغ رد کړل او داکتر کلي چې پدغه باره کې یې مسئولیت درلود او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته د خودکشۍ څخه یي په بل څه زور نه رسیده بیا هم په عراق کې یې د جنګ اور بل، د غه متمدن هیواد یې د خاورو ایرو په ډیرۍ بدل او نن هم هره ورځ په سلګونو بې ګناه کوچنیان، ښځې او نر او سپین ګیري او ځوانان وژل کیري. هو ! ماجرا جویانو په ډیره سپین سترګۍ خپل ناولي تصمیمونه عملي کړل، هغوی وروسته پدې هم اعتراف وکړ چې د غه ډول وسلې په عراق کې پیدا نه شوې او وروسته لدې به هم پیدا نشي. دا خبره تونی بلیر د ۲۰۰۴ کال د جولای په ۷ نیټه د سنا په وړاندې وکړه یعنې پخپل جرم یې د ټولې نړۍ، د ټولو سوسیال دموکراتانو ، د هاګ د بین المللي محکمې او ملګرو ملتونو په وړاندې اعتراف وکړ. تونی بلیر د انګلستان صدر اعظم دا خبره هم سمه ورسره غبرګه کړه چې په عراق باندې حمله بیا هم حتمي وه څکه هغوی د ملګرو ملتونو پریکړه نه وه منلې. دا چې چا پریکړه نه وه منلې او څوک د دغو پیښو د عواقبو مسؤل دي پدې باره کې دی پخپله محترم لوستونکي قضاوت وکړي. زما لپاره د تعجب وړ خبره داده چې دغه کسان د همدغه سوسیال دموکراتیزم د علمبردارانو لخوا چې پر ضد ئیي مظاهرې کولې د بل ځل لپاره په ولسمشرۍ ومنل شول. زما پوښتنه داده. همدې ته وایي د سوسیال دموکراتیزم اصلي ماهیت، عالي مرام، ستراتیژي او انصاف؟ یا دا چې نن هم د دغه محترمانو په مقابل کې کوم مضمر جبر، طلسم او جادو قرار لري، نه یواځې د هغوی لاسونه او پښې یې تړلي بلکه په شعوري ترګمۍ یې هم اخته کړي دي. زه پدې عقیده یم تر څو چې سیاست ا ولسي او ټولنیز نشي، سیاسي پایداره دموکراسي وجود نشي لرلې. یا دا چې هره سیاسي دموکراسي په موجوده شرایطو کې د همغه

حاکم نظام او طبقې دیکتاتوري ده. په سیاسي دموکراسۍ کې منفعت شخصي او خصوصي او مسئولیت جمعي ټولنیزه بڼه لري. تاریخ د دغه ډول دموکراسۍ څخه پخپله سینه کې ډیرې بدې خاطرې ساتلي دي. د همدغه سیاسي دموکراسۍ په ضرابخانه کې اتم بم جوړ شوې، د همدغې سیاسي دموکراسۍ د تضادونو او نه پخلاکیدونکو دښمنیو له بازار څخه لمړې ځل اتم بم استعمال شو. د سیاسي دموکراسۍ دګټې وټې څخه ده چې یو همیشه په ګټه او بل همیشه په تاوان کې دې. په نړۍ کې د مسکراتو، مخدره موادو او نورو مضره موادو مخه نه نیول کیږي، اشتهارات او تبلیغات یې هره خوا سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي، د سیاسي دموکراسۍ په نتیجه کې ده چې ایکالوژیکي او محیطي د ژوند صحي شرایط په نظر کې نه نیول کیږي ،هره خوا بد شکله ناروا جنګي ماشینونه غوریږي، د فابریکو د زهرجنو غازاتو لوخړې هوا ته پورته کیږي، ټوله نړۍ زهرجنه کوي او د مهلکو امراضو باعث ګرځي خو ګټه یې ځانګړې افراد تر لاسه کوي، د اوزون طبقه له منځه وړي او نړیوال درادیو اکتیف شعاعاتو د مستقیم تماس او ضرر سره مخامخ کوي او د سیاسي دموکراسۍ علمبرداران د خپلو شخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې نه حاضریږي بین المللي مقررات او پریکړې امضاء کړي او ویي مني. خو تش په نامه یې ورځې لمانځي چې همدا نن هم په کابل او نورو ښارونو کې ونمانځل شوه. ټولنیزه واقعي دموکراسي هیڅکله د نننۍ شخصي سیاست په ناپایداره بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او د سیاست په آزمندانه محیط او تنګ کمیس کې نه ځایږي. راشۍ چې دموکراسي په ټولنیزه پایداره قاعده ودروؤ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولنیزي پایداره دموکراسۍ دشرایطو څخه خوند واخلو.ټولنیزه دموکراسي پخپله خود کفاء او خود بقاء نظام دې خو سیاسي دموکراسي »کله چې سیاست اولسي او ټولنیز نه وي« خپل ځانته خپل قبر پخپله کنی.دټولو بین المللي دموکراتو قوتونو څخه زمونږ هیله داده چې مونږ ته په هیواد کې دټولنیزي دموکراسۍ پوخ تهداب کښیښودل شي. افغانان چې پخپل ملک کې دټولنیزي دموکراسۍ تجربه لري دغه نظام به ښه وپالي او وروزي.افغانستان نن دشرق او غرب دکلتورونو دتقاطع محل ګرځیدلې. افغانان دسیاسي دموکراسۍ تجربه نلري زمونږ په هیواد کې سیاسي مناسبات قومي او قبیلوي بڼه لري. ګوندونه او سازمانونه چې اوږده سابقه نلري او اکثر روشنفکران چې په غرب کې هم اوسیدلي او روزل شوي دي دخپلو قومي او قبیلوي مناسباتو څخه نشي وتلې او نن چې عملاً دبین المللي سیاسي لوبو په ډګر کې قرار لري په سیاسي لحاظ ډیر نزدیک بینه او هغې ته دپخوانیو تربګنیو او ګوندیو په سترګه ورته ګوري. که د کاکا زوې کوم ګوند جوړوي نو دې یې هم باید جوړ کړي او که چیرې دوه ورونه هم په ګوندۍ کې سره جدا شوي هیڅکله بیا ندي یو شوي. زمونږ په هیواد کې وروستیو سیاسي پیښو دا هم وښودله چې زمونږ اولسي خلک دروشنفکرانو په نسبت دزیات وسعت نظر خاوندان دي. دولسمشرۍ په ټولټاکنو کې زمونږ د اولس شکیبایي او سالم برخورد زمونږ داولس او دبې ځایه نا سالمو ډلو ټپلو جوړول زمونږ دروشنفکرانو په هکله زما دمدعا دثبوت دلیل ګڼل کیدلې شي. زمونږ اولس افغان شموله سراسري سیاسي مرکزي قوي رهبري غواړي خو زمونږ

روشنفکران دخپل تنګ نظرانه موقف او دید له مخې ددغه ډول رهبرۍ جوګه ندي. همدا سبب دې چې دبې شمیره ګوندونو په جوړولو سره یې بې شمیره پرابلمونه ایجاد کړیدي .محترم حامد کرزي ته هم ولسي خلکو پرته دتبعیضه پښتنو، تاجکو، ازبکو، هزاره او نورو یوشان رایه ورکړه.لازم وؤ چې حامد کرزي هم دافغان اولس داعتماد په بدل کې دملي منافعو په بناء دملي اشخاصو څخه ملي حکومت جوړ کړې وې ، خو له بده مرغه کرزي صاحب دخپل حکومت په جوړولو کې خارجي فاکتورته زیات ارزش قایل شوې او نن دکابیني هر غړې څومره چې د خپل متولي ګټې په نظر کې نیسي هغومره خپلې ملي ګټې په نظر کې نلري. دغه کار په حقه سره دیوې خوا دملي وسیع البنیاده حکومت دجوړیدو امکان له منځه وړې او دبلې خوا یې په حکومت کې ملوک الطوائفي او بې بندو باري رامنځته کړیده . کله چې حامد کرزې هڅه کوي دغه تشه دمشاورینو ، مشاور وزیرانو، مشاور معینانو او نورو په مقررۍ ډکه کړي مخالفین یې هغه دخوږې ګوتې څخه نیسي او خپل نماینده ګان پرې مقرروي او وضعه له بد څخه بد تریږي.نن سبا په افغانستان کې هر اړخیز تشکلات او دموکراتیک ریفرومونه جریان لري ددغه ډول ریفورمونو لپاره وسیع البنیاده ټولنیز نظام ضروري دې . حال دا چې په افغانستان کې دا ډول نظام وجود نلري . ټولنیز نظام هغه دې چې له ځان څخه ددفاع توان ولري خو زمونږ اوسنې نظام دبین المللي قوتونو په مرسته هم دخپل استقرار څخه برخورداره ندې . له بلې خوا زمونږ دټولنې پخواني ډیر قوی نهادونه له یوې ورځې څخه بلې ته یو په بل پسې ړنګیږي او کوم نوي نهادونه چې دخپل ماهیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې موقته بنه لري او تشکل يې ندې موندلې داړونده دندو داجراء جوګه ندي . په پای کې محترم حامد کرزي دافغانستان داسلامي جمهوريت منتخب جمهور رئيس په ډيرو حساسو ټولنيزو او دولتي مسايلو کې خپل هميشنې وسعت نظر له لاسه ورکوي، يواځې مجاهد پاتې کيږي او په نورو ټولنيزو قشرونو او بالخصوص په وطنپرسته روشنفکرانو باندې داعتماد څخه کلکه ويره لري. اميد دې پدغه ټولو نيمګړتياوؤ برې ومومو او پدې حساسو شيبو کې خپل تاريخي رسالت سرته ورسوؤ.

دخپرونې دريمه کاليزه

دحرکت دخپرونې دريم کال د دسپتمبر ديوولسمې پيښې دشپږم او دبن د بې بنياده او ناکام کنفرانس دپنځم کال سره سمون لري چې دتروريزم دبې مفهومه ستراتيژۍ او ناکام جنګ له لارې په غوره کولو سره يې سياست په نړۍ او افغانستان کې په کثير المجهوله معادله او لاينحله معما بدل کړې او نن چې دامريکې دموکرات ګوند په پارلمان کې داکثريت په ګټلو ، غواړي په نظامي بودجه تعذيرات ولګوي، بيا هم دامريکې جمهور ريئس جورج ډبليو بوش دويټو دصلاحيت څخه په ناوړه استفادې سره په عراق او افغانستان کې دنظامي پوتنسيال دلوړلو په خاطر په کال سل مليارده ډالر ترلاسه او هڅه کوي چې دسياست کثير المجهوله معادله دنامعلوم وخت لپاره لاينحله پاتې شي. خو په اوسنيو شرايطو کې ددغه ډول غير مسؤلانه لوبو او بې مفهومه دروغجنو او دوامداره تروريستي پيښو تسلسل او ځنځير اخري سپرغۍ به بې له شکه ددريم نړيوال ذروي جنګ پټاکی وچوي.ديويشتمې پيړۍ په پيل کې اصلاً دنړيوال سياسي نبض پرضد ددغه ډول سياست غوره کول او په نړيواله کچه ددغه ناسم سياست پلوی ټيمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کیدل، په حقه سره د بشریت دراتلونکی ژوند لپاره سپېره او بد فال ګڼل کیږي. په همدې زماني مقطع کې پاکستان په موازي ډول په ذروي طاقت او نژدې سل زره تروریستي روزنیز مرکزونو په ایجاد د تروریزم په ځاله بدلول او په ټوله نړۍ کې دداسې یوې سرکشۍ او تاریکي قوې تیتول دوهمه نه جبرانیدونکی نړیواله ستره اشتباه ګڼل کیږي. په افغانستان کې دامریکې او انګلستان لخوا دافغانستان دګاونډیانو پر ضد دطالبانو څخه دیوې حربې په څیر استفاده ، دافغان اولس په نماینده ګۍ دغوی سره دیوه سیال قوت په حیث معامله او باالاخره دشمالي ټلوالې دمتعصب لړکي په ګټه ددغه قوت ټکول درې واړه هغه ناسم عوامل دي چې دنړۍ پدغه هر لحاظ ستراتیژیکه منطقه کې یې دجنګ اوربل کړې او دمصؤنیت احساس تري هیڅ لپاره متصور ندی. نړیوال پرابلمونه دنړیوال سلیم عقل، هم آهنګۍ او ملاتړ په نتیجه کې دسمون لار پیدا کوي او افغانان به یې هم دنړیوالو سره یوشان ګالي، پالي او دسمون ملاتړ به یې کوي. که هر اولس خپلې داخلي او خارجي چارې په ایمانداری سره سرته ورسوي په نړۍ کې به هیڅ مشکل پاتې نشي. پکار دادي پخپل ملک کې دسمون پسې د معرفت څراغ بل کړو، دخاین او صادق ترمنځ توپیر ته قائل شو او لازم وضاحتونه رامنځ ته کړو. دبن دکنفرانس څخه وروسته دافغانستان مؤقت ، انتقالي او منتخب دولت، لویه جرګه ، پارلمان او محلي شوراګانې، اساسي قانون، مختلفې مستقلې ادارې، کمیسونونه او دموکراتیک انستیتوتونه جوړ او بین المللي ملاتړ او ډیرې مادي مرستې ترلاسه شوې خو دا چې دبن کنفرانس په نامعقول بې پلانه او بې پروګرامه دشخصي او

ګروپي ګټو په بنیاد رامنځته شوې وو په همغه یو جانبه عطالت خپل قهقرایي مسیر طې کوي. او دچارو دسمون په خاطر چا یوه لوټه هم نده ایښې. دملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ دبین المللي قوتونو په راتګ سره هر افغان او خصوصاً روشنفکر قشر پدې باور وو چې افغاني غمیزه به حتماً دحل لار پیدا کوي. ځکه چې دغه ملکونه ستر نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي پرمختللې ټولنې لري، دعالي منجمنټ او مدیریتونو څخه برخمن او سوسیال دموکراتیزم دهغوی دټولنیز ژوند ورځنۍ عملي بڼه ګڼل کیږي. امنیت به تأمین، اقتصادي وده به حتمي او ټولنیز نظام او دموکراسي به په افغانستان کې په بڼه وجه برقراره شي. لیکن ددې ټولو بې شمیره مثبتو فاکتورونو دموجودیت سره سره دشپږو کلونو وروسته په ملک کې نظام نشته، اداره نشته، قانون نشته، عامل ارګان او شخص وجود نلري، فساد ، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو کرکیله او قاچاق ددولت دمسؤلینو او ارکانو ورځینې کار او مصروفیت ګڼل کیږي. شاه او ګدا ، داخلي او خارجي یوشان دظلم، ناروا او بې قانونۍ څخه شکایت کوي. په افغانانو دقیامت ورځ جوړه ده هر څوک نفسي نفسي چیغې وهي نه صور اسرافیل «ع»شته او نه مسئول شخص په سترګو کیږي چې د حی علی الفلاح چیغه وکړي او دغه په ګونډو بې کسه او بې وسه اولس دسوال دکچکول څخه رابیرون، پخپلو پښو یې ودروي او دخپلې عقیدې، ارادې اوو اک خاوند یې کړي . افغان خو هغه اولس وو چې دچا په غلامۍ کې هم غلام ندې پاتې شوې او نه یې دچا جوتې خوړلي. دغه کسان څوک دي چې دسوال او راکړې په دودبڼه پوهیږي او پرته له عاره په ډیر ویاړ پردو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسوسۍ او خوشخدمتۍ مهرونه یو تر بله سره په سیالۍ په ځانونو لګوي او د تاریخي مختورۍ څخه هیڅ باک نلري. په شخصي لحاظ یو څوک د نه منلو تهمت او ناوړه کار پر ځان منلې شي خو دا کار د یوه اولس، ټولنې او یوه ملت په نوم او نمایندګۍ نشي کولې او نه باید اولس چاته دا حق ورکړي. په کوم هیواد کې چې دولتي اداره، پارلمان، قضاء، حقوق او نظام د جنګي جنایتکارانو، د بشر د حقوقو د ناقضینو، بې سواده جنګ سالارانو، مفسدینو، رشوت اخستونکو او قاچاقبرانو څخه جوړ کړې، د چا په ملک کې چې امنیت نه وي څوک نژدې ۲۰۰ زره تحصیل یافته، باتجربه متعهد افسران کوڅو ته بې سرنوشته وباسي، په کوم ملک کې د کابینې غړي، اداری لوړ رتبه مسؤلین په ښکاره د پردیو ملکونو په جاسوسۍ اعتراف کولې شي، په کوم ملک کې داخلي او خارجي اشخاص او افراد شخصي زندانونه لرلې شي او د خارجي ملکونو معلوم الحال اجنټان ګوندونه او سازمانونه لرلې شي. په کوم ملکي امنیتي مسئولینو په ښکاره د دولت پر ضد مسلحانه مظاهرې کړي چې په لسګونو کسان پکې مړه او زخمیان شوي او سي. اوس خلک ټول پوهیدلي چې دغه کسان ټول د یوې لوبې لوبغاړي دي چې په مختلفو وختونو کې په مختلفو ډیرو سره مختلف رول لوبوي. د مارچ د میاشتې په دوهمه اونۍ کې ملي متحده جبهه اعلان شوه او دولت او ډلئیزو رسنیو هغوۍ د پردي مغرضو ملکونو پورې تړلي کسان وبلل او خلکو هم د پخوانیو ډلو ټپلو غوندې پر هغوۍ په حقه باور ونکړ. د ملت د مقدسې مقولې څخه ډیر وطنپرستانه او انسان دوستانه شعارونه لکه ملي متحده جبهه، ملي تړون، ملي وحدت، ملي

عزم، ملي سیالي، ملي وطنپرستي، ملي ښوونه او روزنه، ملي ژبه، ملي ایدیولوژي، ملي ترمنولوژي، ملي ادبیات او کلتور، ملي څار او کنترول، ملي اردو، ملي پولیس، ملي روشنفکر، ملي سرمایه دار، ملي متخصص، ملي مترقي باشعوره انسان او دیته ورته مفاهیم مشتق چې پراخه وطنپرسته پرګنې پرې راټولیږي، ملي دموکراتیک بنسټونه، مناسبات او انقلاب پالي او ساتي او په ملي او بین المللي کچه د یوه واقعي دموکراتیک انساني، سیاسي، اجتماعي، اقتصادي عادلانه نظام او مناسباتو د استقرار او پایښت تضمین کوي. خو هغه په خوردضابطۍ کې ناکام خوردضابطان، د بې صلاحیته او بې کفایته دولت مردانو بې سویي کلانساله بچیان چې د موریانې په څیر د مستعجل په نوم اردو ته شامل او د اردو اهنین دسپلین یې په صفر کې ضرب کړ او یا هغه کسان چې په خپل ملک کې یې په اجتماعي، شعوري، سیاسي، فزیکي او اخلاقي لحاظ احساس د حقارت او کهترۍ کړې، د ګونګیانو غوندې په تورتمیو سوړو کې پټ شوي، نه یې د شین آسمان روڼ لمر او نه یې د وطن د مور تودې غیږې مینه او خوند لیدلې او ټول دغه عالي وطني منلي ارزشونه یې د خپلو متولیانو په غلامۍ کې له لاسه ورکړي، نه د دغه ارزشونو په ارزش پوهیږي او نه د دغه ډول کارونو جوګه دي. دا خبره نن پوره څرګنده شوې چې خارجي قوتونه، ګاونډیان او په واک کې پاتې افغانان په افغانستان کې د افغاني خودګردانه ټولنیز وطنپرست نظام د مهار کولو او غلام ساتلو په خاطر د تبعیض او تفرقې ناوړه او ناروا ستراتیژي او تاکتیک غوره کړې او د اوږدې مودې لپاره د هغې تطبیقول غواړي. هغه کسان چې د نظامي ژوند د الفباء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره اشنا دي پدې ښه پوهیږي چې د توپ، راکټ او هوايي بمونو او په کل کې د خارجي قوتونو په وسیله په پردي ملک کې امنیت نشي تامینیدلې. د امنیت د تأمین معیار، محک او عامل یواځې او یواځې د هغه ملک خلک دي، اولس دې او هغه هم پدی شرط چې د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو تر منځ هر اړخیز عدالت تأمین او اولس د دولت ملاتړ اوسي. نن خارجي قوتونه د لیرې مسافې او لوړې ارتفاع څخه د توپ، راکټ او الوتکو په وسیله د بمبارد ناکامه پالیسي غوره کړې. پیاده قوتونه له حرکته پریوتي او دهرې خیمې او بوسارې شاته ځانونه پټوي او د مقابلې قابلیت یې له لاسه ورکړې. دوی هڅه کوي یواځې مخالف قوتونه له ځانه لیرې وساتي او یواځې په ړندو بمباریو د ملکي بې ګناه خلکو، ښځو، ماشومانو آو سپین ګیرو وژلو او نسل کشۍ ته دوام ورکوي. مخالف جنګیالیان هم د خرپ او ترپ تاکتیک له مخې خپلو حملو ته دوام ورکوي او بې ګناه قربانیان په منځ کې یواځې د افغانستان خلک دي چې د طالب، القاعدې او تروریست په نومونو اعلانیږي تر څو واقعیتونه د خپلو خلکو څخه پټ وساتي. دوی ځیني مظالم چې د نړۍ په خلکو روا ګڼي د خپلې خاورې څخه په زرګونو میله لیرې په ګوانتانامو، ابو غریب، بګرام، قندهار او نور ملکونو کې سرته رسوي خو دا هیر وی چې د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل په پټه نه سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. ډیره موده کیږي د خارجي، داخلي او دفاعي چارو په وزیرانو شخړه روانه ده. حال دا چې مونږ پخپله نه خارجي، نه داخلي او نه دفاعي پالیسي او ستراتیژي لرو. که مو لرلې نو مؤثریت به یې معلوم وې. مونږ د باندنیو چارو له وزیر څخه تر نن ورځې پورې

د افغان اولس د نماینده په حیث یوه سیاسي خبره او یو سیاسي دریز نه اوریدلې او نه لیدلې بلکې د بې ځایه تو جیهاتو او ژستونو شاهد وو چې د ایران، پاکستان او حتا د المان دولت د عکس العمل سره مخامخ شو. سیاست د سیاسي عباراتو او کلماتو افادی ته چې د پر مختللو هیوادونو د سیاسی تقریرونو او ژستونو په تقلید سرته رسیږي نه ویل کیږي. سیاست د یوه اولس د جمعي شعور د وجدان غږ دې چې په مختلفو داخلي او خارجي سیاسي جبهو کې یې باید د باندنیو، کورنیو او دفاعي چارو وزیران د ملي دریز او سیاستونو په حیث افاده او پلي کړي. پدې عواملو ځانونه پوه کړي چې ولې په ملک کې دیرش کاله جنګ روان دې؟ ولې زمونږ د مهاجرینو دومره سپکاوې کیږي او په دومره فضیحت سره د پاکستان او ایران څخه ایستل کیږي او بین المللي نورمونه، او پریکړې په نظر کې نه نیول کیږي؟ ولې زمونږ ټول اولس پاڅیدلې او جنګیږي؟ نه یواځې دا چې ټول نړیوال د غه ټولې پیښې غندي او محکوموي خو زمونږ د چارو مسؤلین زمونږ خپل خلک مجرم بولي او په مرګونو او سپکاوي یې خوا یخې کوي!!! د ۲۰۰۷ کال د جون د میاشتې په ۱۴ د ملي متحدې جبهې مشرانو د زم زم په اوبو د تیرو ګناهونو د پریمنځلو وروسته چې چا په ږیرو او چا په بریتو ګوتې وهلې دیوې نوې طرحې په وړاندې کولو سره موجوده دولت په بې شمیره تورونو تورن کړ. راشۍ یو ځل خپل ګریوان ته سترګې واړوو او پدې خبره ژر سوچ وکړو چې د پرون او نن ورځې د جرمونو مجرمان څوک وو او څوک د سبا لپاره پدې خاطر امادګي نیسي او هلې ځلې کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیم عقل او وجدان په حکم

مونږ پدې کې هیڅ شک نلرو چې هر چاته خپلې ګټې معتبرې دي، دهغې لپاره مبارزه کوي او نه په دې کار څوک ملامتوؤ. دملا نصرالدین په څیر خلکو ته په ننني شرائطو کې نه د ژوند حق ورکول کیږي او نه یې لرلې شي. افغانانو پخوا هم لوی قوتونه مات کړي، پخوانې شوروي اتحاد یې هم مات کړ او امریکا به هم ماته کړي خو د سیال ژوند کولو حق به پیدا نکړي. ددې علت هغه کرکجنه وضعه ده چې دافغان اولس دجمعي شعور په ضمیر کې یې یو دبل په مقابل کې ځای نیولې، هیڅکله د شعور سطحې ته نه راپورته کیږي او دمعقولې نتیجګیرۍ څخه دتل لپاره عاجز پاتې دي.

دتاریخ په اوږدو کې افغانان د هر جنګ د سون مواد وؤ. دسون مواد پخپله سوزي او یواځې نور ترې مستفید کیږي. دکوم چا نوم سرتیرا او یا سرباز وؤ بل ورته ویلي وؤ دداسې سر څخه به زه هم ډیر پخوا تیر شوې وای. دسرڅخه تیریدل او یا سر بایلل نه لازمي او نه کافي شرط او نه کوم ویاړ ګڼل کیږي یواځې سیال انسانان دي چې په افتخار سره خپل سرونه ساتي او لازمي او کافي شرط یې ګڼي. راشئ ترڅو سرونه راپورې

دي دهغې دساتلو په باره کې فکر وکړو او دمعقولو پریکړو لپاره یې وساتو او په کار یې واچوؤ !

دروسانو دیرغل څخه وروسته نړیوالو دافغانانو په حق کې په ډیره ناروا او جفا سره دا پریکړه وکړه چې دشرق او غرب، سوسیالیزم او کپیټالیزم، روس او امریکې عظیم او ګلوبال پرابلمونه دافغانستان په جنګی تیاتر کې حل کړي. له یوې خوا لکه چې دامریکې دهغه وخت جمهور رئیس رونالد ریګن به ویل "افغان مجاهدینو ته سلام چې دهغوی عقیده او ایمان دبشریت دآزادۍ سمبول او الهام بخش دي" له بلې خوا ددوستۍ، نوع پرستۍ او نیک ګاونډیتوب په نامه ورور د ورور او پلار د زوي په مقابل کې د بې رحمانه او بې باکه قتل وقتال لپاره هڅول کیدل. افغانان دخزان دپاڼو غوندې رژیدل او دهغه ورځې څخه تر ننه پورې نه د افغانانو په ذهن کې دهیواد او خلکو په ګټه کوم فکر پیدا شو او نه چا موقع ورکړه. نړیوال شرقي او غربي انقطاب ړنګ، سوړ جنګ ختم او هغه په زرګونو ملیارده ډالر چې دریم نړیوال او ساړه جنګ په لار کې یو دبل په مقابل کې به یې مصرفول پخپلو جیبونو کې یې پاتې شول. هو !دافغان اولس فرد فرد، ددوه میلونو شهیدانو کونډې او یتیمان، دیو نیم میلون معیوبینو بې وزله بچیان او دافغانستان سمه او غریوه احسن پاداش ته سترګی په لار وؤ. هغه احسن پاداش دا شو ،ټول افغانان چې تر منځ یې دنفاق اورونه بل شوي وؤ دباروتو او وسلو په ګودامونو کې پوره لس کاله یواځې پاتې شول او یو ځل بیا یې دګاونډیو په مرسته یو بل سره ښه ووژل او دګور دچینجو غوندې یې په پټو سترګو سره وخوړل. په تیرو پنځه ویشتو کلونو او دهغې څخه پخوا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د افغانانو د بې اتفاقۍ، دښمنۍ او ټوټه ټوټه کولو لپاره د سوسیال او بورژوا دموکراسۍ د تقابل په موده کې سترې تحقیقاتي پروژې تر سره شوې او د هر ډول تبعیض او ر ته لمن وهل شوې وه، هر افغان د تنهایي او بې کسۍ احساس کوي، نن هم هره ورځ نوې ولسوالي، علاقداري او محلي امرین او قوماندانان د ملوک الطوائفۍ او خودمختارۍ غږونه پورته کوي، په افغانستان کې مطلقه ځانځاني، کرکه او نفرت حکمفرما او هر څوک یواځې نفسي چیغې وهي او افغانستان په ټوله معنا او مفهوم بې صاحبه مال او متاع ګرځیدلې، هر څوک یې لستوڼي کشوي او پریکوي یې او پر هر سیاسي دکان کې د سودا لپاره عرضه کیږي. لنډه دا چې د کوم سر نوشت سره چې د ۲۵ کلنو په موده کې مخامخ وؤ نن لا د نړیوالو او ګاونډیو تر منځ د افغانانو په سر نهایي معامله روانه ده او زمونږ دولت مردان او سیاسي مبصرین او حتا پوهان دهغې لپاره تجاهل العارفانه توجیهات برابروي.

هو! پداسې حال کې چې د افغان اولس فرد د اخرت د ورځې په څیر نفسي نفسي چیغې وهي، یواځې د شخصي ګټو او بقاء په لټه کې دي او دهیواد او ټولنیزو ګټو په مقابل کې د مسئولیت او احساس د درک څخه عاجز پاتې دي، په مقابل کې د امریکې په مشرۍ په اصطلاح خارجي سوله ساتي ځواکونه په افغانستان کې موجود دي چې تر شا یې ملي متحد اولسونه ولاړ او خپل منځې مشخص تعهدات، تعلقات او ټاکلي اهداف لري. دهغې لپاره دغې منطقې ته راغلي او هغه به تعقیبوي. ګاونډي هیوادونه هم د افغانانو په څیر دخپلو وطني ګټو سره بې علاقې ندي او د سیالو هیوادونو په حیث د بین المللي سوله

ساتي ځواکونو سره د همدغه افغانانو د برخه لیک په هکله مشترکاً معاملې کوي، ځکه هغوی پوهیږي تر څو اجتماعي ګټې محفوظې او مصئوني نه وي شخصي ګټې محفوظې نشي پاتې کیدلې او افغانان یا خو لا شعوري غافل پاتې دي او یا خو ځیني کسان د خپلو شخصي ګټو او موقفونو د حفاظت په خاطر په ټولو معاملو معاملګرانه سترګې پټوي.

په هر صورت د افغانستان شاوخوا سیمې د نفوس، مادي ذخیرو او جغرافیایي موقعیت له لحاظه تر هر بل ځایه ډیرې غنې او مهمې ستراتیژیکي منطقې ګڼل کیږي. افغانستان پدې منطقه کې دیوه څلورلارې او مستحکم بالا حصار په حیث د ځانګړې ستراتیژیک موقعیت څخه بر خوردار دې. له دغه ځایه هره خوا هره سیمه په ډیره اسانۍ او برلاسي سره په نښه کیدلې شي. تاکیداً باید و وایم چې با شهامته، وطنپرسته او دهیواد او خلکو په ګټو مین افغانان په نننۍ سیاسي لوبه کې د دغه برلاسې فکتور څخه په پوره جرئت او ډاډ سره استفاده کولې شي او همدغه مطلب زما د دې لیکنې اساسي هدف تشکیلوي.

د ۲۰۰۴ کال د اپریل په ۳۰ نیټه ۱۰ نوې هیوادونه چې اکثراً پخواني سوسیالستي هیوادونه او د روسانو کلک ملاتړي وو د اروپایي اتحادیې غړي شول او سبا ته به د ناټو غړي هم شي. اکراین، سپینه روسیه، او ځیني نور هیوادونه هم همدغه لار تعقیبوي. روسیه هم ددې په عوض چې د نننۍ یوجهته دینامیزم او عطالت مخې ته خنډ شي په ډیر شرم او ر شکل سره، خپل سرونه د اروپائیي اتحادیې، امریکې او ناټو دلمنې لاندې کوي. ښامار یې په سینه ورخیږي او لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسمریزم شوی مورک غونډې د سوړې دننوتلو توان یې له لاسه ورکړیدې. خو سرنوشت یې معلوم او ځرګند دې او هغه په نوې لوبه کې دلویې روسیې رنګیدل دي.

ناټو چې په نوې وسلو باندې د سنبالیدو او توسعیې لپاره یې هیڅ ډول سیاسي او اجتماعي منطق وجود نلري او لا پخوا باید دغه سازمان منحل شوې وي، ورځ په ورځ توسعه پیدا کوي، د روسیې شمالي او غربي سرحدونه یې اشغال کړي او د پخواني شوروي اسیایي جمهوریتونو په راخپلولو سره به د روسیې جنوبي پولې هم د واک لاندې راولي. د افغانستان د سنګر ځخه چې شاوخوا ټولې سیمې ده هوایي تکتیکي او ستراتیژیکي او ځمکنیو لیرې ویشتونکو قواوؤد فعالیتونه په شعاع او تیر رس کې قرار لري حتما به د امریکې په مشرۍ موجوده قوتونه په افغانستان کې د دغه لوبیې لوبې په سیاسي - نظامي مرکزي وضع الجیش کې پاتې کیږي او خپل حضور به ساتي.

خو ددې ټولو خبرو سره سره روسیه او د سیمې لوی او واړه هیوادونه یو ډول امیدوارۍ ته سترګې په لار دي او هغه دا چې ګوندې یو ځل بیا به د افغانانو د بې سنجشه قربانۍ په نتیجه کې د فلک ځرخ ددوی په ګټه ځرخي او امریکائیان به هم لکه د روسانو په څیر پدغه پلندۍ کې ډوبیږي او د افغانستان په ونډۍ کې به بیا هر چاته خپله خپله برخه رسیږي. زما پوښتنه داده چې افغانان څه شي ته سترګې په لاره دي؟؟؟

یو ځل بیا د افغان اولس بې سنجشه قرباني ! یو ځل بیا عین سرنوشت ! یو ځل بیا د خپلو او پردو لخوا عیني موضعګیري او لکه پخوا همغه لعنتي پاداش ! او دغه پروسه به په متوالي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

شکل تر ابده دوام پیدا کوي ؟؟؟ او تل به افغان اولس لکه پسه غونډې د قصاب په غولي د حلالکې لپاره ترلې ولاړ وي ؟ نـــه !

داسې وایي "هر اولس د همغه حاکم او آمر سزاوار دې چې پرې حکم او آمر کوي" او علامه سید جمال الدین افغان په حقه سره لیکي "زه د ظالم او مظلوم دواړو سره عداوت لرم. د ظالم سره پدې خاطر چې ظلم کوي او مظلوم سره پدې خاطر چې د ظالم ظلم پر ځان مني" افغان اولس د دښمنۍ وړ ندې. خپل دین او رسالت یې د وطن په وړاندې تل ادا کړې. پدې به وروسته بحث وکړو.

کله چې بین الملل قوتونه په افغانستان کې خپل حضور ساتي حتما به لکه چې همدا اوس مخامخ دي، د افغان اولس دعکس العمل سره به مخامخ وي او افغانان به هم حتما هغوی وتلو او ماتې ته مجبوروي. دا یو معمول تاریخي فاکتور، حقیقت او واقعیت دې او افغانانو تر اوسه پدی باره کې بل مصلحت نه دې منلې. خو سوال پیدا کیږي. ایا دغه ډول نظامي حضور یواځې په افغانستان کې دې؟ یواځی د امریکې دا ډول نظامی حضور د نړۍ د سلو څخه په زیاتو هیوادونو کې شته. دا یو بین المللي پرابلم او بین المللي مصلحت، تړون او پیوستون غواړي. افغانان لکه څرنګه چې یې د تاریخ په اوږدو کې ندي کړې شوي، نن هم دغه پرابلم په یواځې ځان نشی حلولې او که غواړي دغه کار وکړي انجام یې لکه هر وار، دا وار هم بل ډونه شي کیدلې، یعني چې امریکا به ماته کړي، خو پخپله به هم یو ځل بیا د غیر وغماز او شغالانو لپاره د مرګ په پوله پریوځي ..د افغانستان دښمنان غواړي پدې لوبه کې پخپلو معاملو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان او تاریخ یې دابد لپاره خاورو ته وسپاري او افغانان هم نن پخپله ځانونو ته قبر کني او دګور په خوا منډې وهي. افغانانو پدې منطقه کې تل استعماري قوتونه مات کړي او ولسونه او هیوادونه یې دهغوی له شر څخه ژغورلي او ازاد کړي دي . خدایي خدمتګارانو دخان عبدالغفار خان په مشرۍ دهندوانو سره یوځای مبارزه وکړه ، هند یې د هندوانو لپاره ازاد کړ ،خو پخپله محکوم پاتې شول ، درې واري هند په پاکستان حمله وکړه او مات یې کړ، په آسیا یې جمهوریتونو باندې دتزاریزم او بلشویزم دتیري په وخت او همداسې دایران او عراق دجنګ په وخت کې افغانانو هیڅ ډول خپلې سیاسي غوښتنې او ملاحظات په نظر کې ندي نیولي او دخوړې ګوتې څخه یې هیڅوک ندي کش کړي، سره ددې چې دلائل به موجود وؤ. خو بر خلاف دافغانانو په غمیزه کې ګاونډي هیوادونو دافغان اولس په شر کې خپل خیر لټولي او یوائې خپل سیاسي اهداف یې چاغ کړیدي او نن هم په ډیر خائنانه شکل نه یوائې لاس وهنې بلکه څرګند تیرې او تجاوز دوام لري.

جنرال مشرف او دهغه مارشالایي ډلې ته پکار ندي چې دخپلو خلکو او دمنطقې دسیاسي وضعې پر خلاف یې دامریکې دلمنې لاندې موضع نیولې او القاعده او بنیادګرایي چې پخپله یې په سند او پنجاب کې ځای پرځای کړي او هلته یې براس راووځې خو دوی په هغه ازادو سرحدي سیمو کې نظامي تیرېسمار جوړ کړي چې اصلا حق نلري هلته قدم کیږدي او پدې بهانه قومي مشران وژني ، کورونه یې سیزي او پر ځای یې نظامي تحکیمات جوړوي او اغزن سیمان نیسي. ځیني کسان

لا سترګې پټوي او دبې بې سي درادیو له لارې په ډیره بې مسئولیتۍ سره ځیني اظهارات کوي او له بده مرغه لر او بر افغان دهغې په مقابل کې په حقیقت کې پټه خوله پاتې کیږي.

.زه داولسونو سره دعداوت دمسئلې سره موافق نه یم هغوی تل خپل رسالت سرته رسولي ، دا سیاسي او دولتي وطنپرست مشران، اجتماعي شخصیتونه او روشنفکر قشر پورې لري چې همیشه پداسې حساسو شیبو او دتاریخ په تاریکو کګلیچونو کې باید خپلې ټولنې دیوه نیک او څرګند مستقبل په لور رهبري کړي. خو سوال پیدا کیږي کوم مشران او کوم روشنفکر؟

ــــ هغه چې دافغانستان دوروسته پاتې اجتماعي - اقتصادي مناسباتو خام او نارس محصول ،دشعور او درک سترګې یې لاپټې، دخپل رسالت او دندو په وړاندې احساس دمسئولیت نشي کولي او یوائې په بچګانه،تنګ نظرانه لوبو کې یو دبل دپښو وهلو او امکاناتو دخنثا کولو په مرض اخته دي؟

ــــ هغه چې دپردیو دواکمنۍ په وخت کې دهیواد او خلکو په وړاندې دعدم احساس او پردیو ته دخوش خدمتۍ دمعیارونو له مخې هر بې سواده با سواده په غیر مستحق ډول کورکورانه په نظامي او ملکي دولتي رتبو او مقامونو ، مسلکي، علمي، اکادمیک صلاحیتونو او رتبو او د نړیوالو معیارونو ، پرته په دیپلومونو او یا نورو القابو مفتخر شوي او په پنځو ورځو کې دمقامونو ، رتبو او افتخاري القابو دټولو پوړیو څخه اووختي دي؟

ــــ هغه چې د بې شمیره پاچا ګردشیو ، حکومتونو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو، حزبونو، فرکسونونو، ډلو ټپلو په سطحه جداګانه تشکيلات پرسيدلي او جوړ شوي او هر چا د خپلې سليقې له مخې کسان په پوره بې مسئوليتۍ سره ګمارلي او نن ديوې پوستی د پنځه کسيزې ډلې د قوماندان څخه نيولې تر لوړو مقامونو پورې هر څوک ځان لپاره با صلاحيته غير مطيع شخصيت قايل دي او نن په اصطلاح پخپله افغاني روشنفکر قشر په يوه نابکاره بار، مکدر سياهي لشکر تبديل او د نيکو او بدو تميز پکې مشکل دي.

ـــ هغه چې د هيواد څخه بهر روزل شوي، او سيدلي او د دموکراسۍ او مدني ټولنې په ټولو اصولو او قوانينو اګاه د پوهنتونونو استادان، سياسي مبصرين، اديبان او پوهان خو بيا هم د افغاني ټولنې د هر ډول تبعيضونو په لومو کې بند پاتې دي او بستري يې د بي بي سي، امريکا غږ او نورو راديوګانو، مجلو، ورځپاڼو، جريدو او داسې نورو دفترونو کې اچولي بيا هم د مختلفو سليقو او مناسبتونو له مخې په پوره بې مسئوليتۍ سره عريضي او طويلي مقالې ليکي، تحليلونه، تبصرې او مصاحبې کوي او تر څو چې خبر نګار بس ورته ونه وايي نه بس کوي؟

ـــ او يا هغه چې په تيرو دورو کې ټکول شوې، ځپل شوې او خولې يې داسې تړلې چې په زور به يې پرې خلاصې نه کړې؟

ـــ هغه چې پرون په اصطلاح د کمونست، مجاهد او بې طرفه په نوم يو بل په واک کې شريک کيدو ته سره حاضر نه وؤ او يا نن چې د ځينې بين المللي کړيو سره د ځينې ډلو د شخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې متقابلو معاملو په نتيجه کې يو ځل بيا په عمده ډول د پخواني مجاهدينو مشران واک ته

رسيدلي او بيا بل چا ته اندکترين حق نه قائليږي؟

ـــ او يا بالاخره محترم حامد کرزي چې په وطني او بين المللي ملاقاتونو کې د چپن، قره قلي او کاليو په اغوستلو سره د خپل وسعت نظر تظاهر کوي خو په حساسو وختونو کې خپل دروند رسالت هيروي او په اصطلاح ديوه مجاهد په حيث د موجوده جنګ سالارانو، جهادي مشرانو او نورو سره په ائتلاف، تفاهيم او کمپرمائزډډه لګوي؟ په هيواد کې ټولې بنيادي چارې په ټپه ولاړې او يوائې په نمائشي، ګذرا او مؤقتي چارو بسنه کيږي؟

دا دي زمونږ د افغاني ټولنې موجوده حقيقتونه او واقعيتونه چې بايد ويې منو او د هغې له مخې لازمې نتيجګيرۍ وکړو. پداسې ترګميو او سياسي بحرانونو کې د چارو سمون اسان کار ندي او هيڅکله د نيکو او بدو تر منځ څرګند سرحدونه او پولي وجود نلري. تشخيص، تصميم او اقدام پداسې حالاتو کې مشکل وي. د فرانسې مشهور متفکر او فيلسوف ارنست رنان ليکی "وقت های می ايند که گوئی هر چيز از دست رفته است، همان است وقت شروع کار". په نورو هيوادونو لدې څخه ډير زيات بد حالتونه راغلي خو هغوی د هرې وضعې څخه لازمه نتيجګيري کړې او اشتباهات يې دوباره ندي تکرار کړي، نه لکه چې مونږ د شوؤ اشتباهاتو او ګناهونو په بنياد دلا لويو ګناهونو تصميمونه نيسو او پلانونه جوړوؤ.

هو! نن د افغانانو لپاره واقعا سرنوشت سازه حالت او وضعه ده. نن مونږ لپاره بهترين وخت د شروع د کار دي چې نيک تصميم ونيسو او لازم اقدام وکړو. راشۍ د هيواد او اولس دعالي ګټو په خاطر يو تربله سره د وروری لاسونه ورکړو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

متحد عمل ته ملا وتړو.

مونږ افغانانو ته دهر څخه دمخه خپل خدای ته رجوع کول پکار دي چې پخپل فضل وکرم سره مونږ دجمعي شعور دتورتم او کدورتونو څخه راوباسي او دعقل او شعور په رڼا کې خپل ځانونه او دوست او دښمن وپيژنو او دښو او بدو تميز وکړو شو !

مونږ ته يو مهدی پکار دی چې دوخت وزمان ددجال دمکروفريب ددامونو او لومو څخه مونږ ته نجات راکړی !

مونږ ته پدې حساسه شيبه کې صوردا سرافيل ع پکار دي چې دحقيقي قاضي په وړاندې احساس دمسئوليت وکړو، ويده وجدانونه رابيدار او د حب الوطن احساس او شعور مو دوباره را ژوندي شي !

مونږ ته دحی علی الفلاح يوه داسې کړيکه پکار ده چې د هر کاڼه غوږ تر عمقه ورسيږي، دغفلت له خوبه مو راويښ او دنړيوالو سره سيال ژوند ته مو وهڅوي !

مونږ ته دافغاني جمعي شعور په ضمير کې يوې داسې زلزلې ته ضرورت دي چې ټول هغه بنيادونه چې دپرديو لخوا زمونږ په ذهن کې د ورور وژنې، نفاق، عداوت او تبعيض په خاطر اباد شوي له بيخه ړنګ، دغه خامې ختمې پخې او د وروري او افغاني ذات البيني تفاهم په بناء نوي بنيادونه ايجاد کړو !يوائې پدې صورت کې کيدلې شي مونږ دموجوده وضعې څخه دخپلو خلکو او هيواد په ګټه لازمه استفاده وکړو !نن چې په افغانستان کې کوم قوتونه موجود دي

ـ اول خو دډيرو هيوادونو څخه نماينده ګي کوي او ديوه هيواد قوتونه نه .دوهم دهغوی تر شا داسې ټولنې پرتې دي چې

دموکراسي پکې منلې او عملي حقيقت او واقعيت ګڼل کيږي

ـ دريم دهغوی تر منځ هم دنړيوالو سياسي -اجتماعي مسايلو په هکله ستر تضادونه وجود لري

ـ څلورم دا چی دا يو نړيوال پرابلم دی او مونږ پخپل منطقی برخورد سره نړيوال ملاتړ تر لاسه کولی شو.

ـ پنځم مونږ پدې باور يو چې دموکراسي کوم حکم، فرمان، آمر او حتی يوائې قانون هم نه دي چې په زور هره خوا صادر شي، بلکه دموکراسي دهرڅه څخه دمخه پاکه عقيده، اخلاق، تربيه او لوړ انساني اجتماعي شعور ته ويل کيږي او کله چې دغه صفات دټولنې او فرد په ذهن کې ځای نيسي هيڅکله دداسې وحشيانه، غير انساني قرون وسطايي اعمالو مرتکب نشي کيدلې لکه چې نمونې يې په افغانستان، عراق، ګوانتانامو او ځينې نورو ځايونو کې وښودل شوې. بشريت نن ددغه ډول اعمالو څخه نفرت لري او په نړيواله کچه ددغه ډول اعمالو په ضد عکس العملونه او مظاهري دوام لري او دهغوی خپل خلک لدې کبله احساس دشرم او خجالت کوي.

دپورتنی بحث له مخی په لاندی ډول نتيجګري کيدلې شيي

۱ـ په بين المللي لوبو کې پردي غمونه په خپله ذمه اخستل او په حلاجي کې خپل هډونه په ځانګړي توګه ورکول نه ثواب دي، نه شهامت، نه وطنپرستي او نه دسليم عقل او وجدان مشوره او مصلحت. بين المللي پرابلمونه يوائې په بين المللي تړون، پيوستون او ملاتړ سره دډيري اوږدې مودې مبارزې په نتيجه کې حليدلې شي. دداډول طوفانونو څخه ځان لري او په امن کې ساتل غوره مشوره او مصلحت ګڼل کيږي.

۲ـ په نننی منطقوي سياسي لوبه کې افغانانو ته پکار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دخپل مرکزي ستراتیژیک موقعیت او چانس څخه په استفادې سره خپل ملي وطني موقف تقویه او پرې نړدې چې کله هم وروسته لدې د شاوخوا قجیرانو او ګیدړانو خوراک شي.

په یوویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزښونه او معیارونه

قانوني او حقوقي هر ارشي او تداوم دبشري ژوند سره له همغه وخت څخه نه شلیدونکي مناسبات او اړیکي پیدا کړي ،کله چې دا لوی جهان او ټول خلقتونه دخدای دلوی علم له مخې د "کن فیکون" دحکم په صدور قانونمند او متعادل پیدا او انسان یې دانساني تقوا او علم له مخې اشرف المخلوقات او خپل خود مختاره خلف ګرځولې دې.په پورتنۍ جمله کې څو عمده اصله لکه قانونمندي، تعادل، حقوق، مساوات، تقوا او خلافت په سترګو کیږي. همدغه اصول په مجموع کې دهر نظام دخلقت ، تکامل، پایښت او معرفت مستلزم او متضمن او دخدای دمقضي او مقدر قانون "قضاء او قدر" له مخې یوائینې مقید شرط ، دین ، مذهب او شریعت ګڼل کیږي. هیڅ شې وجود نلري مګر په قانونمند شکل سره . قانونمندي شکل دموجودیت دجهان او هرې پدیدې دې او انسان له هغې سره په قانونمند کړو وړو مکلف او مؤظف ګرځیدلې دې . تعادل په یوه نظام کې دپدیدو دظهور ، هم آهنګۍ او پایښت اصلي عامل او عمده اصل او یوائې دمتقابلو حقوقو ، وجایبو او ذمه واریو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې یو نظام جوړېدلی او پایښت لرلی شي. د تبعیض پرته مساوات او تقوا د نظام د بقاء لازمي او کافي شرط او خودمختاره مقدر خلافت د مسئولیت هغه درونند بار دی چې انسان د هغې په احساس سره کولی شي خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي. مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر څوک د بین المللي او ملي تسجیل شوو قانوني او حقوقي ارزښتونو او معیارونو په وړاندې مقید او مجبور دی او پرته د سرکشۍ او امتیاز څخه باید هغه ومني او غاړه ورته کښېږدي .لوی فلسفي شاعر رحمان بابا د غه متقابل مسؤلیتونه څه ښه افاده کړیدي:

دلته دم او قدم دواړه په حساب دي
پل غلط له لارې مه ږده بې حسابه

لیکن نن ځیني بې مسئولیته نړیوال د ټولو انسانانو او فرهنګي زیرمو د تباهۍ لپاره په نوو ذروي ستراتیژیو یو تربله سره مسابقې ته امادګي نیسي. هر نور مال انسان د هرې ورځې په پای کې د ګټې او تاوان او ښو بدو محاسبه او قضاوت کوي. پنځه کاله وشول چې ښاغلي حامد کرزي د خپلې جهادي ډلې سره په افغانستان کې حکومت کوي. د هغوی تر شا ملګري ملتونه، امریکا، انګلستان، ناټو او په مجموع کې د ۴۵ نړیوالو پرمختللو هیوادونو ملکي او نظامي طاقتونه په ټول اقتصادي توان سره ولاړ دي. د غه هیوادونه د لوی نظامي، اقتصادي، علمي ـ تخنیکي، سیاسي تجربو او عالي مدیریتونو او منجمنټ خاوندان او کم تر کمه یې عملاً ۵۰۰ کاله په ټوله نړۍ حکومت کړی دی. نن هم دوی د نړۍ د ټولو هیوادونو اقتصادي زیر بناوې د ګلوبالیزم په کچه پخپل واک

کې لري او د ژوند ټول اړخونه اداره کوي .دوئ زمونږ هیواد ته د امنیت د تامین او بیا آبادونې لپاره راغلي دي، خو له لومړۍ ورځې دا سې معلومېږي چې د کوم لوی او خطرناک جنګ لپاره اماده ګي نیسي. دارګ په داخل ، دارګ په دروازو پورې تړلي سرکونه او د کابل په ټولو د توجه وړ کوڅو کې سنګر بندۍ او استحکامات دوام لري. د هیواد په ستراتیژیکو منطقو کې اساسي قشلې او تاسیسات جوړیږي. برخلاف پخواني نظامي مؤسسات او تاسیسات او اردو ړنګ شوې او بیکاره مسلکي افسرانو یې لویه سیاسي او ټولنیزه ستونزه رامنځته کړیده .د بیا ابادونې هیڅ نښې نښانې نه په سترګو کیږي یواځې د بې حسابه ډالرو د هضمولو په خاطر د کاغذ په مخ د راتلونکو وختونو تخیلي پلانونو طرحې جوړیږي. خو په ځیني تاریخي منطقو کې لکه شیرپور او د ښاري ماستر پلان خلاف په ځیني ساحو لکه ښاري پارکونو ،کلتوري مرکزونو او یا نورو ساحو کې چې د زوراباد په نومونو په خپل سر پروژې د جهادي مشرانو، قوماندانانو او د موجوده حکومت ځیني بیګانه پلوي اندیوالانو له خوا په کار اچول شوې دي او د خارجي پیسو ټولې سرچیني هم په لاس کې لري چارې په پوره سیالۍ پر مخ ځي.

خو له بده مرغه پدې وروستیو وختونو کې د ځانمرګي بریدونو او د آیساف او ناټو د نوې ستراتیژۍ له مخې د هوايي، راکټي او لیري ویشتونکو توپونو په بمبارۍ او ډزو کې کومه لوټه چې د تنظیمي جنګونو او شرق او غرب په زور ازمایي کې ولاړ پاتې شوې وه شک نشته چې هواره به شي دا چې د زوراباد د پروژو سرنوشت به څه کیږي معلومه هده.

د معتبرو دولتي او خارجي رسنیو په قول د مخدره مواد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاچاق او کر کیله له یوې ورځې څخه بلې ته پراختیا مومي او نژدې ده چې دنړۍ سل په سلو کې اپین په افغانستان کی تولید شي او دا کومه د تعجب وړه خبره هم نده ځکه دهمدغه رسنیو په قول په افغانستان کې نظام، اداره، حکومتاو قانون نشته او فساد، غلا، اختلاس ،د خلکو تښتونه ، په کوچنیانو ډلئیز تجاوزونه او انارشي ورځنې دود او دستور ګرځیدلې او هغه څوک چې دا کار نه کوي په اصطلاح په افغانستان کې احسا س دحقارت کوي ،ځکه چې دا یو غیر معمول کار ګڼل کیږي اونسبي نورمال انسانان فکر کوي ګوندې دکومې ګناه مرتکب شوي دي ځکه چې دا کار د عام دود او دستور سره په تضاد کې واقع کیدل کیږي . له بلې خوا دا هم یو تاریخي حقیقت دې چې نړۍ زورورانو همیشه دمخدره موادو قاچاق پخپل واک کې لرلې او که دا کارونکړي دا لویي سرمایي به یي له کومه کړي وې او دا احمقانه مصارف به له کومې لارې پوره کوي ؟دوۍ هر وخت چې دنړۍ په کوم کنج کې واک درلوده تل یي داپینو مزرعې جوړې کړي او دنړۍ هر تود بازار ته یي رسولي دي. دا چې څوک پدغه زهرو خپل ژوند له لاسه ورکوي ، خپل دي یا پردي د دوۍ لپاره دا خبره د ارزش او پام لرنې وړ نه ده. پرون اپین دهند او جنوبي امریکې د حاصل خیزو ځمکو څخه تولیدیده او د اروپایانو پواسطه چین او نورو ملکونو ته وړل کیده چې د تریاکو لوی جنګ یي پایله وه او پخپله امریکایان وو چې سل زره چینایي معتادین یي دامریکایانو په اعتیاد باندې د روږدي کولو لپاره امریکې ته بوتلل او نن چې دامریکې او اروپا په بازارونو کې هر ډول مخدره مواد آزاد خرڅیږ. او دهیچا څخه پټ حقیقت ندې بیا هم همدغه

امریکایان او اروپایان یي نن له افغانستان څخه خپلو خلکو ته په پراخه پیمانه رسوي.دا ډول ده په څو جملو کید کرزي صاحب دپنځه کلنې دورې او خارجي «دوستان»د بیا ابادونې پایلې او نتیجګیری. دوئۍ چې هر ډول فکر کوي، خو زمونږ په فکر داخلي او خارجي ټول ټیمونه دامنیت او بیا ابادونې په چارو کې په قطعي ډول ناکام دي. مونږ دا نشو منلې چې دوۍ په دې کار کې بې وسعې دي. له بلې خوا په کابل کې دانګلستان نوي سفیر وویل چې په راتلونکو دیرشو کلونو کې به په افغانستان کې پاتې شي. همداسې دامریکې ددموکرات ګوند نوي کاندید بارک اوباماهم داګست په دوهمه نیټه ویلي، که دې په انتخاباتو کې بریالې شي له عراق څخه به خپل قوتونه خارج او افغانستان ته به یي ولیږي. دافغانانو سره همدومره جفا کافي وه. ښه به دا وي زمونږ دغه "دوستان"نور خپل حضور په افغانستان کې پای ته ورسوی او په ډیر منطقی او معقول شکل سره دیوویشتمی پیړۍ دایجاباتو او دهغوی دډیموکراتو ټولنو دغوښتنو مطابق واک دافغانستان اصیلو خلکو ته وسپاري. افغانانو تل دخپلې خاورې دساتلو توان لرلې او اوس یي هم لري.په حقیقت کې هغوۍ همغه پلانونه عملي کول غواړي ، دکومو په خاطر چې افغانستانته راغلي دي . امنیت او ابادي د هغوۍ په پلانونو کې هیڅ وجود نلري ، یواځې د ګذرا پدیدي په حیث که چیري په موقتي پروژو کي چیري په سترګو شي او لکه چې عملاً لیدل کیږي ډیري ددغه ډول پروژو څخه داسي بې کیفیته وي چې دا ستفادې دمخه او یا لا اقل د ډیري کمې استفادې څخه وروسته له منځه ځي. نن چې بشري شعوري اګاهي دبلوغ مرحلې ته رسیدلې او دهر ډول تحول، تکامل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منطقي پوهاوي د پذيرش قابليت وجود لري، نن چې اقتصادي زيرمې او امکانات د ټولې نړۍ د وړو او بربنډو د مړولو او پټولو لپاره کافي دي او که نه او سې په کمه توجه سره يې سرشاره زيرمې توليديدلې شي، ... ايا دا مناسب ده چې يواځې دهوس، لويي غوښتنې، شوخۍ او ساعت تيرۍ، ساديزم، بربريت، وحشت او حيوانيت د غريزو له مخې د مليار دونو انسانانو د پيړيو پيړيو ټولو علمي ـ تخنيکي، اقتصادي، اجتماعي، حقوقي، قانوني سالم بهير ته شا او خپل ټول امکانات او با الخصوص اوسنۍ ميډيا او مطبوعات په لعنتي پديدو بدل تر څو ديوه انسان اخري مړۍ چې داخري نفس لپاره په خوله کې لري، ترې راوشوکوي ؟ د څه لپاره؟ راشۍ ! "د سليم عقل او وجدان حکم" ته غاړه کيښږدو ! راشۍ ! د مليار دونو انسانانو د ميلونونو کلونو دژوند او مبارزې د سليم بهير منل شوؤ ارزشونو ته چې د ټولو نړيوالو په خورا معتبرو اسنادو کې تسجيل او د عملي ژوند بڼه يې غوره کړې ازرش قايل شو، راشۍ ! چې د ټولو سالمو انسانانو غوندې يو شان فکر وکړو ! او که نه نو ! د سپتمبر يوولسمې او ډيرو نورو پيښو دا هم وښوده چې يو پر بل باندې د برلاسي امکانات هم عام ګرځيدلي دي. راشۍ ! د مقابلې پر ځای د تفاهم لار غوره کړو. ښه به دا وي د شر، فساد او تروريزم شيطاني ځالې او مزرعې په پاکستان او دنړۍ په کنج کنج کې وتړل شي. دا ډيره ناکامه هڅه او دنړيوال دموکرتيک نظام لپاره دزهرو او ذقوم حيثيت لري. دا يوه بهانه ده، دا يوه دسيسه ده، دا يو ډير تور او ناکام پلان او پروګرام دې، دا اوس په حقيقت بدل شوې واقعيت دې چې نن د نړيوالې مافيا توري څيرې د چپګرا، راستګرا، القاعدې،

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

طالب او بل هر بنيادګر چې تصور يې کيدلې شي په يوه محل قوماندې کې سره راټول او ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي او دنړۍ د بې ګناه انسانانو لپاره د تباهۍ ګودالونه، کندې او اسفل السافلين جوړوي. نن جهاني ټولنې يو جانبه عطالت پيدا کړې او د يابو په شا دکوربار په څيريې خپل توازن او تعادل له لاسه ورکړې، پريوتل يې حتمي او برې به د سالمو قوتونو په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان هېواد پال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

اگـــر یک ذره را بر گیری از جای
فـــــــروریزد همه عالم سراپـای

« مولانا جلال الدین بلخي»

د شـلمې مـیلادي پیـړۍ پـه پـای کـې د سیاسـي لـوی نړیـوال بحـران رامنځتـه کیـدل، پـه ناپایـداره یـو قطبـي محـور او بنسـټ دنـوي نړیـوال سیاسـت تـشکل او پـه دغـه سیاسـت بانـدې د پیژنـدل شـوو افراطـي ځیـرو تـسلط، هیڅکلـه پـه یویـشتمه پیـړۍ کـې دنړیوالـو لپـاره دنیـک فـال زیـرې نـشو ګڼـل کیـدلې او دا هـم کومـه دتعجـب وړخبـره نـه ده چـې نړیـوال او افغـاني سیاسـت نـن پـه کثیـر المجهولـه معادلـه او جـړه مـشوره بـدل شـوې دې. تـر څـو چـې دغـه مجهــولات پــه نړیوالــه او ملــي کچــه د معلومــو متحولاتــو او نورمـاتیفونو لـه لارې پـه منطقـي قانونمنـد ډول دحـل ځـواب پیـدا نکـړي دامنیـت او سـولئیز ګـډ ژونـد تامینیـدل هـم ناشـونې کـار ګڼـل کیـږي.د ۱۹۷۹ م کـال پـه پـای کـې پخـواني شـوروي اتحـاد دشـپیته کلنـې دوسـتۍ او بـین المللـي قوانینـو او تړونونـو پـر خلاف پر افغانستان خاینانه حمله وکړه او برژنسکي دامریکي د پخـواني جمهـور رئـیس جیمـي کـارتر امینتـي سلاکار هـم پـدې

اعتــراف وکــړ چــې: "ایــن مــا بــودیم کــه شــوروی هــا را تــشویق نمــودیم، تابــه افغانــستان تجــاوز نظــامی نمایــد و دریــن پــروژه پاکــستان رفیــق راه مــا بــود..." پـدې ډول افغانـستان دیـوه ډیـر خاینانـه پـلان لـه مخـې دنـړۍ دسـترو هیوادونـو تـر مـنځ پـه تمـام عیـار جنګـي میـدان او تیـاتر بـدل شـو. دنړیوالـو تـضادونو او شـخړو سـتر غـامض پرابلمونـه دافغانـانو دسرنوشـت سـره غوټـه او افغانـان دجنـګ پـه تـاوده ډګـر کـې دنړیوالـو سـترو آبـر قـدرتونو دجفـاء او نـاروا سـره مخـامخ شـول. دغـه جهنمـي طـاقتونو یـوائې دجنـــګ بـــدیل غـــوره کـــړې وو ، غوښـــتل یـــې د کمـــونیزم او کاپیتـالیزم ، شـوروي او امریکـي او کـې جـې بـې او سـي آی اې تـر مـنځ ګلوبـال متـضاد لاینحلـه پرابلمونـو تـه د افغانـستان پـه جنګـي ډګـر کـې د حـل لار پیـدا کړي ، خـو افغانـان نـه پـه اخلاقـي لحـاظ ددغـه لـویي جفـاء او نـاروا سزاواراو نـه پـه مـادي او معنـوي کچـه ددې جوګـه وو چـې دغـه لـوی نـاورین دې پخپـل کـور کـې وزغمـي او یـا دې دغـه لـوی بـار پـه خپلـو اوږو پورتـه کـړې شـي. خـو جبـراً افغـان اولـس دغـه غیـر عادلانـه او نـا برابـر جنـګ تـه اړ ایـستل شـو او دنـړۍ دمـخ د ټولـو زړو او نـوؤ وسـلو ذخیـري دافغانـستان پـه جنګــي تیــاتر کــې اســتعمال او وازمایــل شــوې او دکمیــاوي او ذروي وســلو پــاتې شــوني او تفــالې دافغانــستان پــه خــاوره راپریــوتې. دجنـګ دسـوخت مـواد پـه ټولـو جبهـو کـې یـوائې صـادق او مؤمن مـسلمان افغانـان ووچـې د څـو تنـو معاملـه ګرو پـه ذریعـه جبهـه پـه جبهـه ځغلیـدل، دومـو پـه شـان ویلیـدل او جبهـې یـې ګرمـې سـاتلې. لـیکن یـو دسـوچ او فکـر والا افغـان پیـدا نـشو چې ددغـه بـاتور اولـس پـه سـمه لار رهنمـایي سـره یـې خپـل تـاریخي رسـالت او دیـن ادا کـړې وې. او کـه چیـرې بـه کـوم وطنپرسـت

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان دغه رسالت ادا کول هم غوښتل ، د بین المللي شیطاني مافیایي قوتونو د غلبیل دچاڼ، جال او دام څخه د تیریدو فرصت دغه ډول کسانو ته نه وو میسر او حتماً هر وطن پرست انسان په یو ددغه دامونو کې لاس و پښې او ذهناً تړلې پاتې کیده او یوائې هغه کسانو ته چې د مافیایي پروګرامونو عملي کول به یې غوښتل د فعالیت او ازادۍ چانس ورکول کیده . نو ځکه افغان اولس نه یوائې خپلې ټولې مادي شتمنۍ بلکه افغاني وطنپرستي، عنعنات، ملي وحدت، ټولنیز جوړښت او ټول اسلامي، اخلاقي او وجداني ارزښونه چې په هر سنګر کې د افغانانو دبري ضامن وو هم له لاسه ورکړل او په اصطلاح بې موراله او خلع سلاح پاتې شول. افغانانو د نړۍ هغه ستر قدرت مات کړ چې له ویرې یې امریکایي او اروپایي امپریالیزم په زرګونو کیلومتره وړاندې پخپلو کورونو کې د شپې خوب نه درلود او ټولو نړیوالو ، شرق او غرب، عرب او عجم او باالخصوص پاکستان ته یې د ړنګیدو د حاضر خطر څخه نجات ورکړ او د نړۍ د تاریخ څرخ یې د امریکې په یو قطبی محور وڅرخاوه. د تأسف خبره داده چې لا د نجات د شهیدانو د زخمونو وینې او په سره ډولۍ کې د کونډې ناوکۍ اوښکې نه وې وچې او د غم تورپوړنې یې لا له اوربل څخه نه وو پریوتې، دغه ټول معامله ګران چې د ټولو افغاني پرابلمونو او دژنیو د تړون قاضیان، حکمان او مجریان او مجرمان ګڼل کیدل، د دې په عوض چې د هل جزاء الاحسان الا الاحسان په حکم افغانانو ته نیک پاداش ورکړي ، «به ما چی» ګفته ،او په خپل ملک کې ،په نوي فرصت سره د څو ورځو ارام تنفس او بعدي پلانګذاریو په نیت یې خپلې غوټې له افغانستان څخه وتړلې او افغان

اولس یې د باروتو او وسلو د ګودامونو په سر په نه پخلا کیدونکې دښمنۍ کې بې سرنوشته د مرګ په پوله په غم او مصیبت کې خپلو معامله ګرانو ته پریښود تر څو د دغه اولس دښمنه او وطن دښمنه تورو بلاګانو پخپل منځني جنګونو کې نور هم وځپل شي. خو پخپله پرته له تبعیض څخه کمونستان او کپیتالیستان د ناټو د چتر لاندې په مشترکو جشنونو کې راټول او معلومه نده د کومو اهدافو په خاطر نوی ستراتیژۍ جوړوي او په مدرنه وسلو د چاپه مقابل کې ځانونه سمبالوي؟

ددغه «هیومنیستانو» سترګی لس کاله وروسته یوائې هغه وخت وغړیدلې او د خپل خوب په غلط تعبیر پوه شول، کله چې یې د مارکونډیو او ذقومو کروندي چې پخپله یې کرلې وې په نیویارک او واشنګټن د ۲۰۰۱ ، بالي ۲۰۰۲ ، ستامبول ۲۰۰۳ ، مادرید ۲۰۰۴ ، لندن ۲۰۰۵ او نورو ملکونو کې ثمر ته ورسیدلې او افغانانو دغه د قربانۍ ګوډورو ته ضرورت پیدا شو. نو په اصطلاح ټولو شرافتمندانه اعتراف وکړ چې ګوندې مونږ بې موجبه سهوآ افغانان هیر کړي وو او په ډیرو ښکلو شعارونو سره د ملګرو ملتونو او امریکې د قمچنې لاندې نژدې د څلویښتو متمدنه ملکونو نماینده ګان په افغانستان کې د سولې، امنیت او د هیواد د بیا ابادونې په خاطر کار کوي او د دوی په قول پایلې یې هم مثبتې دي.

خو حقیقت دا دې چې د بن د بې بنیاده او د ټولنیز ترکیب له لحاظه پوچ او بې ماهیته کنفرانس او د هغې د بې سنجشه طرحو او پلانونو په اساس او د امپیالیستي هیوادونو د خاینانه تاکتیکونو او ستراتیژیو په بنیاد چې کومې دولتي، حقوقي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني اداراې، ټولنیز سازمانونه، مستقل کمیسونونه، مطبوعاتي رسنۍ او نورې مختلفې ادارې او انستیوتونه چې په تشکیلاتي لحاظ یي په بوده او تنسته کې کمې نه لیدل کیږي او په یوه چوکۍ پورې دمشاور وزیر، معین، مشاور مشاور او نورونومونو لس تنه تړلي، په مادي لحاظ په لسګونو ملیارده ډالر خارجي« مرستی »چې راځي دهمدوی په جیبونو کې پریووځي او هر یو د اروپایي او امریکایي صدراعظم او وزیر څو برابر معاش لري، دضد مرمۍ موټرو چې په کابل کې دضد مردمي په نوم یادیږي او دهر یوه په قیمت حد اقل کوچنۍ فابریکه جوړیدلې شي،« دسړي» په سر دلاسونو دګوتو دشمیر څخه زیات دي او ددغه موټرو شمیر که په لندن، ټوکیو، برلین، واشنګټن، پاریس او داسی نورو ملکونو کې دسرک په سر په لسګونو او زرو نو کې یو دې، په کابل کې دخدای په فضل هر دوم موټر همدغه دې. که مقامونه تنقیصیږي امتیازات پخپل حال پاتې او که وزارتونه له منځه ځي وزیران او مشاورین که چارو ته دوام نه ورکوي، امتیازات یي په خپل پخواني حال پاتې کیږي.تشکیلا ت او مصارف ورځ په ورځ پړسیږي خو عاید، تولید او مفیده ضریب له یوی ورځې څخه بلې ته نزولي قوس طې کوي او یا په حقیقت کې هیڅ وجود نه لري. ټولې تولیدي او غیر تولیدي، انتفاعي او غیر انتفاعي ادارې او مؤسسات په لسګونو او سلګونو میلیونه ډالر بودجه او کومکونه تر لاسه او کارونه خارجي او داخلي اکثرأ«د لوړو مقامونو او دولتونو » شرکتونه او این جي اوګانې اجراء کوي او دوزارتونو او ادارو مسئو لین په اونۍ یا میشت کې یو کرت د امضاء لپاره په شعبه کې حاضري ورکوي او اکثر کسان لا د

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اسانتیا په خاطر یواځې خپل نوم لیکي او یو تن د ټولو په خاطر دغه زحمت ګالي، او هغه ورځ ډیره لیري نه ده چې تولیدي او انتفاعي اداري تش په استهلاکي او یا په بل عبارت دالر خورک، پیسه خورک او مفت خورک ارګانونو بدل او دنړیوالو د رواداریو له مخې به زمونږ خسروانو لپاره بلا تشبیه لومړې ځل په ژوندیني جنتی ژوند جوړ شي. خو ښه داده چې دجنت وعده خدای پر رښتینی دنیا ورکړې او بل دا چې دغه جنتونه دافغان بی وزله انسان په دوزخونو بناء دي او په دوزخي بنیاد باندې بل هیڅ ډول بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او دامتیازاتو خاوندان دې ډیر امیدواره نه اوسي.

نن چې شکونه په یقین بدل شوې خارجي او داخلي مسئولین مجبور شوي اعتراف وکړي چې په افغانستان کې نظام نشته، قانون نشته، اداره نشته او دخارجیانو او داخلیانو په شمول عامله اداره او شخص وجود نلري او ټول یو شان دموجوده وضعې څخه شکایت کوي او ظلم، ناروا، فساد، رشوت، تبعیض، جنګي جنایتونه، دبشر دحقوقو نقض، تروریزم، دمخدره موادو قاچاق او کر کیله او ډیر ې نورې نیمګړتیاوې ګوندې ددغه ډول ټولنې طبیعي اجتناب ناپذیره خصلت او زیږنده ګڼل کیږي. په نتیجه کې ویلې شو افغاني ټولنه یو نابکاره بار او افغانستان دبې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبې ګرځیدلې او نن پکې دټولو ارزشونو دبې ارزشه کولو تجربی روانې دي. ژوند بې ارزشه، مرګ بې ارزشه، ځان بې ارزشه، جهان بې ارزشه، آزادي بې ارزشه، غلامي بې ارزشه، ایمان، وجدان، حیا، شرم او داسی نور ټول ارزشونه بې ارزشه کول غواړي. دغه بهر نیان چې داوضعه یي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کړي او لا دوام ورکوي، ایا غواړي دافغانانو دصبر ، حوصلې ،اوسني مجبوریتونو اخرینه کچه ځانونو معلوموی او که قصداً په پوره سپین سترګتوب يي را پارول غواړي ، نن چې ټوله نړۍ د افغانانو په مقابل کې یوې خوا ولاړه او ټول بېګانه پرست افغانانان يي هم د « چلاسو» په څیر پیشقراول کړي ،افغانانو او د دوی په آند ،خصوصاً پښتون قوم ته اخرین ګوزار ورکړي ؟ دعیان دبیان حاجت به څه وی؟ شک نه شته چې د افغانانو تر منځ همدوی ډیر د نفاق تخمونه کرلي او نن پرون هم ډیر مصرفونه په دې لار کې ګالي ، بیا هم زه نه پوهیږم ، ولې ،دوی دا خبره ، هیروي چې تاریخي شواهد هم بې بنیاده او خوشې په خوشې نه تکراریږي ، او دا چې افغانان د ټولو مخالفتونو سره سره په اخرین تصمیم او اخرینه لحظه کې تل واحد او یو موټې پاتې شویدي او له دې هم ډیرو بد ترینو حالاتو کې یې له دې څخه لوی قوتونه مات کړي دي. زه په دې باره کې هیڅ شک او تشویش نه لرم ، زما تعجب په دې کې دې چې څه ډول داسې لوی ، پرمختللي او په اصطلاح با اعتباره هیوادونه په داسې رسوایي سره د کوچنیو او غریبو وروسته پاتې هیوادونو په کورنیو مسایلو په خپله ګټه لاس وهنې کوي او پوښتنه داده کله چی په افغانستان کي وضعه

داسې ده لکه څرنګه چې دوی پورته ترسیم او تمثیل کړې او یو مسول عامل شخص هم په دې ملک کې وجود نلری، دا خارجی بانکونه، مؤسسات او هیوادونه په میلیاردونو ډالر چاته په کوم اعتبار او مسؤلیت دکوم هدف لپاره ورکوي؟ افغان اولس به هیڅکله ددغه ډول پورونو ذمه داري وانخلې او نه دي څوک دا ډول توقع ولري.

مونږ پدي عقیده یو چې کمال دارزښونو په ایجاد او تقویه کې دي نه دهغې په نابودۍ او بې ارزښه کولو کې. حضرت مولانا پرځای ویلي:

اگر یک ذره را برگیری ا زجای
فرو ریز د همه عالم سرا پای

داد علم قانون دې، داد خدای قانون دې، او داد بشریت او طبیعت قانون دي. هر څوک دخپل عمل دعکس العمل سره مخامخ کیږي. عمل او عکس تل یو تر بله سره متناسب دي. او یا:

قطره دریا ست اگر با دریاست
ورنه قطره قطره است دریا دریا ست

انسانی باهمی او ګډ ژوند دهغوئی دسولئیز ژوند تضمین کوي. ځان غوښتنه نه کمال دي او نه ارزش ،بلکه دانساني خپل منځي حقوقو او وجايبو او دینی احکامو له مخی ناروا عمل ګڼل کیږي. خو ځینی ستر اولسونه چی دنړیوال تعادل، توازن او نظم ستر مسؤلیت هم په غاړه لری، غواړی چی ددنیا ټول نعمتونه ددوئی له ستوني تیر او پروا نشته که ټول نړیوال له ولږې تباه کیږي او که دوی پرې پړسیږي او پرک چوي هم بروا یي نه شته . لیکن دا هیروي چې قضاء او قدر، جبر او اختیار، دیترمینیزم او اندیترمینیزم، ایولوشن او ریولوشن، ریفورم او انقلاب یو تر بله نه بیلیدونکې سراسري عامه قانونمندي ده او هر مسئول چې بې مسؤلیته عمل وکړي په ذوال او نابودۍ محکوم دي ."

هر بشیه گمان مبر که خالیست
شاید که پلنگی خفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا:

ټیټ مې مه بوله غورځنګ را باندې مه کړه
زه په دې افتادګۍ کې لوی ګړنګ یم

دا اعترافات د هغوی له ښه سړیتوب څخه نه دي، ښه شوه دا معلومه شوه چې په زور کلي نه کیږي او د هر قانون شکن په مقابل کې د قانون نهایي فیصله جبر دې او یو شاعروایي: دا د تاریخ جبر دې او جبر نازولې دې. دا جهان قانونمند پیدا دې او یواځې په قانونمندۍ سره به پایي او هره بې قانوني تر هر څه د مخه د ځان تباهي ده. سیاست نه بې قانونه روزګاراو نه د هر ناپوه لوبه ده. نظم او نظام په یوه ټولنه کې هغه وخت رامنځته کیږي او پایي چې په دغه ټولنه کې اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني عدالت موجود وي او خلک د خپل سر، مال، ناموس او نورو ارزښونو په مصئونیت او امن پوره باور ولري. د دوی په خپلو ټولنو کې هیڅ یو له دغه ارزښونو څه نه تآمین دې او نه مصئون. دامن واقعي ضامن، معیار او محک خلک او اولس دې او کله چې اولس په خپل مصئونیت باور ونه لري اود عدل او انصاف څخه برخوردار نه وي په هیڅ قوت څوک جبراً په اولس اوامر او مقررات نه شي تحمیلولې.اردو او پولیس یواځې د خلکو د امنیتي استعداد، طاقت او رسالت د روزمره چارو پروتوکولي اداري او ظاهري نمایشي طاقت او موقتي مجریان دي او په ځیني عاجلو مواردو کې ضربتي قوه اوکه دقیق وویل شي، داولسي طاقت تش نمایشي تمثال او مظهر هم ګڼل کیږی. د خلکو او دولت تر منځ متقابل اعتماد حتمي او ضروري دې او دا هغه وخت ممکن دې چې واقعاً د خلکو لخوا انتخاب، د خلکو نماینده او

د هغوی خدمتګار اوسي.

خارجي قوتونه یوه هیواد ته د معین تړون، تعهداتو او پروتوکول له مخې راځي او مجبور دي د هغه هیواد قوانین او بین المللي قوانین یو تر بله سره پخپلو مناسباتو کې په پام کې ولري. مونږ باور نلرو چې خارجي قوتونه زمونږ په هیواد کې د امنیت د تأمین څخه عاجز دي. یواځې پکار ده د متقابلو عامه ګټو په بنیاد متقابله همکاري او تفاهم ایجاد شي او د ملګرو ملتونو د مشرۍ لاندې په افغانستان کې میشت بین المللي قوتونه د بین المللي مقرراتو او اصولو له مخې افغانانو ته په خپل هیواد کې د سولئیز ژوند کولو ډاډ ورکړي تر څو هغه ډلې چې اوس یې د جنګ لار نیولې د جنګ څخه لاس واخلي.

مونږ پدې هم پوره باور لرو چې په افغانستان کې موجوده وضعه د سیاسي حل لار لري او بین المللي قوتونه دې جوګه هم دي چې په افغانستان کې یو مناسب سیاسي نظام مستقر او په یوه پراخ ټولنیز بنیاد دیوه روشنفکري بدیل په مرسته ملي دولت او ملي اقتصاد په پښو ودریږي او جهادي رهبران، جنګ سالاران، سرمایداران او عام اولس دیوه قانون لاندې یو شان د خپل مال، سر، حیثیت او نورو ارزښونو د مصئونیت احساس وکړي. ښه به دا وي چې دولت پخپل اولس او ټولو اقشارو یو شان باور ولري او ټولو ته د کار او فعالیت زمینه برابره شي او روشنفکر قشر ته هم پکار دي په مجهول هویت سره شپې تیرول پریږدي او د خپل رسالت له مخې د ملت او دولت تر منځ د تفاهم پل وتړي. تر اوسه پورې چې د ملت او دولت تر منځ د بې باورۍ فضاء موجوده ده یواځیني علت یې دادې چې ملي وطنپرسته روشنفکرانو خپل دین او رسالت سرته ندې رسولې او دغه فضا مکدره پاتې ده.که افغانان د خپل هیواد راتلونکې سرنوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

روښانه ونه ګوري جنګ به حتماً دوام پیدا کړي او پای به ونلري ځکه چې:

از فساد او فساد اسیا ازکشاد او کشا اسیا.

او کله چې اسیا نا ارامه وي جهان ارام نشي پاتې کیدلې. دادلویانو او پوهانو خبرې دي !

افغان اولس د تاریخ په اوږدو کې د هرچا لپاره صادق دوست، نیک ګاونډې، پخپل لوز او قول ټینګ ولاړ، دډیرو سترو تاریخي پیښو د انعطاف سنګر او سرمشق او په هیواد او آزادۍ همیشه مین پاتې شویدې. ځان د سیالې معاملې جوګه ګڼي او د سیال معامله ګر په حیث د هر چا څخه د سیالې معاملې ادعا او تقاضا لري. تاریخ ددې ګواه هم دې چې د افغانانو سترګه د دښمن څخه نه سوزي، مخامخ پرې ورځې او د غلچکي او ځان مرګي برید څخه عار لري. دورو ستیو تروریستي پیښو پلټنو هم دا وښودله چې عاملین یې پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو. خو پاکستان او ځینې نور هیوادونه هڅه کوي د خپلو ناولو اعمالو پړه او تور په افغانانو واچوي. لیکن دا مسئله نن د لمر څخه هم ډیره روښانه ده چې پاکستان د تروریزم په ځاله بدل او لکه څرنګه چې اسرائیل په منځني ختیز کې د شرارت په محور او محراق بدل شوې، پاکستان پدې منطقه کې د شرارت، جنایت او فساد مرکز ګرځیدلې دې. د پاکستان حکومت او ناولې استخباراتي اداره د انګریزي استعمار وفادار خلف په حیث د پاکستان په مسلمان او مستضعف اولس باندې د مردارې او بوډناکې څښې په څیر پراته او په ډیر شرم آوره توګه د خپل مسلمان ملت د اسلامیت په تقدس ملنډې وهي او

د پښتواني انګریزي استعمار ناولې استعماري پالیسي پرې په نظامي جبر سره تحمیلوي. ددې څخه معلومیږي چې د تروریزم، هر ډول بنیاد ګرایي په هر رنګ او لباس چې وي، عاملین یې پخپله نړیوال امپریالیزم او نړیواله مافیا ده. همدوی دي چې د همدې لارې د خپلو خاینانه اعمالو په خاطر بهانې جوړوي. پوره شپیته کاله د پاکستان د جوړیدو څخه تیریږي. د خپلو بادارانو په استعانت او مساعدت سره د هغه د استعماري پلانونو د عملي کولو په منظور ذروي او نورې ډول ډول د ډلئیزو وژونو وسلې جوړوي خو په خپل ملک کې یې تر نن ورځې پورې سراسري حکومت، اداره او قانون وجود نلري او پاکستاني اولس نن هم د FCR (فرنټیر کرایمز ریګولیشن) او پولیټکل ایجنټ د ګرز لاندې شپې ورځې سبا کوي. نن پاکستاني حکومت او استخباراتي اداره په حقه سره د عالم بشریت، امت اسلام او د پاکستان د مؤمن مسلمان اولس په تندي د بې ننګۍ نه پاکیدونکې تور داغ ګرځیدلې دې. نن په پاکستان کې د پنځوس زره څخه زیات تروریستي تربیوی مرکزونه جوړ او دا هم پټه خبره نده چې څوک دغه مرکزنه ایجادوي او د کومو مقاصدو په خاطر یې تمویلوي. سرتاج عزیز د پاکستان د باندینو چارو پښتواني وزیر د ۲۰۰۶ م کال د سپتمبر د میاشتې په ۲۵ د امریکا غږ آشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې د پاکستان د مدرسو طالبان پخپله امریکا تمویلوي. همدا سې د انګلستان صدر اعظم توني بلیر د ۲۰۰۶ م کال د اکتوبر په ۱۸ پاکستان ته د خپل سفر په وخت کې وویل چې پاکستان ته به خپلې مرستې د طالبانو او مدرسو په خاطر دوه برابره کړي. پداسې حال کې چې د امریکې، اروپا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې نړۍ خلک او سیاسي مشران پدې اعتراف او انتقاد کوي چې پاکستان د تروریزم مرکز ګرځیدلې او داکثر تروریستي پیښو عاملین په همدغه مدرسو کې روزل شویدي، نپوهیږم ښاغلی تونی بلیر دهغی سره څه علاقه لری؟ اوولی ئی لری؟ او کله چې ټول پدې باور دي چې بن لادن، الظواهري، ملا عمر، طالب او القاعده ټول په پاکستان او په مشخصه توګه په کراچۍ، پنجاب، سند او کوټه کې دي او بین المللي قوتونه هم دتروریزم دنابودۍ لپاره دې منطقې ته راغلي دي، حامد کرزي دافغانستان جمهور رئیس هم مکرراً غوښتنه کوي دتروریزم مرکزونه چې هر چیرې دي پخپله ځاله کې دې بمبارد شي. پرویز مشرف پخپله هم اقرار کوي چې ۵۰۰ القاعده او تروریستان یې په سند او پنجاب کې ونیول او مریکې ته یې وسپارل او پدې کار امریکایان او انګریزان خوشحالوي. په پاکستان کې دا دود او دستور هم موجود دې، کله چې یې مشران کوم هیواد ته ځې په اصطلاح یو ډله تروریستان، القاعده او دمخدره موادو قاچاق بران له ځان سره ځنځیر زولانه بیایي او ورته سپارریي ځکه چې په پاکستان کې دهغوی د محاکمې لپاره قانون وجود نلري او کله چې یې کوم دغه ډول میلمانه یې کور ته راځي هغوی ورته ددغه مرکزونو دبمبارۍ ننداري او دقربانۍ ونډې برابروي چې اخرین مثال یې دامریکې ددفاع وزیر په ویاړ په وزیرستان کې بمباري او همداسې له هغې دمخه په باجوړ کې دیوې مدرسې بمبارول چې دقاضي حسین احمد په قول ۸۰ تنه طالب العلمان پکې شهید خو پرویز مشرف اعترافاً هغه مسلح کسان وبلل چې دتروریستي اعمالو په خاطر تربیه کیدل. او دا یې هم وویل چې الظواهري، ابو

عبیده المصري او دالقاعده نور کسان چې په پاکستانۍ ویزه راغلي وو ددغه مدرسې څخه یې لیدنه کړې وه. خو دپرویز مشرف څخه هیچا پوښتنه ونکړه چې ولې ویزې ورکوی، او ولې دغه ډول مدرسې نه تړئی؟ او نه د تونی بلیر څخه چا پوښتنه وکړه، تاسې چې دې منطقې ته دتروریزم او القاعدې سره دمبارزې په خاطر راغلي یاست. دڅه لپاره ورته دوه چنده بودجې بیلوئی؟ او ولې دپاکستان سره ددومره مدارا څخه کار اخیستل کیږي او حتا ددومره څرګندو شواهدو سره سره هغه دتروریزم پر ضد جګړه کې نږدې ملاتړې هم ګڼل کیږي. دډیر تعجب وړ بلـه پوښتنه داده ، سره ددې چې افغانان د تروریزم سره هیڅ تړاو نلري بلکه پخپله دنړیوال تروریزم دجفا هدف ګرځیدلي، ولې هر ځای چې تروریست پیدا کیږي دغوږ څخه یې نیسي کله چې یې دافغانستان خاورې ته داخلوي وروسته له هغې پرې بمبارد کوي او په لسګونو او سلګونو بیګناه افغانان ورسره وژل کیږي. معلومیږي چې پاکستان دخپلو بادارانو سره په تباني کې دخپلې زړې ستراتیژۍ دعملي کولو په خاطر دټول عالم اسلام څخه په مهیلیت سره معصوم زلمیان راټولوي او دخپلو نامقدسو اهدافو په خاطر یې روزي او په هر بازار کې یې دقربانۍ په خاطر عرضه کوي . پاکستان دافغانانو د ۲۵ کلنې غمیزې په موده کې خپلو بادارانو ډیر ونازوو او په ډیره ناروا سره یې دافغانستان دچارو واګې پاکستان ته په لاس کې ورکړل او دبین المللي ټولو قوانینو او موازینو پر خلاف یې ټول ناروا اعمال دهغوی په حق کې روا وګڼل او نن یې په خپل غیر مسئولانه کړو وړو سره دبین المللي متقابلو حقوقو او وجایبو حد او اندازې پیژندلو درک له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړي، بې بنیاده تقاضاوې او غوښتنې وړاندې کوي او دخپلو بادارانو اوځو تنو معلوم الحاله جاسوسانو په ذرېعه دافغانستان په مقدس حریم خاینانه حملې کوي. مونږ پوهیږو چې پاکستان ذروي وسله لري او افغان اولس په ۲۵ کلن جنګ کې هر څه له لاسه ورکړي دي او لکه دزخمي زمري پخپل حریم پروت دي. دا په تاریخ کې همیشه همداسې وه. خو افغانستان تل دتاریخونو دانعطاف سنګر او دټولو امپراطوریو لمن د افغانستان له پولې څخه ټوله شوې او په ملا پورې یې ورغوټه شوې چې اوس له شرمه ګرځیدلې نشي.

یو متل دی: ګیرم فلک جامه دهد کو اندام؟ مرحوم محمد موسی شفیق هم ښه ویلي دي.

دبستان دایشیا کې زه استاد وم
تــــا لوستله هغه وختې سپاره
نن راپاځې کړې په ما پورې ملنډې
تا او خدای بیا پــه همدغه قواره

په یوویشتمه پیړۍ کې داقتصادي ــ اجتماعي دینامیکو نابرابره بدلونونو او دهغې په بناء دناپایداره نړیوال سیاسي نظام په رامنځته کیدو ، نړۍ په همزمان او مکان پرماننت دوامداره شخړو سره دډریم بلکه داخري نړیوال جنګ په درشل کې دریدلې ده. ملګرو ملتونو او دنړۍ سترو هیوادونو ته پکار دي نړیوال نظام داکثریت لپاره قابل قبول په یوه پراخه ټولنیز بنیاد ودروي او ددریم نړیوال جنګ دحتمي پیښیدو څخه مخنیوې وکړي. دډیرو سترو هیوادونو مشرانو په ډیرو سترو سیاسي دروغو ویلو سره نړیوال عملاً په یوه سراسري جهاني کور په کور جنګ کې ښکیل او هر چاته یې دمرګ قاصد هر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ځای درولې دي. داد سلیم عقل او منطق په خاوندانو ده چې ددې وضعې څخه په نتیجګیرۍ سره دقدرت او سرمایې دلیونیانو تور لاسونه دنړیوالو په سرنوشت دلوبو کولو څخه لنډ کړي. نوي نړیوال شرایط او غوښتنې په زړو مناسباتو، زوړ منطق او زړو اصولو په ترنګړ کې نه ځائیږي. نوې نظام باید دریښتینولۍ، صداقت او دسیالانو نظام او ناسالمه، استفاده جو او بیګانه پرستانو ته پکې ځای نه وي. افغان دسیالې معاملې جوګه اولس دي. په تیر پنځه ویشت کلن جنګ کې دافغانانو سرنوشت پاکستان ته سپارل دنړیوالو ستره ګناه وه. پاکستان ډیر مهیلانه دغربي او عربي نړۍ دبې دریغه مرستو او ملاتړ څخه په سوء استفاده په افغانستان کې خپله زړه انګریزي استعماري ستراتیژي تعقیب او دټولو مادي او معنوي ارزشونو په له منځه وړلو سره یې له هر څه دمخه فرهنګي ــ سیاسي خلاء رامنځته او نن هم په ډیر آزمندانه او شرم آوره توګه په سرحدي سیمو کې دبیګناه خلکو وژلو ته دوام ورکوي او دډیورنډ په کرښه داغزن سیم او دیوال درول او دماینونو ښخولو ډرامې ته په پوره سپین سترګۍ د بین المللي اصولو او تعهداتو په خلاف دوام ورکوي. حال دا چې:

۱ ــ دډیورنډ کرښه نه قرارداد وو او نه معاهده او نه حقوقي او قانوني ارزش لري ځکه چې دا ډول تړونونه دسیالو هیوادونو تر منځ کیږي او برطانیه هغه وخت جهاني امپراطوري او افغانستان یې په حقیقت کې مستعمره وه

۲ . ــــ معاهدې او قراردادونه دباصلاحیته ارګانونو او موسسو پواسطه ترتیب، دپارلمان یا لویې جرګې لخوا تائید او په خاصو رسمي تشریفاتو سره دمسئول مقام لخوا توشیح او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظوریږي. لیکن دډیورنډ دکرښې مسئله پخپله دډیورنډ دبرطانیي دباندنیو چارو وزارت د نماینده او دعبدالرحمن خان چې هغوی دخپلو پروګرامونو دعملي کولو په خاطر دځیني وعدو په ورکولو رابللې وو په پټه دعبدالرحمن خان په شخصي کورکې امضاء کړیده پدې ډول دډیورنډ دکرښې او تر هغې دمخه دوه نور تړونونه پر جبر په افغانانو تحمیل او هیڅ حقوقي او قانوني ارزش نلري . اولس دهغې په مقابل کې تل مخالفت کړیدې چې یواځې د وانه په جګړه کی ۱۷۶۳ انګلیسان وژل شوې وو. انګریزان په ماتې وتلي او پاکستان هیڅکله زمونږ سره دمعاملې طرف نه وو. لطفاً دې دتاریخ پاڼو ته مراجعه وشي.

نن چې دملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې بین المللي قوتونه په افغانستان کې حضور لري، افغانان دخپلو طبیعي منابعو، خپلې خاورې او اوبو څخه داستفادې حق نلري . په لسګونو ملیارده ډالر نړیوالو مرسته کړې خو یو بند دبرق جوړ نشو او برق له خارج څخه واردوو. دکونړ، کابل ، پنجشیر، لغمان ، هلمند ، کوکچی، امو او نورو سیندونو له اوبو څخه مونږ استفاده نشو کولې ځکه ګاونډیان اجازه نه راکوې او دا ځکه چې زمونږ ګاونډیان دهمدغه هیوادونو په مرسته اتمي طاقتونه جوړ شوي او افغانان دنړیوالې جفا سره مخامخ وو. مونږ افغانان دملګرو ملتونو دسازمان، دامنیت شورا او دبشر دحقوقو دکمیسون څخه احترامانه هیله کوو ، اوس چې دمعاملې اصلي طرف انګریزان هم په افغانستان کې دي افغانستان ته دې خپلې ځمکې وسپارل شي او پدې منطقه کې دې جنګ ته دپای ټکي کښیښودل شي .

اداري مسئولیتونه، صلاحیتونه او حقوقي-قانوني مکلفیتونه

سالم سیاستونه چې دجمعي ښیګڼو په بنیاد ولاړ وي ،تل دمسئولیتونو اوصلاحیتونو منطقي تناسب ته حق قایل اویواځې پدې صورت کې د ټولنیز عدالت او نظام تامینوونکې او متضمن ګڼل کیدې شي. سیاست له هرڅه دمخه ټولنیزه اوتاریخي پدیده ده. دټولنیز ارمان څخه پرته پوچه اوبې محتوا هره معامله په هیڅ صورت سیاسي یا سیاست نشي ګڼل کیدلې او هر خود غرضه معامل‌ګر لکه چې تاروګې په پتنګانو حساب ندې او نفساني په عاشقانو حساب ندې ،نو هر شخصي معاملګر هم ملي خاین او مختورن دې ، سیاست مدار نشي ګڼل کیدلې. دا ډول کسان لکه دخپل ځان سیاست چټله لوبه بولي او په حقیقت کې هم د کوم چا د شومو اهدافو په خاطر په همدغسې چټلو سیاستونو پورې تړلي بې ارادې لوبغاړي او بازیګران ګڼل کیږي..خو زما په نظر سیاست یواځې مقدسې ،بشردوستانه ، وطنپرستانه سیالې لوبې ته ویل کیږي او یواځې سیال ملي وطنپرست سیاسي لوبغاړي او قهرمانان دغه رسالت سرته رسولې شي. ټولنیزي دخیر ښیګڼی هلې ځلې دهرچا لخوا چې وي ، چې دپراخه پرګنوموجوده ستونځې او مشکلات حل کړې شي مقدس عمل او ارمان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او همدغه لوبه سیاست ګډل کیږي .په همدې خاطر سیاست باید همیشه پاکه او مقدسه لوبه وي. کارل مارکس وای: پاک او مقدس ارمانونه هیڅکله له چټلو لارو او ناپاکو اعمالو پواسطه نشي ترسره کیدلی .

هغه څوک چې پرته له صلاحیته یواځې مسئولیت ته غاړه ږدي ،هغوی که اشخاص دي ، قومونه دي او که دولتي ،حکومتي ، سیاسي او ټولنیز رهبران دي په حقیقت کې سیاسي غلامان ګڼل کیږي او یواځې د چارو بې ارادې عاملینو په حیث منل کیدلې شي ، لکه نن په افغانستان کې ټول دولتي،حکومتي او دمؤسساتو ټول کارکوونکي او مسئولین ، چې له ځانه هیڅ ابتکار او صلاحیت نه شي ښودلې او په پټو سترګو د نورو اوامر او هدایات عملي کوي.

هغه څوک چې مسئولیت نه مني او یواځې په صلاحیت خیټه اچوي ، هغو باداران ،مستبدین او یواځې د خپلو شخصي ګټو غوښتونکې لیونیان دي ،لکه زمونږ خارجي متولیان چې دټولو خپلو ملیـو طني اوبین المللي تعهداتو سره سره چې باید یې مرعات کړي ، هرڅه یواځې دخپلو شخصي ګټو په نظر کې لرلو له مخې محاسبه کوي او نن یې په افغانستان کې دبادار او غلام نظام برقراره کړې دې . په نوي لاس خلاصي او مطلق صلا حیتونو سره په افغانستان کې دپردي ملک کس دملګرو ملتونو دنوي نماینده په حیث مقر ریدل یې څرګند او بربنډ مثال دې . حقیقت دادې چې افغانستان نن د بین المللي مافیاً په مرکز بدل شوې او افغاني بیګانه پرستان دمختلفو نومونو او دروغینو دلایلو په بنیاد دخپلو اندکه شخصي ګټو په خاطر خپلې ملي شتمنۍ او ملي

ګټې دخپلو متولیانو لپاره د سر صدقه ګرځولې او حتا دخپل تاریخي هیواد افغانستان بود ونبود ، غواړي په اخرین دو کې وازمایي. څه چې نن په افغانستان کي تیریږي د هر اګاه او وطنپرسته افغان او د نړیوال مترقي ،دموکرات او اګاه انسان څخه کومه پټه معامله نه ده ، نو که افغان انسان د خارجي قوتونو د جبر او ظلم په نسبت پټه خوله پاتې کیږي ، ولې دغه د سوسیال دموکراتیزم او د بشر د حقوقو علم برداران پدې هرڅه سترګې پټوي او خپلو خولو ته یې قفلونه اچولي دي ؟د۲۰۰۸م کال دجنوري په دریمه لسیزه کې دنړیوالو اقتصادي ټولنو په بین المللي کنفرانس کې دافغانستان جمهور رئیس حامد کرزي په قهرمانانه ژست او اکټ سره دبین المللي تروریزم او نورو نړیوالو ستراتیژیکو پرابلمونو په باره کې شانداره وینا وکړه چې دټولو حاضرینو په دوامداره چکچکو بدرګه شوه .ښاغلي حامد کرزي دبین المللي تروریزم ، دمخدره موادو دقاچاق ،بین المللي داغ سیاسي مسایلو او نورو پرابمونو په باره کې رهنمودي تاکتیکي او ستراتیژیک دستورونه صادر او دیوه قهرمان په څیر چې د حاضرینو او حتاما لپاره دمباهاتو او ویاړ سرمشق «و بریښیده» ، دستیژ څخه راښکته شو .

خو په دې ورځو کې ژمني اقلیمي شراًیطو اود بین المللي قواوو بې مسئولیته عملیاتو او بمباریو ، په افغانستان کې بیداد ښلولې وو اوهره ورځ دافغانستان په ګوټ ګوټ کې په لسګونو ،سلګونو او زرګونو بې ګناه انسانانو ،ښځو کو ،چنیانو ، زړو او ځوانانو دظلم ،لوږې او سړو څخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه. پلرونو او میندو خپل دزړه ټوټه بچیان په ۵۰۰ او ۱۰۰۰ افغانۍ چې نن چرګ په دغه بیه نه پیدا کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خرخوي ، په افغانستان کې ننني وضعه واقعاً دهر افغان لپاره شرم او عار دې او داسې ډیرنور بې شمیره پرابلمونو چې حامد کرزي یې داجرا مستقیم مسئولیت په غاړه لري یو دبل لپاسه امبارونه جوړ کړي دي. لیکن کله چې ښاغلي حامد کرزي دشورا د دریم کال پیل غونډې کې خبرې کولې او یا هره ورځ چې عاجزانه دمیکروفون شاته ولاړ وي او اوښکې تویوي ،یوه له دغه دلخراشه وقایعو څخه هم یاده نکړه.

ولي ښاغلي حامد کرزي پخپل ملک کې د بشري،اقتصادي،اجتماعي، اداري، حقوقي ،قانوني اونورو بې شمیره ناورینونو په باره کې تاکتیکي او سترا تیژیک رهنمودي قاطع دستورونه نه صادروي ؟ولي یې په شپږو کلونو کې دملک دلومړي درجه مسئول عامل مجري شخص په حیث یو تصمیم هم ونه نیوه اوعملي یې نکړ ؟ په شپږو کلونو کې یې بېبشمیره کمیسیونونه او هیئتونه په ځانګړو مواردو کې دځانګړو اجراآتو لپاره مؤظف کړل خو دیوه دنتایجویې نه پوښتنه وکړه او نه یې کومه پریکړه عملي کړه. ولي ښاغلې کرزې صاحب په خپل کور کې دغه ډول جرئت نلري ؟ددي څخه په ځرګند ډول معلوېږي ،په رښتیا چې مونږ پخپل هیواد کې دهر ډول تصمیم ،عمل او صلاحیت څخه بې صلاحیته یو .لیکن دبل په مخکې ډیرې ښې منډې وهلې شو او د بل ناروا غوښتنې او شوم نیتونه په پټو سترګو عملي کوو ، خو خپل دین ، رسالت ،وطن او خلک راڅخه هیردي.

دجنوري دمیاشتې په ۲۹ نیټه مې داریانا ــ افغانستان د خپروني څخه واوریدل چې دامریکي جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش وویل: مونږ په افغانستان کې سترې لاسته راوړنې لرو

اوهغه په هر قیمت چې وي باید وساتو . زه نپوهیږم د جمهور رئیس مقصد دکومو لاسته راوړنو څخه دې ؟داچې په افغانستان کې دنړۍ ۹۵ فیصده اپین تولیدیږي ؟داچې دنړیوالو قوتونو داداري لاندې په شپږو کلونو کې یې عادي ابتدايي دولتي نظام جوړ نکړې شو ؟داچې یې دارګ په ۵۰ مترۍ کې امنیت تأمین نکړې شو؟داچې یې ددولتي ارګانونو ترمنځ اندکترینه هماهنګي ایجاد نکړې شوه ؟او داچې رئیس جمهور ، معاونینو ، وزیرانو ، والیانو ،پارلمان ،قضایي ،حقوقي او نورو ارګانونو ملوک الطوایفي ګاني جوړي کړیدي ؟یا داچې ښه حلقه بګوش غلامان یې پیدا کړیدي ؟

په یویشتمه پیړۍ کې دا ډول مناسبات او اعمال دټولو نړیوالو ، باالخصوص دمترقي دموکراتو قوتونو او په خاصه توګه دافغانانو لپاره چې په ملک کې یې دا ډول خود سرۍ او ټولنه فاقد د ادارې ،قانون او هر ډول نظام پاتې ده ، په تندي ابدي د بې ننګۍ ، عار او شرم ، نه پاکیدونکې تور داغ دې !

زمونږ د ټولنې اداري واقعیتونه په مجموع کې نن یو کثیرالبعدي متشتت ،خودسره ،خود خواه ،ناپوه او غیر قابل کنترول اداري نظام په ګوته کوي چې په هیڅ صورت سره د واحدې ادارې ، واحد قانون ،واحد مذهب او واحدو اصولو لاندې راوستل یې نا ممکن ګرځیدلي دي. او دا ځکه چې په ملک کې د بې شمیره یو تر بله سره نه پخلاکیدونکو او په خپل سر باندینیو هیوادونو ،ادارو ،مؤسسو، شرکتونو ،مستقلو بې هویته امنیتي قطعاتو او... موجودیت ؛په دولت او حکومت کې د بې شمیره وزیرانو ، دجمهور رئیس بې شمیره مشاورین ،سلاکار وزیران ... ؛بې شمیره ستر جنرالان ،ډګر جنرالان... او دبریدګي په بستونو کې د هغوی مقرریدل ؛ او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره دغه ډول نور ډیر بې دوده او بې دستوره نورې ناخوالې او ورانې ویجاړې په ملک کې ددې سبب شوېدي چې ملک فاقد د ادارې، فاقد دقانون، فاقد دنظام وګرځې. هر یو ددغه خارجي او داخلي اداروا و مؤسساتو غیر مسئول او واجب الاحترام یعنې چې په عام وتام صلاحیت سره هیڅ ډول مسئولیت پر ځان نه منل، او یا داچې په افغانستان کې ټول داخلي او خارجي اوسیدونکي بې ګناه مجرمان او دغه جرمونه مجرم نه لري او دا دولت، حکومت، پارلمان، مطبوعات، قضایي اوحقوقي ارګانونه، ټولنیز سازمانونه، مستقل بشري کمیسیونونه او نور عبث او پوچ شعارونه دي چې هیڅکله زمونږ د درد نه دې دوا شوي او نه به دوا شي. ټول دغه افعال، ټول دغه کردار، ټولې دغه پروژې او دبیا ابادوې پروګرامونه د مانبام په تربږمی کې په یخ لیکل کیږي اود لمر د راختو سره سم بیا ویلي وي او بلې ورځې ته یي کوم اثار نه په سترګو کیږي. په افغانستان کې په ورستیو ۹ کلونو کې یو بنیادي کار سرته ه دې سرته نه دې رسیدلې. دا ټول بې بنیاده چارې سرته رسول یواځې د هغوی د خپلې بیروکراسی او دموکراسی د تظاهر مظاهرې او د خپلو دموکراتیکو ټولنو، انستیتوتونو او مؤسسو په سترګو کې خاورې ایرې پاشل دي. داډول دي په واقعیت کې د افغانستان د بیا ابادونې بې بنیاده پروګرامونه، چې زمونږ راتلونکي ټول وختونه به د هغې د ناوړه اغیزو او عواقبو باندې مصرفیږي، دا ډول دي زمونږ د ټولنې د بې سیاسته سیاستوالو د سیاسی فلسفي ماهیت او واقعیت او واقعي بڼه او څیره.

دا ډول نظامونه بر علاوه له دې چې دنن ورځ لپاره هیڅ ارزش او ګټه نلري، بلکه دراتلونکې دراتلونکي نسلونو لپاره نه یواځې دافغانستان بلکه دنړۍ په کچه عظیم لا ینحله پرابلمونه تر شا پریښو دلې شي. دا ډول مناسبات دننني عصر دغوښتنو سره سمون نلري او نه دموکراتیک ټولنیز ارزښونه پداسې نظامونو کې تحقق پیدا کولې شي. زه نپوهیږم ولې زمونږ نړیوال «دوستان» مونږ په ړدو بډو غړیدلو سترګو غولول غواړي؟ نن ټول اولسونه شعوري بلوغ ته رسیدلي او په دې ټولو مسایلو او قضایاوو پوهیږي. یواځې دغه د سرمایې لیونیان دي چې په سترګو کې یي همدغه یو تصویر شین میخ ګرځیدلې او هرڅه په همدغه یوه رنګ ګوري او صم، بکم او عمی پاتې دي. دوی څله یواځې د پخوا په څیر خوبونه ویني، دوی څله یواځې صلاحیتونه غواړې او حتا هیڅ قانوني مسئولیت ته هم غاړه نه ږدې، دوی په ټوله نړۍ کې یواځې خپل منافع ګوري، ټوله نړۍ یواځې د خپلو منافعو ورشو ګڼي او دنورو منافع هیڅ په نظر کې نه نیسي. دا کار شونې نه دې. ټول هیوادونه مساوي متناسب حقوق او وجایب لري او هغه جداً باید مراعات کړي. مونږ هم یواځې د ټولو هیوادونو له خوا دهمدغه اصولو، مقرراتو او قوانینویو شان مراعاتول غواړو. مونږ د همدوي لخواد وضع شوو قوانینو له مخې د دوی سره شریکه معامله اوګډ کارکول غواړو، ولې مونږ یو دبل په خبره سره نپوهیږو؟ علت دادې همغه قوانین چې دوی په امتیازي بڼه او دخپل منفعت په خاطر لیکلي دي، نه غواړي هغې ته غاړه کښیږدي او خپله او دبل برخه غواړي یواځې د خپلې رواداری له مخې تعین کړي، چې دا کار په دې وخت و زمان کې د هیچا لپاره د منلو وړنه دې.

که څوک غواړي په افغانستان کې حتا خپله غربي تیپ او یا بل هر ډول دموکراسي او ټولنیز نظامونه په پښو ودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،پکار دادي موجوده نظام له بيخه رنګ اودنوي ټولنيز ،اقتصادي ـ سياسي نظام په پښو درولو سره نوي ټولنيز مناسبات او دمسئوليتونو ،صلاحيتونو منطقي تناسب تأمين او دحقوقي ـ قانوني تحقق زمينه برابره کړي.

يواځې پدي صورت کې دهيواد او ټولنې هر غړي اوفردځان دخپل هيواد با الاستحقاق وارث اومسئولشخصاو عضوې په حيث ګڼلې شي او قانوني اوحقوقي ارزشونه دتطبيق اوحراست ملاتړ پيدا کوي. يواځې پدي صورت کې ټولنه اومناسبات په اوسنيو شرايطو کې دټولو دموکراتيکو ارزشونو دتحقق او حراست متضمن ګڼل کيدې شي.

په يوه هيواد کې دټولني هر غړي مکلفيت لري دخپل هيواد دموضوعه عامو دولتي قوانينو څخه پوره اګاهي ولري. په افغانستان کې څرنګه چې قاطع اکثريت دليک او لوست سره پوره اشنايي نلري ،دا ددولت او حکومت مکلفيت ګڼل کيږي چې دعامو دولتي قوانينو څخه اګاهي دټولني دهر فرد ترغوږه ورسوي او هغوی پري پوه کړي.لوړ دولتي مسئولين په خپلو اداري واحدونو کې ددولتي قوانينو دتطبيق اوحراست مسئوليت او مکلفيت په غاړه لري او هر يو په خپل اداري واحد کې دحقوقي اوقانوني ارګانونو دنماينده رول ايفاً کوي او دخپل مافوق په وړانديد قانون د تطبيق او حراست مسئول ګڼل کيږي.ليکن له ډيره بده مرغه په افغانستان کې دغه ډول کسان دمسئوليت په لرلو سره سره په خپل غير قانوني جرئت او صلاحيت سره له هر چا څخه دمخه پخپله دقانون څخه سوء استفاده او قانون شکني کوي او مسئول مقامات ورسره غم غرض نه لري او يا هم نشي لرلي. دمثال په ډول کله چې

دافغانستان داولسي جرګي رئيس محمد يونس «قانوني» او دجمهوررئيس حامد کرزي لومړي مرستيال احمد ضياء مسعود ددوبۍ له لاري لندن ته روان وو ،د دوبۍ په نړيوال هوايي ډګر کې له محمد يونس « قانوني» سره دقيق نه پوهيږم څو ميليون امريکايي ډالر او ځيني قيمتي توکي او داحمد ضياً مسعود سره لکه چې وروسته دقيقه معلومه شوه ۵۴ ميليونه غير قانوني امريکايي ډالر او يو کيلو ګرام الماس ونيول شول(د ويکي ليک په حواله) اودوی دواړه دپوښتنو ګرويږنو په خاطر د هوايي ډګر پوليسو ديوڅه وخت لپاره دځان سره وساتل. موضوع د نړيوالو رسنيو له لاري انعکاس پيدا کړ خو له دوی څخه نه خارجي متوليانو چې په افغانستان کې دامنيت ، قانونيت ،نظام ، دموکراسۍ ، دبشر دحقوقو دتأمين ،... او ډيرو نورو ارزشونود تحقق اوحراست مسئوليت په غاړه لري ، پوښتنه وکړي شوه او نه دافغان دولت واکدارانو چې دوی دهغه حکومت او پارلمان غړي وؤ (البته چې حکومت نه ددي کار جوګه دي اونه ددي صلاحيت لري) دهغوی څخه وضاحت وغوښته او نه محمد يونس قانوني او نه احمد ضياً مسعود چې دواړه مستقيم حقوقي ، قانوني او اداري دولتي مسئوليتونه لري ،حتا دهيڅ ډول سپيناوي دمسئوليت احساس يي هم ونه کړ؟

دا ډول پيښې د افغانستان په شرايطو کې هره ورځينې معمول کار دي او هيڅوک يي پوښتنه هم نه کوي !ولې ؟

ما فقط يو مثال ذکر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې دمعاشونو منطقي تناسب په هېواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضامن دي

په افغانستان کې دیرش کلن جنګونه او جګړې، دروسانو یرغل او په کور کې دبنو کورکونو جوړیدل، افغانستان دخارجي دښمنو قوتونو په جنګي میدان بدلیدل او دافغانانو په حق کې هر ډول جفا روا ګڼل کیدل، دروس دشکست څخه وروسته هیواد ته دبې شمیره بیګانه پرستو او بې مسئولیته ډلو او اشخاصو راتګ او عامه ،خصوصي او شخصی دارایي دغنیمت دمال په نامه چورول، دپلان له مخې افغاني متخاصمې ډلې په سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني خلاکي ازاد پریښودل او دامریکایي ، اروپایي او ناټو دقواوؤ انکشاف او په نوي وسلو سمبالول، دسپتمبر دیوولسمی وروسته په افغانستان یوځل بیا حمله او دبین المللي تروریزم او القاعدې په بهانه دنظامي قوتونو او سرمایي راتګ او افغاني ټولنه دبې شمیره بې کفایته ډلو په مجموع الجزائر ویشل او ټول ارزشونه بط ارزشه کول ټول هغه څه دی چط په اوسنۍ وضعه منتج او دنظام شیرازه له بیخه نړیدلی ده

. اقتصادی عدالت دټولنیز نظام لپاره اساسی او لازمي شرط ګڼل کیږي. دولت او حکومت مجبور او مکلف دي دټولنې دټولو اقشارو او غړو لپاره متناسب عادلانه اقتصادي شرایط برابر کړي. دمعاشونو ډیروالې او کم والې دمشکل دحل لاره نده . هغه څه چې داقتصادي عدالت تضمین کوي هغه د اقتصادي او پولي ضرورتونو منطقي تناسب دي. ددغه منطقي تناسب دارزونې او تثبیت په خاطر مختلف دولتي ارګانونه او مؤسسې لکه مرکزي احصایه، قانوني حقوقي اداري او داسې نور ایجاد او دتحصیلی اسنادو موجودیت او عدم موجودیت او تناسب، سویه، لیاقت ، کاري تجربه، دکار نوع او شکل، دخطر احتمالات، سفر او حضر، جوي شرایط، شپه او ورځ، عرضه او تقاضا ، ملي عایدات، رتبه، درجه او مقام، نظامي او ملکي دنده، منطقوي او بین المللي نورمونه او داسې نورو له مخې تعینیږي. هر تبعه باید پخپل هیواد کې دژوند ، استوګنې، کار، امنیت، متقابلو حقوقو او وجایبو، صلاحیت او مسئولیت او صحي مراقبت متناسب مصؤنیت ولري. تفاوتونه او تناسب هیڅکله باید دافراط او تفریط په کچه نه اوسي . هر څوک باید په ټولنه کې دپاک حساب او محسابې لپاره په هر حالت او شیبه کې حاضر اوسي او مربوطه دولتي ارګانونه دهغې دحراست او کنترول دچارو مسئولیت په غاړه لري . افغانستان ته دنړیوالو مدني ټولنو دنماینده ګانو ، چی په خپلو ملکونو کې دټولو دموکراتیکو او مدني حقوقو څخه په نسبي لحاظ بر خورداره دي، په راتګ سره ټول ارزشونه بې ارزشه شوي او زمونږ خلک په واقعیت کې خپلو حقه حقوقو ته لاس رسې نلري. پنځه کاله دمخه دبین المللي قوتونو په راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره چې ګمان کیده په افغانستان کې به نسبي ټولنیز عدالت تامین شي په حقیقت کې بین المللي او کورنۍ مافیا په تباني او یو تربل مساعدت سره زمونږ دغه ارمان بستره کلکه ترلې، هر ډول بې عدالتي روا ګڼل شوې او عدالت چې د نظام او د هغې د بقاء اساسي شرط ګڼل کیږي، په حقه سره مونږ د هر ډول نظام څخه بې برخې پاتې یو. بې عدالتي په افغانستان کې په مضمن مرض، ټولنیزه فاجعه، فضیحت او جبر بدله شویده. څرنګه چې نظام نړیدلی، مسئول او عامل ارګان او شخص وجود نلري، عامه نا رضایتي او تنفر سراسري شوې، نه څوک د پوښتنې شته او نه د چا د شګو بندونه د دغه طوفاني سیلاب مخه نیولې شي. چارواکو لکه په وچکۍ پراته مریضانو غوندې په اوتو بوتو پیل کړې او دا په اور باندې د تیلو اړولو حیثیت لري. ډیره موده کیږي چې د مالیي وزارت د معاشونو د زیاتوالي وعدې ورکوي خو یو وار یې هم په خپله وعده وفا ونکړه. حال دا چې دا د مسئلې د حل لاره نده. همداسې د ۲۰۰۷ م کال د سپتمبر په ۱۹ د مالیي وزیر د ځینې لوړ رتبه مقامونو د معاشونو کچه اعلان کړه. د مثال په ډول د جمهور رئیس معاش ۱۹۵۰ ډالره، دوزیرانو معاش ۱۳۶۰ ډالره، د پارلمان دغړو معاش ۸۰۰ ډالره او داسې نور. دا خبره د منلو وړ ځکه نه وه چې په بله ورځ د ښوونې او روزنې وزارت اعلان وکړ چې که څوک د مکتبونو د تعلیمي نصاب مطابق (چې په هغې کې ابتدایي نصاب هم راځي) د کتابونو تالیف ته حاضر شي نو ۶۰۰۰ ډالر به په میاشت کې معاش ورکړي (رښتیا یې ویلي چې دروغجن حافظه نه لري) او نن عملاً دغه پروژه دوام لري. همداسې د L3 Communacation مؤسسه هره ورځ اعلان کوي که د چا

پښتو او انګلیسی ژبې زده وي مونږ د ترجمان په حیث په کال کې پرته د نورو امتیازاتو ۵۶۰۰۰ا (یو لک او شپږ پنځوس زره) ډالر معاش ورکوو. همداسې د SOS انترنیشنل مؤسسه او نور هم دغه ډول اعلانونه کوي. نو د ټولو دغه ځوانانو ډیره ښه انګریزي، پښتو او فارسي زده ده، ولي یې په دغه معاش باندې یې قناعت کړیدې؟ څه موده د مخه د جنرال عبدالرشید دوستم د معاش په هکله د محترم اکبر بای له خولی ووتل چې ۷۰۰۰۰ ډالر د میاشتې معاش لري، دغه بېچاره خو لا بې سواده دې او وزیر صاحبان خو ټول PHD لري، او داسی نور. دا خبرې ځکه ګټه نلري چې ازاد مطبوعات نن پوره صلاحیت او حاکمیت لري او هیڅ خبره نه پټیږي. دا خبره هم نن پټه نده چې که څوک د کوم اروپایي هیواد تابعیت ولري، عالي تحصیلات هم ونلری او وغواړي چې د آیساف او ناټو د قوتونو په تشکیل کې افغانستان ته راشي پرته د نورو امتیازاتو او د فامیل د معیشت د تامین پر ۱۲۰۰۰ یورو او که عراق ته ولاړ شی ۲۰۰۰۰ یورو معاش ورکول کیږي. اوس پخپله د هغه لوړ رتبه مامورینو او وزیرانو معاش تخمینیدلې شي چې نه یوائې له یوه ځای بلکه له ډیرو ځایونو ـ دولت، بانک او یا شرکت) څخه جدا معاشونه، چې ډاکټر انوار الحق احدي د پارمان په وړاندې اعتراف وکړ چې کوم بانک ورته ۳۰۰۰ ډالر معاش ورکوي. غواړم چې د هغه څه نا څه امتیازاتو په هکله چې دغه کسان ترې برخوردار او په افغانستان کې په اصطلاح د خلکو تر منځ ورد زبان دي. هغه کسان چې په پورتنیو شرایطو سره افغانستان ته ځې، فامیل یې ټول امتیازات تر لاسه کوي "د راغلی کس معاش په شمول" د دې په عوض چې د وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث په یو څه جیب خرڅ یي قناعت کړي وي او دهیواد والو خدمت ته حاضرشوي اوسي دتصور څخه اوچت معاشونه اخلي او دهغې په خوا کې دغه کوچني امتیازات هم لري: نوموړی کس شپږ هفتې په افغانستان کې مکلفیت لري او شپږ هفتې په هغه هیواد کې چې فامیل یي او سیږي دتیرولو حق لري . په هغه شپږو هفتو کې چې په افغانستان کې اوسي په میاشت کې کیدلې څو وارې دکرزي صاحب سره دضرورت یا مصلحت له مخې خارج ته سفرونه وکړي او یا ځانګړی سفرونه ولري او فوق العاده امتیازات ترلاسه کړي . که نوموړې په شیرپور، وزیر محمداکبر خان او شهر نو یا حیات آباد او اسلام آباد او یا بل ملک کې هر څومره کورونه ولري په کرایه یي ورکولې شي . کرایه یي خپله ده . خو دولت مجبور دې ده ته په امن ځای کې په لوړه ډالري کرایه کور ونیسي. نوموړې باید درې څلور قیمتي موټرې ولري چې معلوم نشي او دحملې په وخت کې یي دخطر احتمال کم اوسي. نوموړي کسان دا امکان هم لري چې دفامیل غړي راوغواړي او په لوړو ډالري معاشونو یي په مختلفو شعبو کې مقرر کړي. ډیرو کسانو داکار کړیدې. دغه کسان معمولاً شخصي شرکتونه او این جي او ګانې لري. دوی هر ډول دولتی قراردادونه ترلاسه کوي چې معمولاً نور کسان تر ۵۰ ٪ رشوت ورکولو پورې پرې مجبور دي او ددې لارې ډیرې ګټې کوي. رشوت، فساد او اختلاس خو ټول خلک وایي چې په افغانستان کې معمول کار دې . که دایمان عقیده د چا سسته وي ،نو دی کار ته به هم لاس غزوي . ډیره به خبره نه اوږدوم خو داخبره به هم وکړم چې دا ډول کسان څرنګه چې هم کافي پیسي او هم امکانات لري نو کافي اندازه قیمتي جیپ موټرې اخلي او

هریو موټر دمیاشتی تر ۳۰۰۰ ډالرو خارجي مؤسسو، شرکتونو او این جي او ګانو ته په کرایه ورکوي . دبین المللي مرستو په ارتباط داقتصاد وزیر او نورو دولتي چارواکو ویلي چې ددغه پیسو حد اقل ۸۰ ٪ کومک کوونکي ممالک پخپله مصرفوي. باقی پاتې په دفاعي او اپراتیفی چارو کې مصرفیږي یعنې دافغانستان بیا ودانولو پورې دغه پیسي اړه نلري او دفاعي او اپراتیفي چارې خو معلومي دي چې نن په کومه وضعه کې دي او امنیت هم په کومه اندازه تأمین دې .. دبین المللي مرستو دیوي بلې بیلګې په باره کې هم غواړم محترمو لوستونکو ته یو څه معلومات وړاندې کړم: یوې اروپایي خیریه مؤسسي ته دجوزجان په ولایت کې دآبرسانۍ په خاطر دکلیو دپراختیا وزارت سره ۱۷۰۸۸ ډالره مرسته کړې وه. ددې لپاره چې دغه پیسي پخپل ځای مصرف او سوء استفاده ترې ونه شي دغه خیریه مؤسسي خپل مشاور ددې کار لپاره معرفي کړې وو. ددغه پیسو څخه ۱۱۴۳۰ ډالره مصرف او باقی پاتی پیسي بیرته مسترد شوې وي . معاش چې نوموړی مشاور صاحب پدغه موده کې د کلیو دپراختیا وزارت څخه اخیستې وو ۷۳۰۰۰ ډالره کیدل . دې ته وایي پر ځای مرسته او پر ځای معاش اخیستنه ! دا چې دعیان دبیان لپاره حاجت نه وي نو ما هم په افغانستان کې د اقتصادي بې عدالتۍ په خاطر یوه تته شمه وړاندې کړه او دا پوره معلوم شوه چې غمیزه اصلاً نه دمعاشونو دسرسام اوره لوړوالي او نه د دهغې دکم والي له کبله پیښه ده بلکه د لوړ او ټیټ معاش تر منځ هیڅ ډول منطقي تناسب وجود نلري. نو دپارلمان محترم غړي خوشې په خوشې دخپلو معاشونو دلوړوالي په خاطر تېۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوي او نور دولتي ارګانونو هم عبث دخپلو منسوبينو د معاشونو دلوړولو په منډو ترړو په خاطر د اوسپني څپلۍ په پښو کړيدي. بل مشکل پدې خاطر راولاړ شوې. هغه کسان چې په لسګونو زره ډالر معاش اخلي دهغوی معاش پيشکي حواله کيږي. خو زمونږ معيوب هيوادوال چې ۵۰۰ افغانۍ او يا هغه معلم او مامور چې ۱۵ کسيز فاميل ورپغاړه دې معاش يي په شپږو مياشتو او حتاپه يوه کال کې هم نه اجراء کيږي. عجيبه خبره خو لا داده کله چې وروسته دډيرو منډو او مظاهرو دکوم باب يا فصل څخه کوم نيکبخت څو ډالر کومک وکړي ددې په عوض چې وروسته له يوه کاله ددغه خوارانو معاش اجرا شي وزير صاحب پرې ځان لپاره ضد مردمي "په کابل کې په همدې نامه ياديږي" موټر واخلي. په نتيجه کې ويلې شو چې ددا ډول مسايلو دحل لار تقوا، صداقت، وطنپرستي او دمعاشونو منطقي عادلانه تناسب او دټولو څخه مهم دچارواکو مسئولانه کړه وړه او دمسئوليت وجداني احساس دي.

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغميزې دحل لاره نه ده.

دميلادي شلمې پيړۍ شپيتمه لسيزه په افغانستان کې ددموکراسۍ په لسيزه مشهوره ده. پدې لسيزه کې روښانفکره ډلې څه نا څه فعاله شوې وې، ټولنيزي شعوري رښايي په ټولنيزو لوړو افقونو څرک وهلې وو، سياسي وضعې هم خپلې منګولې دافغان اولس له ستوني څخه لږ څه سستې او افغانانو دسياسي تنفس يو څه مجال پيدا کړې وؤ. يو تعداد روښانفکرانو هڅې کولې پادشاه دمشروطه شاهۍ اساسي قانون منلو ته اړ باسي او عملاً هم ددغه کسانو په نوښت مشروطه شاهي قانون جوړ شو چې دامير امان الله خان له دورې څخه وروسته ځيني سياسي آزادي ګانې لکه داحزابو قانون، دمطبوعاتو آزادي او ځينې نور پکښې په نظر کې نيول شوي وؤ. پادشاه دپخوا په څير غير مسؤل او واجب الاحترام خو دشاهي کورنۍ ځيني امتيازات راټيټ او دحکومتي چارو واک غير شاهي کورنۍ کسانو ته قايل شوي وؤ. دا لسيزه افغانستان ته دخارجي لوړ رتبه هيئتونو خصوصاً دپخواني شوروي اتحاد، امريکي او سعودي عربستان، دراتګ سره هم متصادفه وه. واقعاً دا يو ډير بد تصادف او يا پلانيزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشبیني شوې عمل وؤ چې په افغاني ټولنه کې یې ډیر ناوړه غبرګون رامنځته کړ. رښتیا هم پداسې یوه هیواد کې چې قانون حاکمیت او سابقه ونلري، خلک دوطني او ټولنیزو اساسي مسایلو په هکله بې خبره پاتې او دهغې په مقابل کې هیڅ ډول احساس د مسئولیت نشي کولې، یواځې یو تن دټولو امورو متصدي(هم حاکم، هم قاضي، هم مجري او هم حامي) پاتې شوې وي، دموکراتیکو ارزشونو ته هم نه دداخلي فاکتور، ضرورت او فشار بلکه یواځې دخارجي فشار له مخې دغه کار ته مجبور شوې او سې او همزمان مختلفو انستتیوتونو، ټولنیزو قشرونو او اداري واحدونو ته د قبلي تجربې دنشتوالي او دحقوقو او وجایبو په مقابل کې دمسئولیت دعدم احساس په صورت کې واک ورکول کیږي، حتماً په ټولنه کې بحران رامنځته کوي. همدا سبب وؤ چې دقانون دتصویب او توشیح څخه دمخه مختلف نظریاتي ګوندونه تقریباً همزمان جوړ او دا چې ملي ایدیولوژۍ او ملی سیاسي محور او حرکت وجود نه درلود، ټولو ګوندونو پخپل سر په فعالیت شروع وکړه، میتنګونه او مظاهرې یې برابرولې او دهمغه لومړۍ ورځې څخه یې دپردیو هیوادونو په پلوۍ چیغې وهلې او دولت، حکومت او قانون یې دکنترول څخه عاجز پاتې وؤ، ځکه چې هر یوه قوي خارجي ملاتړ درلوداو په نتیجه کې په افغانستان کې دموجوده روښانفکري جنبش دلومړیو ورځو څخه سیاسي بنتون "انباق بازی" شروع او افغانستان عملاً دسیاسي بنوپه کور او یوه داسې خاره شاړه ځمکه بدل شو چې هر چا په کې دخپلې خوښې مارکوندۍ او غنې کرلې او ریبلې. ملي مصلحت، ملي صلاحیت ، افغانیت ، وطنپرستۍ او ملي طرحو هیڅ ارزش نه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

درلود او نه یې په تاوده بازار کې کوم خریدار. له بلې خوا دسیاسي بنتون لوبه دمردۍ او نامردۍ په پوله روانه وه، مردان له دغه پولی نشول اووختلې نو ځکه تل نامردان ګټونکي وو . همدغه نامردان تر پرون ورځې پورې په افغانستان کې دټولو بدو حوادثو اصلي عاملین او دهغې دبدو عواقبو اصلي مجرمین ګڼل کیږي . او نن هم هڅه کوي ددغه ډول لوبې بازار ګرم وساتي . ملي وطنپرسته کسانو کولې شول دخپلې ملی مبارزې سنګر دملي ایدیالوژۍ په بنیاد ګرم وساتي او دملي وطني ګټو دحراست په خاطر ملي مقاومت راوپاروي. له بده مرغه دوۍ هم پدې کار کې تر نن ورځې پورې پاتې راغلي دي. خو نن یې له صفر څخه شروع کول حتمي او ضروري ګڼل کیږي او که دغه کار ونشي بیا به هم نامردان داوسنۍ لوبې ګټونکي وي . دروسانو په موجودیت کې دې وضعې لاپسې ناوړه انکشاف وکړ. چارې او صلاحیتونه دداسې کوچنیو اشخاصو په لاس کې ورکړلې شولې چې هیڅ ډول احساس دمسئولیت یې نشو کولې او په ټولو حالاتو ې یواځې بې شعوره او بې ارادې عاملین ګڼل کیدل . دمقاومت دلیکو په جوړیدو او په اصطلاح داروپا ، امریکا او عربي ملاتړو په رادمخه کیدو سره وضعه څور وارې نوره هم بدتره شوه . دشرق او غرب لخوا باالمثل مسابقه شروع او افغان اولس دسل او زر مجبوریتونو له مخې دغه کسانو(په اصطلاح رهبرانو) ته په لاس کې ګروګان ورکړې شو.دروسانو په وتلو او په ۱۹۹۲ کال کې داسلامی جمهوریت په جوړیدو سره چې افغانا ولس ترې ډیرې امیدوارۍ درلودلې، وضعه څه ډول شوه، ټول هیوادوال یې عینی شاهدان وؤ او که رښتیا ووایم زه یې له افادې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمات نلرم او نه عفت د قلم اجازه راکوي . طالبانو چې وعدې کړې وې کار به اهل کار ته سپاري او پخپله به خپلو مدرسو ته ځي، دواک خوند دومره مزه دار وو او دواک ساتلو په خاطر یې داسې بدعتونه وکړل چې په اسلام کې خو یې هیڅ روایت موجود نه وؤ حتا په کفر کې به هم چا نه وي کړې . دې وضعې پوره ۲۵ کاله دوام وکړ ددې ټولو ناوړه اعمالو بار افغان اولس پخپله شاه وړې . وهل شوې، رټل شوې، وژل شوې، بې پته شوې او تنکي بچیان یې په ناچله پیسو خرخ شویدي او یا په زور د مرګ داژدها خولې ته اچول شویدي اولکه چې حامد کرزي پخپلو خبرو کې وویل دغه رهبرانو په سوونو میلونه او حتی ملیاردونو ډالر جمع کړي او خارجي بانکونو کې یې ذخیره کړیدي، دتصوراو عقل څخه وتلې ویلاګانې او کورونه یې اباد کړي او تجارتي شرکتونه او کامپلکسونه یې جوړ کړیدي . پدې باره کې ټولې خبرې په ټولو کتابونو کې لیکل شوي او عیني شاهدان هم ژوندي ګرځي او هیڅوک دې باور نه کوي چې ګوندې هغوی به دغه راز پخپل زړه کې پټ وساتي . سیاسي رهبر، مشر او قوماندان خو هغه دې چې په تعرض کې د جبهې په لومړۍ کرښه کې وي او اصلي ضربه پخپل ټټر اخلي او په شاتګ کې د جبهې په وروستۍ کرښې کې د خپلو زخمیانو او مړو پالنه کوي نه دا چې د جنګ د قربانیانو د جیبونو په لټولو اخته وي .افغانانو ډیر ښه فرصتونه له لاسه ورکړي دي .کله چې روسان ووتل او افغانان خپل وطن ته راستانه شول لازم وو چې د خپل هیواد سره د هیواد د مالک او اولس سره د خپل اولس په حیث معامله شوې وې او هر څه پخپل ځای امانت ساتل شوي وې. خو بر خلاف د دښمن په لمسون یې اردو ړنګه ، وضع

الجیشونه او ستري قرارګاوې تخریب ، سپکې او درنې وسلې د کباړ په بیه خرڅې او دولتي او شخصي مالونه یې د غنیمت د مال په چور او چپاول کړل . کابل دافغانستان ستر سیاسي، کلتوري او اقتصادي مرکز هم د بیګانه وؤ د ارزو سره سم وسوزول شو . حال دا چې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان مطابق په افغانستان کې یو ملي ګرا دولت جوړیدلې شو. نپوهیږو دچا په لمسون د دغه پلان په مقابل کې کودتاوشوه او چپ او ښي یو شان دغې عاملین وګرځیدل .نن چې په هیواد کې د دیرشو څخه دزیاتو خارجي هیوادونو څه د پاسه دیرش زره عسکر موجود او عملاً اداره پخپل واک کې لري معامله ګر یې همغه کسان دي او نن هم د ملي مسایلو په سر معاملو باندې په میلونونو او ملیاردونو ډالر ښکته پورته کیږي . په همدغه موقت، انتقالي او سبا په انتخابي جمهوري دولت کې به همدغه کمونست، ملي ګرا ، مجاهد ، اخواني او نورې ډلې دخیلي وي . ملامت کوم یو دي او هغه قاضي کوم دې چې دغه تشخیص کړي. خو زمونږ دخلکو غمیزه به دوام لري او زمونږ ملک په اصطلاح په داسې کونډه بدل شوې چې هر ګاونډې یې دخولګۍ طمعه لري . علت څه دې؟ علت یې زمونږ ذات البیني اختلافونه او جنګونه دي. زمونږ خپل منځي جنګونه او اختلافونه زمونږ دغمیزي دحل لار نده. پاک خدای د مازیګر په وخت قسم یادوی »والعصر« او دا ځکه چې مازیګر دورځې دنتیجګیرۍ وخت دې . افغانان د پنځه ویشت کلنې غمیزي څخه وروسته کومې نتیجګیرۍ ته ضرورت لري او که نه ؟ پدې پوهیږم او پخپله یې کلک پلوی یم چې افغانان پردې حاکمیت پر ځان نه مني. دا یې انساني او قانوني حق دې. له بلې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې افغانانو دخپلو افغانانو دظلم او ناروا څخه خپل ملک پرېښې او وايي چې نور خارجي پوځونه دې راشي چې مونږ ددغه خپلو ظالمانو څخه وژغوري. رښتيا وايي چې «په کفرکې ژوند کيدلې شي خو په ظلم کې نشي کيدلې» له بلې خوا همدغه افغانان دبن په کنفرانس کې سره جرګه شول او دغه قوتونه يې راوغوښتل، دريم دا چې دهمدغه ملکونو څخه هيواد ته په مليياردونو کومکونه راروان دي او نن دګاونډي هيوادونو څخه خلک دکاره لپاره راځي. حال دا چې پخوا به افغانان درپه درکارپسې ګرځيدل، څلورم دا چې دا قوتونه ديوه هيواد نه بلکه بين المللي قوتونه دي او پنځم دا چې دملګرو ملتونو لخوا اداره کيږي. شپږم دا چې په هيواد کې مخلتف اجتماعی، اقتصادی، سياسی او داسی نور ريفورمونه چې سل په سلو کې دتائيد وړ او زمونږ په ټولنه او ملک کې دموکراتيک بينادونه جوړوي جريان لري. پخپله افغانانو خپل اساسي قانون جوړ کړ او که خارجيانو ورسره کومک کړې البته دغه ډول کومک ته به ضرورت وجود درلود. دلومړی ځل لپاره په هيواد کې دولس مشری دموکراتيک انتخابات وشول چې په منطقه کې يې سارې ندې ليدل شوې او ښځو او نرو په کې يو شان ګډون وکړ او دنړيوالو دتعجب وړ ګرځيدلې. ليکن دډير تجب وړ هم داده چې ځينې درياست جمهوري کانديدان چې دموجوده سناريو او ډرامې اصلې څيرې کارکونکي هم دي په يوه او بله بهانه داسې کسان يو تر بله سره ائتلافونه کوي چې هيڅ عقيدوي، نظرياتيي، پروګرامي او يا بل ډول نژديوالې سره نلري او يا پخپل سر دټولټاکنو دتحريم غږونه پورته کوي او پدې نپوهيږي چې دا دهغوی حق ندې. ټولټاکنې يو ټولنيز

دموکراتيک اصل او پديده ده چې معيار او محک يې پخپله اولس او د بين المللي بشري او دموکراتيکو قوانينو له مخې دا يواځې د اولس قانوني حقوقي حق ګڼل کيږي . دوی نور څه ونکړې شول پرته له دې چې دخپل ا ولس او بين المللي کړيو په وړاندې ځانونه بې اعتباره کړي .دوی همداسې داکار تل کړې چې افغانان دطالب، القاعدې، فوندامنتاليست په نومونو تورن او يا غلط راپورونه ورکړي او بې ګناه خلک ووژل شي . افغانان هيڅکله تروريست، بنيادګرا نه وؤ او هر افغان ځان لپاره لوی شخصيت قايل دې . افغانان حتا دښمن ته په کمين نيولو شرميږي او هيڅکله ديته ندې حاضر شوې چې د ۱۰۰ تنو په مقابل کې ځان مرګې بريدږکړي. افغان به دتاريخ په اوږدو کې مجبورا ولس وؤ، تل به پرې جنګ تحميل شوې او ظلم او ناروا ورسره شوې خو هيڅکله بې کلتوره او بې ايمانه ا ولس نه وؤ. افغانان خپل ځانګړي کلتوري دودونه ، اصول او عنعنات لري او تل خپلو ټولنيزو ارزشونو او دودونو ته لوړ احترام کوونکی ا ولس پاتی شوی او خپله شکيبايي يې کله هم له لاسه نده ورکړې او هيڅکله يې دپاملرنې څخه نده غورځولې . دا زمونږ مشران او دجمهوري رياست منور او پوه کانديدان وؤ چې خپله شکيبايي يې له لاسه ورکړه ، دخلکو حق او غوښتنو ته احترام قايل نه شول ، دخپلو عقيدو او مسئوليتونو په وړاندې يې احساس دمسئوليت ونکړې شو او هڅه يې وکړه دقانوني حقوقي ټولټاکنو څخه يوه بله سياسي معامله او لوبه جوړه کړي.“ دافغانستان قهرمانو خلکو ! ټولټاکنې خورا باارزښته ا ولسي منل شوې دموکراتيک اصل او ستاسې حق دې. تاسې چې ترې په ډيرو سختو شرايطو کې بې له ويرې دفاع

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه ، خپل دغه حق پخپلو کلکو منګولو کې ټینګ وساتی او خپله راتلونکې دموکراتیکه ټولنیزه ودانۍ پرې اباده کړی ."ګرانو هیوادوالو ! تاسې چې په پوره دموکراتیک ډول مو ټولټاکنې تر سره کړي، تاسې چې دخپلې عقیدې له مخې په غرونو او رغونو کې دخارجي قوتونو او خپلو ورونو په مقابل کې جنګیږۍ او مونږ ټول چې ددغه وضعې اصلي عاملین او مسببین یو ! ! ! زمونږ نیکونه او پلرونه هم پیړۍ پیړۍ وجنګیدل. د سرونو څخه یې منارونه جوړ شول. ځانونه او بچیان یې له لاسه ورکړل او خارجي یرغلګر یې له ملکه وشړل ،مونږهم خپل ځانونه، پلرونه او بچیان قرباني او روسان مو له ملکه وایستل او زمونږ بچیان به هم حتماً دا کار وکړي او خارجي قوتونه به له خپلې خاورې څخه وباسي، خو هیڅکله به زمونږ دمیندو او خویندو تورې دغم پړنې او جامې بدلې نه شي . غم او بې اتفاقي به تل زمونږ په کو میلمه وي ښه به داوي پدې باره کې غور او لازمه نتیجه ګیري وکړو. تر څو چې زمونږ خپل منځې جنګونه او مخالفتونه وي دا وضعه به دهمیشه لپاره دوام ولري.زمونږ پیشنهاد دادې چې زمونږ روښانفکره کسان یو څه شکسته نفسي پر ځان ومني او هغه لارې ته رانښکته شي چې زمونږ اولس دمیزان دمیاشتې په ۱۸ نیټه په مخکې نیولې . پخپلو منځونو کې لوی طاقت جوړ شو او د سیالو سره په هر سنګر کې د سیالۍ جوګه شو. امین یا رب العلمین

د بشر د ژوند د ونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟

د پخوانیو ساده او بې سواده خو په وطن مین او زهیر دهقانانو رواج او اصول به داوؤ چې اصیل نسلونه او تخمونه به یې د حیواناتو ، میوو او غله دانو لپاره ساتل او د نسلونو دبقاء ورشوګانې به یې د هرزه بوټو او کم اصل نسلونو څخه تل پاکې ساتلې. ټولنیز حریم هم دیوه ترلي نظام په حیث به د با تقوا او خواخوږو مشرانو لخوا اداره کیده او د هر ډول تعرض او نفوذ څخه کاملاً مصئون او غیر وغماز به یې په محیط کې نه پرېښودل کیدل.صداقت،وطنپرستي او ملي نوامیسو ته وفاداري دټولني د هر غړي لپاره دتقوا او اخلاقویو ائینۍ کچه ،معیار او محک ګڼل کیده او په دغه اصولوبې قید و شرطه پابندي دټولنې داعضاوؤ لپاره نه ماتیدونکې مقدس قانون ګڼل کیده او افغانیت او اسلامیت ددغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو دحراست تضمین کاوه. د وخت په تیریدو سره ځینې ملي او بین المللي شیطاني خایني ، فرصت طلبي او استفاده جو کړۍ چې دحرص او آز کسي « مردمک چشم » یې تنګ ،خپله خوشبختي یې یواځې دبل په بدبختۍ کې لیدله ، عامه نظم ،قوانین ،مقررات او دولتي او حکومتي منل شوؤ اصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځخه یي همیشه سر غړونه کوله او د جمعي حقوقو او قوانینو په غیر کې یې اصلاً د ژوند کولو استعداد نه درلود ، تل یې په ملي شتمنیو، ملي ښیګڼو او ملي تعهداتو قمار وهلې ،یا یې د بیګانه ګانو په واک او تصرف کې ورکړې او یا یې پرې پخپله خیټه اچولې او مورد د تعرض او ناوړه ګټې ګرځولې . دغه ناروا مناسباتو د بشري ژوند د بې شمیره کلونو په موده کې یو مضمن نړیوال پارازیت قشر ایجاد چې اوس نړیواله مافیا بلل کیږي او د خپل موجودیت په ټوله موده کې یې د خپل شیطاني خصلت له مخې ټولو خداي ،انساني او طبیعي مقضي او مقدر قوانینو ته شا اړولې او تل هڅه کوي یواځې د شیطاني مهیلیتونو په بنیاد خپل پارازیت ژوند ته دوام ورکړي. دا جهان قانونمند پیدا دې ، د قانونمندی له مخې قابل د معرفت ، په قانونمندی سره قابل د استفادې ، په قانونمند ډول قابل د تحول او تکامل او پرته له قانونمندی بل هیڅ ډول کړه وړه او برخورد نه مني. لیکن نړیواله مافیا غواړي پخپل شیطاني خصلت سره خداي عادلانه قوانین تحریف او په جبر او ناروا سره د خپلې خوښې نظامونه برقراره وساتي. دوی جمعي شعور ،جمعي ښیګڼو ،جمعي قوانینو ،جمعي منل شوؤ ارزښتونو ،جمعي پریکړو ،...او نورو ... ته هیڅ ارزش قایل نه دي ،نو ځکه مونږ ددوی ټول دغه اعمال چې د هیڅ ډول منطق سره سمون نلري بې بنیاده او ناسم ګڼلي شو .خدای غني دې او دا جهان یې غني پیدا کړي دي. په دې لوی جهان کې غذایي ،انرژیتیکي او نورې هر ډول زیرمې نه ختمیدونکي دي. ددوی حرص ،آز او تنګ نظري لپاره هیڅ منطق او دلیل وجود نلري. ددوی د حرص کنډولي په هیڅ شي نشي ډکیدلې او ژوند د ټولو خوندونو

،ټولو ارزښتونو د لذت ځخه د همیش لپاره بې برخې او دقانون او ټولنې له ویرې لکه شوپرک په ترګمۍ کې ژوند تیروي . دوی ډیر مال او ډیرې پیسې لري خو ارام ، مصئون او خوشبخته ژوند نلري. دوی له دې ځخه خوند اخلي چې یواځې دوی هرڅه ولري او بل څوک هیڅ ونلري ،ددوی د ګټو سیمې باید هرچیري مصئوني او سي ولو که دچا په شخصي کور ،فامیل ،مال او متاع پورې هم اړه ولري.

د وی په ناروا ژوند کول غواړي ،په ناروا ګټه کول غواړي ، په ناروا قوانین ، مقررات ،اصول ماتول غواړي ،په ناروا جنګ کوي ،په ناروا مناسبات ساتي او په ناروا خپلې غوښتنې په نورو تحمیلوي. نن دغه بدبختۍ دافرادو ، کورنیو ، قومونو او هیوادونو په کچه لمن غوړولې او هغه ګړی به هم ډیره لیرې نه وي چې دا لوی جهان پدغه لوی غضب اخته کړي خو ښه ده چې هر دجال لپاره مهدي او هر خدایي قانون شکن لپاره د قضاء د جبر څپیړه موجوده ده.

امریکا ځان دنړۍ ددموکراسۍ علمبردار مدعي هیواد ګڼي ،سره ددې چې هره دموکراسي پخپل ذات کې ډیر مقید او تنګاتنګ شکل ددیکتاتورۍ دې ،او تر ننني ورځې پورې نه قابل دویار کومه نمونه ددموکراسۍ څوک په ګوته کولې شي او نه یې په راتلونکې کې څوک وعده ورکولې شي. خو بیا هم په ځینې غربي هیوادونو کې ځانګړې غربي تیپ دموکراسۍ او یا په بل عبارت ځانګړې اشکال ددیکتاتورۍ وجود لري. راشۍ ددغه دموکراسۍ محیط ته ورننوځو او دهر چا دحق د تناسب له مخې ددغه دموکراسۍ په خصوصیاتو قضاوت وکړو .

د۲۰۰۸کال د مارچ په نهمه نیټه دامریکا جمهور رئیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

جورج ډبلیو بوش د امریکا د کانګرس هغه مصوبه چې د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو د کمیسیون د اعلامیې د پنځمې مادې « احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه یا برخلاف انسانیت وشئون بشری یا موهن باشد » په پلوۍ یې تصویب کړې وه ویټو کړه. امریکا دموکراته ټولنه ده. د امریکا کانګرس د امریکا دخلکو له خوا منتخب ارګان او د امریکا په دموکراته ټولنه کې د قوانینو د تدوین او حراست مسئول ارګان ګڼل کیږي. پوښتنه پیدا کړي. ولې او په کوم دلیل دغه مصوبه ویټو شوه ؟ نړۍ د اقلیم د تودوخې د ستر خطر سره مخامخ ده. نړیوال غواړي هغه کنترول او تنظیم کړي. د ټولي نړۍ د ۵۵٪ څخه زیات کاربن داي اکساید غازات امریکا تولیدوي. دغه غازات برعلاوه له دي چې د تودوخې د کچې د لوړوالي علت ګرځي ، د بط شمیره مرضونو سبب هم کیږي . امریکا د دي لپاره چې ډیرې ګټې یې کمې نشي ، د دغه نړیوالې عظیمې ایکالوجیکي معضلې حل ته غاړه نه ږدي. نړیوال همدا سې غواړي دو ګړو ضد د سوؤنو میلیونو ماینونو معضلې ته چې په ځمکو کې ښخ دي د پای ټکې کښیږدي او نور تولید یې بند کړي. خو دا هم امریکا نه غواړي. د ګوانتانامو ،ابو غریب ،بګرام ،قندهارا و په کابل کې کور په کور ،اروپا او ټوله نړۍ کې د شخصي زندانونو موجودیت او یا د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د شخصي زیاتو ګټو په خاطر نظامي حضورلرل او بې شمیره ډیر نور مسایل هم د دموکراسۍ سره څه سمون نلري.

دوه ورځې د مخه پوره دیرش کاله له هغه ورځې څخه تیرشول چې افغانان د نړیوالو د جفا سره مخامخ دي او پوره شپاړس کاله

پرون پوره شول چې افغانان د افغاني مجاهدینو دجفا معرض ګرځیدلي او ورسره مخامخ دي. نژدې شپږ کاله پوره کیږي چې نړیوال قوتونه په افغانستان کې د امنیت ذمه واردي . خو د ثور دمیاشتې په اتمه د « مجاهدینو » د جشن په ورځ چې ملیونونه ډالر ، پداسې حال کې چې افغانان له لوږې وابښه خوري ،په امنیت او فیشن او درشن مصرف شوي لیکن مخالفین د جمهور رئیس تر لوژ پورې ځانونه رسوي، هرڅوک چې یې په زړه وؤ په نخښه کوي او وژني یې ،خو د خدای په فضل امنیتي مسئولین چارغاوک کرده ځانونه مصئونو ځایونو ته رسوي «خدای دي زمونږ له سره نه کموي» . د ۲۰۰۸ کال د اپریل په څلورمه نیټه دبخارست په کنفرانس کې وویل شول چې افغانستان سره تراوسه ۳۵ ملیارده ډالر مرسته شوې ده او راتلونکي کنفرانس چې په نژدې راتلونکي کې به په فرانسه کې جوړیږي ۴۱ ملیارده ډالر نوره مرسته وشي. دافغانستان د مالیې وزیر د افغانستان دملي ستراتیژۍ دتطبیق په خاطر ۵۰ ملیارده ډالر نور د نړیوالي ټولنې څخه غوښتې دي او دا ټولې پیسې تر نن ورځې پورې یوائې په امنیت مصرف شوي او په راتلونکي کې به هم مصرفیږي. «شکردي چې امنیت خو دقناعت وړدي او زمونږ امنیتي رهبران هم د تروریستانو او پارلمان دضربې څخه بچ شول» . دالړۍ لا ختمه نده او هر یو دخپلې اشتها او ذوق له مخې دو بالاي یو په بل پسې لوړوي « چې هیڅ نه وي بیا هم یو څه شخصي جیب ته راپریوؤځي» . کله چې د امنیت مسئولین پخپله عاملین دبې امیتۍ وي شک نشته چې همدغه امنیت به دافغان اولس سر وخوري ! د تعجب خبره داده چې د ثور داتمې پیښې وروسته په دوه دري ورځو کې د خدای بلا اسلحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دخدای بلا مخدره مواد ، دخدای بلا جاسوسان ،دخدای بلا باندونه... دستګیر او له منځه یوړل شول. که پدې ډول چارې پرمخ ولاړې شي القاعده ،تروریستان او وسله وال مخالفین به یو هم پاتې نشي ایله به دا بیچاره ګان دخوبونو پوره کولو لپاره پوره فرصت پیدا کړي.کاشکې دوی د پیښو مخنیوې مخکې له وقوع څخه کولې.

ددې لپاره چې بحث ډیر اوږد نشي ،باید ووایم چې د بشر د پیدا ایښت له لومړۍ ورځې څخه تل ناسالم اونالایق قوتونه د خپل ناروا او شیطاني خصلت له مخې همیشه دقاطع صالح اکثریت په اوږو لکه پارازیت ځته شوي ،ټول تیوریکي ،نظریاتي ،ایدیولوژیکي ،اداري ، حقوقي ،قانوني او نور ټول امکانات یې تحریف اومسخ کړي او په سوچه ناروا سره یې په خپله ګټه په کار اچولي. تل یې په ناروا سره تور تبلیغات کړي او د د ښمنیو اور ته یې لمن وهلې.ددین ،مذهب، ایدیو لوژۍ ، ... اونورو هرډول مقدسو انساني،اولسي احساساتو اوشعارونو څخه یې عوامفریبانه سوء استفاده کړې او په خپله ګټه یې مقدس اید یالونه اوافقونه مسخ اوپه غلطه تعریف کړي او ددوستۍ دشعار لاندې یې دښمنۍ ،دسولې دشعار لاندې یې جنګ ،دابادۍ دشعار لاندې یې تخریب اونورو ټولو سالمو ارزشونو تحریف ته ترجیح ورکړې ،صالح اولس یې ګروګان نیولې ،دهغوۍ له جملې څخه یې خاین ،بیګانه پرست ،ایجنټ ،جاسوس اونورې هرډول پلیتې خیرې استخدام کړي ، خپلې ګټې یې په ناروا محفوظې ساتلې اودغه ډول پلیت سیستم یې په جبر دنړۍ په ټولو اولسونو تپلې دې خو دغه ډول کسان به پخوا حد اقل په خپله ګناه معترف او یو څه شرم حضور به یې

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

درلود اود اولس په وړاندې دخپلو قوارو دڅرګندولو څخه به یې عار درلود ، دګونګیانو او خفاشانو غوندې به په غارونو کې پټ وؤاو یواځې د ماښام په ترګمۍ او د شپې په چپتیا کې به یې خپلو ناوړه اعمالو ته دوام ورکولې شو. لیکن نن د مملکت دلومړي کسانو ،دپارلمان دغړو ،وزیرانو او لوړو مسولینو په کچه دپارلمان او جمعي رسنیو په وړاندې په پوره سپین سترګتوب افتخار امیزه پردیو ته په خپله جاسوسۍ اعترافونه کوي. د ۲۰۰۱ د سپتمبرله یوولسمې د تروریزم سره د مبارزې دنامفهوم شعار لاندې دوی په ګرځنده مصئونو اُسپنیزه کورونو کې ګرځي ،خو بې دفاع اولس لپاره یې د مرګ قاصدان په هر مکان او هرزمان کې هر ځای درولې دي.

په افغانستان کې داخلي او خارجي مافیا په تباني او مشترکه مساعي سره ددغه ډول یوه پلیت نظام برقرارول او دټولو سالمو ارزشونو بې ارزښه کول غواړي. د دوی تجاهل العارفانه تظاهر او اکټونه چې ګوندې د امنیت د تأمین ، دفساد ، رشوت ،قاچاق ، اختلاص او مخدره موادو د مخنیوې څخه عاجز دي او ډیر معصومانه تظاهر کوي ، بې چاره افغان اولس خو باید هم پرې باور وکړي. « ملي متحده جبه »او یا نوري نامتجانسي ډلې هم په ګردن پتۍ یو ځل بیا د اخري چانس او موقع غوښتنه کوي چې که دخپلو متولیانو دخوش خدمتۍ فرصت ترلاسه کړي. تا سې چې فرصت درلود دهغه وخت په کړو پښیمانه نه یاست ؟ که تاسې غواړۍ د تیرو کړو دکفارو دین اداکړۍ نو اوس خو هم ټول قدرت اوسرمایه ستاسې په لاس کې ده.خو نن ملي وطنپرسته روڼ آندي لا څه چې ټول افغان اولس پوهیدلې چې داخلي اوخارجي مافیا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړې ستراتیژۍ او پخوانۍ لوبې عملي کول غواړي.ښه به داوي دغه بې ځایه او ناروا ازمیښتونو ته د پای ټکې کښیښودل شي. نن په حقه سره هغه وخت رارسیدلی دی ،دغه نظام چې په سر ولاړ دی په پښو ودریږي او هر څه د عامه ښیګڼو په مجراً او مسیر کې پریوځي !!!

د بشر دژوند د ونې ثمره وروسته له دې باید مړغوني او مارکونډۍ نه اوسي !

راشۍ ! چې همدا وړۍ شړۍ شي !

دعلم او تخنیک دپرمختګ او دګلوبالیزم دنړیوال تسخیر په نتیجه کې دنړیوال، منطقوي او محلي سیاستونو تر منځ توپیر له منځه تللی، زماني او مکاني فاکتورونو خپل مؤثریت او عطالت له لاسه ورکړې، هره سیاسي لوبه هر وخت په هر جغرافیایي وضع الجیش کې واقع کیدلی او لوی نظامي او اقتصادي طاقتونه دنړۍ په ټولو اکنافو کې همزمان حضور، تاثیر او مؤثیرت لرلی شي. سیاستونه بوقلموني شوي هم دي او خپلې قوارې او بڼې ته په لحظوي ډول تغیر ورکوي او ددوست یا دښمن په بڼه ځان څرګندوي .دې وضعې سیاستونه په بین المللي او محلي ټولو ابعادو کې شکننده اود ستر بحران سره مخامخ کړي، جنګونو پرمانتت او مستمر حالت غوره کړې او په مطبوعاتو او امکاناتو باندې دتورو ناسالمه قوتونو په خیټه اچولو سره دغه وضعې سل او زر چنده دینامیزم پیدا کړیدې. توروریزم بله هغه توره بلا ده چې هر چا ته یې دمرګ قاصد په هره لحظه او هر مکان کې نیغ درولی او په حقه سره نړیوالو لپاره موجوده وضعه نوره دتحمل وړ نده. داد قاطع اکثریت په مقابل

کې د قاطع تور اقلیت د کرکې او وحشت ډرامه ده چې غواړي یواځې ځان لپاره د ژوند کولو حق قایل او نور د دوی په اصطلاح کم اصله نسلونه په نابودۍ محکوم ګڼي. پدې نړۍ کې ټولې حیاتي او انرژیتیکي زیرمې نه خلاصیدونکې دي او د شلمې پیړۍ علمي ــ تخنیکي پرمختګ ټول امکانات بشرته په لاس ورکړي چې د هغې څخه سالمه او د ټولو په ګټه کافي استفاده وکړي. یواځې پکار دي نړیوال نظام او مناسبات چې په نه پخلاکیدونکي انتاګونیستي (دښمنانه)، آزمندانه سود جویي او چوروچپاول په بنیاد ولاړ دي او بشري ډیر شتمنۍ په کې بې ځایه مصرفیږي او قواء او وسایط په کې عبث په فعالیت بخت دي، د خلکو ترمنځ د صداقت، تعاون او ریښتنولۍ په بنیاد ودرول شي. په یوویشتمې پیړۍ کې د معقول او متمدن انسان لپاره بل ډول ژوند نور ممکن نه دې او نه به ورته ضرورت موجود وي ځکه دروغ ویل، غلا کول او خلک غولول به نور ممکن نه وي. پیسې خپل فزیکي موجودیت ډیر زر له لاسه ورکوي، موجوده پیسي هیڅکله حقیقي ارزش نه وؤ او وروسته لدی هم هیڅکله ارزش نشي ګټل کیدې. ځکه دغه پیسي د انسان د لاس د زیار محصول نه دې، دا ټولې د سرمایي د غیر قانوني صدور او سوء استفادې تورې پیسي دي چې د بې وزله، بې ګناه انسانانو ملکیتونه پرې غصب او ژوندیي پرې له منځه وړل شوې دې. لازم دي مورالاً دغه حقیقت او واقعیت ومنو او غاړه ورته کښیږدو، مخکې له دې چې تاریخي جبر او ټولنیز شعوري فکري دینامیزم مونږ د هغې منلو ته مجبور او اړباسي. نوي انکشافات حکم کوي چې زاړه او انتاګونیستي (دښمنانه)نړیوال مناسبات باید رنګ شي ځکه

چې نوي مناسبات پدغه زاړه ترنګر کې نه ځائیږي .کیدې شي ځینې کسان وروسته له دې هم احمقانه فکر وکړي او احمقان پاتې شي .لیکن بشریت او د سالم عقل او نظر خاوندان نور احمقان نشي پاتې کیدلې. د خلکو زور همغه تاریخي جبر دې او جبر همیشه نازولې دې .بدلیدلې نشي، منل یې حتمي دي. د خلکو زور د خدای زور دې. افغانی سیاست د تاریخ په اوږدو کې ندرتاً مستقله بڼه درلودلې. په نورو وختونو کې یا د بې سیاسته سیاست او یا د پردي سیاست په بڼه پاتې شوې دې. سیاست تاریخي او ټولنیزه پدیده ده. تاریخي پدې معنا چې سیاست همیشه مشخص دې او انتزاعیت نه مني. ورځنې سروکار یې د ورځني مسایلو سره وي او باید د خلکو ورځني عاجل پرابلمونه حل او ورته مقنع او مثبت ځواب ووایي. د نامعلوم سبا یا د قیامت د ورځې وعدې ورکول او محاسبه د انسان کار ندې. د قیامت د ورځې قاضي خدای "ج" دې. ټولنیز پدې معنا چې د سیاست کړه وړه د اولسي او وطني مسایلو، غوښتنو، ګټې او تاوان سره نه شلیدونکي کلک تړلی اړیکي لري او یو تربله سره لازم و ملزوم دي .لازم دي اولسې پرګنې د خپل ټولنیز ارمان د ترلاسه کولو په خاطر راویښې، تنظیم او د عمل په ډګر کې د ستراتیژیک هدف په لور رهبري شي . د شخصي او تنګظرانه ګروپي سیاستونو غږ پورته کول او په هغې وخت ضایع کول پوچه ډرامه او یواځې د شخصي ګټو په خاطر ډیره ناولې هڅه ده. سیاست د یوه هیواد خپله وطني او ولسي مسئله ده. خارجي سیاست د نورو هیوادونو د اولسونو سره د بین المللي منل شویو تعهداتو له مخې د یوه هیواد د اولس سیاسي لوبې معاملې ته ویل کیدې شي. پردې سیاست،

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردي سیاست یعنې بې سیاسته سیاست، په یوه هیواد کې سیاسي تشه او خلا او په هیواد کې د سیاسي نظام عدم موجودیت. هیڅوک د بل چا په ګټه نه سیاست کوي او نه کار. هر چا ته خپله ګټه منلې او خوږه ده. پردو ملکونو ته هر څوک دډیرې او بې قیدو شرطه ګټې په خاطر ځي او خپل سیاستونه عملي کول غواړي. خارجي سیاستونه، معاملې او لوبې دنړیوال ګلوبالیزم په شرائطو کې نه یوازې منفي بلکه ډیر ضروري عمل او دود او دستور دي .خو ددې کار لپاره ملي پیوستون، ملي تفاهم او ملي ګټو ته وفاداري لازمي او اساسي شرط ګڼل کیږي .خو له بده مرغه افغانانو چې پورتني درې واړه کیفیته او ارزښتونه د تیرو پنځه ویشتو کلنو جنګونو په موده کې له لاسه ورکړي او ځای یې بیګانه پرستۍ نیولې، ویې نکړی شول حتا د بن د کنفرانس څخه په را وروسته نسبي مساعدو شرایطو کې هم یو ملي سیاسي ټولنیز نظام جوړ کړي. نن په افغانستان کې د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ بین المللي نظامي او غیر نظامي قوتونه او ارګانونه موجود دي .افغانستان د بین المللي سیاسي لوبې ډګر ګرځیدلی دی او افغاني مسئله او سیاست بین المللي شوی دی. پکار دا دي چې افغانان د هغې په مقابل کې پخپل سیاسي او ټولنیز فکري تړون او پیوستون سره په واحد ملي سنګر کې راټول او د خپلو ګټو د دفاع په خاطر د مقابل لوري سره سیاله ملي لوبه وکړي او نننې یوازینې چانس له لاسه ورنکړي.یمونږ نن واقعاً ملي وطنپرسته ملا او قاضي، سیاستمدار، عالم ، طبیب، تجار، انجینر، داکتر، ادیب ، دهقان او نورو ته شدید اًضرورت لرو . ایا افغان مشهور او مفکر ملي متخصص لپاره به د شرم ځای نه

وي چې د خپل سیال متخصص په مقابل کې په بې وسۍ سر ټیټ وي او خپل وطني او ولسي دین نه ادا کوي؟ په افغانستان کې د بین المللي قوتونو په موجودیت کې اساسي قانون او نور صنفي او قشري قوانین جوړ او تصویب، پارلمان، جمهور رئیس او محلي ارګانونه انتخاب او هر اړخیزه ټولنیز بشري حقوقي سازمانونه او ارګانونه جوړ شویدي. ممکنه نده دغه ډول پراخه هر اړخیزه ټولنیز نظام او ژوند د کوم چا د شخصي او کوچنې ډلئیز ذهنیت او مناسباتو په ورشو کې محصور پاتې وساتل شي. یوازې پراخه پرګنیز سیاست او ذهنیت ددغه ډول ټولنیز هر اړخیز طرز دژوند دهضم حوصله لرلې او باریې پورته کولې شي .په نتیجه کې حق لرو ووایو چې موجوده د کوچنۍ ډلې نماینده حکومت چې ډیر کسان یې د بشري حقوقو په نقض، جنګي جنایتونو، ملي خیانتونو، اداري فساد او رشوت اخیستنې متهم دي، په اوسنۍ بحراني وضعه کې هیڅکله ددومره لوی تاریخي مسؤلیت دلرلو جوګه ندي. په کار ندي محترم جمهور رئیس حامد کرزي د عامل او حاکم شخص او د افغانانو د مراجعې او لازم تصمیم نیولو اوچت مقام په حیث د نورو خود غرضه کسانو په څیر د اپوزیسیون موقف غوره او شکایت وکړي. عامل ارګانونه یوازې معقول تصمیم نیسي او اجرات کوي. د افغانستان سیاست او دولتداري د هر ډول تبعیض پرته د قانون له مخې د ټولو افغانانو یو شان حق دي. محترم جمهور رئیس دې د مسئول مقام او شخص په حیث دغه حق هغوی ته وسپاري او متقابلاً دې خلک خپل وطني دین او رسالت ادا کړي. ملي وطنپرسته مشران، روشنفکران د پارلمان غړي او داخلي او خارجي دموکرات قوتونه پرته له شکه پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول تاريخي جرئت او رسالت سره حتماً د ښاغلی جمهور رئيس حامد کرزي ملاتړې دي .بله عمده او ډيره مهمه مسئله داده، کله چې دولتي مامورين په اداري فساد، اختلاس او داسې نورو جرمونو متهم او پخپله عاليرتبه مسئول مقامات او د افغانستان په موجوده شرايطو کې ټول خارجي نماينده ګان او اداري مسئولين هم پرې اعتراف کوي، او په تيرو څلورو کلونو کې چې نژدې ۱۵ مليارده ډالره د نړيوالو لخوا د افغانستان سره مرستې شويدي او د دغه غټې مجموعې سرنوشت هم نامعلوم او د هر چا د نيوکې لاندې دي. د دې ټولو خبرو سره سره د ۲۰۰۶ کال د جنوري په مياشت کې نړيوال بانک هم اعلان وکړ، حاضر دې چې افغانستان ته قرضې ورکړي او د لندن په کنفرانس کې چې نژدې د ۶۰ هيوادونو نماينده ګانو پکې ګډون کړې وو هم د ډيرو غټو مرستو وعدې ورکړې شوې، پداسې شرايطو کې اساسي پوښتنه داده چې خارجي دولتونه او نماينده ګی چاته، د چا په تضمين د کوم هدف په خاطر مرستې او قرضې ورکوي؟ او په راتلونکي کې به د دغه تجاهل العارفانه اجرأتو مسئوليت د چا په غاړه پريووځي؟ او د افغانستان د دولت لوړ پوړي چارواکي بيا هم د دغه مرستې او قرضې په کوم مسؤليت، تضمين، منطق او جرئت سره قبلولې شي؟ دا موضوع د ټولو جوانبو لپاره ډير تأمل وړده !!! د سياست استادان، دولتي مسئولين دې هم وروسته لدې د دغه ډول بې بنياده او بې سرنوشته قرضو او مرستو، د افغاني ټولني د تاريخ، عنعناتو او پسيکولوژۍ په خلاف د امنيت په خاطر د نورو او نورو خارجي عسکرو د راغوښتلو لپاره بې بنياده توجيهات او دلايل نه برابروي، نه دي نور دا ډول بط بنياده او بې سياسته سياستونه

تبليغوي او نه دې نور دا ډول تاريخي مسؤليتونه په غاړه اخلې. بلکه د موجوده عيني واقعيتونو له مخې دې د داخلي او خارجي اړخونو سره په ګډ تفاهم کې په افغانستان کې د سولې د تأمين او د قانونمند دولت د جوړيدو او ټينګيدو په خاطر هلې ځلې وشي .ځکه چې له بده مرغه په يوائې ځان مونږ د دغه کار جوګه نه يو .هيڅ ډول خارجي نظامي قوت په بل ملک او په خاصه توګه په افغانستان کې امنيت نشي تامينولې .حتا د هر هيواد خپله نظامي اردو د دغه رسالت څخه عاجزه ده. په هر هيواد کې د امنيت د تامين معيار، محک او جوګه يوائې او يوائې د همغه هيواد خلک او اولس د يچې صادقانه د دغه مسئوليت په غاړه واخلي او بس.

دکابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکا لوجیکي فاجعه بدله نشي !!!

دي کې شک نشته چې ډیر لوی او مشهور ښارونه به د خوارو دهقاني جونګړو، ډیرې لویي فابریکي به د آهنګرۍ د کارګاه او ډیرلوی تجارتي مارکیټونه به دکوم کوچني دکان په بناء کا ملاګبې پلانه پراختیا موندلي او دوخت د شرایطویو نواخت پرمختګ مطابق به ددې فرصت پیدا شوې اوسي چې ټولنیز ژوند، ښاري جوړښت او مادي زیرمې یو تر بله په

متقابل تناسب ، هارمونیزم او ارګانیک انکشاف کې سره ډېره ولګولې شي. ځکه هغه وخت نه د نتني ګلوبالیزم په کچه عظیم تولیدات، نه بې شمیره نقلیه وسایط، نه د غښو د ځالې غونډې د ښاري سرکونو، آبرسانۍ، برق، مخابرې، کانالیزاسیون او ډیرې نورې شبکې موجودې وي. نه په ملیونو انسانان جبري او میخانیکي مهاجرتونو ته اړایستل کیدل، نه دولتونه د خلکو لپاره د صحي اوبو، کار، تفریح او نورو ډیرو ټولنیزو خدماتو په کولو مجبور وؤ. هرچا د نژدې ډنډ، جوړ، ویالی، خوړ او سیند څخه په لپه او به څښلې او هر جوی شیر بلاتشبه د جنت ویاله وه. نه دورځې درې وارې لمبل او جامې بدلول وؤ او د کړوسی څخه تر غورنیکه پورې په یوې جونګړې کې اوسیدل، نه نیتونه بد وؤ، نه ګلوبال حرص او نه ګلوبال پرابلمونه.

هو ! بشري ژوند په لسګونو زره کاله په همدې ډول دوام درلود، ګومان کیده چې هیڅ ډول پرابلم به نه رامنځته کیږي. لیکن حقیقت داسی نه وؤ. د پخوانیو بې پلانه ښاري انکشافاتو په نتیجه کې ډیر پر مختللي هیوادونه نن د ټولو امکاناتو سره سره د ډیرو لاینحله پرابلمونو سره مخامخ دي. د افغانستان دولت او خلک هم د هیواد، اولس او ښار د سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوندله را تلونکي څخه ډیر غافله نه وؤ او د خپل سولئیز ژوند او کار په خاطر یي یو تر بله سره مساعي او همکاري لرله. په نړیوالو جنګونو کې بې طرفه پاتې کیدل اد دنړیوال ساړه جنګ په مرحله کې د عدم انسلاک لاره غوره کول د دولت او خلکو د معقول تفاهم او مساعي نیکه نتیجه ګڼل کیږي. ښاري ژوند او ښاري پرابلمونه هم دهغوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ نه وؤ او دهغې د سمون لپاره هلې ځلې کيدلې. د مرحوم محمد داؤد خان په ابتکار او داخلي او خارجي متخصصينو په زيار، کابل لپاره پنځه ويشت کلن ماستر پلان طرح او تدوين، چې ديوه متمدن ښار په حيث د ښاريانو ژوند، کار، تفريح، سپورت، تحصيل، عبادت، صحي خدماتو او نورد ژوند ټول ضرورتونه په علمي سنجش، پوره د قت او تناسب سره د ښاري خود سريو د مخنيوي په منظور په نظر کې نيول شوي وؤ. او به د ښاري ژوندد ټولو ضرورتونو او سهولتونو د اساسي عنصر او فاکتور په حيث د مسئولينو دتوجه په محراق کې قرار درلود او دهغې د زيرمو د زياتولو په خاطر د فوائد عامې وزارت د آبرسانۍ رياست د خارجي او داخلي متخصصينو او کارمندانو لخوا اخيړني او د ذخيرو د عملي ايجاد چارې روانې وې او ځرګند نتايج يې ترلاسه کړې وؤ. نو موړې زيرمې په لاندې ډول تثبيت او محاسبه شوې وې:

- دلوګر د سيند په مسير کې د ځاګانو د کيندلو په واسطه د ځمکې لاندې اوبو د سطحې لوړول؛
- د پغمان د درې د ځمکې د سر او ځمکې لاندې اوبو څخه اعظمي استفاده کول؛
- د قرغې د بند او راښکته ساحې له اوبو څخه ګټه اخستيل.
- د بند غازي د اوبو د سطحې لوړول؛
- په تنګې سيدان کې د اوبو د ذخيرې په مقصد د بند جوړول؛
- د اخيري امکان په حيث د هلمند د سيند معاونين د تونل په واسطه د کابل لورته را ګرځول.

د پورتنيو منابعو پکار اچولو څخه ممکنه وه يواځې 16 متره مکعبه في ثانيه اوبه لاس ته راشي چې له هغې جملې څخه 7 متر مکعبه في ثانيه د څښلو او 9 مترمکعبه في ثانيه د ښاري سرسبزۍ او يواځې د ښاري سپک صنعت د پراختيا لپاره کفايت کاوه او دهغې له مخې د کابل په ښارکې کولې شول يواځې 2.5 مليونه نفوس ژوند وکړي. نه له هغې څخه زيات! حال دا چې د کابل د نفوسو شميره نن پنځه ميلونو ته نژدې کيږي چې دا پخپله شروع د فاجعې د. که چيرته د ماستر پلان ساحه پدې ډول چې کلتوري، تفريحي، تجارتي ساحې، پارکونه اونور په داسې غير مسئولانه شکل او ليونتوب سره په رهايشي ساحو بدلې شي،

داستوګنو شميره به ترلسو مليونو اود ماستر پلان څخه خارج ساحو په آباديدو چې نن په نخښنه شويدي او يا به سبا په نخښنه کيږي، اود
استوګنو په کورونو بدل شي، د استوګنو شمير به دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده نوره هم لوړ یعنی 20 میلونو ته به ورسیږي. دا به د کابل مرگ او دفاجعې انجام وي. پکار داوؤچې د چارو مسئولینو هر یوه په خپل وخت د کابل ښار پنځه ویشت کلن پلان ته د حقوقي، قانوني منظور شوي علمی سند او

انستیتوت په حیث په مراجعه او ټینگی پاملرنې سره خپل رسالت او وظیفوي دین سرته رسولې وې او دنن په څیر د کابل ښاریانو سرنوشت یې د حتمي خطر د گړنگ په څنډه نه وې درولې !!!

د ثور د اوومی نیټی د سیاسي بدلون څخه وروسته د کابل ښار پنځه ویشت کلن ماستر پلان پخپل ټول حقوقي او قانوني اعتبار زمونږ د جدي توجه وړ او دا توجه هغه وخت لا پسې زیاته شوه چې کله ما د بلغاریې پایتخت صوفیې د ښار په بین المللی کنفرانس کې گډون وکړ او د ښاري پرابلمونو د ټولو اړخونو سره اشنا شوم. مونږ د اخپل شعار وټاکه ((د کابل په ښارکې یوه خښته هم بې پلانه کښینښودل شي)) مونږ هڅه شروع کړه د کابل ماستر پلان ته حقوقي او قانوني اعتبار ورکړو ځکه نوموړی پلان د مسئول مقام لخوا نه وؤ منظور شوې. مونږ د همغه داخلي او خارجي متخصصینو په مرسته ماستر پلان تر غور لاندې وینوه ،نیمگړتیاوې مو تکمیل، د مربوطه مقام منظوري مو ترلاسه او ټولو هیوادوالو ته مو د علمي سنجول شوي حقوقي قانوني سند په حیث د ټولو رسنیو له لارې اعلان کړ. د کابل ښار ماستر پلان زمونږ ستراتیژی وه، زمونږ قانوني حقوقي اعتبار او زمونږ د راتلونکي فعالیت او کار قانونمند رهنمود وؤ.

زمونږ مشکلترین کار د کابل په ښارکې د یوائیني مالک په حیث د کابل ښاروالۍ د قانوني حقوقي هویت څخه دفاع کول وؤ. واقعاً کابل ښاروالي د ښار مالکه نه وه، کابل ښاروالي عامل ارگان نه وؤ بلکه دیوه طفیلي ارگان په حیث یې د کورنیو چارو وزارت لپاره د شپږ مې گوتې حیثیت درلود. هر وزارت ،مؤسسې او ارگان په ښارکې دکانونه، مارکیټونه ،ساحې او آزاد تجارت درلود او ښاروالي د هغوی لپاره افتخاري خدایي خدمت گذاره وه. ښاروالي د گوتو په شمار زاړه روسي دمترکه درلودل چې یوائې خپل ځان یې وړلې شو او عواید یې په ټول عمر کې یوائې یو کرت -۲۰۰- ملیونو افغانیو ته رسیدلي وؤ چې د ښار د پاکۍ او صفایي له عهدې څخه نشو وتلې. مونږ د ښار د مالک په حیث د ښاروالۍ استقلال اعلان کړ. او ټول مقامات مو دیته اړایستل چې زمونږ استقلال په رسمیت وپیژني. زمونږ نژدې هدف د موقتي پروژو او اقداماتو له لارې د ښاروالۍ د ضروري خدماتو لپاره د پیسو پیدا کول وؤ. وروسته له دې مونږ د دولتي مؤسساتو کارونه یوائې د پیسو په بدل کې اجرا کول. مونږ موقتي پروژې لکه مارکیټونه او کابل ښار ته د موادو د تگ او راتگ د کنترول په خاطر په څلور و خوا وؤکې د کاروانسرایونو په نامه ځایونه تعین کړل او دیوه مسلخ د آبادولو تصمیم مووینوه ، مونږ پخوانۍ دوسیې تصفیه او باقیدارۍ مو حصول کړې او پدې کارکې مو د هیچا مراعات نه کاوه او د هیڅ مقام فوق العاده امرونه مو نه منل. مونږ نا ثبت شوي اماکن ثبت او د دې ټولو اقداماتو له لارې مو ډیر عواید ترلاسه او یوائې دولت مو 700 میلونه افغانۍ قرضدارې شو چې د -250- میلونو افغانیو په بدل کې موترې د ولایاتو د ښاروالیو د ریاست نوي وسایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل او همداسې د انګلستان سره د فوايد عامې وزارت د قير قرارداد چې هغوی فسخ کړې وؤ ترلاسه او ښاروالي له هر اړخه په پښو ودريده او په عامل ، باصلاحيته فعال ارګان بدله شوه. مونږ د غير مترقبه حوادثو ظهور په وخت کې د شپه او ورځ د اماده ټيم د لرلو په خاطر -90- فاميلی او د مجردينو لپاره کوچنۍ پروژه جوړه کړه . مونږ ټول پخواني داخلی او خارجي قرضونه خلاص او د ځوانو داخلي انجينرانو او خارجي مشاورينو په مرسته مو د ماستر پلان مطابق د خوشحال مينې درې وارړه قسمتونو ،دويم او دريم پروان ، خيرخانې مينې ، کلوله پشته ، تايمنی ، وزيرآباد ، قلعه فتح الله ، رحمان مينه، کارته نو او دښارد مرکز د سيما بدلولو په خاطر تفصيلي پلانونه جوړ، د ځمکو په استملاک ، د ساحو په تثبيت ، د سرکونو په نښه کولو . جغل آندازي او ښاري سرويس رو سرکونو د قيرکولو کار عملاً پيل شو.او ټول سرکونه مو جغل اندازی او اساسی او سرويس رو سرکونه مو قير کړل. دولت يو پول هم له مونږ سره کمک ونه کړ. مونږ ملي تجار ديوې غونډې په ترځ کې ديته وهڅول چې د کابل سيند دواړه خواوې تجارتي سيمي واخلې او هر څه عاجل دغه سيمي په ښکلې مهندسی او کيفيت سره آبادې شي . ډيرې نمرې په همدغه غونډه کې تجارانو ته توزيع او ددغه سيمې د مهندسي او انجينري نقشو برابرول کابل ښاروالۍ په غاړه واخستل او حتا اکثرو تجارانو خپل تعميراتي موادهم را رسولي وؤ، خود روسانو په يرغل سره ټولو پلانونو تغيروموند .

مونږ په کمه موده کې د ځوانو متعهدو انجينرانو، اداري هيئت او کارکنانو په خستګي ناپذيره کار او فعاليت چې شپه

او ورځ به يي کار کاوه خو اضافه کاري به يي نه اخستله ، تحسين نامې اخستلو ته به نه حاضريدل وکولای شول -9000- رهايشي او تجارتي نمرې محترمو ښاريانو او هيوادوالو ته توزيع کړو. يواځې مسلکي کسان پدې پوهيدلې شي چې په نوې پروژه کې د استوګنې د نمرو، سرکونو ،پارکونو ،کلتوري مرکزونو ،مسجدونو ، تجارتي ساحو او نورو دقيق په نخښه کول او د په مختلفو پروژو د ښاروالۍ د هغه په امکاناتو سره د ټولو سرکونو جوړول ، جغل اندازي کول ، قير ريزي کول، ټوله ساحه استملاک کول او ۹۰۰۰ نمرې توزيع ته اماده کول اود يوه کال په موده کې دغه ټولې چارې سرته رسول او ۹۰۰۰نمرې توزيع کول ،رښتيا هم څومره عظيم او ناشونی کارګڼل کيږي. زه د ښاوالۍ ټولو منسوبينو په وړاندی چې هغه وخت يي دغه عظيم خدمت اورسالت سرته رسولې او په پاکۍ يي سرته رسولې په احترام سرټيټوم او کورودانې ورته وايم.

مونږ غوښتل ښاري تجارت ، ښاري صنعت او ښاري ترافيک پخپل لاس کې ونيسو حد اقل په هره ناحيه کې دميوي او ترکارۍ لوی اساسي مارکيت ، چې په پاکو اوبو سره د ميوې او ترکارۍ د پريمينځلو امکانات ولري، تيپيک نانوايي، تيپيک قصابي او داسی نورد خرڅلاو ځايونه دنموني په توګه جوړ او په ټول ښار کې عموميت ورکړو او ښاروالي په فعال او دخلکو په خدمتگار ارگان بدل کړو.

تريخ واقعيت دا دې چې په 1357 او خصوصاً د روسانو د نظامي يرغل څخه وروسته د افغاني ټولنې د مختلفو قشرونو په غير مسؤلانه او غير وطنپرستانه اعمالو او کړو وړو سره د افغاني ټولنې عنعنوي جوړښت رنګ او د هر غير او غماز د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مداخلې لاسونه افغانستان ته را وغزیدل، د وطنپرستۍ خبرې پدغه خارجي بادارانو ډیرې بدې لګیدلې، دوی په حقیقت کې خپلې نژدې د یوې پیړۍ تجربې ټکي په ټکي په ډیر کور کورانه شکل عملي کول غوښتل. د وطنپرستۍ ټغر له هیواد څخه ټول شو ځکه بیګانه پرستانو او فرصت طلبانو دد غه موقع څخه په استفاده په ټولنه حاکم او د ټولو چارو مجریان وګرځیدل. دې وضعې سل وارې لوی ضربت پیدا کړ کله چې په 1992 کې د افغانانو بې شمیره ډلې د کوم بنیادي پلان او پروګرام پرته د پیسو د بې حسابه ذخیرو سره لکه پردي د چور او د غنیمت په خاطر د ذات البیني تضادونو سره په کابل هجوم راوړ. کابل چې پخپل تاریخی برم سره په منطقه کې د هر بدنیته د سترګو اغزې وؤ او هیچا د خپل حسادت اور پخپله سینه کې پټ نشو ساتلې خپلو او پردو یوشان د مسابقې په شکل بر ملا په چیغو او هلهلو سره بیګناه افغانان مړه او کابل یې وسیزه او رنګ کړ. پنځه ویشت کاله لا علاجه غمیزي په هیواد توره لمن غوړولې اولا دوام لري. د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې وروسته ،کله چې د ټولې نړۍ« مترقي »او«عدالت پسنده » قوتونه بې ویزي او بې پاسپورته په افغانستان را ننوتل ، د فرصت طلبانو او بېګانه پرستانو د بېګانه پرستۍ او افغان دښمنۍ تر زرو هم لوړ او نن دد ې توري لمن لاندې هیڅ ډول قانون او ارزش وجود او حاکمیت نهنه لي او نه دي دویلو هغه څه چې چا لیدلي دي. مسئول عامل ارګان او شخص نه په سترګو کیږي، هر زورور غیر مسئول او واجب الحترام دې. فساد د دولت او ټولنې په ټولو پوړیو او قشرونو کې رواکار، ورځنې رواج او مود ګرځیدلې وؤ. وطنپرستان پخپل وطن کې د بیګانګ او حقارت

احساس کوي او ځانونه ورته بیګانه ښکاري. بیګانه او بیګانه پرستانو د خپلو حامیانو د حمایت د چترلاندې هر ډول ناروا د غریبو خلکو او ملک په حق رواګڼي ،ثروتونه یې غصب کړي او ارزشونه یې له منځه وړیدي . ددې ټولو خبرو سره سره کابل د افغانستان د ستر تاریخي ، اقتصادي او کلتوري مرکز په حیث د نسبي امنیت او ژوند د وړتیا وؤ څخه برخورداره او په تیرو پنځه ویشتو کلونو کې د میخانیکي جبري مهاجرتونو معرض او د خلکو د تجمع ځای وؤ. د بن د کنفرانس څخه وروسته چې خارجی بې پلانه او بې حسابه غرض الوده سرمایي وارد او د قاطع اقلیت تر منځ تقسیم او قاطع اکثریت ترې محروم پاتې دې نپوهیږم لاشعوري او که یوځل بیا د کابل ښار د مغرضانو د حسادتو نو د شعوري اخریني ضربې په حیث د قرن د لویي فاجعې سره مخامخ کول او د غه تر ټولو لوی افغاني ارزش له منځه وړل غواړي.

هو ! نن هم هر یو د زر او زور خاوند ، هر قوماندان ، وزیر، والي ، رهبر او نور هڅه کوي د مسابقې په ډول پرته د تمیز او سنجش د خپل نوکر، چاکر، باډیګارد ، خپل خپلوان ، و طنداراو نورو په نومنو باقې پاتې د تفریحي پارکونو ، سرسبزې ساحې، مکتبونو او یا نورو کلتوري ساحو په توزیع صرفه نه کوي. زمونږ لویه آرزو داوه چې د خیرخانې مینې -600- جریبه کلتوري ، تفریحي او سپورتي پارک چې کار یې پیل شوې وؤ او د کابل ښاریانو لپاره یوائینې د تفریح او تنفس محل ګڼل کیده بې رحمانه او غیر مسئولانه په زورآباد بدل شو. د شین کمربند ساحې خو لا پخوا د زورورو په زور اباد بدل شوې، تاریخي سیمي لکه شیرپور، با لاحصار، قلعه جنګي او کلوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري هم په امن پاتې نه شوې او د ښهرکونو سلسله هم د کابل څخه د پروان، میدان ښهر، لوګر او ننګرهار په لورپه پراخیدو ده. سره ددې چې کابل په سیسمیک (زلزلې) زون کې واقع، جیولوجیکي سروې، د ځمکې مقاومت او نوعیت، د تعمیراتي موادو خصوصیات او کیفیت او ډیرې نورې څیړنې په کې سرته نه دي رسیدلي. شیشیي بلډنګونه په سیالۍ سره یو له بله څخه پورته کیږي. سیپتیک څاګانې نپوهیږم په کوم لیول په غیر فني شکل پرته له دې چې د څښلو اوبو زیرمې په نظر کې وینول شي جوړیږي او د کابل ساحه چې د کاسې شکل لري ټولې اوبه به په یوه قاعده راټولې او دوباره جدا کول په یې ناممکن کاروي. دا په مختلفو لیولونو «سطحو» د سپتیک څاګانو فضله موادبه په کوم قوت او کومو واټرپمپونو پواسطه او تر کوم وخته پورې یوبل ته پمپ کیږي او دا د ښاري بې کنټروله ککړتیا مواد به څه ډول او کومې ساحه کې انبار کیږي.
دا هره قضیه د کابل د ښار د امکاناتو له مخې پخپل ذات کې جداګانه فاجعه ګڼل کیږي. ځیني کسان دا سې نظر لري چې اوسنې کابل دې د خپلو ناخوالو او نیمګړتیاوؤ سره پرځای پرېښودل شي او په شمالي سرسبزه ساحه کې دې نوې مدرنه کابل جوړ شي. همدا سې د سنبلې د میاشتې په لومړۍ او نیۍ کې د فواید عامې مسئول مرستیال وزیر د امریکا غږ اشنا راديو سره په مرکه کې وویل چې د پنجشیر د سیند اوبه به د کابل لورته راو ګرځول شي، زما په نظر د پنجشیر په سیند د اوبو ذخیره جوړول سمه خبره ده خو دغه سیند اوبه د کابل لورته راګرځول اویا د شمالي په شنه سیمه کې د نوي کابل جوړول دو اړه پخپل ذات کې لویې بشري فاجعې ګڼل کیږي. زه نپوهیږمه څه ډول یو متخصص مسئول کارپوه دغه پریکړې کوي او نور مسئول کسان دغه ډول خبرې بې ځوابه پریږدي؟
زه په پوره درناوې د ټولو لوړو مسئولو مقاماتو توجه دغه مهمې ملي مسئلې ته را اړول غواړم، تر څو پرې نږدې چې کابل ښار دغه د افغانانو تر ټولو لوی ملي تاریخي ارزش د افغانستان د دښمنانو د بدو نیتونو قرباني شي.

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاریس کنفرانس !
ګذارشونه او واقعیتونه

د ۲۰۰۸ کال داپریل دمیاشتي په څلورمه نیټه دهانګري په پایتخت بخارست کي د ناتو دغړو هیوادونو سر مشریزه غونډه جوړه او په افغانستان کې دنوې ستراتیژۍ په باره کې لازم تصامیم ونیول شول. همدلته دجون په دولسمه په پاریس کې دافغانستان په مسایلو دیوه کنفرانس دجوړیدو او دپورته ذکرشوې ستراتیژۍ دابعادو دتشخیص او تثبیت پریکړه هم وشوه .البته دا کومه تصادفي پیښه نه وه او خپل ځانګړي عوامل یي درلودل او هغه داچې په ۲۰۰۷م کال کې په افغانستان کې دمخالفینو له خوا حملو شدت وموند او په ۲۰۰۸ م کال کې دغه کچه نوره هم په لوړیدو شوه. امریکې او دناتو غړو هیوادونو لا دمخه تردې په خپله نظامي سترا تیژۍ او تاکتیکونو کې پراخه بدلونونه راوستي وو ،پدې معنا چې دوی د خپلو قطعاتو په سوق الجیشي حرکاتو کې ډیر کمښت راووست ،دلویو ښارونو څخه یي دخپلو قطعاتود وضع الجیشونو دبدلولو او دایستلو مسئله راولاړه کړه ، اکثره خارجي هیوادونو دمخالفینو سره پټې خبرې ،پټ اړیکي او پټې وسلي او پیسي ورکول (دمثال په ډول انګریزانو په هلمند

کې) شروع کړل ،دافغان اردو او پولیسو دتقویي مسئله ورد زبان وګرځیده ،امریکي او انګلستان له لوړې ارتفاع څخه په هوايي بمبارۍ او له لیري څخه د دورمنزله طوبچي اوبې پیلوټه الوتکو په ذریعه داهدافو ویشتل پیل او دادملکي وګړو د مرګ ژوبلې په برخه کي یوه ډیره خاینانه او غیر انساني پریکړه وه ،خو ددې ټولو خبرو سره سره دمخالفینو دحملو او ځانمرګي بریدونو او په هغې کې دملکي وګړو او خارجي او داخلي نظامیانو د تلفاتو کچه لوړیدله.دمثال په ډول دري ورځې مسلسل د ۲۰۰۸م کال دفیبروري په ۱۷ ،۱۸او ۱۹ په قندهار کې د سپو دجنګ په میله کې ۸۰ تنه مړه او له دې څخه ډیر زیات کسان زخمیان،دقندهار په سپین بولدک کې ۳۷ تنه مړه او ډیر زیات نور زخمیان ،په قندهار کې یو متعلم مړ اخلور تنه نور زخمیان شول. په همدې وخت کې دآیساف دهوايي قواوو یوه چورلکه په هلمند کې دیوه طالب قوماندان په کور کې په داسې حال کې ښکته شوه چې امنیت یي نیول شوې وو او وسله ،غذايي مواد او نور لازم توکي یي هلته ښکته کړل. په همدغه وختونوکې دامریکي داستخباراتو رئیس وویل چې افغان دولت یواځې ۳۰٪ خاوره په واک کې لري او پاتې برخه د طالبانو سره ده. د۲۰۰۸م کال د مارچ په ۱۱ دملګرو ملتونو سرمنشي بانکیمون وویل چې په افغانستانکې د ۴۰۰ څخه زیاتو اولسوالیو څخه افغان دولت یواځې ۲۶ اولسوالۍ په په واک کې لري ،امنیتي وضعه د ډیر تشویش وړده ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي نشته ، دولت ډیر ضعیف او اداري فساد او... لوړې کچې ته رسیدلې دې. په همدې وخت کې د۲۰۰۸م کال دمارچ په ۱۰ په امریکې کې دافغانستان سفیر دو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنګټن ډي سي سره په مرکه کې وویل چې په افغانستان کې وضعه د ډاډ وړنه ده ،طالبان د هیواد په زیاته برخه واک لري ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي وجود نلري او اکثره مناطقو ته هغوی نه غواړي خپل عسکر ولیږي او . د۲۰۰۸م کال دجون په میاشت کې دخارجي نظامیانو مرګ ژوبله ډیره لوړه او یواځې د مړو تعداد د ۴۶ څخه واووخت .... همدا سبب وو چې دخارجي او داخلي قواوو او واکدارانو تر منځ عمومي پانیک او هرج و مرج راولاړ شو. فرصت طلبو اشخاصو په دولت او حتا په خارجي قوتونو انتقا دونه شروع کړل. مارشال فهیم په غازي سټوډیم کې په جمهور رئیس حامد کرزي لفظي او ژستي حملې وکړې ،پروفیسور برهان الدین رباني ،محمد یونس قانوني او د ملي متحد جبه غړو په خپله جمعي غونډه کې د دولت او خارجي قواوو پر ضد د څرګندو لفظي حملو او مخالفتونو څخه ډډه ونکړه او د هغوی ویاند سانچارکي پټه نکړه چې د طالبانو اونورو ډلو سره یې تماسونه نیولي او دا ځکه چې دولت دهغوی سره په خبرو کې پاتې راغلې دي. دغه ډول هرج ومرج او عمومي سراسري پانیک ددې باعث هم شو چې ډیر دولتي چارواکي او فرصت طلبان خپلې سرمایي مصئونو ځایونو ته ولیږدوي. د دوبۍ په هوایي ډګر کې د جمهور رئیس مرستیال احمد ضیاء مسعود او دافغانستان د اسلامي جمهوریت د پارلمان رئیس محمد یونس قانوني سره ، انګلستان ته دډالرو او نورو قیمتي توکو د لیږدولو په وخت کې لویه افتضاح رامنځته شوه.دثور دمیاشتې په اتمه دمجاهدینو دجشن دتجلیل په ورځ ددولت مخالفینو ځانونه دجمهوررئیس تر لوژ پورې ورسول ،د داخلي او خارجي

دامنیت مسئولو قطعاتو او اشخاصو په تیښته مصئونو ځایونو ته خپلې پښې سپکې کړې او د دولتي او حکومتي اراکینو سرنوشت یې ځو تنو مخالفینو ته وسپاره .

پدې ډول دپاریس کنفرانس کومه عادي غونډه نه بلکه دلویې ماجرا او سترو حوادثو دبحبوحو او تلاطم دتیاتر څخه منتج مجبوري کنفرانس ګڼل کیږي او مالي سرچیني به یې هم دناتو دسرمشریزي دپریکړو او په افغانستان کې دعمومي ستراتیژیک او تاکتیکي لید لوري له مخې په پام کې نیول کیږي. داد امریکې ،ناتو او بین المللي قوتونو مشکل دې او هغوی به یې ګالي او پالي ، او لکه چې معلومه شوه تیره اونۍ دامریکې کانګرس دعراق او افغانستان دجنګونو لپاره ۱۶۲ ملیارده ډالره بودجه منظور او دناتو نور غړي به هم فکر نه کوم له هغوی څخه پدې کار کي پاتې راشي.

بل اړخ دمسئلي افغاني قضایا او مشکل تشکیلوي چې باید دافغانستان جمهور رئیس یې دحل په خاطر په تفصیل سره خپل ګذارش وړاندې او دحل ممکنې لارې چارې او امکانات په ګوته کړي وای.

دپاریس په کنفرانس کې دملي پرمختګ ستراتیژۍ پروګرام وړاندې شو چې په درې عمده قسمتونو اودولس فصلونو کې طرحه شوې او دافغاني ټولنې د سترې غمیزې داسې پرابلمونه پکې پراته دي چې په تیرو ۳۰ کلونو کې یې نه یواځې افغانانو بلکه نړیوالو هم دحل لارونه موندله ، فکر نه کوم دغه ستراتیژیکه طرحه دافغاني مغز زیږنده او تراوش اوسي او محض یو تهمت به وي چې افغاني پلاوې په خپلو امضاءګانو سره دغه لوی مسئولیت په خپله غاړه اخیستې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب چې ټول ګذارش لکه دصرف میر دطالب غوندې په یوه نفس ولوسته یواځې دبریاوو اغراق امیزه تکرار وو او په ګذارش کې هیڅ داسي کلمه او جمله نه په سترګو کیده چې په افغانستان کې یې دبې شمیره مشکلاتو څخه په یوه له هغو هم دلالت کړې وي . حال داچې دیرش کاله سترې غمیزي په هیواد لمن غوړولې ،هره ورځ په په سلګونو انسانان مري ، ښارونه ،کلي ،بانډې ،سرکونه ،غرونه رغونه او هرڅه ورانیږي ، په هیواد کې نظام ،اداره او قانون وجود نلري او په عوض یې فساد ،رشوت ،اختلاس او انارشۍ قانوني بڼه غوره کړې ، قهطي ده ، پلرونه او میندې خپل بچیان په داسې بیه خرڅوي چې یوه بوجۍ اوړه پرې اخستل کیدې نه شي چې د څو ورځو قوت لایموت شي. رښتیا !هغه چا چې په دغه سند امضاء کړې او هغه څوک چې نن په افغانستان کې د چارو مسئول دي ، هغوی نه دغه ډول مشکل لري او نه دهغې احساس او درک چې ویې څوروي . ځوریږي یواځې افغان بیوسه اولس او په اصطلاح هغه با درکه ،با احساسه او وطنپرست روشنفکران چې دغمیزي پدې دیرش کلنه ماجرا کې نه دکوم بدیل محرک ،نه دخپل اولس دبرحق مبارزې عامل ملاتړې او چې دمرګ په پوله خوځیږي او په خارج کې ددموکراسۍ دمصئونیتونو څخه هم برخورداره دې ،نه یې دافغان اولس د حق په پلوۍ غیرارادي کومه کلمه له خولې راووځي. خو په سیاسي دکانداریو کې یوله بله پیشقدم او کله چې ددجال له کنډولي څخه غوړي څاڅي تل یې ترې لمنې لاندې نیولي وي .

پدې ډول د افغانستان په نني جنګي تیاتر کې دټولو

ستراتیژیو او موضعګیریو ماهیت دتاریخ دقضاوت اوازمون دچاڼ څخه پوره برملا را وتلې اودهغې په ډیرو تاریکو کنجونو کې هم پټ او پناه وجود نلري.

دخارجي قوتونو ستراتیژي همغه دافغانستان ستراتیژیک بالا حصار ته د ځان رسولو پخوانۍ زړه لویه لوبه ده چې دافغان اولس په قهرمانۍ سره یې تحقق پیدا کړ او دبخت څرخ یې دامریکي په محور وڅرخاوه. یواځې دافغانانو دقربانۍ له برکته خارجي قوتونو دامریکي په مشرۍ ځانونه افغانستان ته رارسولي او دلته حضور لري. پاکستان د بې تاریخه ،بې جغرافیې اوبې هویته هیواد په حیث دانګریزي استعمار دنا خلفه بچي په حیث دقرنونو دسیسو په نتیجه کې په عمده ډول دپښتون او بلوڅ قومونو دوجود څخه دهمدغه ستراتیژۍ دتحقق په خاطر تشکیل او په ایران کې خو امریکي له پخوا څخه وضع الجیش درلود او شک نشته امریکا به نن هم په خپلو خواخوږو حساب کوي. مونږ نن په څرګند ډول وینو چې تاکتیکونه او ستراتیژۍ په سحر امیزه او معجزه امیزه شکل بدلون مومي ،مخالف او موافق قوتونه دساعتونو اوورځو په جریان کې خپلې جبهې او تاکتیکونه بدلوي ،دپاکستان دولت د ۲۰۰۱م کال دبین المللي قوتونو سره دالقاعدې په مقابل کې دخپلو تعهداتو څخه عدول کوي،دالقاعدې اوطالبانو سره سوله اوپه افغانستان کې خپلې خائنانه مداخلې اعلانوي او عملي کوي ،امریکا او بین المللي قوتونه دغه اعمال غندي او د ۲۰۰۱کال دتعهداتو له مخې دپاکستان په خاوره کې دالقاعده تعقیب خپل حق ګڼي اوڅلور ملیارده ډالر ورته ځانګړي کیږي ،خو پرویز مشرف دهغې مخالفت کوي او دغه پټ او پناه لوبې نن هم دوام لري.دافغانستان دمسئلې په ستراتیژۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده نوې خبره په کابل کې د روسي د سفیر هغه اظهارات وو چې « د روسیې پرته به په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزه هیڅکله بریالۍ نشي» او همداسې د پاریس په کنفرانس کې د پوتین په هغه خبره ټینګار چې « که خارجي قوتونه په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزې پرته نور سیاسي اهداف تعقیب کړي روسیه به بې غرضه پاتې نشي» او همداسې د جولای د میاشتې په اوومه نیټه د هند سفارت په دروازه کې ځانمرګي برید او په هغې کې د ۲۰۰ څخه د زیاتو کسانو مرګ ژوبله ،د طالبانو لخوا د هغې د مسئولیت په غاړه نه اخستل او د ټولو څخه مهم څوورځې د مخه په افغانستان کې د مخالفینو پرضد د روسي وسلو د استعمال په هکله د امریکې او روسي دوجانبه موافقه د افغانستان مسئلې ته کاملاً نوي ګلوبال ابعاد ورکړل.

د پاریس په کنفرانس کې د حامد کرزي غیرمسئولانه ګذارش ، د ملي ستراتیژۍ په نامه د مالیې د وزیر لخوا د ۵۱ ملیاردو ډالرو او د برق او اوبو لګولو وزارت او نورو لخوا د تش په نامه ستراتیژیو نپوهیږم په کوم اعتبار د بې حسابه پیسو غوښتل او سره د دې چې ملګري ملتونه ،ناتو ، امریکا او مؤسسات او اشخاص همیشه په خپلو رسمي اسنادو او خبرو کې د افغانستان حکومت ،دولت ، دولتي ارګانونه اوحتا افراد او اشخاص په فساد او نورو هرډول ناوړه او غیر قانوني اعمالو تورنوي بیا هم د غه ټول پیشنهادونه د ملګرو ملتونو د سر منشي محترم بانکیمون لخوا سخاوتمندانه تائید او منل کیږي او محترمه میرمن لورا بوش چې په یوه غلچکي سفر کې تر افغانستانه او حتي تر بامیان پورې رسیدلې ،او دا چې د محمد دوه لورګاني د سحر لخوا مکتب ته تللې شي ، نو ټول افغانستان ورته ګل او ګلزار بریښي او په ټولو اسنادو

د تائید مهر لګوي.

مونږ د ملګرو ملتونو ،نړیوالي ټولني او ټولو هغه هیوادونو څخه د زړه له کومي شکرګذاره یو چې افغان اولس سره د غه ډول سخاوتمندانه مرستي کوي.خو کاشکي دا پوښتنه هم چا سره پیدا شوي وای چې د غه بې حسابه مرستو ولي د افغان اولس یوه کوچنۍ ستونزه هم حل نه شوه کړای ؟ اونن هم افغانه میرمن چې لس کرته بوره شوې او یوولسم بچې د ځان د نجات په خاطر په ۵۰۰ افغانۍ خرڅوي او یا یې د هغه د ژغورلو په خاطر د کوم ظالم لمن ته غورځوي او نا معلوم سرنوشت ته یې سپاري . ولي؟

مونږ د نړیوالو څخه احترامانه هیله کوو چې د افغانستان په مسئله ژور سوچ وکړي ،د زړو غیر عادلانه ستراتیژیو د تطبیق څخه لاس واخلي او د افغان معضلي د عادلانه حل لار ولټول شي.که په غیر عادلانه شکل د هغې حل ممکن وي تر اوسه پورې به د هغې د عاملینو د غه ارمان ترسره شوي وای.افغانان باید نور د غه ډول بې رحمانه ازمون څخه وژغورل شي. مونږ افغانانو د دیرشو کلونو په موده کې هرڅه د انسانیت او بشریت په نامه بایللي خو د خپل ملک ستراتیژیک افتخار موساتلي دې. مونږ د خپل افغاني و یاړ په ساتلو سره هرې عادلانه معاملي ته حاضر یو.

په غیر صورت کې د ماجرا انجام پرته له دې چې د پخوا په څیر دوام پیدا کړي بل ډول ممکن ندي. د هرې ماجرا په پای کې برې د افغانانو په برخه وو او وي به .

از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي

که تاریخي واقعیتونو ته نظروا چول شي ، انګلیس قوم د هغه سر سبیلو او پدر ازاره او مادر ازارو څخه ، چي د ټولي غربي اروپا څخه راټول ، د شمال بحر له لاري په جزیره راننوتل ، ځایي استوګن قومونه یي له منځه یوړل او جزیره یي تري خالي او د نژدي ۲۰۰۰ کلن تاریخ په اوږدو او ډېرو ترخو حوادثو ، ظلم ، ناروا او بي عدالتیو په کشمکشونو کې تري په حقیقت کې ننني غیر متجانس کانګلمېرات « غیر متجانس مخلوط» سود جو ، د سیسه باز کرغیړن انګلیس ملت« نیشن » متشکل شوې دې. نو ځکه خو د واحد قوم په حیث هیڅکله د قومي اصلیت ، تعهد ، اخلاقي ځانګړتیایي تقدس او دود و دستور پابند نه وو . په بین المللي مناسباتو کې ډیر سخت زړې ، ظالم ، بې وفاء او غولوونکې پاتې شوې او ځکه خو د ټولو نړیوالو معضلو ، کشمکشونو ، دښمنیو او نه حل کیدونکو پرابلمونو ایجاد ګر او نن چې څه بین الاقوامي دښمنۍ او او بد بختۍ دوام لري ، عامل یي همدوی دي . غریبۍ ته دپستۍ ، جنایت او خیانت په سترګه ګوري او دپیسو د پیدا کلو په لار کې هر ډول ظلم ، فریب او ناروا مباح

ګڼي . ددوی د مختورن سیاست د ملا تیر « Divide and role » مقوله تشکیلوي او په بشري سیاست کي ټولې سیاسي فاجعي یواځې او یواځې ددوی د خاینانه د سیسو په بناء چې د تاریخ په اوږدو کې یي د قومونو تر منځ راولاړې کړي ، پیښې شوي او په راتلونکې کې به یي هم علت همدغه د سیسي وي .
زه پخپله دا سمه نه بولم چې څوک ټول قوم په دغه ډول تور تورن کړي . ځکه په انګلیس قوم کې هم ډیر کسان وو چې دادب ، علم ، کلتور ، اقتصاد ، فلسفي او د بشري ژوند په نورو اړخونو کې یي ستر خدمتونه سر ته رسولي او حتا د خپل قوم خاینانه او ظالمانه سیاستونو تور مخونه یي نړیوال تاریخ ته په امانت دارۍ سره سپارلي دي . یو متل دې چې « دوچو له تاوه لامده هم سوځي » . په هر قوم کې ښه او بد ، رحماني او شیطاني قوتونه وجود لري او مونږ وینو چې نن په نړیواله کچه غه دغه شیطاني قوتونه په لا علاجه ناسور سرطاني تپ بدل شوې ، مګر ټول نړیوال رحماني قوتونه هم په محلي او هم په بین المللي جبهو کې متحدانه ددغه شیطاني لعنتي سیلاب په مقابل کې د قطعانه مبارزې ملا وتړي. نو ځکه ددوی ددغه کهنه کارو بیرحمانه او خاینانه سیاست بازانو په نسبت ټول انګلیس ملت ته په بد نظر کتل کیږي . شک نه شته چې په انګلیس قوم کې د تاریخي ارثي او دودیزو عواملو له مخې به هم ددغه ډول شېطاني عمالو اکثریت قابل د ملاحظې وي ، چې مونږ د نموني په ډول ، په ننني نړیوال سراسري جنګي ناورین کې د توني بلیر شیطاني خاینانه دروغجنې هلې ځلې مثال راوړلې شو ، مونږ لپاره به منطقي داوي چې هر وخت د ښو او تر منځ تشخیص او تفکیک ته قایل او هر څوک د خپلو ښو او بدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعمالو مطابق د ښې او بدې جزا لايق وګرځي.

انګريزانو ددريايي غلو په حيث تل په شمالي بحر کې پردۍ کشتۍ تښتولې او مالونه يې ورته چورکړي او دي کار تر پنځلسم قرن پورې دوام پيدا کړ. کله چې د جنګونو په سبب داروپا او هند تر منځ تجارت د وچې له لارې د مشکلاتو سره مخامخ او واسکوديګاما ، مجيلان او کريستوف کولومب هند او جنوبي امريکې ته د بحري لارو په ميندلو بريالي شول. هند سره داروپا تجارت نوې رونق پيدا کړ. انګريزانو هم تجارت او کشتۍ سازۍ ته مخه او په کمه موده کې يې تر ټولو قوي بحري قوتونه جوړه کړل. پرتګاليانو چې سل کاله دهند تجارت انحصار کړي وو ، دانګريزانو له خوامات او تجارت د انګليس په انحصار کي پريووت او ۲۱۳ کاله يې په خپل لاس کې وساته. انګريزانو شمالي امريکا او کاناډا ونيول، ځايي سرخ پوستان يې له يوې مخې قتل عام او حتا د نسل دبقاء په خاطر يې هم يو کسژوندي پرې نښود . مصر ،سوډان ، جنوبي افريقا ، دماغه داميد « Cafe of good hope » استراليا ،نيو زيلاند او ددنيا ټول بحري معابر لکه جبل الطارق ،مالتا ،باب المندب ،سويس ،عدن ،او نور يې په خپل تصرف کې راوستل ،پرتګالي هسپانيايي ،هاليندي او نورو بحري قوتونو ته يې ماته ورکړه او ځانونه يې په هند او شاوخوا مناطقو مسلط او د خلکو په مال ،دولت ،عزت ،ناموس او دژوند په ټولو شئوناتو خيټه واچوله . چور او چپاول يې شروع او بې شميره ملي مبارزين ،قهرمانان او ملکي ماشومان ،ښځې او نر يوشان له تيغه تيرول . د هند مشهور بندرونه لکه بمبيي ،کلکلته ، مدراس ، حيدراباد او نور يې ونيول او دشرق الهند تجارتي

کمپنۍ يې په ۱۶۰۰ م کال په هند کې ځای په ځای او دنظامي قوتونو سره په تباني کې يې د هند په ټوله لويه وچه کې خپل هراړخيز حاکميت ته پراختيا ورکړه . کله چې په ۱۷۴۷ م کال کې په افغانستان کې د احمد شاه بابا په مشرۍ ملي قوي دولت رامنځته او له يوې ورځې څخه يې بلې ته پياوړتيا موندله ، انګريزان له هغې څخه سخت په تشويش کې وو او دروس دهغه وخت پولو ته ځانونو درسولو لپاره يې لوی مانع ګڼه. دوی د شاه زمان دپاد شاهۍ په دوره کې چې لا افغاني نسبتاً قوي دولت وجود درلود ، ځانونه يې د افغانستان دهغه وخت سرحدونو ته ورسول او د افغانستان ددولت په مقابل کې دانګريز د زاړه استعمار خاينانه دسيسي له همدغه وخت څخه پيل شوې .دوی د جهان په دغه لويه منطقه کې د « لويي لوبې » په نامه لويه ستراتيژي اودافغانانو په مقابل کې يې « policy Forward» غوره او تر نن ورځې پورې دوام لري. دوی له همغه وخت څخه تر ۱۹۱۹ پورې د افغانانو په مقابل کې بې شميره دسيسي او توطئي کړي ،خو جمله دري لويي جګړې يې سازماندهي او په درې واړو کې يې د شرمه ډکې ماتي وخوړلې .خو دځيني ضعيف النفسه افغانانو په واسطه يې و کولاي شول ځيني

ستراتيژيکي منطقي د افغانستان له وجود څخه پرې کړي او خپلو خاينانه دسيسو ته يې د هميش لپاره ادامه ورکوله. دوی په مخ پزه نه در لوده، او په بې حيا يۍ او بې شرمۍ سره ، کله چې روسانو په افغانستان خاينانه حمله وکړه ، ويل به يې ، اوس ددغه ډول تجاوزونو وختونه ندي ، دوی بايد له موږ سره مشوره کړې وای. خو کله چې يې د افغانانو په توره او همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

موقع ترلاسه کړه پخپله یي یو ځل بیا په افغانستان حمله وکړه او ټول ناسلف او ناخلف قدرتونه دبیا ابادونې تر شعار لاندې په حقیقت کې په ډیر مهیلیت او خیانت سره دځیني بیګانه پرستانو په مرسته غواړي یو ځل بیا د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې دپخوا په نسبت زر چنده خاینانه سیاست په افغانستان کې پلې کړي. تاسې په ناروا دغه مستضعف اولس د یوه داسې آبر قدرت سره یواځې په جنګ کې وازمایه چې تاسې ترې شپه او ورځ، په ویښه او په خوب کې بوګنیدلۍ او ارام مونه درلود. ستاسې د ننني مباهاتو سرچینه او منبع همدغه نننی خواروزار افغان اولس دې. تاسې خو ځانونه د نړیوالو حقوقي، قانوني، دموکراتیک، عادل، منصف نظامونو او مناسباتو علمبردار او حامیان بولۍ. تاسې خو په موجوده اجتماعي ـ اقتصادي نظام کې ۵۰۰ کلنه دنظام جوړولو او نظام ساتلو تجربه لرۍ. او باالاخره تاسي نن افغانستان ته د افغانانو د سر ښندني په مقابل کې د احسن پاداش په خاطر د بیا ابادوني، امنیت اود دیرش کلن جنګ د مظالمو، عوارضو او ناخوالود له منځه وړلو په تعهد سره راغلي یاست. تاسې او ټولو نور قوتونو ته چې د افغانستان په لویه غمیزه کې ښکیل دي، وایو چې تاسې په یویشتمه پیړۍ کې د پخواني سادیستي جینیتیکي هوسونو دتکراراو تلافي جویانه خوا یخي په خاطرد افغان نسل کشۍ لپاره هیڅ دلیل نلرۍ. تاسې د افغانانودښوبدو ټولو خصوصیاتو سره ښه بلد یاست، کیدای شو ل یو دبل په ژبه زر پوه شوي وای او زر مو د مشکل دحل لارې لټولې وای. خصوصاً وروستي ۷ کلونه چې پخپله خارجي قوتونه په افغانستان کې حاضر اود ټولو چارو اصلي عاملین او مجریا ن

ګڼل کیږي.

که مونږ د اوه کلنې دورې په پای کې ددغه «احسن» پاداش دپایلو په باره کې ستاسي دخپلو راپورونو او اظهاراتو له مخې قضاوت وکړو چې اصلاً نظام او په نوم ابتدایي ترین عادي انساني ذات البیني مناسبات وجود نلري. د بد تر او بهتر مسئله خو هیڅ قابل دبحث او مطرح دبحث کیدلې نشي. تا سې حق نه درلود ستاسې په موجودیت کې دغه ډول زړه بوګنوونکي او دتحمل څخه وتلې وضع په افغانستان کې رامنځته شي. ستاسې نیک پاداش دې ته ویل کیږي ؟ تاسې له دې وضعې څخه راضي یاست ؟ که نه. مسئول څوک دئ ؟ طبعاً چا چې یي ذمه واري او تعهد کړې او چا چې په افغانستان کې د موجوده ټولو بدبختیو په خاطر خپل عمال ګمارلي دي ! او یا :

1. هغه چا چې داجتماعي ترکیب او برنامه یي محتوا څخه پرته دبن په کنفرانس کې د لږکیو معلوم الحاله ضعیف النفسه ډلو پواسطه د یوه عظیم رسالت سرته رسول غواړي ؟
2. هغه څوک چې د یوې اولسوالۍ په واسطه د ټول مملکت اداره کول غواړي ؟
3. هغه څوک چې د جنګي جانیانو او دبشر د حقوقو دناقضینو په واسطه د نظام جوړول غواړي ؟
4. هغه چا چې د دولت، حکومت، پارلمان، حقوقي، قانوني، اداري ارګانونو په سترو مقامونو اکثراً د پردو ملکونو جاسوسان ګمارلي ؟
5. هغه څوک چې پرته له ځانه او خپلې ډلې په بل چا باور نلري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. هغه څوک چې دمخدره موادو دقاچاقبر ،فاسد ، رشوتخور ،اختلاسګر ،او دیته ورته کسانو سره پرته بل چا سره مشترکه ژبه نشي پیدا کولی ؟

7. هغه څوک چې هم مدعي ،هم قاضي او هم حاکم خو پدي ټوله دوره کې یې یو وار عامل اجرأت ندي ترسره کړي ؟

8. هغه څوک چې په خپلو دغه او دې ته ورته سلو او زرو نورو ناوړه اعمالو څخه نه منکر دي ، نه پښیمانه او نه توبه ګار؟

9. او که هغه د زاړه استعمار زړه ستراتیژي چې پرته له دغه طریقو په بل ډول داجراء وړنده؟

که داسې وي ،ایا دداخلي او خارجي مسئولینو او خصوصاًستاسې د موجودیت مشروعیت د پوښتنې لاندې نه راځي ؟ ایا تاسې په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجز یاست ؟ که داخبره رښتیا وي ،بعدي هڅې د څه لپاره ؟ یا داچې تاسې د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې خپل تور مخي ،تورزړي او تورلاسي نیتونه عملي کول غواړۍ او افغانان بایدد خپل همیشني دود ودستور په بنیاد د وطن څخه د دفاع مبارزي ته دوام ورکړي . البته ددې کار ددام او انجام پایلې هم څرګندې دي . که تاسې په ځیني بې ننګو محاسبه کوۍ ، پدې مونږ هم نپوهیږو او تعجب کوؤ چې دغه بې ننګه له کومه شویدي. تاسې تیروتي یاست . هغوۍ چې دخپل اولس او خپل وطن نه پکاریږي . ستاسې به څه په کار شي ؟

اوس هم « **بحر ډک له ملغلرو چوپ روان دی"** خپله لار پرمخ وهي ، **"دنا اهله خلکو خوی لکه دچړ دی »** . اصلي اولسي جریان په عمق کې خپله لار پرمخ وهي ، داوبو په سر خس او خاشاک باندې غولیدل ندي پکار او ستاسې دزړو

فکرونو تحجر په ګوته کوي . تاسې که خپلې شومې ارزوګانې په ظلم ناروا او مرګوني خاینانه جنګونو له لارې ترلاسه کړې ، د سولې او صفاء پلویان به دغه ارمان د سولې له لارې پلې کړي .مونږ وایو چې نن تاسې او ستاسې لاس پوڅو ته د دغه ډول اعمالو په کولو شرم پکار دې.په اوسنۍ زمانه کې چې هر څوک په ټولو خبرو ډیر ښه پوهیږي ، تاسې دواړو خواوو ته لوی عیب او لوی شرم دي .خدای دي ترې مونږ وساتي او تاسې دې هم خدای په سمه لار روان کړي. اصیل افغانان حاضر دي د سیال اولس په حیث د نن ورځې د رواج سره سم تاسې سره معامله وکړي. تاسې چې له ځانه وروسته پاکستان پدې منطقه کې د شر او فساد منبع ګرځولی ، هغوۍ په دنیایي رواجونو څه اګاه دي. یواځې افغان اولس پدې منطقه کې دثبات او مقاومت کوهپایه او دسیالې معاملې جوګه دي . خو د تاریخ په اوږدو کې ټولو قومونو او تاسې هم غوښتل ، او نن دا هم کومه پټه خبره نده ، کوم خارجي قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري ، غواړي دغه غیور قوم او ددې خاورې اصلي اوسیدونکي له خپل ملک څخه ورک کړي ، دحوادثو جریان ددې شاهد دي. څه موده دمخه د خارجي قوتونو هوائي ، راکټي او دورمنزله طوپچي ګوذارونه ، د مختفو ګروپونو سره خصوصي معاملې ، د ملکي خلکو دتلفاتو زیاتیدل او د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اونۍ کې د امریکې د نوي ستراتیژۍ له مخې د ډیورنډ د کرښې په دواړو خواوؤ دخارجي قواوؤ بې پوښتنې عملیات او بیا هم د ملکي خلکو (په کل کې افغانانو) تلفات ، ټول د روسانو له وخت څخه را پدې خوایواځې ددغه منطقې د خلکو پرضد دسیسه معلومیږي. ځکه چې د پیښو اصلي عاملین په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سند او پنجاب او یا پخپله په امریکې او اروپا کې ناست دي، او په سرحدي سیموکې د ځانګړو تاکتیکي او ستراتیژیکو پلانونو له مخې ټولې چار تنظیمیږي. په اصطلاح پخپله کرکڼې او اغزي کري او بیا اور ورلګوي. دغه کار پرته د نسل کشۍ څخه بل تعبیر او تفسیر نشي لرلې. لکن ترنن ورځې پورې په شپږزره کلن تاریخ کې د هیچا دغه ناولې ارزو نده تر سره شوې. پکار دادي چې هرڅوک سیالي معاملې ته غاړه کښیږدي. دا به د منطقي، جهان او ټولو په ګټه وي. هغه څه چې نن په افغانستان کې دوام لري، دهیچا په ګټه ندي، ګټونکي په کې وجود نلري او که وجود ولري، لکه تل چې ددې خاورې اصلي بچیان تل ګټونکي وؤ، ددې لوبې ګټونکي به همدوی وي. ټول افغانان او خصوصاً پښتنو ته پکار دي د تاریخ پدې حساسه مرحله کې ځان وپیژني، دوست او دښمن وپیژني او پدې پوه شي چې پرته د افغاني ملي او پښتني قومي وحدت څخه بله لاره او چاره نه لري. هغه افغانانو ته چې د هر چا سره د جوال خوله نیسي، غواړم ووایم چې د استعمار لاندې ملکونو د تیر او حال له حالاتو څخه ځانو نه لږڅه خبر کړي.

پسه هم خلک ساتي دزړه په مینه، خو چې ددې مینې انجام معمولاً څه وې پدې پوهیدل پکار دي!!!

ښه به داوي ټول د سلیم عقل او سلیم وجدان څخه د جمعي ګټو په خاطر کار واخلي!

آزادي ـ تر هر څه لوی ملي، اولسي او فردي ارزش!

د استقلال جشن په افغانستان کې د خاص و عام، د کوچنیانو څخه تر زړو پورې، خوداګاه او ناخود اګاه په سمبولیک ډول ستر اختر او تر هر څه لوی ارزش او لویه ملي وطني خوشحالي ګڼل کیدله! هغه وخت چې لا مونږ پدغه ډول لویو خوشحالیو کې د ګډون اګاهي او امکانات نه درلودل، د کلیو او باندو بې سواده او نالوستي زلموټي چې شونډه به یې توره شوې، په مخ به یې ځوانکو سر وهلې او له ځانه به یې د سریټوب طمع کیدله، پنځه روپۍ پټې یا ښکاره له مورو پلاره او یا د اوربش لو او یا سرو شولو په سود و سلم له لاري د کراء لپاره پیدا کولې، یوه جوړه نوې یا مخدې جامې به یې هم له پخوا په دسمال کې غوټه او د جشن په نامه به یې د انتظار شپې ورځې شمارلې. دغه ورځ په اصطلاح د محکوم او ازاد پښتونستان او حتا د اټک نه آخوا پاکستانیانو لپاره کلنۍ د خوشحالۍ لویه ورځ ګڼل کیدله. چې به لا جشن ته ډیرې ورځې پاتې وې ځوانان به له میندو ګرد تاویدل چې مورې غونزاخي او د غنمو نیني خوبه راته حتماً په کافي اندازه تیاروې. پدې ډول چا به غونزاخي او نیني، چا به توتان، چا به تلخان او چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل څه وطني د خوراک څه نا څه له ځانه سره اخستل ، نیمه لار به یي پیاده او نیمه په موټر کې وهله او ځانونه به یي جشن ته رسول. زمونږ ځوانانو خو به اکثراً د ګمبیري ، لغمان او سروبي له لاري پل چرخي او چمن حضوري ته ځانونه رسول. شپه به یي د چمن په کبلو او خوراک به یي همغه غونزاخي او نیني او توتان او تلخان او د میوې خو به لا اډو په فکر کې هم نه وؤ. کم بخت خو به هغه وؤ چې پنځه روپۍ به ترې کیسه بر ووهلې. پدې ډول به یي څو د جشن شپې ورځې که په مشکل هم وې په خوښۍ تیرې کړې. رسم ګذشت ، موټرې ، ټانکونه ،طیاري او اتش بازۍ به یي ولیدلې او چې وطن ته به راستانه شول نو تر بل جشن پورې به چې هره شپه ځوانان راټولیدل د دوی د جشن کیسي به نه خلاصیدلې.

هو ! جشن چې معمولاً یو اځې په همدې نامه یادیده ، د ټولو افغانانو ،ټولو قومونو او لویو وړو لپاره لویه او تر هرڅه لویه وطني اولسي خوشحالي وه او هر کال د همغه غریب دولت لخوا ، چې کلنۍ عادي او انکشافي بودجه یي د کابل ښاروالۍ اوسنۍ کلنۍ ډالري بودجي ته نه رسیدله ، د ملي لوی اختر او لوی سمبولیک لوی ارزش او بلکه په ټوله نړۍ کې د ټولو اولسونو لپاره د ازادۍ ورځ د منل شوي لوي ملي ارزش په حیث لمانځل کیږي .

چا له مونږ څخه دا او دغه ډول ډیر نور لوی لوی ارزشونه واخستل ؟کوم جبر مونږ د دې د دغه لوی ارزش څخه بې برخې کولو ته مجبور کړي یو ؟ دا څوک او کوم بې وطنه دې چې د داسي ارزشونو په ارزش نه پوهیدل نه غواړي ؟ رښتیني افغانان ، داسې لویي خوشحالۍ او جشنونه خو لا په ځاي

پریږده ، خپل عادي دود او دستور په سود او سلم باندې پالي ! یواځې مړه اولسونه او اجنبي پرستان د دغه ډول ارزشونو په ارزش نه پوهیږي او احمقانه هغه د ګلو بالیزم ، نورو ایزمونو او یا د خپلو شخصي ګټو په خاطر ملي ګټې او ملي ارزشونه په ملي سیالیو او لوبو کې د قمار په دوکي بایلي .

پنځه ورځې د مخه د پاریس په کنفرانس کې 21 ملیارده ډالره مرستي راټولې شوې. شاید څوک وو ایي هغه د زراعت او آبیارۍ او ... لپاره تخصیص کړې شوې وې . رښتیا هغه پر ځای لګیدلي او شکر چې زمونږ اولس په خیټه موړ دې او شکایت مو تر تراسمانه پورته ندې. که دا خبره رښتیا نه وي ،نوڅه ډول د «سرینا » په هوټل کې هره ورځ دعوتونه په خورا لوړه نړیواله کچه بې نوبته او بې ضرورته سرته رسیږي . د دولتي لوړ رتبه مامورینو سفرونه او سفر خرڅونه خو هم پیشکي اجرا کیږي ،حتماً به هلته مصرف شوي وي . عجیبه خبره داده چې وزارت خارجه یوه ورځ د مخه ټولو خارجي نمایندګیو ته رسمي مکتوبونه لیکلي وؤ چې پیسي نلرو !جشن نه لمانځل کیږي ! یوه ورځ وروسته بل مکتوب لیکي چې « د ملي قهرمان » احمد شاه مسعود د مړینې د اونۍ لمانځنه د خپلو عوایدو څخه په شانداره مراسمو سره (غونډو ، بیانیو ، ختمونو ، افطاریو ، فلمونو په ښودلو ،...) ولمانځل شي. احمد شاه مسعود چې تر اوسه پورې د ډیرو په نزد دوه ګوني شخصیت ، د شک په سترګه ورته ګوري او لا پوره معلومه نده چې تاریخ به د هغه په باره کې څه ډول قضاوت کوي ، ځکه چې یواځې د خپلو خپلوانو ،دوستان او عزیزانو یو جانبه او یو اړخیز قضاوت خو کافي نه دې . په بین المللي اسنادو ، چاپ شوي کتابونو او انټر نیټي ویب سایټونو کې چې دغه ډول قضاوتونه شوي او کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثراً دغه موضوع په متناقض ډول د هر افغان ورد زبان ده .خو د احمد شاه مسعود خپلوان او په وینه شریک متعلقین د ډیرو پیسو او مصارفو په زور جبراً په یو جانبه ډول په خلکو او خصوصاً دولتي او حکومتي ارګانونو له خوا دهغه دمړیني کلیزي ، یادګاري څلي او لوی لوی یادګاري عکسونو حق او ناحق ځړونه هرځای تحمیلوي ،حال داچې حتا د احمد شاه مسعود نژدي کلیوال او وطنداران او ټول افغانان دغه ډول قضاوتونه و لو چې د هر چا په حق کې اوسي ، په اوسنیو شرایطو کې له وخت څخه دمخه او نا سم ګڼي . نو ځکه د احمد شاه مسعود د اونۍ دلمانځنې په خاطر د جمهوري ریاست څخه نیولي ،دپارلمان ، د وزیرانو دشورا ، ستري محکمي او نورو ټولو ارګانونو دنما ینده ګانو په ګډون د خارق العاده تنظیم او سازماندهي لپاره دیوه ډیر لوی هیئت ټاکل چې دغه مراسم یوه هفته ، خو په حقیقت کي یوه میاشت دجمهوري مقام څخه نیولي د کتابت تر دفتره پورې په مرکز او ټولو ولا یا تو ، داخل او خارج کې ولمانځل شي. د سلیم عقل ښتن افغانان دغه عمل اغراق امیزه بولي ،خصوصاً په اوسنیو شرایطو کې چې د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو خیریه

مؤسسو د شمیرنو او محاسبو له مخې حد اقل ۷ ملیونه افغانان د فقر ،بدبختۍ ، لوږي ،یخنۍ او مرګ ومیر ستونځي په راتلونکي ژمي کې په مخکې لري او د افغان دولت چیغي لا له اوسه اسمان ته پورته ، او موقع شناسانو خوله خلاصي بوجۍ ګاني سر له اوسه د احتمالي مرستو تر رسیدو پورې ملا پوري تړلي ګرځوي . داسې انګیرل کیږي چې احمد ساه مسعود ته نژدې ځیني کړۍ عمداً د دغه ډول جبري یو جانبه فوق العاده تخریشي اعمالو اور ته لمن وهي ،تر څو د هغه په باره

کې ذهنیتونه لاپسې مغشوش کړي . زه پدې عقیده یم ،کله چې د محاسبي وختونه راشي،احمد شاه مسعود به هم د نورو بې شمیره مجاهدینو په ډله کې، د یوه وتلي او هوښیار قوماندان په حیث د استحقاق په صورت کې د خپلو مبارزو او اعما لو احسن بدل د خلکو په عادلانه محکمه کي تر لاسه کوي .څو ورځې دمخه همداسې د « مجاهدینو د بري کلیزه » چې ټول افغانان او په افغانستان کې میشت خارجي قوتونه او نړیوال خیریه مؤسسات او سازمانونه هغوی جنګي جانیان او د بشر دحقوقو ناقضین بولي او د کابل دښار نژدي ۱۰۰۰۰۰ بې ګناه ښاریانو په وژلو ، دټول کابل ښار له څیلمه په ورانولو ، دعامه او شخصي شتمنیو په چور او چپاول او دقومي ، ژبني ،سمتي او مذهبي تعصباتو له مخې د مختلفو قومي ډلو د وژنو زړه بوګنوونکو صحنو لکه رقص مرده ، په سرونو میخکوبي ، په کانتینرونو کي جمعي سیزني ،د ښځو سیني پریکول او ډیرو نورو ګناهونو په تور تورنوي او فوق العاده د شک په سترګو رته ګوري ،... په ډیرو شانداره مراسمو سره پیشبیني شوي وه چي په رسوایي بدله شوه. ولي ؟

بیاهم پوښتنه پیداکیږي ، ولې د ازادۍ ورځ دغه دافغانانود ستر ملي ارزش ورځ ونه لمانځل شوه ؟

هو !کله چې په ملک کې پردي واکمن شي. وطنپرستي ، وطنپرستانه شعارونه ، وطني ارزشونه او عملونه په هغوی ښه نه لګي. ترې بد وړي . نو بیا بیګانه پرستي مود او زور شي او بیګانه پرستان لکه دبنو « انباق »هغه په سیالۍ سره پالي او د خپلو متولیانو په خوش خدمتۍ کې یو له بله عجولانه مخکې کیږي ؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟

اوباما په اتنیکي ،جینیتیکي ،اجتماعي،جغرافیایي اود بشري جمعي شعوري بلوغ پراخ بنسټه دیالکتیکي هرا ړخیزه محصله او کثیرا لبعدي نړیوال شخصیت ګڼل کیږي .شک نشته چې د اوباما د شخصیت په جوړښت او تشکل کې د هغه کثیرالجوانبه ټولنیز بیز عمده رول لوبولې ،خود هغه شخصي استعداد ،ابتکار او په انتخاباتو کې په في البدیهه او زماني معینه مقطع کې د مشخصي قطعې ، فاکتونو اوفکتورونو په دقیق ډول او په ټاکلي موقع استعمالولو قاطع رول لوبولې دې. دریم عامل همغه د بشري جمعي شعوري بلوغ دیالکتیکي انعطافي افقیت وو چې بشري شعوري دموکراتیکه اګاهي یې په یوه مشترک مخرج او دمبارزې په یوه صف او سنګرکې راټوله او د اوباما په څیر د یوه کس په منطقي او معقول انتخاب په تصمیم باندې بدله شوه .څلورم عامل دامریکي دپخواني جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم اته کلنه دوره وه چې بشري ټولنه یې په قهقرایي ، اُتیلیتاریستي ، آزمندانه او سودجویانه بې کلتورۍ سره په یو جانبه عطالت د نابودۍ ګړنګ ته څغلوله ،نړۍ یې په بې سابقه ډول د ستر مالي او پولي بحران سره مخامخ اود هر ورځې ځوان ،زوړ او ماشوم له

خولې څخه یې اخري مړۍ وشوکوله ، چې پرې ژوندې پاتې کیدلې شو . عوامل نور هم ډیر دي چې بشریت یې جبراً د دغه ډول منطقي او معقول تصمیم په صف او سنګر کې ودروه ، او په بې سابقه ډول پداسې لوی مملکت کې ۹۵ فیصده تور پوستو ،۶۶فیصده ځوانانو ،۵۴ فیصده کاتولیکانو او همداسې پرته له تبعیضه سپین پوستو او تورپوستو ، ځوانانو او زړو او مختلفو اقشارو بارک اوباما ته برعلاوه د خپلې رای هرډول مادي او معنوي امکانات په لاس کې ورکړل او په قاطع اکثریت سره اوباما دامریکي دڅلور څلویښتم جمهور رئیس په حیث وټاکل شو .

پداسې شرایطو سره ، زه پدې عقیده یم چې اوباما دیوه داسې رسالت جوګه دې چې یوه تاریخي دوره په بله اړوي اوکه سیاست هم اوسي باید هغه سیال سیاست اوسي چې سیاسي پایلې یې په تاریخي رسالت باندې منتجې او حاکمیت یې د عدل او انصاف په بنیاد ولاړ وي.

په ظاهرکې خو معلومیږي داسې ، چې په څو لنډو جملو کې تحلیل وشو ،واقعیتونه او حقیقتونه معلوم دي ،لاره او هدف څرګند دې ، ممانعت وجود نلري ،یا «چهار یار» او دهدف په لور نه ستړي کیدونکې منډې.

په تاریخ کې خو هم همیشه همداسې وه ، ښه او بد سره تمیز او حقیقت هم هیڅکله پټ اختر نه وو ، لکن چارې تل د مشکلاتو سره مخامخ وې. دې کې شک نشته پخوا چې مشکلات ډیر او امکانات کم ووچارو هغسې بهیر درلود چې تاریخ یې ګواه دې ، او نن چې د مشکلاتو په نسبت امکانات ډیر زیات دي ،بیا هم چارې دډیرو ستونزو سره مخامخ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دادي چې حق اخستل کیږي ،په رضاء هیڅکله د چا حق چا چاته ندي ورکړې ، حتماً لازمي او کافي کچې د مبارزي ته اړه شته دي. دا د ظلم او ناروا نظامونه ، داد سود او زیان تفاوتونه په یوه رڼاورځ او رضاء سره د حل لار نشي پیدا کولې .
دا د هغه ټولو شیطاني او ناروا اعمالو نتیجه او محصله ده چې د بشر د پیدا ایښت څخه تر نن ورځې پورې ، یوی ډلې سرته رسولې او بلې خوا زغملي دي. رحماني او شیطاني اعمال ځانته خپل خپل پلویان لري او د حق او باطل تر منځ تضاد او مبارزې د تاریخ په اوږدو کې دوام درلودخو د نیکه مرغه همیشه یې د حق دبري او رجحان په لور مثبت تغیر کړیدې. البته ممکنه نده چې مونږ دبشري جمعي ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو رټې او کدورتونه په یوه ورځ د ذم ذم په او بو پریمینځو ، د نړۍ د ټولو کتابخانو څخه پدې باره کې یادونه او تاریخي اثار راټول او داور په لمبو او یا په خپلو جمعي احساساتو سره پرې دیوې عجولانه پریکړې په پایله کې پرې خپل خوا یخې و کړو ، تیر په هیر و شمیرو ، یوه دوره به په بله واوړي او ګوندې هر څه به دواقعیتونو او حقیقت په مسیر او مجرا کې پرېووځي او دنړیوال لوي اختر په سمبالولو او نمایش سره به بلا تشبیه ابدي جنتي ژوند پیل کړو. هر څه به ممکن شي خو د ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو کدورتونه او زنګ وهلې رټې تل پاتې یادګار او دهرچا سره تر قبره پورې منلې میلمه ګڼل کیږي. ذهن هغه ماده ده چې په کمي او کیفي لحاظ دبلې هرې مادې په نسبت د خورا زیات عطالت لرونکې ده . ذهنیت د پروسې په حیث په زماني بعد کې د دیالکتیکي تحول او تحجر په پروسه کې متحجر او خود اختیاره لجام

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ګسیخته عطالت پیدا کوي او دعلم او تخنیک څخه چې نن خپل خارق العاده صعودي انکشافي مسیر او منحني طې کوي ، ډیر وروسته پاتې کیږي ، په حقه سره د بشري ټولنې د چټکو ګامونو د پرمختګ په لارکې دهغوی د پښو زولنې ګرځي او په هیڅ قیمت حاضر ندې د خپل ذهنیت مطابق موجوده نظام او شرایط له لاسه ورکړي. نو ځکه د موجوده تحول طلبه قوتونو او ذهنیتونو سره په نه پخلا کیدونکي تضاد کې واقع کیږي او پدې لارکې د خپلې بقاء او برلاسي په خاطر حاضر دې د خپلو ټولوروا او ناروا امکاناتو څخه په استفادې سره قاطعانه مصمم دې، ولو که د هغوی په خپله تباهۍ منجر هم شي ،باید زوړ نظام وساتي .

دنړۍ په نننی او پروني سیاستونو کې دغه ټول حقایق عملاً په سترګو کیږي ،او دا هم کومه پټه معما نده چې اته کاله دمخه د امریکې د اولسمشرۍ په ټولټاکنو کې د بوش د کورنۍ دوارث سپیره مخې برې او په نړیواله کچه اکثراً د ښې لاسي معلوم الحاله جنګ طلبه او جنګي جانیانو ټیم تشکیلید ل د نړۍ او نړیوالو لپاره کوم نیک فال نشو ګڼل کیدلې.د ۲۰۰۱ دسپتمبر د یوولسمې وروسته د نړیوال تروریزم د بې مفهومه او محض جنګي سیاست په غوره کولو سره عمداً نړۍ د تروریستي جنګونو او حملو په تیاتر بدله خو په حقیقت کې یې دخپلو نظامي سوقیاتو لپاره زمینه سازي وکړه چې په واقعیت کې په همدغه بهانه خو په ظاهر کې تش په نامه د امنیت ، بیا ابادونې ، نظام جوړولو او... نومونو د ښلویښتو پرمختللي هیوادونو د پنځوس زره څخه زیات نظامیان دا اتم کال کیدونکي دې چې په افغانستان کې حضور لري . که دامنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضعې او نظام د خرابوالي په باره کې ولیکم ، په رښتیا به د قلم رنګ بس نشي او همدا سې په توله نړۍ کې یې ناوړه پایلې تر دې حده رسیدلي دي چې هر چاته د مرګ قاصد په کور ،کلي ،اداره ، مسجد او بل هر ځای هر وخت ولاړ دې او د ښه کیدو امکان یې څوک په ذره بین سره هم نشي لیدلې.

پوښتنه پیدا کیږي چې د نیو یارک ،بالي ،لندن ، مادرید... ،کابل «دهند سفارت» ،اسلام اباد او د نوومبر په وروستۍ اونۍ کې د ممبیي ښار د تاج محل په هوټل کې د تروریزم عاملین څوک وو ؟ قاطع اکثریت پاکستانیان او پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو .د کوم افغان نوم خو به سهواً هم پدې تور لست کې چا نه وي اخیستې ؟که داسې نه وې نو دا بې مفهومه غوبل څله په افغانستان کې جوړ دي ؟ او د کوم هدف په خاطر امریکا او انګلیس غواړي په افغانستان کې دعسکرو شمیر نور هم زیات کړي ؟ستاسې تاریخي شواهد خو داسې حقایق په ګوته کوي چې افغانستان ته دعسکرو ننوتل اسان دي خو دبیرته وتلو پوښتنه کیدلې شي یو ځل بیا دداکتر برایدن څخه وشي. بله پوښتنه دا راولاړیږي چې ایا د تروریزم غم لړلې پیښه یوائې د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته رامنځته شوه او که د نړیوال امپریالیزم د نسل کشۍ د پخواني سادیزم جینیتیکي ارث په افغانستان کې یو ځل بیا راتوریدلې دې ؟ اویا دغه خاطرې د نړیوالو فاشیستي ، نیو فاشیستي او مافیایي ډلو او سازمانونو پواسطه د تل لپاره ژوندې ساتل کیږي او نه غواړي په هیڅ قیمت یې له لاسه ورکړي ؟ یو متل دې چې «دروغ ګوی حافظه نلري ». رښتیا هم ، کله چې پخواني شوروي اتحاد په

افغانستان حمله وکړه ، د امریکې د جمهور رئیس کارتر امنیتي مشاور بریژنسکي ولیکل چې مونږ روسان وهڅول چې په افغانستان حمله وکړي او پاکستان پدې کار کې زمونږ ملګرې وو . حال دا چې امریکا په افغانستان کې دژنیو د تړون یوائیني ذمه وار او حکم وو . یعنې امریکې خپل ټول تعهدات مات او دروس سره په تباني کې یې د ژنیو د تړون په مقابل کې کودتا وکړه او ټول نړیوال ذات البیني تضادونه یې جفا کارانه د افغان اولس د سر نوشت سره غوټه کړه چې کم تر کم یو نیم ملیون بې ګناه انسانان پکې شهید ، همدومره معیوب او د افغانانو ټولې شتمنۍ له منځه ولاړې. ایا دیته دولتي تروریزم نه وایي؟ مدعي معلوم دې ، اعتراف یې هم کړیدې. که عدالت وجود ولري ، نو ولې یې د محاکمې څخه ډډه کیږي ؟ له بلې خوا مشاور مشوره ورکړه ، د امریکې حکومت ددې په څنګ کې چې ځانګړې ذمه وار وو ، د حملې لپاره یې څه دلیل درلوده ؟ روسان خو د مرستې په خاطر افغانستان ته راغلي وو ،لکه چې یو وخت انګریزان او نن دملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ د څلویښتو هیوادونو نماینده ګان او نظامیان حضور لري ، هغه وخت خو هر څه د روسانو په قابو کې وو او د دوی په مشوره سر ته رسیدل ، دحملې لپاره د هغوی دلیل څه وو ؟

د امریکې جمهور رئیس جان کندي ، مارتین لوتر کنګ ،پاتریس لومبا ، تروتسکي ، ساخاروف ،یاأثر عرفات ،اسحق رابین او ډیر نور چا ترور کړل ؟ ولې یې مدعیان نن هم ازاد ګرځي ؟ ایا دفلسطین قهرمان اولس او اسرائیلیان په سوله کې د ژوند کولو حق نلري چې تاسې یې د ځانونو په خاطر ټول عمر جنګول غواړۍ ؟دیاأثر عرفات او اسحق رابین ګناه همدا سوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل وو؟ څه لپاره اسرائیل، پاکستان اود نړۍ په ګوټ ګوټ کې دغه د شراو فساد مرکزونه ساتل کیږي؟

ننني نړیوال او افغاني سیاستونه د تروریزم د پوچ او مهمل عنوان لاندې په داسې کثیر المجهوله معادلو بدل شوي چې هیڅ ډول معلوم فاکتورونه په کې نه په سترګو کیږي نو ځکه خو یې د هیڅ ډول حل امکانات هم وجود نلري ،مګر اصیل افغانان یې یو ځل بیا لکه د همیش په څیر د خپل ملي وحدت په مټ دغه ټولي لښکري شاتوري په منډو له خپلې سپیڅلي خاورې څخه وباسي او د امریکې د امپراطورۍ لمن د افغانانو په برکت له نړۍ څخه ټوله او د امریکې په داخل کې به هم هر څوک د خپل خود ارادیت حق تر لاسه کړي .

ددې ټولو خبرو سره سره دا هم یو واقعیت دې چې ټولنه همیشه په سیاسي دیالکتیکی تقابل کې قرار لري او ټولې طبیعي او اجتماعي پدیدي که انفرادي دي یا جمعي د قضاء او رضاء له مخې که نن نه سبا باید په شعوري توګه ټولنیزو قوانینو یعني ایولوشن او ریولوشن (ریفورم او انقلاب) د ټولنې د سیاسي فلسفې په حیث او په نهایي مرحله کې د قضاء او قدر (جبر او اختیار) خدایي عام قانون ته غاړه کښیږدي ،په غیر صورت کې به یې د طبیعي ،اجتماعي او قضایي جبر څپیړې په مخ لګیږي . داسې فکر کیږي چې هغه سبا نن رارسیدلې ،بشري ټولنه شعوري بلوغ ته رسیدلې او د تأمل او صبر کټۍ هم پخه شوې او سره ددې چې ټول خلک وایي چې ددروغو مزل لنډ وي ،خو چیرې دي د حقیقت پلویان او حقیقت یابه دژیوري ؟ داد نړۍ محاکم او قضایي حقوقي ارګانونه «څه لپاره قوانین لیکي چې یې نشي عملي کولې» ؟

د بوش د رژیم بشري ضد او غیر مسئولانه سیاست او په افغانستان او عراق باندې د خاینانه حملو په مقابل کې سراسري نړیوال پاڅون او پرته له تبعیضه د اوباما څخه د امریکایي اولس او ټولو نړیوالو د قاطعانه ملاتړ ، د بشري ټولنې د بلوغ د بشارت په معنا دې.

امریکا ډیر لوی ، عظیم او غني مملکت دې ، امریکا ډیر لوی علمي ــ تخنیکي طاقت دې ،امریکا په واقعي معنا او مفهوم تر هر بل ملک کثیر القومي انترناسیونال ملت دې ،امریکا تر هر بل ملک ډیر لوی اقتصادي طاقت دې ،امریکا تر هر بل ملک ډیرلوی نظامي طاقت دې ،امریکایي اولس د جهاني دموکراسۍ علمبردار او ډیر لوی دموکرات طاقت دې ،امریکا تر هر بل ملک د ډیر قوي او فعال دینامیک منجمنټ او مدیریتونو ملک دې ... .او په ټولټاکنو کې د دغسي اګاه او لوی اولس او ټولو نړیوالو بشپړ ملاتړ او خوشحالي د اوباما دلپاره د ستر تاریخي رسالت په خاطر عملي عیني او ذهني شرایط او عظیم پوتنسیال ګڼل کیږي او کله چې یو حاکم او یو جمهور رئیس واک په لاس کې نیولو ته حاضریږي ، باید په خپل قلمرو کې د عدالت او انصاف په تأمین او د واک په ساتلو قادر وي ! ! !

اوس په اوباما پورې اړه لري چې کومه لاره غوره کوي : د خپل نړیوال تاریخي رسالت او که د څو تنو خفاشانو چټله سیاسي لوبه او اُتالیتار حاکمیت چې په تورتمیو خونو کې پټ دي ، د ځانونو لپاره طلایي هګۍ اچوي ، د امریکې د دموکرات اولس لپاره چې نن د نړۍ یوازینې مونیپولار طاقت ګڼل کیږي ، لوی شرمونه او د نړیوالو لپاره لوي غمونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونه زیږوي. که اوباما د خوشال بابا پریکړه مني، هغه په لاندې ډول ده.

په دنیا د نو میالي دي دا دوه کاره
یا به وخوري ککری یا به کامران شي

هو! اوباما د خپل تاریخي رسالت په خاطر ټول عیني او ذهني شرایط، نړیوال ملاتړ اوټول امکانات په واک کې لري او د زمان تقاضا هم همداسې حکم کوي. که نن یې دا طلایي تاریخي فرصت له لاسه ورکړ، سبا به ناوخته وي، د مچ غوندي به ورغوي مخي او پرته د تاریخي تورمخي به بل څه نه وي ورپاتي!

جمعي رسنۍ داسې شاهدي ورکوي، کوم کسان چې تر اوسه پورې د اوباما سره په اقتصادي، پولي، داخلي او خارجي سیاسي ډلګیو او جرګګیو کې راټول شوي دپخوانیو زړو نظامونو پلوي فنکاران او زاړه تجربه کاران دي. د دفاع او استخباراتو پخواني متصدي «رابرټ ګیت» داوباما ددفاع د وزیر په حیث، په دغه اموراتو کې د پوره سابقي، مهارت او تجربي څښتن ګڼل کیږي او په عراق باندې د حملي او د جنګ د دوام پلوي هم دې. که اوباما د تاریخي رسالت عزم ولري او ددغه کسانو په شمول خپل ټول کاري ټیم پدي متیقن کړي چې باالاخره یو څوک، یو ټیم او یا قاطع اکثریت د بشریت چې د عقل، شعور او منطق څښتن وي دداسې یوه ستر تاریخي رسالت پیونر « pionier » او پیش آهنګ جوړ شي، او دعام بشري سعادت دغه ستر افتخار پخپل نوم ثبت کړي، او پري نږدي دغه ویاړ د بل چا نصیب شي، همدغه ده دانعطاف هغه نقطه چې د سرمایي اود قاطع اقلیت د حاکمیت او بلکه

دظلم او ناروا دوران به د عدل او انصاف، واقعي دموکراسۍ، د جمعي ښیګڼو او جمعي شعور په دوران واوړي او ټول بشریت به پرته له تبعیضه ،فرد فرد د واقعي خوشبختۍ خاوندان شي. په غیر صورت کې به دغه زړه ګاډۍ د څو کهنه کارانو په آند په شرمساری سره په زړو لارو کړپیږي او تورمخې به یې دعام انسانیت په نوم پاتې وي.

په وړاندې د جمعي شعور د بري په لور!

افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دې !

علامه اقبال په حقه لیکلي چي:

اسیـا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان در ان پیکر دل است
از فساد او فساد اسیا
از کشاد او کشاد اسیا

دافغانانو ملي او پښتني قومي وحدت د سیمي په لرغوني او معاصر تاریخ کې د سولې او ثبات دیوه ستر عامل او یواځیني ډاډمن تضمین په توګه پریکنده رول لوبولي او تر ډیره پورې خپل دغه تل پاتې تاریخی رسالت او اصالت ته وفادار پاتې شوې دې.شک نشته چې د افغانانو دغه سیمییز او بلکه نړیوال ستراتیژیک موقف نه یواځې د نړیوالو آبر قدرتونو ، بلکه د سیمي دهیوادونو او قومونو د حسادت ، قومي تعصب او تنګنظرۍ انګیزه راپارولې ده . جغرافیایي ستراتیژیک موقیعیت او د هند دلویې وچې په لور یواځینۍ ګذرګاه ، بل هغه ارزش دې چې افغانان یې دیرغلګرو سره په جګړو کې اخته او هم د آبدیده فولا دي عزم او ارادې خاوندان ګرځولي دي. د قبل المیلاد دمخه د مقدوني سکندر څخه

نیولي تر اوسه پورې چې هر یرغلګر پدې لار د تګ تکل او یا یې د افغانستان د سیمه ییز ستراتیژیک بالاحصار د خپلولو بد نیت کړیدې، برې یې ندې په نصیب شوې او دهرې امپراطورۍ لمن دافغانستان له مقدسې پولې څخه ټوله شویده. هر یرغلګر دا ارمان ګورته له ځانه سره وړې چې د افغانستان په خاوره کې دې خپل ناولي پلانونه پلي او یا دې په دغه مقدسه خاوره خپل منحوس قدمونه دنورو سیمو په لور روغ رمټ ورواړوي. دې او دا ډول ډیرو نورو عواملوکه د یوې خوا افغانان د تاریخ په اوږدو کې خپل رسالت ته مقید او وفادار ساتلي ، له بلې خوا یې د نړیوال امپریالیزم دښمني راپارولې او ور سره د مخامخ مستمر جنګ په پراخه جبهه کې واقع شویدې. همدا سبب دې چې تقریباً د نړۍ ټول جنګونه د افغانستان په خاوره او یا دهغې په نژدې چاپریال کې واقع شوي او ددغه جنګونو ټول ثقلت همیشه د افغان اولس په اوږو باروو. د تاریخ په اوږدو کې افغان اولس ددغه مقضي جبر له مخې همیشه متحد ، نه ماتیدونکې او تسخیر ناپذیره پاتې شوې او سره ددې چې دښمن د تاوده ، ساړه، رواني او نورو جنګونو ټولو اشکالو څخه ډډه نده کړې او په ټولو جبهو کې یې په ډیر مهیلیت او بې رحمۍ سره د افغانانو په مقابل کې سنګرونه تاوده ساتلي دي خو هیڅکله پدې ندي بریالي شوي چې د افغان ملي وحدت په صفوفو کې زنګ وهلې کړۍ اویاد شک او تردد فضاء ایجاد کړي .

په کومه اندازه چې افغان اولس د ملي وحدت په ساتلو کې ترلي او ثابت قدم پاتې شویدي ، په همغه اندازه ځیني روشنفکران او قومي مشران د خپلې ټولنې د نارسه او خامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسباتو په کودکانه امراضو اخته او ددښمنانو د هر ډول دسایسو په مقابل کې ضعیف النفسه، طامع او قوق لعاده اسیب پذیره او معاملګر پاتې شویدي. دافغاني ټولنې د ذات البیني مناسباتو داساسي تضاد او ضعف زړې په همدې غوټه کې تړلې او دښمن همیشه ددغه لارې په افغان اولس موقتي تسلط پیدا کړې دې. هغه وطنپرست روڼ آندي چې دخپلې ټولنې اساسي مسایل څیړل، ارزول او مشکلات یې له منځه وړل غواړي، خپل کار باید دهمدغه اساسي غوټې د سپړلو څخه پیل کړي.

د افغانستان په موجوده وضعه کې مونږ عملاً وینو چې همدغه ضعیف النفسه روشنفکران دسیاسي ګوندونو، ټولنیزو سازمانونو، دبشر دحقوقو د کمیسیونونواود داخلي او خارجي خیریه ټولنو د غړو، مطبوعاتیانواو نورو ډلو ټپلو په نوم د خپل اولس او وطن سره په علني دښمنۍ کې ددښمنانو د لعنتي سیاست مبلغین ګرځیدلي او په شعوري ډول خلاف دافغاني، انساني او اسلامي نوامیسو اوعنعناتودخپل وطن اوهموطن پرضد دهغوی سره د خپلو شخصي ګټو په خاطر پټې خاینانه معاملې کوي. نن د افغاني ټولنې تر منځ په وینو سور غیر قابل عبور خط کښل شوي او افغاني ټولنه یې په دوه نه پخلاکیدونکو متضادوخواوو ویشلې ده. یوې خوا ملي متحد وطنپرست اولس، روشنفکران او دولتي او قومي مشران او بلې خواته د نړیوال مافیایي امپریالیزم اود مخدره موادو قاچاقبرانو سره په تباني کې لږکۍ فاسده، طامع، خاینه، بیکانه پرسته ډله دولتي او قومي مشران او روشنفکران قرار لري. دا فغان اولس په تاریخ کې تل همداسې وه خو دنهایي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

فیصلي حق افغان اولس تل له ځانه سره ساتلې او داخلي او خارجي معاملګر او یرغلګر یې د خپل ملي وحدت په مټ دتاریخي ماتې سره مخامخ کړي دي. نن هم دقیقاً همغه شیبه رارسیدلې چې افغان اولس د خپلې همیشنۍ تاریخي ارادي زلزلي او انقلاب جوړ او داخري ځواک په استعمال سره بشریت ته د امپریالیستي اُتیلیتاریزم د توري دوري څخه دابد لپاره نجات ورکړي. افغانان هیڅکله د ملي وحدت د مشکل سره ندي مخامخ شوي او نه داخلي اوخارجي دښمنان د ټولو دسیسو سره سره پدې قادر شوي چې د افغان ملي حصار شیرازه ړنګه کړي، نو ځکه خو په هره لوبه کې بریبهمیشه د دوی په نصیب وو او په ننني لوبه کې یې هم بري حتمي دې. پریږدۍ چې افغان وطنپرست اولس تل ددغه افتخاراتو واګې پخپل لاس کې ولري او د ټولو دښمنانو د سترګو اغزي پاتې وي.

په افغاني ټولنه کې دځینې ګنده تخمونو رازرغونیدل له هغه وخته څخه شروع شول، کله چې انګلیسي شرق الهند تجارتي شرکت په ۱۶۰۰ م کال کې ځان د هند لویي وچې ته ورسوه او ورو ورو د هغه ځای په ټولواک نظامي ــ ملکي حاکمیت بدل او همداسې روسي تزاري دولت دخپل حاکمیت لمن د افغانستان تر شمالي پولو پورې و غزوله. ددې دواړو امپراطوریو په خاوره په څلرویشتو ساعتو کې لمر نه پریووت. افغان اولس ددغه لویو آبر قدرتونو تر منځ واقع او تر اوسه پورې د هغوی د جفا سره مخامخ اولکه دغوښت د داني په څیر دل کیږي. انګلیسي او تزاري امپریالیزم په خپل دوجانبه متضاد تباني او تباین سره هڅې درلودې افغان مقدسه خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په یوجانبه ډول د خیټې لاندې او یا یې په تقسیم باندې سلا مشوره شي ، په همدغه فرصت کې همدغه کسان چې په خپل اولس کې د سیال ژوند جوګه نه وو ، د افغاني ټولنې د نیمګړتیاوو په پرهرونو کې یې هرزه او پارازیت دلدلزار جوړ او د ننني بې شمیره بدبختیو او ناخوالو اساسي عاملین ګڼل کیږي . لکن تاریخي حقایق ګواه دي چې افغان اولس تل د خپل ملي وحدت په قوت هغه د غوښت د انه او زهر مهره پاتې شوې چې د دل کیدو او هضمیدو قابلیت نلري او د وطن او اولس دښمنان د تاریخ په اوږدو کې تل ناکام او مختوري پاتې شوي دي. افغان اولس حتا د هر نا انډول جنګ څخه بریالي وتلي او دانګریز او روس په څیر لویي امپراطورۍ یې ړنګې کړیدي. شک نشته چې افغانانو دغه بریالیتوبونه په ډیرو مالي او ځاني تاوانونو ګاللي او خپلې ټولې مادي او معنوي شتمنۍ یې پکې له لاسه ورکړیدي ، نه مونږ د ټولو دغو بدبختیو څخه لازمه نتیجګیري کړې او نه قسم خوړلي دښمنان ارام ناست دي او د پیړیو په اوږدو کې یې مونږ لکه د سیوري ګوټ په ګوټ تعقیب کړي یو . د خپلو روزل شوو اجنټانو پواسطه یې خپل زوړ سیاست (divide and Rolle) برحال ساتلې او جبراً یې پښتانه د جغرافیایي تقسیم له لاري په قومي ویش محکوم او دافغانستان شمال شرقي ، شرقي او جنوب شرقي بهترینې ستراتیژیکي سیمي یې د خپلې هندي مستعمرې پورې وتړلې چې خپل یواځینې قوي دښمن ضعیفه کړي.

په تعقیب یې روسي تزاري امپریالیزم هم په ۱۸۸۴م کال کې په غلچکي ډول د پنجده په منطقه کې په یوه دوه سوه کسیزه نظامي قطعه حمله وکړه او یواځې هغه وخت یې دغه

منطقه اشغال کړې شوه چې افغان قهرمانو ساتونکو د خپلې خاورې د ځمکنۍ بشپړتیا په خاطر تر اخرین تن پورې ځانونه قهرمانانه فدا کړل.

هغوې پدې عمل نه یواځې قومي وحدت مات بلکه افغانستان یې له هرې خوا د ډیرو لوړو صعب العبور غرونو د سلسلي پواسطه په وچه کي محاصره او د افغانانو او پښتني قبایلو د مستقیمو برق آسا حملو څخه یې ځانونه وژغورل . انګریزانو همداسې په ډیر سپین سترګتوب او خاینانه شکل سره د ګندومک په معاهده کې د خپلو معلوم الحاله ګوډاګیانو ناروا حقوق او امن د آمیر محمد یعقوب په واسطه تضمین او په افغانستان کې د ننه یې د ملي خاینانو ازادانه فعالیت ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړ . دغه ډول خاینانه دود او دستور بې شرمانه د افغان ملت د ملي وحدت د سپیڅلي ټغر په بوده او تنسته کې وآڅښل شو او تر ننه پورې دځینې ناولو او خاینو څیرو په وجود کې د ملي وحدت په سپین څادر را څرګندیږي او دملي او قومي وحدت په تړلي او محکم ځنځیر کې زنګ وهلي کړۍ جوړوي.

پدې ډول د نړۍ پدې لویه ستراتیژیکه سیمه کې د انګریزي او تزاري استعمار دڅو پیړیو د «لویي لوبې» په موده کې د دغه خاینانه ستراتیژۍ بنیاد کښیښودل شو . هغوی به په ښکار خپل ګوډاګیان روزل او پالل او ملي وطنپرسته شخصیتونه به یې له منځه وړل او یا لا اقل فرار ته مجبورول او ورځ په ورځ د اجنبي پرستانو لښکرې په زیاتیدو او وطنپرستانو د اختناق او جبر لاندې شپې سبا کولې . ارزښونه په افغانستان کې بې ارزښه او حق نا حق او نا حق حق وو . ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیګانه او بیګانه پرستانو په حکومت کې وطنپرستي پخپله ستره ګناه ګڼل کیږي او په خاینانه او نامردانه لوبو کې وطنپرستانو ته سیالي کول مشکل او ناشوني کار وي !

خو د دې ټولو خبرو سره سره ، لکه چې د مخه وویل شول ، د اخري تصمیم د عملي کولو حق افغان اولس همیشه د خپل ځان سره ساتلې او افغان اولس پدې سیمه کې همیشه ورد زبان ، همیشه مطرح بحث ، همیشه ترې د دښمن سترګه سوي او حتا د استعمار په وخت کې یې هم خپل حریت او خپلواکي ساتلې ده . یواځې د افغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې انګریزان د متواترو ماتو سره مخامخ او په لره پښتونخوا کې هم کله چې په ۱۹۲۱م کال کې د باچا خان په مشرۍ د پښتنو انجمن جوړ او په ۱۹۲۹م کال کې همدغه انجمن د خدایي خدمتګارو په سیاسي حزب بدل او همداسې ډیر نور ملي مشران او مبارزین د مبارزې ډګرته راووتل ، جنبش منظمه سیاسي بڼه پیدا کړه او کله چې د خدایي خدمتګارو غورځنګ د کنګرس سره اتحاد وکړ او د پښتنو په وجهه د هند د لویې وچې په ګوټ ګوټ کې په انګریزانو ورځ په ورځ فشار په زیاتیدو شو ، انګریزان له هند څخه وتلو ته مجبور شول . خو کله چې په ۱۹۴۷م کال کې انګریزان د هند د لویې وچې څخه وتل یواځیني قومونه چې د خپلو حقه حقوقو څخه محروم او د دسیسو اصلي ضربه هغوی ته متوجه وه پښتانه او بلوڅ قومونه وو. باچا خان په خپل کتاب «زما ژوند او جدو جهد » کې لیکي چې کانګرس ورسره بې وفایي وکړه، خو زه دا وایم چې نه یواځې کانګرس بلکه ،مسلم لیګ او انګریزانو هم د خدایي خدمتګارو د حزب سره بیوفایي او دوکه لا څه چې هغوی یې

خپل یواځیني دښمنان ګڼل ،خوله بده مرغه خدایي خدمتګار ګوند خپل دریز ته تر اخره وفادار پاتې وؤ. حال دا چې سیاست تحجر نه مني او باید د الستیکیت قابلیت ولري !باچا خان لیکي چې کانګرس هم د عدم تشدد لار غوره کړې وه او خدایي خدمتګارانو هم ، خو عدم تشدد د کانګرس سیاست او د خدایي خدمتګارانو عقیده وه .

سیاست او عقیده له بنیاده کاملاً دوه متفاوتې پدیدې دي. سیاست دنیایي پدیده ده او پایلې یې هم باید پدې دنیا ترلاسه شي. د عدم تشدد سیاست انسان دوستانه سیاست دی ، اسلامي سیاست دی. په دې سیاست کې شرط دا دې چې مقابل لورې هم د عدم تشدد په سیاست باندې متیقین کړې او که مقابل لورې د عدم تشدد له سیاست څخه سرغړونه کوي په هغه صورت کې ته هم باید له دفاع څخه سمدستي د حملې وضعیت اختیار او په باصقین سره حمله وړې ، ځکه په جنګ کې دفاع مجبوري وضعیت او موقتي بڼه لري. دوامداره دفاع د ضعف او حتمي شکست په معنا ده .مسلمانان د جهاد په وختونو کې هیڅکله یواځې د دفاع په حالت کې نه دي پاتې شوي او حتا اکثر وختونه یې په کمو قوتونو او وسایلو سره د دفاع حالت ته اووختي دي. د عقیدې پاداش خدای«ج»په اخرت کې وعده ور کړېده. د عقیدې لپاره یواځې یقین او منل کافي او ایمان پرې لرل پکار دي. خو په سیاست باندې پرته له عقیدې د علم په حیث ثبوت او پوهه هم پکار ده .عقیده د خالق او مخلوق تر منځ رابطه او د انسان په ضمیر او وجدان پورې اړه لري.په عقیده کې شروط وجود نلري . د مثال په ډول بنده د خپل خالق په وړاندې د مال ، مقام یا بل ،مثلاً سیاسي شرط نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړلې چې په غیر صورت کې یې احکام ونه مني، عقیده بلا قیدو شرطه باور دې. پس خدایي خدمتګار حزب چې د عدم تشدد سیاست یې دعقیدي له مخې منلي وو په چا باندې شروط نشو منلې ځکه هغوی د خپل خدای سره د خپلي نیکې عقیدي له مخي تعهد کړې وو. لکن کانګرس چې د سیاست له مخې د عدم تشدد لاره نیولې وه ،او سیاست د افرادو ، اقشارو ، طبقاتو او مملکتونو تر منځ مناسباتو او راکړي ورکړي ته ویل کیږي ، د انګریزانو او مسلم لیګ سره په تباني کې د پښتنو ،بلوڅو او حتا دکشمیریانو پر ضد دسیسه کې سره سلا مشوره شول. هغوی سیاسي تشخص درلود ،سیاسي ارمان او هدف یې تعقیبوه او ترلاسه یې کړ. افغانان چې د خپلې خوشباورۍ له مخې د مشخص هدف او ارمان څخه بې برخې وو ،همغسې بې برخې پاتې شول. شاید ځیني کسان ووایي چې افغانانو خپل مشخص هدف او رسالت په سیمه کې د امپریالیستي آبر قدرتونو د جبر او مجبوري شرایطو په سبب نشو تعقیبولې. هغه سیاستمدار او سپاه سالار چې ددښمن په مقابل کې د با المقابل تاکتیک او ستراتیژۍ جوګه نه وي ،باید د سیاست او مبارزي ډګر ته ونه ووځي چې یواځې د بایلونکي رول ولوبوي بلکه هغوی باید دلوبې ګټونکي او ساتونکي اوسي. سیالي ټولنې پخپله خپل سیاستمداران او قوماندانان روزي ،افغاني ټولنې هم باید د مقدمې جبهې لپاره سیال رهبران اوقوماندانان روزلي ،پاللي او وړاندي کړي وې. شک نشته چې افغانان څه پخوا او څه نن د نړیوال امپریالیزم د جبر جفاء او غیر عادلانه جنګونو سره مخامخ وو او دي او تل یې خپله مبارزه د اخري ممکناتو او نا ممکناتو په پوله پر مخ

وړي او خپل بري یې داور له لمبو او دزمري له کومي څخه تر لاسه کړیدې. اصیلو افغانو خپل د مبارزي داغ سنګر لا همغسې داغ ساتلې او نن که هم دښمنان او دهغوی ګوډاګیان د پخوانۍ زړې ستراتیژۍ له مخې یوځل بیا غواړي د وطن او خلکو سرنوشت مجهول انجام ته و سپاري او دافغانانو مجبوري وضعیتونه د هغوی د حقه حقوقو د تحریمولو په خاطر دلیل جوړ کړي ، دا ارمان به د خپلو نیکونو په څیر ګورته له ځانه سره یوسي .

د دومره اوږدې اومفصلي مقدمې څخه زما هدف داوو چې افغانان که لردي اوکه بر دملي او قومي وحدت مسایل د مشخصو تاریخي حقایقو او واقعیتونو له مخې یو له بل څخه په دقیق ډول تفکیک او درک کړي ، او هغه داچي:

ــ لکه څرنګه چې پورته ورته اشاره وشوه ، افغانانو د تاریخ په اوږدو کې خپل ملي تړون او ملي وحدت ساتلي او دملي ویش سره په هیڅ صورت او هیڅ قیمت نه پخلا کیدونکې دې. که داسي نه وي ، نن به واحد افغان اولس وجود نه درلودې. کوچنۍ ستونځي دیوه کوچني فامیل د غړو تر منځ هم پیښیږي چې اکثراً قابل دحل وي ، او که چیري د حل لار ونلري ، فامیل ړنګیږي . که څوک د افغان اولس وحدت ړنګول غواړي نو د علامه اقبال قول محقق او مصدق دي چې اسیا او نړۍ به هم ارامه پاتي نشي او ټول تاریخي حقایق ددي خبري ګواه او شاهد دي . که جهانیان پدي باور نلري او یا غواړي حقایق تحریف او بل ډول وښایي ، افغانان خو باید چې پرې معتقد اوسي ځکه چې بود ونبود یې په همدي مسئلي پورې تړلې دې !

ــ دقومي او ملي وحدت د ړنګولو او قومي او ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخړو د را منځته کولو په خاطر نړیوال امپریالیزم د تاریخ په اوږدو کې د هر ډول دسایسو څخه کته پورته کړې او اولسونه یې په جبري شکل امنیتي ،اقتصادي ،فزیکي او نورو هر ډول مهاجرتونو ته اړ ئیستي دي او یا یې نیغ په نیغه په جغرافیایي ویش محکوم کړیدي. دا ډول مثالونه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې کم ندي او یو د عمده مثالونو څخه یې د پښتون قوم جغرافیایي ویش دې. نړیوال امپریالیزم دا ډول تجربې هم کړیدي چې یو قوم چې د خپل استکبار او غرور له مخې د سیمي او حتا نړیوالو قومونو د عکس العمل سره مخامخ او په ټوله نړۍ کي تیت شوي وو ، په مصنوعي او میخانیکي ډول راټول او د سیمییزو قومونو په مقابل کي یې د شر او فساد په مرجع او منبع بدل او یا ددي کار لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کي یې نوي ملکونه او دولتونه ایجاد کړي ، چې عمده مثالونه یې پاکستان او اسرائیل دي.

دا موضوعات ډیر وسیع بحث پوري اړه لري ، چې زما د بحث هدف ندې او ممکنه نده دیوې مقالې په امکاناتو کې وڅیړل شي ،خودا حتماً ویل غواړم چې تاریخي پراګماتیزم تراوسه دجغرافیایي قومي ویش او په مصنوعي او میخانیکي ډول خلاف د زماني او مکاني تاریخي فاکتورونو او خلاف دزیربنایي واقعیتونو کوم «مُثُل» او مثال په رسمیت ندي پیژندلې ، نه په پنځو ورځو کې ددغه ډول جوړښتونو بنسټونه استحکام پیداکوي ، نه پایښت لري او نه په ننني متمدنه نړۍ کې دغه کار شونې ګڼل کیږي. انسانان او اولسونه څه دزړو فلزاتو ټوټې ندي چې په هره دشته کې بې څوک راټولې ، یا یې دکباړ په څیر په کمه بیه خرڅ او یایي په موټرو کي بار اوپه

کومه فابریکه کې ویلي او یا په کومه نامعلومه کنده کې نامعلوم سرنوشت ته وسپاري . ټولنه ژوندۍ باشعوره کتله ده چې د خپل ښه او بد ،مثبت او منفي سرنوشت په باره کې قضاوت کولې شي.

دافغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ ړنګه ، مرکزي اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه ازاد ، د برلین دیوار په ړنګیدو جرمن قوم یو موټي اودامریکي په قطعي شکست سره جنوبي او شمالي ویتنام یوځاي شو ، هانګ کانګ وروسته له سلو کلونو دوباره د چین دخاوري جز وګرځیده او دابه هم ډیره لیري نه وي چي شمالي او جنوبي کوریا ،کردستان ،افغانستا ،بلوڅستان ، کشمیر ، پنجاب او نورې ټولې سیمي چې په جغرافیایي ویش محکومې شوي دوباره د خپل سرنوشت څخه برخمنې او ټول مهاجرین به هم د مساعدت او علاقمندۍ په صورت کې و کولې شي خپلو سیمو ته وکوچیږي. پدې باره کې هم نړیوال او هم ملي اصول او قوانین موجود دي چې باید جداً په نظر کې ونیول شي او په غیر صورت کې دې ، دې کار ته اړ ایستل شي.

په دې ډول د قومونو او اولسونو سر نوشت د اشخاصو او افرادو په ښه او بد نیت او ارادې پورې هیڅکله اړه نلري او نه کله اشخاص او افراد د هغوی سرنوشت ټاکلې شي. زه نه پوهیږم څه ډول ځیني کسان احمقانه هڅې کوي د اولسونو سر نوشت د یوه یا څونسلونو په زماني بعد کې پخپله وټاکي او پایلو ته یې په امید اوسي. خو دا ډول سیاستونه او عقاید پرته لدې چې دا شخاصو او ډلو ټپلو په حماقت دلالت وکړي ، نورې امیدوارۍ ترې پوچې او بې معنا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۴۷ م کال څخه کله چې د هند د لويې وچې څخه انګريزان ووتل د نورو قومونو او مليتونو سرنوشت تعين خود پښتون او بلوڅ قومونه چې د دغه سيمي خلک يي د خپل سرنوشت خاوندان کړل، تر اوسه بې سرنوشته پاتې اود FCR «frontier krimes regulation» يعنې د سرحدي جرايمو د مقررې او يا په بل عبارت د ځنګل د قانون له مخې ورسره معامله او کړه وړه کيږي او سرنوشت يي د پوليټيکل ايجنټ په لاس کې ورکړې شوې دي. په دغه سيمه کې اولسونه حق نلري د قانون له مخې د خپلو عادي حقوقو خاوندان او وسي. دا خبره پخپله ددې معنا لري، ولو که دوی جبراً نن دغه وضعه تحمل کړي، خو په ضمير کې پدې اعتراف کوي چې دغه اولسونو د چا دغه ډول پريکړې ندي منلي او دغه غوښت نه دل کيدونکي او دغه زهر مهره نه هضميدونکې ده.

روسانو هم د شمال له خوا د پراخه ستراتيژيکو سيمو دنيولو پلانونه درلودل، خو په ۱۹۰۵ م کال کې د بورژوازي او په ۱۹۱۷ م کال کې د سوسياليستي انقلاب په بريا لي کيدو سره د هغوی دغه پلانونه نيمګړي پاتې شول او د پنجده مسئله هم د نورو سيمو په څير لاينحله پاتې ده.

اساسي پوښتنه داده، نن چې په اصطلاح ددموکرسۍ علمبرداران، بين المللي سوله ساتي ځواکونه او ناتو د ملګرو مليتونو په مشرۍ په سيمه کې هر اړخيز حکمي حضور لري او بيا هم د پخوانۍ زړې استعماري ستراتيژۍ اود پوليټيکل ايجنټ د ځنګل د قانون له مخې د نسل کشۍ پراخه پلانونه عملي کيږي، د عدل او انصاف د تحقق په خاطر به له دې څخه پورته نور عيني او ذهني شرايط او منصفه هيئت «ژوري» بل

کوم، اولر او بر افغانان نور هم کوم مناسب آجل ته سترګي په لاردي؟

په افغانستان کې معمولاً زياتې شخړې او جنګونه دورونو، تره برونو، طائفو، قومونو او داسې نورو تر منځ هميشه د ځمکې په سر پيښيږي. که چا د خپل کور د حريم څخه نيمه خښته بيرون ايښي، که چا د چا د پولي څخه يوه لوټه ماته کړې، پتنې د کورنيو او قومونو تر منځ د پيړيو په اوږدو کې دوام پيدا کړيدې او زه وينم چې نن هم د افغانانو تر منځ په يوه لويشت ځمکه شخړې او مرګونه روان دي. لکن دا خبره هيڅکله د پوهې وړ نده چې څه ډول نن ځيني افغانان سخاوتمندانه ستري ستراتيژيکي سيمې چې دهغوی د متوليانو د ملکونو څخه لس او سل چنده په هر لحاظ با ارزښه او په لسګونو مليونه افغانان پکې اوسيږي، د سر او مال سره دا ډول غير مسئولانه خلاف د هر ډول انساني دود او دستور خو لاڅه چې، خلاف د هر ډول حيواني مناسباتو، چې خپل استوګن چاپيريال په شکل د اشکالو (د داکتر عبد المحمد درمانګر په قول «د خپلو فضله موادو، په ونو، تړو او نورو موانعو پوري د خپلو ډډو د مبنلو او دخپلو وزغنو او دوجود د بوي او بله هره ممکنه وسيله سره د حفاظت او حراست په منظور محدودوي» ،او په خپل چاپيريال کې ډير ضعيف ذيروح د غرور په احساس دخپل ټاټوبي څخه شجاعانه دفاع کوي او برخلاف اجنبي حيوان ولو که ډير قوي هم وي احساس د ويرې او ضعف کوي) (دحرکت خپرونه ،۱۹ پرلپسې ګڼه) ،نپوهيږم څه ډول زمونږ ځيني «هيوادوال» دخوشامندۍ او يا شومو سياسي تعصباتو په منظور خپل طلايي ټاټوبي چې امريکا نن په ليوني حرص

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره دهغې دخپلولو په خاطر راغلي ،بې قیدو شرطه او داو طلبانه پردو ته سپاري او په دې ځرګند حقیقت ځان نه پوهوي چې دې ددې کار صلاحیت لري؟او که لري یي ،نو دغه صلاحیت دده ته چا ورکړې ؟ او یا دا چې مونږ حیوانا تو او خزندو څخه هم بد تر د وطنپرستۍ ټول احاسات ، غرور ،شعور ،عقل او منطق له لاسه ورکړي او خپل او دبل حریم او خپل حق او دبل حق نه پیژنو ؟ ایا دا ممکنه ده چې یو افغان دې دخپلو شخصي ګټو په خاطرد بیګانوؤ د خاینانه طرحو او دستور او یا دبې ارزښه تنګنظریو له مخې د خپل هیواد او اولس پرضد دا ډول بربنډ خاینانه عمل ته غاړه کښیږدي او دپارلمان ، ټولنیزو رسنیو او اولس په وړاندې دې ددعوه جلب په شکل ددښمنانو د شومو پلانونو د عملي کیدو په خاطر مدعي او حتا هغوۍ ته دې په جاسوسۍ او دېته ورته خیانتونو اقرار وکړي او پرته له پټې او پنا دې د هغوئ ملاتړې نماینده اوسي ؟

سره ددې چې په خیانت کې ارزښونه ، پرنسیپاً د کمیت ،کیفیت او کچې له مخې نه قیمت ګذاري کیږي ، ځکه چې د وړو خیانتونو له لارې لوی خیانتونه هم سرته رسیدلې شي ،لکه نن چې ددغه ډول اشخاصو او افرادو د خیانتونو په ذریعه دافغان اولس لویه غمیزه او ماتم جوړشویدې ، بیا هم ځرنګه چې ارزشي کمیتونه او کیفیتونه متقابلاً او متمماً نوي او نوي کمیتونه ،کیفیتونه او ارزښونه جوړوي نو ځکه د هر کمیت خورا کوچني کمیت او دهر کیفیت خورا کوچني کیفیت ، کمیتاً او کیفیتاً بالذاتهِ همیشه د ارزښ وړ دي.

مفاهیم او پدیدي همغسې چې عام ټولیز ارزښونه لري د هغوۍ ځانګړو ارزښونو ته هم باید ځانګړي ارزښ قایل شو او

یواځې د همدې لارې ملي دموکراتیک ارزښونه پالل کیدې ، روزل کیدې او ملي دموکراسي تأمنیدلې شي . که یو فرد ،قوم،او ملت ځانګړي غرور او شهامت ونلري ، سیال ټولیز نظام نشي جوړولې. یواځې ښه نیشنا لیست ښه انترنشنا لیست جوړیدې اویواځې له دې لارې واقعي دموکراسي تأمینیدې شي. هغه کس ، قوم او ملت چې د ځان د ساتلو او بقاء لپاره پردې طاقت او امسا لټوي او غواړي دهغې پواسطه ځان پایدار وساتي ،هیڅکله د ملي باهمي ژوند جوګه نه ګڼل کیږي او دملي محاط محیط په ځنځیر کې زنګ وهلې کړۍ جوړوي . همغسې چې په ټولیز ډول دافغانانو ملي وحدت او رسالت د ارزښ وړ دې ، همغسې په ځانګړي ډول د هر لوی او واړه قوم قومي وحدت او حتا فردي ارزښو نه یوشان د ارزښ وړ او یواځې پدې صورت کې افغاني اُسپنیز ملي وحدت منځته راتلای او تأمینیدلې شي. پدې شرط چې ټول لوی او واړه قومونه منل شوو ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي او متناسباً خپل او دبل حقوق په رسمیت وپیژني.یواځې پدي صورت کې به ټولیز تصامیم او پریکړې د ملي وجیبي او وثیقي حیثیت پیدا کړي اود ځانګړو افرادو ،ډلوټپلو او اقوامو دمداخلې ، تعرض او ناوړه استفادې څخه به مصئون پاتې وي.

له هغه وخت څخه چې د پښتنو قومي وحدت مات شوې د سیمي او منطقې امنیتي قضایا وو اود افغانستان اقتصادي ،اجتماعي ،نظامي او بین المللي مسایلو همیشه د همدغه قضې څخه رنګ اخیستې،همدغه مسئله د هر فرد ،قوم او واحد ملت په کچه معیار او محک د وطن پرستۍ ګرځیدلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سیمې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایلو په همدغه محور څرخیدلي ، له همدغه محراق څخه یې دنړۍ په هر لور انعکاس پیدا کړې او ټوله نړیواله سیاسي فضاء یې متأثره او مکدره کړې او دشرق او غرب په سیاسي انقطاب کې درولې ده . خو کله چې پخپله افغانانو دغه انقطاب رنګ او سیاست یو قطبي شو بیا هم نړیوال او سنې سیاست د پښتنو د قومي وحدت د ړنګیدو څخه متأثر او ټول قضایا په حقیقت کې یواځې په همدغه محور څرخیږي. او باما پرون « ۲۰ د جنوري ۲۰۰۹ » خپل سیاسي قسم په همدغه مسئله یاد کړ او د جنوري له شلم څخه وروسته به هم جهاني سیاست په عمده ډول د افغانستان په مدار څرخي .

پښتون قوم پدې منطقه کې لوی او ډیرو نورو قومونو په ځیرغیرتي او د ځانګړې ویاړلي تاریخ لرونکي قوم او د ټولو افغاني ورونو قومونو سره د اُرګانیک ملي وحدت په جوړولو سره په تاریخ کې شکست ناپذیره ګرځیدلي دي. افغاني ویاړنې او غمیزې همیشه شریکې او هیڅ قوم ځان لپاره د نورو په نسبت هیڅکله هیڅ ډول امتیاز ندې قایل شوې او همداسې هیڅ قوم په ځانګړي ډول هیڅ ځانګړې امتیاز او ویاړ نه دې لرلې او که یې لرلې هم دې ، هغه یې د ځان نه دې ګڼلې. همدغه اصل په تاریخ کې د افغان اولس د همیشني بري ضامن وؤ. ملي ارزشونه او ملي ځانګړني په ملي جوړښت کې د افرادو د حقوقو د تساوي او د قومي واحدونو کمي او کیفي تناسب اصولو ته د وفادارۍ له مخې ارزیابي او قیمت ګذاري کیږي او یواځې د همدغه اصولو له مخې دیوه ملت د ملي وحدت د کیفیت په باره قضاوت کیدلې شي او یواځې دهمدې اصولو په ټینګ ساتلو

سره د هر قوم حقوق په امانت دارۍ او تضمین سره ساتل کیدلې شي ! ! !

که په پورتني بحث کې مونږ د افغانستان په جیو پولیتیک ستراتیژیک موقعیت او پخپله د افغان اولس په تاریخي مبارزاتي موقف متیقن شوي او سو چې په تاریخي لحاظ د نړیوال جنګي تیاتر د محراق په توګه پاتې شوې او د ۵۵۰۰ څخه زیات محلي ،منطقوي او نړیوالو جنګونو چې تاریخ ثبت کړې ،اساسي ثقلت او باریې افغانانو په اوږو وړې او سره ددې چې پخپله د سون د موادو په توګه استعمال شوي ، نه یواځې پکې نابود او مزمحل شوي نه دي بلکه د افغانانو رول برملا او قاطع او تل د هرې امپراطورۍ لمن د افغانستان له خاوري او افغانانو په واسطه ټوله شویده. افغانانو که خپل ژوند او ټولې مادي او معنوي زیرمې او شتمنۍ له لاسه ورکړې او جنګي ماشین تل ددوی په وینو څرخېدلې او غوښو فعال پاتې شوې ، نن هم د ملي متحد اولس په حیث په ټولو نړیوالو پیښوکې د افغان متحد اولس شتون د مقایسي او محاسبي وړ او لکه څرنګه چې پخوا وؤ ،نن هم د خپل جغرافیایي او اجتماعي ستراتیژیک وضعیت او موقف لرونکي دي. مونږ د پورتني بحث په نتیجه کې یوه کثیرالجوانب او کثیرالوجهي د پریکړو محراق ته رارسیدلي یو . هره فیصله چې هر چاته ښه ښکاري ،تصمیم دې ونیسي او ودې کړي ، زمونږ خپله فیصله په لاندې ډول ده:

ـــ افغانان په خپله خاوره کې پردې واک نه مني ، نو ملي او قومي ویش یې هم د هغوی لپاره د منلو وړ ندې ؛

ـــ که نړیوال ،په سیمه ،منطقه او نړۍ کې د سولې پلوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسي لازم دي چې د هرڅه د مخه په افغانستان کې سوله تأمين کړي او دا هغه وخت ممکنه ده چې افغانان د خپلو حقه حقوقو څخه برخمن شي ؛

ـــ په اوسنيو شرايطو کې افغانانو ته په افغانستان کې د سولې د تأمين لپاره يوائې يوه لاره موجوده ده ،چې د ملي ترون څخه وروسته د خارجيانو څخه د وتلو غوښتنه وکړي او که نه وو ځي ملي قيام وکړي ځکه چې خارجيان په افغانستان کې سوله نه غواړي ، که يي غوښتلې وختي به لا تأمين وې ؛

ـــ هغه افغانان چې د هيواد دننه او دباندې د خارجيانو سره په کارونو بخت دي ،هدف يي يوائې شخصي ګټې او د خارجيانو د ناروا اعمالو څخه ملاتړ دي، چې د ملاتړ وړ نه دي. دا کار د افغانانو د ملي وحدت حصار ړنګوي او ملي قوت يي کموي. بايد له دې کار څخه ډډه وشي ؛

ـــ پخپله ځيني افغانان د خارجيانو سره يوځاى د افغانستان په جنګي تياتر کې نړيوال سراسري نظامي انقلاب ته لمن وهي او نړۍ غير مسئولانه د دريم نړيوال ذروي جنګ يعنې د قطعي نابودۍ خواته کشوي او په پايلو يي سترګې پټوي ؛

ـــ په افغانانو هر ډول ناوړه مجبوري ګذرا حالتونه راتلاى شي ،خو په نهايت کې برې تل د افغانانو په نصيب وو ،لکن ځينې بې احساسه بيګانه پرست افغانان د افغان ملت د دغه مجبوري حالتونو په دليل د پښتنو د قومي وحدت په مسئله د بطلان کرښه کاږي او د هغې تر شا ځيني تخيلي عظمت منشانه خوبونه ويني ؛

ـــ نن چې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو په مشرۍ د

ځلو پښتو څخه زيات ود نړۍ د وتلو هيوادونو نماينده ګان حکمي حضور لري ، لر او بر پښتانه او بلوڅ قومونه بايد په کلکه سره د خپلو حقه حقوقو د اعادې فورمولبندي شوې او لاسليک شوې ادعا د ملګرو ملتونو نماينده ته وسپاري او په کلکه دې ترې د هغې د حل غوښتنه وکړي او افغان ملت دې د خپل ملي وحدت د متې په قوت ، په دې لار کې د پاکستاني او انګريزي غلامانو د ګټو ټکونو « سنګ اندازي» مخه ونيسي ؛

ـــ کومه وضعه چې نړيوالو په افغانستان کې رامنځته کړې او دوام لري ،او د هغې له مخې بې ګناه افغانان وژل کيږي او ملي شتمنۍ لوټيږي ، د هيڅ يو اصيل افغان لپاره د منلو وړ نده او نه د ملي افغاني او بين المللي منل شوو قوانينو سره سمون لري ،هيڅوک حق نلري د غه ډول ناوړه وضعه په افغانانو وتپي ،په افغانستان کې کله هم د نظاميانو زياتوالي پرابلم ندې حل کړې او نن يي هم نه شي حلولې ،که بارک اوباما په ربښتيا د «بدلون» د سياست پلوي وي بايد د بشريت لپاره د غه د شرمه ډکې وضعې ته د پاى ټکې کښيږدي او د بهبود په لور ورته بنيادي تغير ورکړي.

ځيني وختونه چې اشخاص او افراد د خپلو ناوړه عقايدو او افکارو بار پخپله نشي پورته کولې ،هڅه کوي ځانونه لکه پارازيت پخپل قوم وتپي او خپل قوم په خپلو مرداريو کې له ځانه سره شريک کړي. قومونه هم ځيني وختونه د احساساتو له مخې بېموړده د ځيني افرادو مسئو ليتونه په غاړه اخلي . په دواړو حالاتو کې دا ډول اعمال معقول نه بريښي.

کله چې جنرال عبد الرشيد دوستم د خپل مربي او رهبر داکتر نجيب الله د سرکوب څخه وروسته د شاه شهيد او جادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

میوند د پاچاهي په تخت کښیناست او په لومړیو شیبو کې ئې دري پښتني تور سري په میوند جاده کې بې پته څغلولي، وئې ویل «کجا است پشتونها که از پیش ما خلاص شان کنند»؛ همدا سې کله چې دوستم د شمالي ټلوالي سره په اتحاد کې لا د قدرت څښتن شو، ما پخپله د رادیو څخه واورېدل «دوران پشتونها گذشت، حالا قدرت در دست ما میباشد» او کله چې البته کوم متولي به خپلي اشتباه ته متوجه کړي وو، په سبا ئې د همغې رادیو څخه وویل چې «مصؤنیت اقلیتها در تحت حاکمیت اکثریت تأمین شده میتواند» او همدا مسٔله د دموکراسۍ منل شوي بین المللي اصل هم ګڼل کیږي. یا کله چې روسانو افغانستان اشغال کړ او د کارمل ډله په قدرت کې وه ډاکتري اناهیتا راتبزاد په تاجکستان کې د خپل سفر په وخت کې ویلي وؤ «برادران تاجک! کمک کنید به کشوریکه حالا توسط تاجکها حکومت میشود و اختیار آن از پشتونها گرفته شده است». دا ډول بې مسؤلیته اظهارات ځیني کسانو چې د روسانو په موجودیت کې په قدرت کې وو او یا اوس چې په اصطلاح د بین المللي سوله ساتي ځواکونو په حضور کې دواک په ګدۍ ناست دي همیشه کوي او هیڅکله د اولس او وطن سود او زیان په نظر کې نه نیسي او نه خپلو تاریخي مسؤلیتونو ته متوجه کیږي. ځیني ډلي ټپلي هم په ناروا او غیر مسؤلانه دا شخاصو او افرادو په ملاتړ کې راپاڅیږي او هیڅکله ئې بدو پایلو ته نه متوجه کیږي.

تر څو چې په افغانستان کې اکثریت او اقلیت د ملي وحدت په ځنځیر کې خپل موقف، موضع، رسالت او مسؤلیت، خپل حق او د بل حق تشخیص او ونه مني او غاړه ورته

کښېنږدي، ملي، قومي او فردي مسایل به هم هیڅکله د حل لار ونه مومي. افغانستان یوا ځیني هیواد ندي چې هلته قومي اکثریت او اقلیتونه وجود لري، په نورو هیوادونو کې د غه تعداد له سلګونو څخه هم اوړي. معتبره خبره داده چې «که غر لوي دي په سر ئې لار شته» نو د ملي، قومي او فردي ټولنیزو مسایلو او قضایاوو د سولئیزاو دموکراتیک حل لپاره هم ملي او بین المللي منل شوي قوانین، اصول او بشري موضوعه نورماتیفونه موجود دي، پدي شرط چې اکثریت، اقلیت او فرد یو تر بله سره واقعبینانه او شرافتمندانه د غه قوانینو او اصولو ته غاړه کښېږدي. په غیر صورت کې به، په ملک کې شخړه او د پردیو ملکونو لاسوهني دوام ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره سیاسي قضیه د حل تګ کلي لار لري ! جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده !

په پخوانیو افسانو کې به ویل کیدل ، ټولو تورزړو او دیو صفته انسانانو چې هدف به یې شخصي ګټې ،ظلم ، ناروا او دخپلو خلکو زورول وو ،نو ښاري او عامه نظم به داډول وو چې د سپو مخې ته به واښه او دآسونو مخې ته به هډوکي پراته وو ، دعدل او انصاف دروازې به تړلې اود ظلم او فساد دروازې به خلاصې وې او هره معامله او سودا به ددغه دود او دستور له مخې کیدله تر څو هر څوک وزوروي او وازاروي . کله به چې کوم ناجي ، دخیر ښېګڼې او عدل او انصاف پلوي انسان دغه دظلم او ناروا ښار ته د نظام د سمون په خاطر داخلیده ، لومړې کار به یې داوو چې ټولې د عدل او انصاف تړلې دروازې خلاصې او دظلم او ناروا خلاصې دروازې وتړي اود سپو له مخې واښه د آسونو اودآسونو له مخې هډوکي د سپو مخې ته واچوي .

اوباما په ټولو عیني او ذهني امکاناتو او شرایطو سره نن دغه ښار ته چې ټول بنیادونه یې د پلرونو او نیکونو په وینو

،خولو ،زیار او زحمت جوړشوي دي داخل او د ښار د عدل او انصاف دروازي همغسې تړلې پاتې او دظلم او فساد بازارګرم او سپي د پخوا په څیر په وښو او آسونه په هډوکو تغذیه کیږي .داسې فکر کیده چې اوباما به د همغه افسانوي ناجي په څیر د ښار د عدل او انصاف تړلي دروازي بیر ته اود ظلم او فساد دروازي به وتړي او دښاریانو لپاره به د ادم خوری او مردار خوری په ځای د مناسبي او متناسبي حلالي روزی او خوړو بندو بست وکړي. نه داچې تاریخي ناجي تاریخي« سپر تاکوس » په دار وځړوي !

په هر صورت د اوباما تصمیم په اوباما پورې اړه لري ، خو افغان اولس خپل تصمیم باید پخپله و نیسي او د تاریخي واقعیت په حیث لکه چې پلرونو او نیکونو یې هیڅکله په خپله خاوره کې پردي زور او واک ندې منلې او نن هم جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده، افغانان باید پخپله په خپل ملک کې د افغاني دود سره سم سمون راولي .که چیرې په زور کلي کیدلې نو نړدي په تیرو دري سلیزو ،دري لسیزو او یا د موجوده خاین او فاسد دولت په اوه کلنه دوره کې به لا اقل ددې کارعاملینو ته به د ننیو ناامیدیو پر ځای یو څه امید واری پیدا شوې وې او شکایتونه به یې تر اسمانه نه رسیدې او نه به یې له هرې ورځې څخه بلې ته له سخت څخه سخت ترینې سترتیژی او تاکتیکونه غوره کولې او نه به یې د نسل کشی نیولې . افغانانو د تاریخ په اوږدو کې یو وار نه دې بلکه په وار وار یې له دې څخه ډیر ناروا او سخت حوادث ځغملي او ګاللي دي. په کار داوو چې ددغه تاریخي درسونو څخه یې لازمې نتیجه ګیری کړې او دوباره پرې دغه حوادث نه وې راګرځېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

. خو که داسې شوي وای دا د هر یرغلګر شونډک به چا په خاورو پورې سولولې او دهرې امپراطورۍ د ظلم او ناروا لمن به چاد مظلو مانو له خاوري او سرونو ټولولې. هغه وخت به هم لیري نه وي چې د نړیوال امپریالیزم ، نړیوالې مافیا ، نړیوال تروریزم ، نړیوالو ناامنیو ، لجام ګسستګۍ او بې بندو باریو واګې دا وار هم د افغانانو په فداکارۍ او همت د ابد لپاره د عدل او انصاف په واک کې پریووځي او یو ځل بیا افغانان د نړیوالو لپاره د ازادۍ ، بشر دوستۍ ،انساني منلي ذات البیني دود او دستور سمبول ،سرمشق او مایه د مباهاتو وګرځي.

نن په افغانستان کې د نړیوال نظم ناظمین ، د بشر د حقوقود احقاق مدعیان ، د نړیوال قضاوت حکمان ، د جهاني سوسیال دموکراتیزم علمبرداران ، د سراسري بشري عدل او انصاف تأمینوونکي ، په یویشمي پیړۍ کې د علم او تخنیک په خارق العاده امکاناتو اود نړیوال ګلوبالیزم په هرارخیزو مناسباتو او شرایطو کې د نړیوال حکومت او دولت معماران ، او همداسې د نورو سلو او زرو القابو سره د غم ځپلي اولس ټاټوبي افغانستان کې په سل او زر د بیا ابادوني ، سولي او امنیت د تآمین د تعهداتو سره چې حکمي حضور لري او د خپل کامل او مطلق العنان واک په ۷ کلنه دوره کې د هغوی په خپل قول نه یواځې چې یوه کوچنۍ مسئله نده حل شوې ، بې شمیره نیمګړتیاوو ،بد بختیو او پرابلمونو د اولس د تباهۍ لپاره خولې وازي کړیدي او ټول نړیوال په ټولو امکاناتو سره د هغې په مقابل کې پرته له بې وسۍ ، ناکامۍ او تسلیمۍ بل هیڅ بدیل او چانس نلري ! دا قانونمنده پایله او مقضي جبر دې چې نړیوالې ټولنې پخپله په شعوري ډول ورسره ځان په جوال

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

کې اچولې دې او پدې ډول کړو وړو سره که دوی بلا خوشې هم کړي ، بلا به هیڅکله د دوی ګریوان خوشې نکړي . ځکه چې:

ــــ نړیوالې ټولنې ونه کولې شول په افغانستان کې د خپل اوه کلن حضور په موده کې ابتدایي ترین شکل د نظام جوړ کړې شي ، ځکه چې پداسې شرایطو سره د نظام جوړول ناشونې کار ګڼل کیږي او د نظام په عدم موجودیت کې نور ټول فعالیتونه د صفر سره د ضرب په مفهوم دي ؛

ــــ د جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم د ناقص تصمیم په نتیجه کې ، د ټولنیز ترکیب له مخې د بن د بې بنیاده او بې مفهومه ناقص کنفرانس د ناقصو پریکړو په نتیجه کې په افغانستان کې نظام جوړونه په پردو پورې تړلو عناصرو ، د بشر د حقوقو ناقضینو ، جنګي مجرمینو ، د چور او چپاول عاملینو ، بې سواده او بې کفایته جنګسالارانو او اشخاصو او دیته ورته کسانو ته وسپارل شوه چې نه یواځې د نظام د جوړولو جوګه ندي بلکه د نظام جوړیدل د هغوی د قطعي زوال او مرګ په معنا دي .

ــــ نړیواله ټولنه چې نړیوال رسالتونه او مسئولیتونه په غاړه لري او د نړیوال عامه نظم او اداري مدعي ده ، څه ډول پداسې رسوایي لکه د افغانستان په قضیه کې ځان بې اعتباره کولې شي ؟ دوی چې په یوه کوچني هیواد کې د نظام په ټینګیدو کې پاتې راغلل د نړیوال نظم اعتماد پرې څه ډول کیدلې شي ؟

ــــ امریکا یو قطبي نړیوال قدرت دې ،په اوله قدمه کې خپل پراخ بنسټه پایدار نظام ته ضرورت لري ، تر څو د نړیوال نظام د نظم رسالت او مسئولیت په غاړه واخستلې شي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان غونډې کوچنیو او غریبو ملکونوکې د نظم دایجادولو او ساتلو څخه عاجز اوسي او یا په دغه غریبو او بد بخته ملکونو کې دوی دا ډولبې شرمانه د خپلو شخصي ګټو او منفعت لپاره ځانونه شرموي او یواځې د خپلو منفعتي ساحو په لټه کې وي ، دنړیوال دولت او حکومت د تعمیر او د نړیوال ګلوبالیزم پروګرامونه او وعدي هم پرته دخود غرضانه دسیسو او تزویر څخه بل څه ندي. لوی او عامه دخیر ښیګڼې پروګرامونه د اُتلیتاریستي حرص او آز په ځای د خدای د انساني خلافت سره متناسب او مطابق دلویي رواداری، عدل او انصاف عقیدي او عمل ته ضرورت لري . نن شرایط دومره ګلوبال او دینامیک شویدي چې پخپله د حوادثو عاملین او مجرمین دخپلو حوادثو دشعاع په محیط کې به پخپله ګیر رائې او دخلاصون چاره ترې نه شي لرلې. نو ایا دغه ډول اعمال پرته له جهالت څخه کوم بل منطق لري ؟

د اوباما نوې ستراتیژي د افغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟

د بوش د نابکاره ټیم په غمجنو دورو کې چې نړیوال یې یو پربل باندې د بې اعتمادۍ ،کرکې او نفرت فضاء ته راکش ، مرګ ،غم او درد یې دهر کور میلمه او ټول جهان یې ددا سې مالي بحران سره مخامخ کړ چې په تاریخ کې یې ساري ندې لیدل شوې ،نړیوال سراسري شدید عکس العملونه او اعتراضات او په همدغه زماني مقطع کې د امریکې د جمهوري ریاست په ټولټاکنو کې د اوباما څخه د امریکایي ټولنې د مختلفو اقشارو قاطعانه ملاتړ په ننني یو قطبي نړۍ کې نړیوالو ته ددې زیرې ورکاوه چې نړیوال امپریالیستي نظام نور دژوند حق له لاسه ورکړې او حتماً به د نوي عصر د علمي ـ تخنیکي انکشافاتو او دبشري متقابلو حقوقو او وجایبو سره سم دټول بشریت لپاره د منلو وړ یو نظام جوړوې او ددغه رسالت ناجي به هم د محرومي طبقي نماینده د اوباما په څیر یو کس وي چې په ارزش یې پوهیږي

جمهور رئیس اوباما سره ددې چې په ډیرو ټولنیزو مسایلو او بین المللي پرابلمونو کې لکه د ذروي وسلو تحدیدول ،د ګوانتانامو د زندان تړل ،د روسیې او شرق سره په مجموع کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مناسباتو له سره غور کول ، د اسلامي نړۍ سره ددښمنۍ پرځای د نسبي د روغي جوړي لار خپلول ، د شخصي او خصوصي زندانونو له منځه وړل او ځینې نورو مناسباتو کې چپ لورته شني اشارې ورکړې ، خو په افغانستان کې د بګرام ، قندهار او نورو شخصي زندانونو په هکله یې چوپتیا اختیار کړه او د افغانانو په قضیه کې د اوباما نوې ستراتیژي زړه په زړه پاتې او د قاطعانه نظامي عمل سره چراغونه یې بل پرېښودل . د افغانانو لپاره دا کومه د تعجب وړ خبره نه وه. ځکه ، کله چې امریکایي حکمرانانو لپاره افغانان دمبهاتو او ویاړ شمله وه او دوی ته یې د کمونیزم داژدها څخه نجات ورکړ ،چې شپه او ورځ یې تري ارام خوب نه درلود ،د ژنیو د معاهدې دیواځیني مسئول حکم په حیث کله چې روسانو او شمالي ټلوالې په افغانستان کې دیوه ملي دولت دجوړیدو په مقابل کې کودتا وکړه ،امریکایانو نه یواځې د افغان اولس ننګه ونه کړه ، بلکه په ټیټو سترګو یې وویل « مونږ دافغانانو په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوو » او په راتلونکي کې یو ځل بیا په خړ سترګتوب د افغان اولس په مقابل کې دنوموړې کودتا په ننګه ودریدل. نپوهیږم او س چا اجازه ورکړې چې په افغانستان کې لاس وهنه او ورانونه کوې او په لسګونو زره نظامیان او ملکیان یې بې پوښتنې او بې پاسپورته ،نه یواځې دافغانستان خاورې ته داخل ،بلکه په توره د خلکو په کورونو ورننوځې او سر ،مال او ناموس یې لوټوې؟ د تعجب وړخبره داده چې اوباما په داسې وخت کې په افغانستان کې د قاطعانه او بلکه بیرحمانه نظامي عملیاتو غږ پورته کوي چې د اوباما دولتي او استخباراتي مسئولینو د افغانستان ددولت ټولې پخوانۍ خبرې تأئید کړي چې د القاعدي او تروریزم جرړې په پاکستان او باالخصوص په پنجاب او سند کې ښخې دي او راتلونکي

عملیات به په همدغه وضع الجیش متمرکز وي. لکن اوباما د توقع په خلاف پاکستاني دولت ته، خو په حقیقت کې آي اس آی ،ته د پنځو کلونو لپاره هر کال یو نیم ملیارد دالره ښکاره مرستې منظوروي ، د جاپان په غونډه کې ورته شپږنیم ملیارده ډالر پیشنهادوي او برخلاف د افغانستان لپاره ۴۰۰۰+۱۷۰۰۰ په ټولو نظامي تحهیزاتو مجهز نظامیان، نظامي وسایل اووسایط ،روبوت (میخانیکي کمپیوتري سړیګوټي Roboter) او سبا به امبریون (بیولوژیکي مصنوعي انسانان Embryon) وراستول کیږي او د عملیاتو پچه هم د ډیورنډ د تش په نامه کرښې په دواړو خواوو افغاني پښتني غمجني سیمي په نامه راوتله . څه عجیب تصادف چې دغه ناوړه زړه ستراتیژي ورسره پیړۍ پیړۍ نه شلیدونکي مختورن اړیکي لري. که په افغانستان کې د دولت او مخالفینو تر منځ تش په نامه جوړ جاړې یواځې د بې شمیره قیوداتو له مخې ممکن ګڼل کیږي ، د پاکستان دولت لپاره دغه مساعدتونه مصلحتاً بې قیدو شرطه برابریږي. هغه ستراتیژي چې انګریزي امپریالیزم دځونورو جریره نماوو سره چې موقعیت یې په نقشه کې په ذره بین سره نه لیدل کیږي ، څوپیړۍ دمخه د اسیا ،امریکا ،افریقا او استرالیا د لویو وچو داستعمار او استثمار لپاره غوره کړې وه او تر نن ورځې پورې یې نوموړي هیوادونه په مختلفو ډولونو له یوې ورځې څخه بلې ته لا په زیاته کچه استثماروي او دګلوبالیزم په دوران کې یې سوپر ګلو بال ابعاد پیدا کړي دي ، نن هم د انګریز ، دهغه ناخلفه خلف او د پاکستان د بې تاریخه زیږندې بقاء دانعطاف په یوه نقطه کې تقاطع پیدا کړي او اوباما د خپلې نوې ستراتیژۍ په عوض همدغه ستراتیژي زړه په زړه د افغانانو د اذلي سرنوشت په حیث عملي کول غواړي.څه ډول اوباما په یوه خوله د افغانانو سره هم دښمني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوستي کولې شي ؟ څه ډول اوباما دوه هندواني په یوه لاس کې نیولې شي ؟ څه ډول اوباما په دوه جالو ودریدلې او خپله پایداري ساتلې شي ؟ څه ډول اوباما کولې شي د افغانستان سره د دښمنۍ په ډګر کې هم خپل حضوراو هم د افغانستان او پاکستان متقابل دوستانه اړیکي وساتلې شي ؟ دا به تاریخ ثابته کړي !

د افغانانو سره د دښمنۍ پایلې معلومې دي . څومره چې افغانان په دوستۍ کې ډیر ښه او رښتیني دوستان ګڼل کیږي ، په دښمنۍ کې ترې هم بل سخت سره دښمن نه شي پیدا کیدلې. اوباما پداسې مساعدو عیني او ذهني شرایطو کې د سیاست په ټغر قدم ایښې چې د هر سالم افق په لور د قدم اخستلو امکان لري او همدغه د ننني عصر مقضي با القوه او با الفعل حکم ګڼل کیږي ، نپوهیږم ولې یو ځل بیا اوباما دداسې ناکامې ستراتیژۍ د ازمیښت هڅه کوي چې تاریخ په ذوال محکومه کړې او دهغې ظهور اصلاً قانوني او حقوقي مشروعیت نلري. د غه ډول د باروتو زیرمې چې د جهان په مختلفو نقاطو کې ذخیره شوي او په هره جرقه بین المللي دښمنۍ او کړکیچ رامنځته کولې شي ، باید د نړۍ له مخ څخه نابود او دامریکي د نوي دموکرات دولت ستراتیژي نباید په تاریخي لحاظ ددا ډول محکومو ستراتیژیو سره سمون ولري.نن چې د ډیورنډ د تش په نامه کرښې دواړو خواوو ته د پاکستان د بقاء په خاطر دانګریز زړه ستراتیژي له لیري څخه د بې پیلوټه الوتکو(رهبري شوي بمونو) ،راکټونو ،توپونو او له لوړي ارتفاع څخه له B-52 څخه کور کورانه بمونو په زورعملي کیږي ، پخپله ددغه ستراتیژۍ د تاریخي محکومیت په معنا دي. په نظامي ادبیاتو کې دیته نسل کشي وایي ، ځکه چې پداسې مواردو کې مشخص

اهداف نشي تعقیبیدلې او منطقي د انسانانو او نورو ټولو ژوندیو موجوداتو سره یو ځای له منځه وړل کیږي. مشروع ستراتیژۍ، زور ،ظلم او ناروا ته ضرورت نلري او د بین المللي منل شوو اصولو له مخې یې باید هر څوک ومني. اسرائیل په فلسطین کې فلسطینیان اول له منځه وړي او وروسته یې په تور لست کې نیول کیږي. دلته هم کوچنیان ،ښځې ،سپین ګیري او بسته فامیلونه له منځه وړل کیږي او وروسته تر دوه کلن ماشومه پوري پرې د القاعدي ټاپه وهل کیږي. پخپله امریکایي مقامات پدې قانع دي چې القاعده په سند ، پنجاب او عربو کې ناست دي او یا همدغه پاکستاني الاصله او عربي الاصله کسان چې په امریکا او اروپا کي استوګنه لري او د د غه ملکونو تبعه ګڼل کیږي ، دهشت ګرانه اعمال سرته رسوي . که پښتانه جنګیږي د خپلې عقیدې ،دین او خپلې خاورې په خاطر به جنګیږي . د عقیدي تقدس او د ټاټوبي ساتنه د هر انسان حق او د ملګرو ملتونو په منشور کې تسجیل او ټولو هیوادونو په اتفاق دا خبره منلې ده. په دغه ډول اظهر المن الشمس رسوا سیاسې لوبو کې باید اوباما د لوی جهاني مونیپولار طاقت په نماینده ګۍ ځان ښکیل نه کړي ، او که غواړي په دغه چارو کې مداخله وکړي ،باید د حل عادلانه لار یې ولټوي. که دغیر عادلانه لارو د دغه قضي حل ممکن وې ،تر اوسه پورې به سرته رسیدلې وې.

د جورج ډبلیو بوش په اته کلنه دوره کې د هغه رسوا او په جاني جرمونو تورن او محکوم ټیم د ټولې نړۍ په کچه دښمن قوتونه یو تر بله سره د دوئیل « تن په تن جګړي» په پوله ودرول او د مرګ قاصد هره ورځ د هر کور دروازه ټکوي او نړیوال یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاقت فرسا فزیکي او روحي فشار لاندي دليونتوب تر پولې رسولي دي. کوم ټيم چې په افغانستان کې، دجورج بوش په دوره کې د واک په ګدۍ کښينول شوې، هر کس يي په جنګي جرمونو، د بشر له حقوقو څخه په سر غړونه، د مخدره موادو په کر کيله او قاچاق، اختلاس، رشوت، غصب، غبن، اختطاف او بې شميره نورو ورانکاريو مجرم او متهم ګڼل کيږي. بوش غوښتل د هغوی په واسطه په افغانستان کې ټولنيز، حقوقي او قانوني نظام جوړ کړي، چې اصلاً بايد پخپله دحاکمانو په سرکوب تمام شوي واى. څکه خو نه يواځې دغه نظام جوړ نه شو بلکه په لسګونو مليارده ډالر چې د افغانستان سره مرستې شوي، د خارجي او افغاني ټيمونو تر منځ درغل شوي او نن يي يواځيې يو پر بل باندې پوچ تهمتونه او دعوې پاتې دي. داسې معلوميږي چې داولسمشرۍ د ټولټاکنو په درشل کې د بارک اوباما حکومت ددغه ستري فاجعې سره په بې حوصله ګۍ او سطحي برخورد کوي او ددغه ټيم د بې شميره کسانو له جملې څخه چې يوځل بيا په تقسيم د نعماتو، لکه د مچانو په مردارۍ راټول شوي، په پټو سترګو يو تن په اصطلاح داولسمشر په حيث وټاکي. دا به دافغان اولس په حق کې د اوباما (د امريکې د عملي سوسيال دموکراتيزم علمبردارې او دبشر دحقوقو حافظې ټولنې) داسې نه بخښونکې ګناه وي چې پخپل عمر کې به يې تلافي نه کړې شي!

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

د حرکت خپروني
"پنځمه کليزه"

د افغانستان، افغان اولس، افغانيت او پښتونولۍ سره زما مناسبت، لکه د حرکت دمفهوم سره، د ځانګړي مستعار نوم، د خپرونې د نوم او دعلمي تيزس د نوم په حيث درې اړخيزه، د بل هر ارزش څخه با ارزښه او ددغه ارزشونو په وړاندې زما دريز يواځې دهغه شاعر په قول چې وايي:

چې زما د بڼ اغزي ته کاږه ګوري
وايم اور شوې د هغه په ګلستان

به هميشه يو شان پاتې وي. پنځه کاله دمخه ما د خصوصي مطبوعاتي فعاليت په پيل سره خپل دغه دريز هيواد، خلکو، خپل علمي تيزس او دنړيوالو ذات البيني مناسباتو په باره کې په لنډ ډول داسې فورمولبندي او دخپلې خپرونې له لارې مې د نړيوالوتر اګاهي او پوهاوي رسولې وو.

حرکت د يوې خپرونې نوم دې چې دمطبوعاتي نړۍ په ورشو نوې قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي يا کورني تخلص، نن د خپرونې دنوم او سبا ته به د پوهانو په شريکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څيړنيز متود او يا نوي فلسفي مکتب بدليږي، په ټولو حالاتو کې ددغه فلسفي ــ فزيکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یم چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دی چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوائې دعلمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو، په پوره امانت داری سره څېړي او دتل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې دهغه چا په نصب وي چې پدې لارکې زیات زیار و ګالي ، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او ددغه نوي فلسفي طرز تفکر د قوانینو او مقولو دفورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب دارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې به همیشه دعصر او زمان دجمعي شعور مظهر او د حی علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي،د اولسونو دقیودا تو کړی ماتوي ،نوې ساه ، نوې تحرک او نوي ازادي ګاني وربښي ، نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکې وي.

دا خپرونه چې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څېړي خو په خاص ډول به دنوي فلسفي فکري نظر او لار تعقیبوي ، نو ځکه یې د « **حرکت** » په نامه نوموو .
حرکت په عالم الاسباب کې د خدای دلوی علم دعامې قانونمندی او دهغې دټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې دټولو پدیدو دظهور او متقابلو اړونده مناسباتو دعلت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دالوی جهان موجود دی ځکه چې متحرک دی او متحرک دی ځکه چې موجود دی.دا جهان

همغومره متنوع ،متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دی لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغومره ابدي دی لکه څوره چې حرکت ابدي دی.لوی خدای دخپل لوی علم دعامې قانونمندی له مخې دلوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول ، قایم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې او یوائې دقضاء او قدر دلوی علم دجبر او اختیار له مخې په کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدی شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان اود هیواد له پولو څخه بیرون ډیرې خپروني خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي او هدف یې ټولنیز خدمت او وسې ، مونږ یې هرکلي کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً ډیرې کسان خپله خپرونه ، مجله ، اخبار او داسې نور بې طرفه ، ازاده ، مستقل ، ملي ،اسلامي او داسې نورو نومونو باندې نوموي.زما په نظر ، هر یو نوم چې چا پرې خپله خپرونه ، ټولنه ، حزب ، اخبار ،سازمان او حتا خپل ځان نومولې ، په هره یوه نومونه کې مشخص طرف ، دریز ، مرام ، او هدف وجود لري. زه نه پوهیږم چې څه ډول مونږ ددغه څرګندو مفاهیمو ترشا اګاهانه ، ناخود اګاه او یا تجاهل العارفانه خپل ځانونه ،اهداف او یا خپل پاک اوناپاک ارمانونه پټوؤ ؟ حال دا چې دغه ډول د مفاهیمو تحریفاتو ، بدعتونو او نورو لکه انتر ناسیونالیزم او استعمارد توري پردې ترشا چې غربي نړی خپل امپریالیستي ناولي ارمانونه ترنن ورځې غواړي پټ وساتي ، یا هتلر د ناسیونال سوسیالیزم ، شوروي اتحاد د سوسیالیزم او کمونیزم او ځیني نور دپاکو دیني عقایدو اسلامیزم ،بودیزم

،عیسویت ، یهودیت او نورو څخه هم غواړي ناوړه استفاده وکړي ،د پاکو او مقدسو ارمانونو څخه ددغه ډول غولوونکو هڅو او ناوړه ګټې اخیستنې لا پخوا رسوا شوي او حتا په ګرم بازار کې نور چلش نه لري.

مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼو ،نو ځکه له لومړۍ ورځې څخه وایو چې مونږ هیڅکله بې طرفه نه یو .مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو . زمونږ طرف له هرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،منلي رسوم ، عنعنات ،عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به یې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو .

د ازادۍ، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ، ، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دې یو شان بین المللي عامه نظم ، منل شویو تعهداتو ،قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. د سر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالۍ کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو بر حق دین دې. مونږ د اسلام په مقدس دین پا بند او کلک معتقد یو . د نورو ادیانو دپلویانو درناوې کوؤ ، په مقابل کې

یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم ،بنیاد ګرایي او یا بل هر ډول خرافات د اسلام په نوم پورې تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف عملي کول غواړي ،زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو .

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دلاسپوڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ایجاد شوې ،له منځه وړلو او دوروری دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لرو چې دافغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دې، افغانستان یوشان دټولو افغانانو ګډ کور دې . هغه به دسترګو دکسي په څیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو او قوانینو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو .

مونږ دګاونډي ، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پا بندي خپله ملي ، اسلامي او بین المللي مسئولیت او دین ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو .

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو ،اصولو ،تعهداتو ، منشورونو ،پریکړو ، ...باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکار دبین المللي نیکو اړیکو ،دتروریزم له منځه وړلو او نړیوالې سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائیني ضامن بولو. نړیوال منل شوي قوانین، اصول او نورماتیفونه چې په نړۍ کې د ټولنیز عدالت، نړیوالې سراسري سولې او په سوله کې د ټولو نړیوالو د یوشان سولییزګډ ژوند او د ټولو افرادو مساوي متقابل حقوق او وجایب تأمینوي، منل او ملاتړ یې د هر اولس او هرچا لپاره یو شان حتمي او ضروري ګڼو.

پنځه کاله پوره مونږ د خپلو هیوادوالو او دوستانو د بې غرضه او بیشائیبه مرستو په ملاتړ دغه ارمان په پوره رښتینولۍ او امانتدارۍ سره روزلې او پاللې او لدې وروسته هم زمونږ دغه عزم او نیت نه ماتیدونکې او خلل ناپذیره دې.زه د خپلو دغو دوستانو او هیوادوالو د نیکو مشورو او ملاتړ څخه د زړه له کومي مننه کوم.

کوم شې چې ما ډیر زوروي، هغه په علمي سفرکي زما یوازیتوب دي. شک نشته دغه ډول علمي سفرونه معمولاً یوائې وي. خو دا هیڅکله د دي معنا نلري چې ځوک دي، د ملي، قومي، ژبني، مذهبي او نورو تعصباتو او تنګنظرۍ له مخې، د علم څخه د کرکې دلایل ولټوي. زه د یوه افغان په حیث د علم او قانونمندۍ نه خبري کوم، زه مدعي نه یم چې ټولي خبري مې رښتیا دي، زه غواړم ستاسي انتقادونه واورم، ما له لغزشونو او ښوئیدو څخه وژغورۍ، لااقل یوه د حق خبره اظهار کړي، له ما سره هرڅوک هر نیت او تعصب لرلې شي، خو د علم سره تعصب لرل بې معنا او بې مفهومه ځکه دې چې علم قضا، دیترمنیزم او جبر دې، او د جبر د تعمیل مخنیوې هیڅوک نه شي کولې. د بلې خوا علم ټولنیزه پدیده او او هیڅوک حق نه علمي

لاسته راوړنې خپل شخصي مال او متاع اویا په ځان او یا بل شخص پورې وتړي. نو په هغه صورت کې چې علم ټولنیزه او لاسته راوړنه اوسې او یوائې په ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل تر سره او یوائې همدغه ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل یې لازمي او کافي شرط ګڼل کیږي، نو تعصب او تنګنظري ورسره په کوم دلیل ممکنه ده ؟ د علم سره بد د ځان سره بد او ښه یې د ځان سره ښه دي.

کوم ازمایش او کومه جفاء چې د افغانستان په جنګي تیاتر کې د افغان اولس سره نژدې دیرش کاله د نړیوالي او داخلي افغاني مافیا لخوا د ټولو منل شوو قوانینو او نورمونو په خلاف دوام لري، هیڅ توجیه او دلیل ورته وجود نلري او نه بې ګناه او بې دفاع افغان اولس د دي سزاوار ګڼل کیږي. په افغانستان کې اوسنۍ وضعه او حالت د جنوساید او نسل کشۍ څخه پرته په بل ډول نشي تعریفیدلې. تر اوسه پورې ډیر په جنګي جرمونو تورن جنګسالاران د افغانستان په جنګي تیاتر کې وازمایل شول، خو وضعه له یوي ورځې څخه بلې ته بدتریږي او دا ځکه چې د وضعې ښه کول د هغوۍ هدف نه دې. انګریزانو د خپلو پخوانیو ناوړه اعمالو د ناوړه پایلو تجربو څخه لیکلي چې: افغانستان ته د لښکرو ننوتل اسان کار دې، مشکل یې ساتل او له هغې څخه بد تر یې وتل دي. په برطانوي لښکرو بیا هغه پخوانې قیامت راغلې دې. مونږ همغسې چې د افغانانو د مرګ ژوبلې پلوي نه یو، د بهرنیانو مرګ ژوبله هم نه غواړو. معلومیږي چې بهرنیانو په افغانستان کې د لښکرو خولاڅه چې د قرارګاهو د ساتنې استعداد او توان له لاسه ورکړې دې، نو ځکه یې د قوماندې د ګرځنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي محلاتو لپاره «اواكس» الوتكي استخدام كړي دي. افغانان زور نه مني ، يوائې ښه نيت مني. راشئ ټول خپل ښه نيتونه ددغه ستونځي د حل لپاره سره يو كړو. په غير صورت كې به يي پايلي لكه دتل په څېروي. د بلې خوا په افغانستان كې ستاسې تنني د نسل كشۍ او غير انساني د جنوسايد پرو ګرامونه ، چې تاسې يي د خپلو خلكو څخه په هزار نېرنګ او فريب پټ ساتئ ، لكه څرنګه چې نړيوالو ته رسوا ياست ، خپلو خلكو ته به هم رسوا شئ.

دموكراسي او انتخابات

څه واده به دهغي خواري دختروي
چي نكريزيي خپلي ويني دځيګروي

سره ددي چې دموكراسي او انتخابات لازم و ملزوم او انتخابات ددموكراسۍ لپاره لازمي شرط ګڼل كيږي ، خو په نننيو نړيوالو سرمايداري منا سباتو كې يوائې انتخابات دي چې دموكراسي يي د سرمايي په بې مفهومه بېروكراسۍ او د حاكمې طبقې په ديكتاتورۍ اړولې ده.

د قانون ،سياست ،حقوقو ، ټولنپوهني ،ټولنيز عدالت ،سولي ، دموكراسۍ او ټولنيز سوكاله ژوند پوهانو ، پلويانو او مبارزينو پدې خبره اډو فكر ندې كړې ،كله چې دحكومت دبقاء عامل او وسيله (لكه چې د لغوي او اصطلاحي معنا او مفهوم څخه يي واضح او څرګنده ده) ، تحكم ، برلاسې ، واك ، اقتدار ،پوليس ،اردو او جاسوسي سازمانونه او سي ، څه ډول دد موكراسۍ په عامل او ضامن بدليدلې شي ؟ دموكراسي او حكومت دوه متضادي ديالكتيكي پديدي دي چې يو بل نفي كوي او سرمايه د حكومت دتحكم نا بكاره وسيله او عامل ګڼل كيږي.پوليس ، عسكر ، لښكر ، چاكر ، نوكر ،توپ ،ټانك ،طياره ، اداره ، قانون ،حقوق ، مطبوعات ، دموكراتيك

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهادونه ، بنیادونه ، ارګانونه ، انستیتوتونه او دیته ورته موًسسات چې د حکومت څخه د اولس د نجات ضامن ګڼل کیږي د سرمایي خاوندان یې د خپلو سرمایو په قوت په اصطلاح د خپل منتخب حکومت په زور ، ددي په عوض چې اولس دغه ټولې اداري پخپل واک کې ولري ، حکومت غصب او په انحرافي شکل یې د اولس پر ضد په ډیر بې رحمانه شکل پکاروي. دموکراسۍ هیڅکله وجود نه درلود او نه به یې ولري او په اصطلاح دموکراتیک استثمار د تاریخ په اوږدو کې د حسابي تصاعد په کچه نه بلکه همیشه دهندسي تصاعد په کچه لوړ تللې دې . هره دموکراسي یعني د معین ټولنیز ــ سیاسي نظام او ټاکلي متشکل حکومت دیکتاتوري او دنن ورځې دګلوبالیزم په کچه حاکمې طبقې بې حدو حصر استثمار ګڼل کیږي. نني سیاسي ــ ټولنیزم نظام یعني نني نړیوال مونیپولار امپریالیستي حکومت او اقتدار ،یعني نړیواله سرمایداري مافیا او یا په بل عبارت نننۍ سراًسري نړیواله کرکه او نفرت ،ترور ،وحشت ،بربریت او یو تر بل وژنه او بالاخره عامه تباهي. ځکه چې سرمایدار ځان او اولاد له لاسه ورکولې شي ،خو سرمایه نه.

نابغه عالم او شاعر ګل پاچا «الفت» لیکي:

پـه لښکرو ، په عسکرو پهره دار
خــــزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نشي
پـه توپونـــو ، په ټانکونو زرهدار

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ (١٣) ۞
ترجمه : اي خلقو بیشکه مونږ پیدا کړي یې تاسې (ټول اصلاً)

له یوه سړي چې (ادم) او له یوې ښځې چې (حوا)ده او ګرځولي یې مونږ تاسې څانګې او قبیلې قبیلې لپاره ددې چې وپیژنۍ یو له بل سره بیشکه چې ډیر مکرم او معززله تاسې څخه په نزد دالله ډیر متقي ادب لرونکې ستاسې دې.بیشکه چې الله تعالي ښه عالم ډیر خبر دار دې.

پوښتنه پیدا کیږي ،څوک نن په ټوله نړۍ کې دغه ارزش ته ارزش قایل دې؟کوم یو له دغه ۴۳ جمهوري ریاست ته له افغاني کاندیدانو څخه د تقوا ، کرم او د خلکو په نزد د درناوي او اعتبار خاوندان دي ،پرته له دې چې له خارجه وارد شوې ،اجنبي ښه خدمت ګذاره ،وطن او اولس دښمنه اوسې ، په سلو ، زرو فسادونو ، خیانتونو ، جنایتونو او د پردو سره دوطن او اولس د سرنوشت په سر معماملګریو په دوسیو یې ډیپو ګان ډک کړي ،د پردیو د ګټو دساتلو په خاطر په ښکاره ډانګې ګرځوي او دمختلفو استخباراتیسازمانونو په اړیکو لرلو ویاړ کوي.

هو ! حکومتونه په حقیقت کې هغه غداران دي چې خپل ټول روا امکاناتو یواځې په ناروا ډول د خپل حاکمیت او اقتدار په لارکې په کار اچوي . نو ځکه زمونږ کاندیدانود خارق العاده بې بنیاده او بې مورده

خد متونو لافې لا ختمې نه وي چې سمدستي ولایتونو ته د اولسوالیو لوړولو ، د وزارتونو ، د جمهوري ریاست دمعاونتونو او نورو امتیازاتو په سر د معاملګریو خوندور اوږده بحثونو دوام پیدا کړ. پدې صورت کې افغان اولس له دغه ډول ټولټاکنو او کاندیدانو څخه د څه ډول خدمت آو چا لپاره توقع لرلې شي ؟ په افغانستان کې ټول میشت خارجي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتونه او مختلفې نمایندګۍ نه یو وار بلکه په وار وار د خپلو دغو زړو شاجانیانو په بې کفایتۍ او په افغانستان کې د اداري ،قانون ،حقوقو ،...او په کل کې د نظام په نشتوالي په وار وار اعترافونه کړي. که دا خبره سمه وي ، ټولټاکنې د کومو اصولو او نورمونو له مخې کیږي؟ د څه لپاره کیږي ؟ او څه ارزش به ولري ؟.

افغان اولس د جفا سزاوار ندې !

له درې لسیزو څخه زیاته موده له هغې ورځې څخه تیریږي چې د افغان اولس پرضد نا برابره او غیر عادلانه جنګ دوام لري. په نړۍ کې د ټولو چارو ،اجرأتو او مناسباتو لپاره په ملي او بین المللي کچه ټاکلي قوانین ،اصول ، نورمونه او معیارونه وجود لري او دهغې له مخې ټولې چارې سر ته رسیږي . هغه څه چې د افغان اولس په سرنوشت او حق کې روا ګڼل شوي او هره ګړۍ او لحظه پیښیږي له هیڅ یوه دغه قوانینو ، اصولو او معیارونو سره سمون نلري. افغان اولس بې تعصبه ،بې ریا ، په ازادۍ مین او دټولو ملي او بین المللي منل شوو اصولو او قوانینو ملاتړې اولس وو او دې.زه نه پوهیږم د کوم ځنګل او کوم بربریت د قوانینو او اصولو له مخې ورسره کړه وړه او معامله دوام لري.

د درې لسیزو راپدې خوا په اصطلاح د نړۍ ټول متمدن ، پرمختللی او د سولې ، دموکراسۍ ، ټولنیز عدالت او د بشر د حقوقو پلوي او علم بردار هیوادونه په شکل د اشکالو د افغانستان په ټولو مسایلو او قضایاوو کې ښکیل او په مختلفو ډولونو د افغان اولس په وړاندې د نه بخښونکي ګناهونو عاملین او جرمي مدعیان ګڼل کیږي.دوی بې دلیله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې موجبه دافغان اولس په حق کې هره جفا او ناروا روا ګڼلې او
په یوه او بله پلمه، په غلطو او درواغجنو شعارونو ،په ناروا او
ظالمانه ژستونو ،تاکتیکونو ، ستراتیژیو او نظامی اپراتیفی
سوق الجیشیو افغانان تیر ایستلي او حتا د غم او ښادۍ په
حساسو شیبو کې یې په نه جبرانیدونکو تلفاتو او غم ودرد
اخته کړیدي. د روس د یرغل په وخت کې یې دافغانانو د حقه
حقوقو ددفاع په بهانه ، افغان اولس څخه د سون دموادو په
حیث ګټه واخیستله او نه یوائې دپخواني شوروي اتحاد څخه
یې د ویتنام انتقام واخیست ، بلکه ټول د شرق او غرب ، کا
پیتالیزم او کمونیزم ، امریکي او روسیي،C.I.A او K.G.B
ذات البیني عظیم پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او
د نژدې لس ملیونو شهیدانو .معیوبینو ، اواره افغانانو اود
افغانستان د ټولو مادي او معنوي بنیادونو او شتمنیو د
تخریب په ارزش یې میدان وګټه او په هغه بې حسابه ترلیو
نونو ډالرو چې هر کال به یې د ساړه جنګ ، کمو نیزم پر
ضد مبارزه او ددریم نړیوال جنګ د امادګۍ په لار کې
مصرفولې ، نن د ګلوبال نړیوال مونو پولیزم اود پخوانۍ زړی
استعماری ستراتیژۍ له مخې د نړیوال سراسري مونیپولار
حاکمیت او سلطنت د لاسته راوړلو په خاطر یې د ژوند په
ټولو اړخونو او ابعادو کې په پټو سترګو وحشیانه حملې دوام
لري.

داسې وایي چې امریکایان په سیاست کې دوستۍ او
دښمنۍ ته هیڅ ارزش او تعهد قایل ندي او په ډیره اسانۍ سره
د هغې ځایونه سره یو په بل بدلولې شي ،پدې خبره کې اوس
مونږ هیڅ شک نلرو .دروغ ،ناروا او ظلم د هغوی د سیاست

اساسي رکنونه او په دغه بنیاد هر ډول سازش او کمپرومایز د
هغوی د سیاسي دکتورین اساسی قانوني جز ګڼل کیږي ، چې
په افغانستان کې د هغوی د دیرش کلن سیاسي حضور په دوره
کې مونږ ددغه ډول لغزشونو او خاینانه مانورونو عیني
شاهدان وو .دوی په افغانستان کې دافغاني ټولنې واقعیتونه
او حقایق هیڅکله په نظرکې نه دي نیولي او ارزش ورته نه دي
قایل شوي. د بن په په کنفرانس کې ددې په عوض چې دملي
وطنپرستو مشرانو ، روحانیونو ، د تحصیل اوتجربی
لرونکو ملي کدرونو څخه ټولنیز پراخ بنسټه موقت ،انتقالی ا
وبالاخره منتخب دولت او نظام د یوه سیال بدیل په وجود کې
جوړ او سیله معامله ورسره وکړي ،دروس سره معامله ګرې
شمالي ټلوالې ،د قبرس په ګروپ او د پخوانی پادشاه محمد
ظاهرشاه په پسیفي ډلې چې درې واړو ډلو هیڅ ټولنیز بنیاد نه
درلود اتکاء وکړه او د هغوی په انتخاب سره یې خپل ناولې
نیت ،چټل او ناولې سیاست او د خپل بازاري سودجویانه او
آزمندانه لوبو په څیره خپل اصلي مخ ،ماهیت او اهمیت څرګند
کړ . په افغانستان کې دامنیت دتأمین په خاطر دزرګونو
موجوده نظامې جنګي ،ترانسپورتي الوتکو ،ټانکونو ،جنګي
ـ تخنیکي وسایطو ،وسایلو، وسلو او دهر څه څخه مهم د
سلګونو زروباتجربه او تحصیل لرونکو فداکارو او وطنپرسته
افسرانو او سربازانو څخه په موقع ګټه ونه اخیستې شوه او تر
الوتکو پورې ،ټانکونه ، او جنګي ـ تخنیکي وسایط تخریب او
د پاکستان په کباړ خرڅ او ددې خاوری اصیل افسران او
جنرالان چې داردو او حتا دمملکت د ادارې جوګه وو ،نن هم د
لارې په سر الوګان خرڅوي او ددې خاورې اصیل بچیان په خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک او یا نورو ملکونوکي اواره ګرځي. معلومیږي چې شعار یوڅه او هدف او عمل بل څه دي. نو ځکه په ملک کې نظام، اداره او قانون وجود نلري او نه یي په راتلونکي کې امکان او احتمال په سترګو کیږي. حال دا چې هر یو د دغه مملکتونو څخه پخپل ملک کې ترلې ټولنیز نظام، اداره او قوانین په ټول قوت سره حاکمیت لري. خو زمونږ په مملکت کې د همدغه «متمدنو»، «پرمختللو»، «ترقی پسندو» او «دموکراتو» هیوادونو په حضور کې ټول بنیادي افغاني ارزښونه ړنګیږي او د همدوی سره په تباني، د همدوی په مساعدت او حمایي لاندې فساد، رشوت، اختلاس، د مخدره موادو قاچاق، غلا، انسان وژنه او انسان تختونه او ۱۰۰۱ نورې منفي پدیدي خورا لوړې کچې ته رسیدلي او لا لوړیږي او د افغاني ټولنې د ورځني ژوند دود او دستور ګرځیدلې. له هغې ورځې څخه چې ددوی منحوس قدمونه افغان سپیځلې خاورې ته د امنیت، بیا ابادونې او مرستې په پلمه را ننوتې دي، امنیت په کلي ډول خپله بستره د افغانانو له خاورې او له جهانه ترلې او د دوی ددغه پالیسۍ له مخې چې «کور به ته وایي بیدار او سه او غله ته وایي ورځه پرې» نن په هیواد کې د ځنګل قانون حکمفرما، خو پره په هر صورت د افغان لورې په اوږو پرته ده. نن زمونږ د امنیت ساتونکي خپل ځانونه نشي ساتلې او خپلې قرارګاوې د هر خس او خاشاک او حتا د کډوالو د څادري ستر ځایونو تر شا پټوي او د خپلو مخالفینو د سنګرونو د بمبارد او ددوی په آند بچه ترسانک په خاطر پرته له دې چې له لوړې ارتفاع بمونه غورځوي، یا یي په بې پیلوټه بمی الوتکو ولي او یا پرې له لیرې ویشتونکو توپونو او راکټونو حملې وکړي، بله چاره

نلري. دا ډول تاکتیک، ستراتیژي او عمل د بیوسۍ او ضعف څرګندوی او په سیاسي ـ نظامي ادبیاتو کې ددې عمل ساده افاده او تعبیر نسل کشي ګڼل کیږي، ځکه چې د اهدافو تشخیص او تمیز پکې په هیڅ صورت ممکن نه دې او د کلي کور په اصطلاح ورته د ړندو غرګې یا ګوزار ویل کیږي. د بیا ابادونې د پروګرام له مخې ټول افغانستان په مقبرو بدل او هر ځای سره بیرغونه زړیږي او د عاجلو مرستو دولتي پروګرام یواځې دا شوې چې هر مقتول شهید په ۲۰۰۰ زره ډالره او هر معیوب په ۱۰۰۰ ډالرهپه بیه واخلي.

دې کې شک نشته چې پورتنۍ خبرې به مونږ د احساساتو له مخې کړې وي، پدا سې شرایطو کې پرته له احساساتو، د تعقل فرصت چاته کله میسر کیدلې شي او کله ځای لري، خصوصاً، کله چې په وطن کې چارواکي یواځې د پرو ناروا چارو مسئولیت ولري او د صلاحیت پر ځای یواځې د خپل اولس زورول او شتمنیو لوټولو فرصت ورکړې شوې، او همدغه لوی غنیمت ګڼي. پردي هم د «به ما چی» له موقف څخه د ښو او بدو چارو او مسایلو سره یو شان بې تفاوته کړه وړه لري. یعنی چې په ملک کې پخپله چارواکي او دهغوی د چارو متولیان او مسئولین اعتراف کوي چې په ټولنه کې نظام، قانون، اداره، د ښو بدو تمیز او پوښتنه نشته، نو ایا په داسې شرایطو کې به منطق، منطقي فکر یا ارزونه کول بې مورده او یا پخپله دغه عمل بې منطقي نه وي؟ په اوسنیو شرایطو کې ټولې خبرې پوچه ډرامه او مطبوعات د لعنتې پدیدي په حیث د حاکمې فاسدې طبقې د لاس حربه ګرځیدلې او ګټه یواځې هغه چاته رسي چې طرحه او برنامه ریزي کوي یي او ویونکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو اځې پنځه ټنګې مزدوري غنیمت ګڼلې.

هو ! مونږ پدې هم پوهیږو چې افغانستان د ملګرو ملتونو ، د غیر منسلکو هیوادونو ، اسلامي ټولنې او اسلامي کنفرانس د غړو هیوادونو فعال او متعهد غړی په حیث د نورو هیوادونو په څیر ازاد او د مشابه حقوقو او وجایبو لرونکې هیواد دی. افغانانو تل د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو نړیوالې اعلامیې ،دامنیت د شورا میثاقونو او کانوانسیونونو ، پریکړو او تعهداتو ته ، پرته د نظامی تړونونو څخه متعهد پاتې شوې او په فعالانه او مسئولانه ډول یې منلې یا رد کړې دي . مونږ پدې پوهیږو ، ټول خارجي قوتونه چې زمونږ په هیواد کې حضور لري ، په خپلو هیوادونو کې یې د خوشبخته ژوند شرایط برابر کړیدي. دوی کولې شول مونږ ته هم همدغه ډول شرایط برابر کړي. دوی نه یو اځې دغه کار نه دې کړې او نه یې غواړي، بلکه زمونږ د ټولو بدبختیو اصلي عاملین همدوی دي. افغانانو تل هڅه کړې د ټولو هیوادونو سره متقابل دوستانه اړیکې ولري ، دا یواځې اجنبیان دي چې تل یې افغانانو ته د دښمنۍ په سترګه کتلي او تل یې د اجنبې پرسته عناصرو په ګمارلو ،دافغان اولس پر ضد توطیي جوړې کړیدي .

د ۲۰۰۱ کال د ۹/۱۱ او خصوصاً د بن د بې بنیاده او بې مفهومه کنفرانس څخه را وروسته په حقیقت کې د همدغه بهرنیانو او دهغوی پورې تړلې بیګانه پرستو عناصرو د توطئو په نتیجه کې په افغانستان کې سیاسي ، اداري او حقوقي خلاء ساتل شوې او په دې وروستیو وختونو کې د تش په نامه انتخاباتو په دسیسه دغه خلاء نوره هم اوږده کړې شوه

تر څو فرصت طلبه ،استفاده جو او خاینو عناصرو لپاره ددې خته برابره شي ، چې وضعه د بعدي لاس وهنو لپاره دومره ویجاړه کړي چې بیا د جوړیدو نه وي.

پدې وروستیو وختونو کې د وضعې کنترول مشکل شوې او دهر چا څخه لاره ورکه ده. اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو وقت وناوقت د افغانستان په لور منډې رامنډې پیل کړې او افغانانو باندې انتقادونه او ګواښونه له هرې خوا زیات شویدي ، چې که سمون رانولي نو خپلې مرستې به بندې او خپلې پښې به له دې ملکه یو خل بیا سپکې کړي ؟دا پدې معنا چې ټوله ملامتیا او ګناه ګوندې دا صیلو افغانانو لخوا ده او باندینې هیوادونه او د هغوی غلامان ټولې چارې په سپینو چپنو او سپینو دستکشو کې سرته رسوي، حال دا چې دوی هر یوه په وار وار خپل ځانونه او یو بل سره پخپله ملامته کړي دي. تهمتونه او په نورو د خپلې پړې اچونه هیڅکله د موجوده پرابلمونو د حل لار نشي پیدا کولې. ښه به داوي بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي د افغاني ټولنې تاریخي او موجوده حقایق او واقعیتونه په پام کې ونیسي اود بین المللي متقابلو اصولو ،معیارونو او قوانینو ، کوم چې د همدغه هیوادونو په ابتکار تدوین او تدقیق او په ملي او بین المللي کچه منل شوي دي او تر هر څه بهتر قرآني احکامو ته دې غاړه کښیږدي او ملامته او په فساد ککړ کسان هر څوک چې اوسي ، «داخلي یا خارجي» د همدغه اصولو له مخې د محاکمې میز ته حاضر او په عادلانه ډول دې دغه غمیزې ته د پای ټکې کښیښودل شي. په غیر صورت کې په دې هر څوک پوهیږي چې که په فساد او خیانت ککړ کسان ،د بشر د حقوقو ناقضین ، جنګي جانیان ، قاچاق

(c) ketabton.com: The Digital Library

بران او خارجي جاسوسان په افغانستان کې د چارو د سمون جوګه وې ، په دې تیره نژدې نیمه پیړۍ کې به په افغانستان کې هیڅ مشکل او پرابلم نه وې پاتې. اصلي خبره داده چې په لیوانو رمې نه ساتل کیږي ، او تر څو پورې چې د افغانانو د موجوده غمیزې اصلي مجرمین په ملک کې د چارو او واک متصدیان اوسي نظام ،قانون ، سوله او امنیت نشي ټینګیدلې ،ځکه د سولې تأمین او دمجرمینو محاکمه به همزمان پیل کیږي ، او په نړۍ کې نه داسې احمقان پیدا کیږي او نه داسې صادقان وجود لري چې په خپله خوښه دقدرت قمچینه له لاسه وغورځوي او زولنی په پښو کې واچوي.

دنوومبر د میاشتې په ۱۹ د پنجشنبې په ورځ د جمهور رئیس حامد کرزي او معاونینو د لوړې د مراسمو احساساتي خبرې او تخیلي وعدې یوې خوا د هرچا دخوښۍ او مسرت باعث او دلیل کیدې شو ،خو بلې خواته همغه پخوانۍ زړې ځیرې ،دنړۍ د ګوټ ګوټ څخه ټول همغه زاړه یاران ،زاړه ائتلافونه ، شراکتونه ،مصلحتونه ،وړاندیزونو او پیرزوینو څخه په پخوانۍ زړه وضعه کې د بدلون څه نخښې نښانې تر سترګو نه شوې. پدې صورت کې دا اوسنۍ منډې رامنډې ، ګوابښونه ، مانورونه او حتا د دیپلوماتیکو اصولو او معیارونو په خلاف څرګندونې او ژستونه پرته له بلې پوچې ډرامې څخه بل ډول نه تعبیریږي او نه کومې مثبتې پایلې لرلې شي. فکر نه کوم تردې وروسته په افغانانو دغه ډول ناوړه وضعه څوک په اسانۍ تحمیل او و منلې شي. بلکه دا وضعه نن په ټوله نړۍ کې د هیچا لپاره د تحمل وړ نده او ددې اورلمن به په ټوله نړۍ کې هرې دروازې او دهر چا لمن ته رسي او هر څوک به هر

ځای په تړلو لاسونو او پښو او بیوسۍ سره پخپلو جامو کې سوځي. اور اوردې او په هره ځمکه او ځنګل کې چې پریووځي ،هلته به لمبې پورته کیږي. غربیان به ډیرې هڅې وکړي په هره وسیله چې اوسې ددغه اور لمبې په افغانستاکې ایسارې وساتي. دا لکونه افسران او عسکر چې په افغانستان کې بې

بندوباره ،لجام ګسیخته او غیر مسئولانه په عملي سدیزم او جینوساید روږدي شوي ،حتماً به دغه تجربې او تمرینونه په خپل ملک کې ، په خپلو خلکو عملاً تکراروي ، چې نخښې نښانې یې همدا نن پرون په سترګو شوي دي.

تیره ورځ د تلویزیون له لارې اعلان وشو چې په افغانستان کې ۳۱ ملیونه کسان ژوند کوي ، ۳۱ کسان به ددغه وضعې پلوې نه وي. په نړۍ کې نژدې ۶ ملیارده کسان ژوند کوي ،داسې وایي چې ددغه ډول وضعې پلویان او طراحان له ۳۰۰ تنو تجاوز نه کوي . ایا دا ټول متمدن بشریت دومره بېوسه او استغفر الله دومره احمق شوې چې د پنځو کسو د جادو او مسمریزم د تاثیر لاندې په رڼو سترګو ناخود اګاه ددغه جهنم په لور ځغلي ؟د وحشت او جاهلیت د وخت انسان پر دوۍ شرف درلود . هغوۍ که به کوم حیوان یا انسان ونیوه او خام به یې خوړ ،نو په دوهم به یې غرض نه درلود . د تعجب خبره داده چې نن دوۍ په یواځې ځان بې مقصده او بې دلیله په ملیونو کسان وژني او هیڅوک حتا د پوښتنې حق نلري. د جاهلیت په زمانه کې چې انسان هیڅ ډول امکانات نه درلودل د علومو په لټه کې یې ټوله نړۍ ګوټ په ګوټ لټولې د نړۍ خریطې ،دعلومو اساسات او بنیادونه یې څیړلي او فورمولبندي کړیدي. نن چې بشر ټول امکانات په لاس کې لري ، د تروریزم په نامه احمقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

طرحه او یا بله پوچه ډرامه هر یو متمدن انسان ناخود اګاه مني .

موږ افغانان په خپله وروړ کې هیڅ پرابلم سره نلرو . د خارجیانو سره زموږ پرابلم دادې چې زموږ په خاوره په ناروا راننوتي او بې ګناه مو وژني. که دوی ووځي او ومو نه زوروی ، موږ دوی سره هم هیڅ مشکل نلرو . معلومیږي چې په افغانستان کې کوم نه پخلاکیدونکې مشکل اولوی پرابلم وجود نلرې.نو ولي په اصطلاح دا ټول متمدن بشریت د تا ویلي ، ما ویلي لفظي بحث د شخړې دحل له عهدې څخه نشي وتلې ؟ اوس موږ په دغه حقیقت پوهیدلې شو چې په رښتیا ننني متمدن انسان له یوې خوا څومره بیوسه اوله بلې خوا څومره بې شرمه دې. هغه کارونه چې بشریت په افغانستان ،عراق ، فلسطین ، جهان او یا په ګوانتانامو ، بګرام ، ابو غریب او نورو زندانونو کې کړي او کوي یې ، چې سپې او خنځیر به یې هم و نه کوي. شک نشته ډیر خلک ځیني وخت عقل له لاسه ورکوي او هر ډول کارونه کوي چې هم ځان شرموي او هم جهان. عادي دود او دستور دادې چې دا ډول کسان په ځنځیرونو تړي او په ټولنیز لحاظ هم ورته دقانون ځنځیر ، زندان او حتا په قانون کې د مرګ سزا ګانې هم په نظر کې نیول شویدي.

دننني عصر علاج ناپذیره او نه جبرانیدونکې پرابلم د انساني ذاتي ذهني نیمګړتیا اوننني علمي ،تخنیکې ،اقتصادي او دژوند په نورو اړخونوکي چټک پرمختګ تر منځ اساسي تضاد جوړوي. ټولنیز ذهنیت او شعور ددغه انکشافاتو څخه ډیر وروسته پاتې کیږي او په نتیجه کې په نه پخلا کیدونکي تضاد باندې بدلیږي. انساني ذهنیت دخپل تکامل په مسیر کې مختلف بدلیدونکې پوتنسیال او امکانات

لري. یعنې چې دخپل تکامل دمسیر په لومړۍ مرحله کې خورا زر بدلیدونکې خاصیت لري ، په دوهمه مرحله کې بطي کیږي او دانعطاف له قوس اوړي او په دریمه مرحله کې مخ په زوږ ځي (انحطاط مومي) . ددغه ډول خاصیت برعلاوه انساني ذهني ختمه د بل هر مادي موجود په نسبت دزیات عطالت درلودونکې ده. ځیني وختونه دغه عطالت تر دې اندازې زیات وي چې په پایداره ، نه بدلیدونکې دینامیز باندې بدلیږي یا په بل عبارت متحجر او منهمک پاتیږي . حال داچې د علمي ،تخنیکي او اقتصادي پرمختګونو سره سم ټولنیز اړیکي هم باید بدلون ومومي. په غیر صورت کې وروسته پاتې مناسبات او اړیکي د نوموړو پرمختګونو مخه نیسي او د پښو زولنی یې جوړیږي . خو حاکمه او واک په لاس طبقه د ذهني تحجر له مخې د اړیکو بدلون نه مني او په خپل ټول قوت ، ټولو دسیسو او جهالت سره د بدلون مخه نیسي. په نتیجه کې نه پخلا کیدونکې متضاده مبارزه په حاد ترین شکل سره پیل کیږي. دانسان د پیدایښت له ورځې ترننه پورې ، د اقتصادي ـــ اجتماعي نظامونو په بدلون او تکامل سره ،ټول ټولنیز مناسبات په جبری شکل سره بدل کړې شویدي. نن دکار د ټولنیز خصلت او خصوصي ملکیت اود انساني ذهنیت او علمي تخنیکي پرمختګ تر منځ تشه اسفل السافلین جوړه شوې ، دمړښت او فقر تر منځ تناسب په تیرو ۷۵ کلونو کې له ۳ : ۱ څخه ۷۵ : ۱ ته رسیدلې ،د مختلفو مالیاتو ، بیمو ،قیمتۍ او نورو مصارفوکچه ورځ په ورځ لوړیږي او د ټولنیزو خدمتونو کچه چې په ځیني هیوادونو کې اصلاً دغه مفهوم وجود نلري ، په پر مختللو هیوادونو کې هم له یوی ورځې څخه بلې ته د صفر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لورچتهک تقرب کوي او په نړۍ کې

موجوده بحرانونه، تضادونه ،او پرابلمونه د سرمايي دليونيانو له واک او کنترول څخه وتلي دي. نن د بشريت اساسي کمبودي او تشه، که شخصي ده او که ټولنيزه ، علمي او کلتوري بڼه لري او سرمايه په ټولو بوقلموني اشکالو او ماهيت سره د هغې د ډکولو ، اقناع او ارضاء څخه پاتې راغلې ده . نړۍ نن د علم ،پوهې ،کلتوري نيمګړتياوو ، بحرانونو او تضادونو کې ښکيل او په فردي او اجتماعي لحاظ د دغه تشې د انعطاف په خورا لوړو قوسونو کې لار وهي . د نړيوال کلتوري انقلاب ذهني او عيني شرايط اماده او يوازې د پروفسيو ناليزم له لارې د کلتوري عدالت او انصاف په تحقق سره ټولنيز عدالت تأمينيدلې او نړيوال په حقه سره د حتمي تباهۍ څخه د خلاصون لار ميندلې شي.

افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسليم شوې، دا ځل به هم تسليم نه شي!

په غربې يا په اصطلاح متمدنه نړۍ کې ټولنيز دودونه، عنعنات، رواجونه ،لفظ ،قول ،وعده ،قسم او ديته ورته ټولنيزو تعهداتو باندې باور او درېدل د وروسته پاتې ټولنوزاړه پاتې شونيي مناسبات ګڼي او په نوې سرمايداري امپرياليستي او د هغې په ګلوبال او سوپر ګلوبال مرحله کې په کلي مردود ګڼل کيږي او پابندي پرې پرته له ساده لوحانه،نائيف او وروسته پاتې والي شوم ميراث څخه بل څه نه شي منل کيدلې.

په دې متمدنه او اصطلاح دموکراته نړۍ کې سياست ته،هغه چې بايد د اولسونو سر نوشت و ټاکي ،هغه چې بايد په خورا لوړه کچه د نړۍ د اولسونو ذات البيني عادلانه او منصفانه مناسبات تعين کړي ،هغه چې بايد د ظلم او ناروا د مخنيوي په خاطر د بشر د يوشان حقوقو د تأمين معيارونه ،نورمونه ، کچې او ارزشونه معلوم کړي ، ... ،چټله لوبه او معامله ويل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! هغه چټله لوبه چې ۵۰۰ کاله پخوايي په فيودالي زړو مناسباتو کې ريښه وځغلوله، چټل انسانان په کې ښکيل او د پاکو، با تقوا، مومن او شريفو انسانانو په سرنوشت يې بې شرمانه لوبې پيل کړي. دوی رښتيا هم له ابتدا څخه دا چټله لوبه د نسل کشۍ او په پټو سترګو د عامه شتمنيو د غصب او چورو چپاول په بنياد پيل، چې خورا ارزانه او ګټوره معامله ګڼل کيږي او نن يې ورته خورا مناسب چټل نوم « سرمايه » غوره کړ، چې پرته له دغه نا روا او چټلو مفاهيمو بله افاده هم نلري. کاشکېد علمي - تخنيکي پرمختيا، د عامه ښيګڼو ټولنه، له استثماره پرته نظام، د ډلييز کار او ښيګڼې نظام، ... او يا بل داډول مناسب بشر دوستانه نوم يې ورته غوره کړې وې. اوسنۍ علمي - تخنيکي پرمختياوې خپلې ځانګړې مادي زيرمې او بنيادونه، حقوقي او قانوني ارګانونه، بشري مناسباتي معيارونه، نورمونه، قوانين، سازمانونه، انستيتوتونه، متقابل مسئوليتونه، صلاحيتونه، تعهدات، متقابل حقوق، وجايب او پابنديو ته ضرورت لري چې بايد ايجاد او عملاً د مربوطه ارګانونو له خوا يې پام لرنه او ساتنه وشي. دغه ارګانونه عملاً ټول وجود لري، خود څو ټنګو ناچله، تورو او بې ارزښه پيسو په بدل کې د سرمايدار په ولکه کې قرار لري او په حقيقت کې قانون د قانون، حقوق د حقوقو، اداره د ادارې، ... او نور بالذاتهِ او في نفسهِ د ځان پر ضد د نابودۍ حربه او وسيله ګرځېدلې ده. ځکه چې نظام پخپل محرک او خپل خره چپه سپور دی، د سرمايې څخه د بشري عامه ښېګڼو د تأمين د وسيلې وسيلې په حيث نه، بلکه د شخصي هدف او شخصي اهدافو د لاسته راوړلو د وسيلې په

حيث ګټه پورته کيږی او سرمايدار پری د شخصی ملکيت په حيث پخپله خيټه اچولې او سرمايه پخپله د سرمايې د توليد وسيله ګرځېدلې او زيار ايستونکې انسانله دغه پروسې څخه تقريباً په کلي ايستل شوي دي، حال دا چې سرمايه ټولنيز محصول، ټولنيز ملکيت او په ټولو خلکو پورې د ډلييزو او د عامه خير ښېګڼود تأمين په خاطر، اړه لری. شخصي ملکيت هغه دې چې د خپلو متو په زور او د تندي په خولو ګټلې شوې وې نه دا چې يا يې پخپله او يا يې پلار نيکه په غلا، چور چپاول او يا په ظلم او ناروا را جمع کړې وي. د غلا، چورو چپاول، جوړ جاړي او په پټه پنا د سرمايدار د ناروا ګټې څخه پرته، په عادي ورځني تعامل سره، د سرمايدار، د کار فرما په حيث او د متخصص او غير متخصص کارګر ترمنځ معاملو کې ټوله ګټه د شخصي مال په توګه، سرمايدار ترلاسه کوي او هر کارګر هم يواځې د شخصي مزد په حيث خپله برخه ترلاسه کوي. خو دا چې هر متخصص او غير متخصص کارګر د ټولنې له خوا روزل شوې، او اوبه، هوا، چاپريال او ډېرو نورو توکو څخه چې ټولنيز مال او سهم ګڼل کيږي، چې سرمايداريي بايد حق ادا کړي، خود خپلې دغه يو پر څو مليونمې ذرې په عوض د نورو هيوادوالود څو مليونه حق څخه ناوړه وړيا ګټه اخلي او په خپل جيب کې يې اچوي. خورا سرسام اوره ګټه چې سرمايداريي د سرمايې د نا روا تزايد او حکومتونه يې د خپل تحکم او استبداد د دوام په خاطر د افرادو او اشخاصو د تطميع، اضافي بې ځايه مصارفو او يا زر اندوزۍ په خاطر، دارزښي اسنادو او تورو پيسو د چاپولو او صدور له لارې د هيواد والو حق حلالې شتمنۍ غصبول او په اوسنيو شرايطو کې کله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمایداراو حکومت سازشکارانه او متفقانه د امینتي قواوو سره په تباني کې د خلکو پر ضد ، د همدغه تورو پیسو په قوت موضع ونیسي او په نه ماتیدونکي سنګر او بالا حصار بدل او په پای کې په نړیواله کچه د سرمایي او حکومت په سوپر ګلوبال مافیایي طاقت باندې بدل شي. مونږ نن عملاً د دغه ډول یوې پروسې چې په نړیواله کچه استحکام پیدا کوي، شاهد یو او که همدا نن ،چې عامه اګاهۍ او شعور نسبي عمومیت پیدا کړې ، د دغه ناوړه پروسې د ناوړه عطالت په مقابل کې د مخنیوي او عکس العمل تدابیر ونه نیول شي ، سبا به مشکل او یا به نا ممکن اوسي. پخوا له دې چې پیسې خپل فزیکي موجودیت او ارزش په کلي توګه له لاسه ورکړي ،نړیواله مافیا هڅه کوي د پیسو د دغه فلکسیبل (ارتجاعی) موقفاو خصلت څخه څومره چې ممکنه

وي ، غواړي اخري ګټه پورته کړي او د همدې کار لپاره ټول نړیوال امپریالیستي او مافیایي قوتونه ، په ظاهر کې افغانانو لپاره د پخواني شوروي اتحاد او د نړیوال کمونیستي نظام د ړنګولو په خاطر د « احسن» پاداش ، خو په حقیقت کې د نړۍ په هر لحاظ د غه ستراتیژیک جیو پولتیک موقعیت ،او تر اوسه پورې د پټې خزانې مرکز او بالا حصار افغانستان ته راټول شوي ، تر څو د خپل چور او چپاول په تورو پیسو اخرین قمار ووهي او د نړۍ په هر لحاظ ، دغه ستراتیژیکه کې ،چې هر غشې به یې دلخواه هدف ویشتلې شي ، خپلې منګولې ښخې کړي . دوی څومره په اغماض او مکارۍ سره د سمسری غونډې د ترمو اوښکو په تویولو سره د څوتنو بیګانه پرستو په مرسته افغاني معضله په کثیر المجهوله سیاسي معادله ،

منطقوي لویه غمیزه او د بې ګناه انسانانو د تباهۍ په لا علاجه وباء بدله کړې ، په دې معنا چې ،شپږ څلویښت د نړۍ ستر هیوادونه په افغانستان کې هر اړخیز نظامي او ملکي حضور لري او پاتې ملکونه هم د افغانستان په مسئله کې بې طرفه او بې علاقې نه دي ،بلکه د مدعي په څیر خپل اهداف او ګټې د غوښینې ذرۍ په خاطر څاري او د نظر لاندې یې ساتي. په حقیقت کې د نړۍ ټول هیوادونه د خپلو لسګونو رنګارنګ جاسوسي سازمانونو له لارې فعالیت کوي ، ځانونو لپاره خپل خپل جاسوسان او د خپلو ګټو ساتونکي روزي ،په مناسب غوره ځای کې یې ځای پځای کول غواړي ، ساتنه یې کوي او وخت په وخت یې د رتبې او مقام څارنه او غمخوري کوي. نن د همدغه بېځایه خپلو او پردیو غمخوریو له برکته د اردو ،څارندوی او امنیت په صفوفو کې عسکر او بریدګي نه په سترګو کیږي او شکر ټولو یې بې سواده جنرالانو ، ډګر جنرالانو ،ستر جنرالانو او مارشالانو لوړو رتبو ته ارتقاء پیدا کړې او خپل « مقدس» خدمت ته یې ملا تړلې ده. په افغانستان کې د پخوا په څیر ۷ ولایته نه دي ،د خدای په پیرزوینه هره اولسوالي ولایت او هر کلې اولسوالي جوړه شوې او که دوه کرته بیا ټولټاکنې وشوې ، پاتې کلي به هم څه کرزي صاحب او څه زمونږ خارجي « دوستان» په لایتونو بدل کړي ،یو بې سواده په وطن کې نه دې پاتې چې لا اقل یو ځل دې د ولایت ، معینیت ، وزارت او د جمهوری ریاست مشورتي مقام ته نه وي رسیدلې . کار او روزګار ته به ضرورت نه وي او که ضرورت هم پیدا شي ، دغه بیچارګان به پرې څه پوه شي او بل دا چې هغوی خو د کار لپاره نه دي ، بلا تشبیه په جنتي ژوند کې کار وجود نه لري. نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

به یي ګټې او دوی به دنورو ... خوري.دا ډول ده د افغاني کثیرالمجهوله سیاسي معادلې ډیره پیکه شمه. خو ددې ټولو خبرو سره سره مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي معضله د حل سیاسي لار لري ، پدې شرط چې څوک ورسره سیاسي کړه وړه ولري یعنې چې د قضیې حل دهغې په اساسي غوټه او تضاد کې ولټول شي . په غیر صورت کې ، خوپخپله زمونږ دا نا بللي «دوستان» وایي چې افغانانو په تاریخ کې کله هم زور نه دي منلې . مونږ هم وایو چې نه یي دې منلې. خو دوی وایي چې دا کرت یی حتماً پرې منو او ځکه ټولې نړۍ سفر برې اعلان کړې او دافغانستان په جنګې تیاتر کې وضع الجیش لټوي . خو مونږ په دې کې هیڅ شک نه لرو او وایو ،تر اوسه چې افغانان هیڅ زور ته نه دي تسلیم شوي ، دا ځل به هم تسلیم نه شي.

بهرنیانو دا دیرش کاله افغانان په دروغو وغولول ، ۱۰۰۱ وعدې یي ورکړې ،خویوه یي هم رښتیا نه شوه. له هغه ورځې څخه چې یي سرمایه خپل هدف ټاکلې ، رښتیا یي په خوله نه شي راتلای. سرمایه یواځې په دروغو او غبن پیدا کیدلې شي. د لندن په کنفرانس کې هم ډیرې وعدې وشوې چې د مخالفینو سره به روغې جوړې ته کښیني ،خو د هغوی د سرکوب په خاطر بارک اباما ۳۰۰۰۰ تازه دمه خاص تربیه شوي دریایي عسکر راواستول چې د ناتو دعسکرو سره یوځای په «مارجه» کې د سولې د خبرو وعدې ورپر ځای کړي. دوی د سولې تر شعار لاندې جنګ کوي ، دامنیت تر شعار لا ندې امن د ځمکې په مخ نه پریږدي ، د بیا ابادونې تر شعار لاندې ښارونه ،کلي ، بانډې ، ولاړه لوټه او د بشر د تمدن په نوم کوم اثر د ځمکې په مخ بل چاته نه پریږدي.دوی تجاهل العارفانه ،ساده لوحانه او ډیر

معصومانه تظاهر کوي چې ګوندی په افغانستان کې یي وضعه له کنترول څخه وتلې ده (او رښتیا هم وتلې ده)او خوشباوره افغان اولس خو لا څه چې زمونږ عالم روشنفکر قشر هم ورسره دا مني او دهغوی د رښتینولۍ په خاطر یو

ستیژ ترې خلاص نه دې او په بیهوده خبرو حقایق تحریفوي ، داصلي مسایلو څخه د خلکو مخ بل خوا اړوي او هم خپل او هم د نورو وخت ضایع کوي.ځکه څوک دا منلې شي چې دوی په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجزدي.خویو ځل په رښتیا هم داسې معجزه ونه شي چې « مارجه »د نړیوال عادلانه پروفسیونالیزم د نړیوال سراسرې کلتوري انقلاب د سرچینې په وضع الجیش بدل شی. دا خبره د یقین او امکان څخه څه ډیره خو هم نه ده !

بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي کورني چارواکي پریږده چې دروغ ووایي ،اولس خو په دغه پټو رازونو نه پوهیږي او د اولس په خپل وخت اګاهي او پوهاوې خو د رونډآندو دنده او رسالت دې ، ولې مونږ خپل رسالت سرته نه دې رسولې ؟که مونږ په رښتیا ددغه رسالت د احساس درک درلودلې او ځانونه متعهد هم ګڼو، نوکه لا اقل یو سلول د وطنپرستۍ مو په وجود کې موجود وې ، باید **دعبثو خبرو څخه تیر ، ګونګه روژه مو نیولې وې او د ړندو چشمکېمو په سترګو ګرځولې ! ! !**

کاشکې مونږ پدې وسیله د مسئولیت او شرم څخه دخلاصون لار درلودلې. کاشکې دغه بیچاره اولس د لاس دتناکو او د زړې بوډۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپڼسیو د وریشلو تنګی زمونږ د انجنیرۍ، ماسترۍ، دکتورا او پروفیسرۍ په تحصیلونو نه وې مصرف شوې او هغوی په دې انتظار کې نه وې چې: «زما لالې به سپاهې، جمعه دار، کمال دار او زما د ننګ او ناموس د ساتنې ذمه وار شي». کاشکې دغه خوشباوره اولس زمونږ هرې غولوونکې چیغې ته لبیک نه وې ویلې او دغه ګنده تخمونه یې له ځانه رټلي وې.

ایا د وطنپرستۍ او صداقت ذمه وار یوازې بې سواده اولس دې او دالفبا زده کړه، چې پخپل خیر او شر ځوک پوه شي، حتماً د بیګانه پرستۍ او اولس او وطن ته د خیانت سره تړلې ده؟ پخوا چې به مونږ کوم لیونې ولیده، ټولو به ویل دا دانګریز یا پاکستان جاسوس دې. ځینو به ویل چې، یوه انګریز له ځانه څخه په دروغو ملا جوړ کړې وو. لکن نن راته روغ رمټ، تر ټولو هوښیار او تر ټولو خاین، جنایتکار، د بشر د حقوقو ناقضین په ریاست جمهورۍ، کابینه، پارمان، قضاء او د حکومت په لوړو پوستونو کې ناست او هره ورځ حامد کرزې، اوباما، براون او نور ترې د هر ستېژ پر سر شکایت کوي، خوملاتړ ترې هم کوي، او هغوی هم افتخار امیزه ایستلی توره د هر ستېژ په سر د خپلو متولیانو د ګټو د دفاع څخه تیریدونکي نه دي بلکه د پارلمان په وړاندې هر یو یې د هغوی د جاسوسي سازمانونو په غړیتوبونو اعترافونه او ویړ کوي.

مونږ که پدې پوره نه پوهیږو چې په لیوانو ځوک رمې نه ساتي، یا جنایتکاران، د بشر د حقوقو ناقضین، بیګانه پرستان، مفسدین او... که واک په لاس کې ولري، په ملک کې نظام، اداره، امنیت، قانون او... تحقق نه شي پیدا کولې، نو

زمونږ بهرني «دوستان» چې د دولت دارۍ اوږد تجربې لري او د موجوده بشري قوانینو د تدوین تور هم دوی په ځان پورې تړي او په نیمې پیړۍ وراووختې چې په یوازې ځان د نړیوالې واکمنۍ تجربې کوي، ولې د قضیې د عاجل حل لپاره د تجربه شوو تجربو او لارو چارو څخه کار نه اخلي؟ دا داسې عمل دې چې پیل به یې بې له شکه په دوی پورې اړه لري، خو پای به یې ددوی په واک کې نه وي! د یوه نظام رنګول ډیر ساده او اسان کار دې، خو بیا ابادونه یې د ډیرو نسلونو او پیړیو عمرونه پکار لري!

ننني افغاني معضله د ډیري پیچلتیا او مشکلاتو سره سره ډیره څرګنده او ساده هم ده. که د تیرو وړو غټو خبرو څخه تیر او معضله نن چې څه ډول ده، تعریف کړو چې: د تیرې دیرش کلنې ناوړه وضعې او ناوړه شرایطو په نتیجه کې جنګ دوام لري، په هیواد کې نظام، اداره، قانو ن وجود نه لري، ذات البیني قومي، مذهبي، ژبني، سمتي او نور تعصبات او دښمنۍ لوړې کچې ته رسیدلي، فساد، رشوت، اختلاس، غلا، چور چپاول، اختطاف، په وړو او زړو، ښځو نرو جنسي زور زیاتې د تحمل او حوصلې څخه وتلې، د شخصي او دولتي دارایي غصب ورځني عادي کار او چارګنل کیږي او پوښتنه یې نه شته،....

د جنګ د پای، د ټولو نیمګړتیاوو د له منځه وړلو، د امنیت د تأمین، د نظام د جوړولو او بیا ابادونې په خاطر د ملګرو ملتونو او امریکي په مشرۍ نړیوال نظامي قوتونه او ملکي سازمانونه او ادارې د بیلیونونو ډالرو سره دا اته کاله کیږي چې راغلي، خو چارې په هر اړخ او جهت کې د بهبود په عوض د ډیري ورانۍ او خرابیدو په لور رواني دي او شک نه شته چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې یو ځل بیا بشري ناورین رامنځته او پردي خپلې پښې له دې ځایه په تیښته سپکې کړي.

دا چې ولې امریکې د شوروي اتحاد د ړنګیدو څخه وروسته افغانان د نزعې په حالت کې پریښودل د کوم چا په برکت چې د یکه تازې شاهنشاهۍ د تخت د اشغال په خاطر یې عجله وکړه ؛

دا چې ولې د امریکې دولت د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د نیویارک د تجارتي مرکز د ناوړه پیښې په تور د جزا وړ افغانان وبلل ، حال دا چې عاملین پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایي او انګلیسي اوسیدونکي وو چې د همدغه ملکونو پاسپورتونه یې لرل ؛

دا چې ولې د بن په کنفرانس کې د افغاني ټولنې حقایق او واقعیتونه په نظر کې ونه نیول شول او د پنځو « کسو » په کچه په داسې حساسه مرحله کې د یوه لوی مملکت او اولس سرنوشت ور وسپارل شو ؛

یا دا چې څه ډول ممکنه ده چې ، داتو کلونو په موده کې د نړۍ ټول او په خاصه توګه ستر پرمختللي هیوادونو په هیڅ اړخ کې حتا خورا کوچنې موفقیت لاس ته رانه وړي شو .

که دوی وایي چې بې وسه دي ،نو څوک به یې په کوم دلیل ومنلې شي ؟

که قصدي او عمدي لوبه او معامله وي نو د کوم ربښتیني افغان لپاره به د منلو وړ وي ؟

مونږ پوهیږو چې هم افغانان او هم د افغانانو بهرني ملاتړي« دوست» هیوادونه نن د لوی مشکل سره مخامخ دي. پکار دا دي چې په هیواد کې ،ګاونډیانو او نړیوالو ملکونو سره په ګډه د سولې ، امن او خپلمنځې عامه ګټو او سولییز ګډ ژوند لار

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

غوره شي. نن هم په مشکلو مسایلو کې د حل لارې د پیدا کولو په خاطر بهرني او کورني مسئولین اولس ته مراجعه کوي.

افغان اولس د خپلو کورنیو او نړیوالو شخړو د حل لپاره خپل دود ،دستور ،تړې ، تیرې ،... آن تر لویې جرګې پورې مقررات لري او همیشه یې نظامي او ملکي چارې پخپله حل کړیدي.

تر اوسه پورې اولس ته ربښتیني مراجعه نه ده شوې او هر څوک ،که خپل دي او که پردي ، یوازې په دروغو او درغلۍ ور سره چلیدلي دي. د اولس غولول د ځان غولول دي. د اولس زور د خدای زور دې. اولس ته د صداقت له مخې مراجعه پکار ده.

افغان اولسه ! که خپل دي او که پردي ،چې په دروغو درسره چلیږي !

یوازې د خپل ملي وحدت په مټ او طاقت کولې شې هغوی د ربښتینولۍ ډګر ته راکاږې او لکه د همیش په خیر عادلانه سیاله لوبه او سپیناوی ورسره وکړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟

دفارسـي ژبـې یومتـل دې چـې: « احتیـاج مـادر ایجـاد اسـت »،نـو دجرګـې دود او دسـتو ر هـم مـونږ افغانانو تـه لـه ښـې ورځـې نـه دې راپـاتې.کـه لـه یوې خوا افغانسـتان ،چـې د شمال او جنوب ، شـرق او غـرب تـر مـنځ یـواځینې د تلوراتلـو مناسب ځلـورلار او معبـر اود هـر سـیاح ، نوښـتګر ځیـړن ، عابـد ،صـوفي ،راهـب ،بنجـاره او تجـار د تلـو راتلـولار او تمځـای وو او هـره نغـده او نسیا سـودا همدلتـه کېدلـه ،هـره عقیـده او مفکـوره پـه دې خـاوره کـې خمیـره او پخلـي تـه رسـیدلي او دهرچـا لپـاره پـه قابـل هـضم مـړي بدلـه شـوې ، لـه هـرې ورځـې نـه بلـې تـه مولانـا ، ابـن سـینا ،البیرونـي ،سـید جمـال الـدین ،فـارابي ،رازي ،بیهقـي او ډیـر نـور زیږیـدلي او پـه نړیوالـه کچـه د سـترو خـدمتونو او شـهرت جوګـه شـویدي ، دلـه بلـې خـوا د هـر یرغلګـر لارهـم لـه افغانـستان ځخـه تېرېدلـه او نـن هـم لا د نړیـوال جنـګ جنګـي تیـاتر پـاتې او یـواځې افغانـان د مقاومـت او اصـطکاک د غـوټې پـه حیـث پکـې سـولیږي اود سـونګ د مـوادو پـه ځیرپکـې سـوځي .د پیړیـو پـه اوږدو کـې افغانـانو نـه دي کـړې شـوي پخپـل ملـک کـې بـا ثباتـه مرکـزي حکومـت او متناسـباً خپـل اداري ، حقـوقي او قـانوني ارګانونـه ، اداري ، موسـسات او انـستیتوتونه ولـري او و یـي سـاتي ، او وضـعه لکـه نـن چـې څـه ډول دوام لـري ، دتـاریخ پـه اوږدو کـې هـم

همدا سـې وه. بیګانـه پرسـتانو همیـشه خاینانـه معـاملې او مـزې چړچـې کـولې او ددغـه نـا بکـاره وضـعې ددوام پـه خـاطریې پـه هیـواد کـې فاسـد او نابکـاره نظـام سـاته اونـه یـې غوښـتل پـه ملـک کـې مرکـزي نـوې حکومـت ،اداره ، قـانون اونظـم برقـراره شـي. وطنپرسـتان مجبـور وو دحکومـت سـره مـوازي اولـسي خودګردانـه ټـولنیز نظـام ، اداري ، قـوانین ، دفـاعي تـشکیلاتي سیـستمونه جـوړاو د وطـن او اولـس دپـت او عـزت دسـاتلو پـه خـاطر تـوره پـه لاس د کـورني او بهرنـي دښـمنانو پـه مقابـل کـې وجنګیـږي . پـه دې ډول د افغانـستان پـه ګـوټ ګـوټ کـې مـستقل خـود ګردانـه ټـولنیز نظامونـه ، اداري ،قـوانین ، دود ،دسـتور ، محلـي قـومي او سراسـرې ملـي جرګـې او پـه کـل کـې خـود ګردانـه ملـي افغـاني دموکراتیـک نظـام او اړونـده محلـي مردمـي (خلکـو)، قـومي او ملـي سراسـري ټـولنیز دموکراتیـک اولـسي مناسـبات ټینـګ او دهـړپـه هـډاو مـټ پـه مـټ دملـي وحـدت پـه قـوت د واحدشعار « یـو دټولـو اوټـول د یـوه پـه لاتـړ » د واحـد وطـن او اولس دشریکو ګټو د ساتنې ضامن وګرځید ل.

هـو ! جرګـه زمـونږ ددغـسې یـو ډول مجبـوري خودګردانـه ټـولنیز نظـام دموکراتیـک اصـل او د عادلانـه مناسـباتو خـورا لـوړ انـساني اخلاقـي مقـام ګڼـل کیـږي او پـه افغـاني ټولنـه کـې د تقـدس حیثیـت لـري ، تـصمیم یـې تـصمیم دې او پریکـړه یـې حُکمـې پریکـړه ده ، عملـي کـول یـې حتمـي او هـیڅ یوخـاین د هغـې پـه مقابـل کـې د پورتـه کتلـو جـرأت هـم نـه لـري. دایـو رښـتینې اولـسي تـصمیم دې ،اولـسي عـزم دې ،اولـسي تعهـد دې او هغـه اخـري اولـسي پریکـړه ده چـې د مـرګ او ژونـد پـه پولـه ، هغـه وخـت چـې چـاره هـډ تـه رسـیدلې او هـډ پریکـوي او داولـس دبـود و نبـود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصمیم او سرنوشت ټاکل کیږي . دلته مشورو او مشورتي جرګوته نه مکان وجود لري او نه زمان ، دلته ټول فرصتونه صفر ته تقرب

کوي او هرڅوک د سترګي درپ فرصت لټوي ، دلته مدعي او مدعي علیه لکه غازي وزیر محمد اکبرخان او مکناټن د سترګو په کسو کې یو بل ته ګوري او د سترګې په رپ کې د حملې او دفاع فرصت لټوي ،هرچا چې دغه فرصت له لاسه ورکړې وو او هر چاچې ګټلې وو.

مشورتي جرګې د پښتو او افغانیت په قاموس کې وجود نه لري ،مشوره چې د خدای په کلام کې یې هدایت شوې او جرګه چې د ناشونې منازعې د مخنیوي په وخت کې جوړیږي د موضوع او ماهیت په لحاظ یو تر بله هیڅ ورته والې نه لري او نه باید سره مغالطه شي. دا هغه تحریفي مفاهیم دي چې ځینې کسان یې د تنفس د فرصت د تر لاسه کولو په خاطر استعمالوي او یاد بې مورده تعلل له مخې نه غواړي د موضوع د قاطع حل د اقدام پر ځای موقع له لاسه ورکړي او قضیه په جړه مشوره بدله شي. جرګه یوا ځیني هغه اخري امکانات دي چې د ټولو نورو هڅو او هلو ځلو په پای کې د دوه متخاصمو ډلو تر منځ د جرګې د مسئولینو د دواړو خواوو په ټولو صلاحیتونو سره دایریږي ،پریکړه کیږي او عملي کیږي او یا د نهایی جنګ لپاره هر څوک خپل سنګر ته خیژي . افغاني جرګه ماران ،کله چې مقابل لوري د جرګې له پریکړو څخه سر غړونه کوي خپل ملاتړې اولس سنګر ته رابولي ، دیوي مړی ډوډۍ او توت او تلخان سره کفن هم له ملا تړي د سنګر سره یو ځای خپل قبر هم کنې او د مرګ او ژوند فیصله یی په همدغه ځای کې کیږي.

جرګه نه د مشورو ځای دې ، نه په کې دغه ډول فرصتونو ته وخت پیدا کیدلې شي او نه مشورتي او مصلحتي جرګو کله هم کومې رغنده مثبتې پایلې لرلې دي. کورني او بهرني دښمنان چې غواړي په دغه نا پیژندل شوو نومونو افغاني اصیل ارزشونه بې ارزښه او له منځه یوسي او یا لا اقل د تنفس فرصت پیدا کړي ،باید وپوهیږي چې ټول افغاني ارزشونه د سیاسي او بیولوژیکي میراث په حیث ،په غوږ کي له لومړي اذان او د مور د پیو سره لکه د روح د هر اصیل افغان په وینه کې چلیږي او تر څو چې یې روح او د وینې یو څاڅکې په تن کې وي ، د دغه ارزشونو هیرول به هم نا ممکن وي.

پدي توګه په افغاني کلتوري ،عقیدوي او حماسي لاسته راوړنو باندي د جنګونو او د هغوی د بدو عواقبو یعني ځانځانۍ او پراګند ګۍ سیوري

پروت وو. او لس د دي فرصت نه درلود چې په ملک کې منظم اداري ، قانوني ، حقوقي ، تعلیمي ،حکومتي او دولتي تشکیلات ، ارګانونه ، اداري ، انستیتوتونه ، موٴسسات تشکیل کړي او هر څه لکه چې د مجاهدینو او طالبان په نظام کې په صحرایي او تصادفي بڼه او یا لکه نن چې د لسګونو خپلو او پردیو پخپل سر ادارو او حکومتونو په موجودیت کې چې هرڅه د قانون ، اداري او کنترول په خلاکې سرته رسیږي ، هغه وخت هم سرته رسیدل. خو هغه وخت نه دومره چټک علمي - تخنیکي او اقتصادي بدلونونه ،نه ګلوبالیزم او سوپر ګلو بالیزم او نه د هغې په کچه انساني أتالتاریستي نامحدود حرص او آز وو . افغاني ټولنې یو څه فرصت درلود چې د پیړیو په اوږدو کې، په ټول مملکت کې موضیعي خود ګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنیزې اداري ، قوانین ،اصول او نظم برقراره کړي. څرنګه چې دغه ټولنې او نظامونه د دایمي جنګونو په شرایطو کې چې یو د بل له حاله نه شول خبریدلې ،تشکیلیدل ،نو ځکه یې محلي خصوصیات ، قیودات او ځانګړنې درلودلې او تر نن ورځې پورې یې هم نه دتعمیم فرصت پیدا کړې او نه یو تر بله سره ورته والې لري او همدغه ۱۰۰۱ رنګی ته د افغاني ټولنې د خود ګردانه ټولنیز نظام ،کلتور ،ازادۍ ،دموکراسۍاود ټولنیز ژوند هر اړخیزه غنا ویل کیږي .

دا به سمه نه وي که ووایو چې افغانستان د ځمکې په سر یواځینې هیواد او افغان ملت یواځینې اولس دې چې د هر ډول خپلمنځي او له پردیو سره د ډیرو وړو تضادونو او مخالفتونو څخه نیولې تر عظیمو نړیوالو قراردادونو ،مخالفتونو او تضادونو لپاره دغه ډول بډایه سوچه اولسي ټولنیز قوانین ،ارګانونه ،اداري ،مناسبات ، ترې او اصول لري ، چې ملي اولسي لویه جرګه

دهغې خورا لوړ مقام ګڼل کیږي. دغه قومي او ملي جرګې چې په حقیقت کې پردي جنګونو او دهغوی ناوړه پایلوجبراً په مونږ تحمیل کړې وې، د تاریخ

په اوږدو کې د خودګردانه ټولنیز دموکراتیک نظام په سوچه خورا لوړ باصلا حیته منتخب حُکمي ارزش او مقام یعنې «لویه جرګه» اواړونده لازمي ــ کافي افغاني اولسی قانون ،دود ، دستوراو اصولو باندې بدل شوېدې . دغه لوی ارزښونه چې د افغاني ټولنې د فرد فرد ، قوم او لوی اولس په تار وپود(بوده او تنسته) کې اخښل شوې او په وینه کې یې جریان لري ، د مغرضو قوتونو د پیړیو پیړیوناولو هڅو سره سره چې د افغاني

اصیلو انساني ارزښونو د بې ارزښه کولو په خاطر یې کړې تر ننه بې نتیجې پاتې دي. ټولو وطنپرسته افغانانو ته پکار دي د غه انساني ضروري ارزښونه دهر پاک او با ضمیره اصیل افغان له ذهن او وجدان څخه په اقتباس د یوه مقدس او لوی سراسري بشري ارزش او جمعي قانون په حیث فورمولبندي او دټولو افغانانو تر جمعي شعور او اګاهۍ یې ورسوي، تر څو په نړۍ کې د نورو اولسونو لپاره هم منلې او لازمي ضروري مثال او سرمشق وګرځي.

جرګې ، لکه چې دمخه ورته اشاره وشوه دډیرو کوچنیو مسایلو ، دمثال په ډول د پلار او زوې او دوه ورونو تر منځ د شخړو څخه نیولې د مختلفو کورنیو ،قبیلو ، قومونو ، اولسونو او مختلفو هیوادونو تر منځ په ځمکني ،سرحدي اوسیاسي مسایلو او مخالفتونو باندې وړې او لویې جرګې جوړیدلې شي. جرګې که لویې دي او که وړې یواځې حُکمي بڼه لري او جرګه

مارهم یواځې هغه څوک ټاکل کیږي چې په صداقت ،پاکۍ ، انصاف ، پوهې او دې ډول نورو اوصافو متصف او ذاتاً حُکمي او با صلاحیته کسان او په خپل اولس کې دکافي اعتبار ،تقوا او نفوذ خاوندان اوسې. یوه مسئله او قضیه هغه وخت جرګې ته راجع کیږي ، کله چې د نورو ټولو لارو چارو له مخې یې حل ناشونې ګڼل شوې وي . جرګه له هرڅه دمخه له دواړو مقابلو لورو څخه د پریکړې ټول صلاحیت او واک ترلاسه کوي او سره ددې چې په اکثره مسایلو کې دود ، دستور ،ترې او حدود معلوم دي ، بیاهم د جرګې غړي دبې پرې جرګې ددایریدو لوړه کوي او دجرګې د پریکړو څخه د سر غړونې تاوان او جریمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

,چې معمولاً نغدې پیسې ، دکور سیزل ، دقوم ، اولس او کلي کور څخه شړل ، یا د قتل او په ځینې نورو مسایلو کې د د ښمنۍ د له منځه وړلو په خاطر د ښځو ورکول او دیته ورته ډیر نور شرطونه ټاکل کیږي. په بدو کې البته د ښځو ورکول او په اصطلاح خپلوي کول خصوصاً په پښتني دود او دستور کې هیڅکله ښې پایلې نه دي درلودلي او دښځو په حقه حقوقو برښنه تیری ګڼل کیږي.

جرګې که وړې دي او که لویې یواځې پریکړنده مقام او حیثیت لري، یواځې د مدعي او مدعي علیه متقابلو متخاصمو اړخونو تر منځ د هغوی په غوښتنه او موافقه او حتا د هغوی د استازو او نماینده جرګه مارو په ګډون د با صلاحیته ارګان او مقام په په حیث را غوښتل کیږي او پریکړه یی بې قید وشرطه عملي کیږي.هغه څوک چې د جرګې له پریکړې څخه سر غړوونه کوي په ټاکلې جزا او جریمه محکوم او سمدستي عملي کیږي.د جرګې دغه دومره لوړ مقامي حُکمې صلاحیت که له یوې خوا د جرګې دغړو په شخصي اعتبار ، عدل ، انصاف ، ربښتینولۍ اونفوذاو شهرت پوری اړه لري،د هغې
څخه څو برابره زیات د هغه اولسي خودګردانه قوانینو ، اصولو ،دود ،دستور او تړو پورې اړه لري ،کوم چې افغانان یې د اولسي بې عیبه و غشه قانون په حیث منې او د سمدستي با انصافه پریکړې طمع ترې لري.

پدي توګه هره جرګه یواځې با صلاحیته پریکړنده حُکمې ارګان او مقام ګڼل کیږي اوپرته له دې جرګې ته هر بل شکلې او ماهیوې نوم او حیثیت قایلیدل ،لکه چې د ۱۳۸۹ هجري شمسي کال د جوزا د میاشتي په دولسمه تش په نامه جرګې ته

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

مشورتي نوم ورکړشو او تر اوسه پوری د جمعي رسنیوله لارې په یوه ساعت کې په زرګونو ساعتونه همغه یوه موضوع په مختلفو ژبو غږول کیږي او په میلونونو پانې پرې توریږي،د جرګې د اصلي مفهوم د بدعته او تحریف پرته بله کومه معنا او مفهوم نلري. نن په افغاني ټولنه کې ټول حقایق د لمر په څیر څرګند دي او ضرورت نه شته د افغانانو کورني او بهرني دښمنان خپل تور مخونه لا پسې تور کړي. په داسې شرایطو کې چې په هرو شلو او دیرشو دقیقو کې یوه مور چې یو یا له هغې زیات بچیان به زیږوي ، یواځې پدې خاطر مري چې یوه مړۍ وچه ډوډۍ نه لري. که مونږ یوه دقیقه وخت صرفه جویی کړو او کارو کړو د څومره دغه ډول انسانانو ژوند به وژغورو ؟ ځکه نور خلک په یوه ثانیه په لسګونو زره موټرې تولیدوي ، په میلونونو ټنه غذایی مواد او همداسې نورې زیرمې ایجادوي. نژدې کال پوره کیږي چې جمهور رئیس په اصطلاح ټاکل شوې ،تر اوسه کابینه نه ده معرفي شوې او یا نه ده منل شوې او درسنیو په خبره سرپرست وزیرانو او مامورینو فرصت غنیمت ګڼلې او دخپلو خالي جوالونو د ډکولو په خاطر یی چور اعلان
کړیدي ،اولسي او مشرانو جرګې هم په همدغه خاطر اعتصاب اعلان کړې او مفت معاش اخستل غنیمت ګڼي ، ... اوملګري ملتونه او بهرنیان چې د چارو د سمون ، امنیت ، بیا ابادونې ، او ... په خاطر راغلي دي د خیر په غونډۍ ناست او د «به ما چې» پروګرام تعقیبوي ،یعنې هیڅوک هیڅ کار نه کوي. هرڅه چې کوي یواځې د فساد ،رشوت ،اختلاس ، ... (البته ډیر کم کسان به داسې نه وي) او په ملیاردونو ډالر عبث مصرفیږي ، خلک له لوږې او په جنګونو کې مري اود دالرو درک هم معلوم نه دي چې کوم لور ته او دچا جیبونو ته ځي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځې ددغه تش په نامه بې مفهومه مشورتي جرګې په سلګونو ملیونو ډالروبې معنا مصارف که پر ځای شوي وای د ډیرو بې وزله انسانانو مشکل به حل شوي وي.افغانستان د «بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبي» ګرځیدلې ، نن سمه ده چې دا ځیني کسان هر څه کولې شي ، خو کله چې د پوښتنې وخت راورسیږي ، دوی به څه کوي ؟ خو هغوی ددي لپاره دلیل او ځواب لري. بې له هغې هم واک یې خپل دې ، بیا او بیا به عفوي اعلان کړي ، او که نه په نورو چې څه وو هغه به په دوی به هم وي.

افسوس په داسې ملت چې د پوښتنې مرجع په کې نه په سترګو کیږي.خلک دغه څرګند ې او د شرمه ډکې بربنډ ې او رسوا صحنې وینې چې دا کورني او بهرني لونیان ،خپله شخصي آبرو خو یې خپل کار دی، اولسي عزت ،آبرو او حیثیت هم څه ډول په دغه بې ارزښه ناچله پیسو مفت له لاسه ورکوي او پخپله عارې له هر ډول ارزښه پاتې کیږي.

رحمن بابا وایي:

هـــر یو مخ کله لایق د آبروی وي

اوښکې نه درومې په مخ د هر ناولي

اولسي ارزښونو سره دا ډول غیر مسئولانه چلن هیڅکله بې ځوابه نه شي پاتې کیدلې او نه دې څوک دغسې غلطې محاسبې کوي چې ګوندې هر افغان به خپل منلي ارزښونه او اولسي دود او دستور چې په وینه کې یې اخښل شوې داسې په اسانۍ له لاسه ورکړي او یا به ددوی د مال او عزت دښمنان بې ځوابه پریږدي. ددغه عالي مورالي ارزښ پیچلتیا نه یواځې د قبیلې او قوم ،بلکه د فرد په کچه رنګ په رنګ اومتفاوت کمي او کیفي پوتنسیال لري او لکه پټه خزانه په

جمعي او فردي شعور کي ساتل کیږي.

دښمنان عبث فکر کوي چې دغه ارزښونه به له منځه یوسې ، همغسې چې ددغه ارزښونو پیژندنه مشکله ده ،له منځه وړنه یې له هغې هم خورا ناشوني کار ګڼل کیږي. پدې لار کې مغرضینو پیړۍ پیړۍ شومې څیړنیزي هڅې سرت رسولي ، خو یوي یي هم مثبتې پایلې نه دي درلودلي. ځکه چې دغه

ارزښونه که په ما هیت او ساده عبارت او افادې سره د وطن پرستۍ او وطندوستۍ معنا او مفهوم لرې ، خو د شکل له مخې د هغې د عمل لاري، وسایل او روشونه په مختلفو قبیلو ،قومونو ، محلونو او اولسونو کې یو تر بله سره هیڅ ورته والې نه لري.د پښتون قوم چې په افغانستان کې اکثریت جوړوي ،خو لا پرځای پریږده ، حتا د وړو قومونو نوموړي ارزښونه او دود او دستور دومره غني ، رنګ په رنګ او هزار رنګ دې چې د خپلو خلکو لپاره یې تمیز مشکل دې نو د وطن د دود او دستور څخه بې خبره بیګانه پرستانو او بهرني صمٌ بکمٌ چې تر اوسه پوري لل ګل پاتي دي تر ابده به ړانده کاڼه پاتي وي. شک نه شته چې افغانانو لپاره هم په ټولو دغه رازونو پوهیدل مشکل کار دې خو په کل کې د هر اصیل افغان لپاره د ضرورت په وخت کې همدومره کفایت کوي او پدي ښه پوهیږي چې د وطنپرستۍ ، وطندوستۍ او د فداکارۍ وخت رارسیدلې او لازمې چاري باید تر سره شي. ضرورت نه شته کورني او بهرني دښمنان ، افغانان چې پیړۍ پیړۍ پداسې چارو کې ازمایل شویدي بیا او بیا وازمایي ، هغوی همیشه ټول شته په دغه دو کې بایللي او بیاهم حاضردي دغه قمار ووهي ، هغوی د خپلې ازادۍ د ساتلو په خاطر له خپل سر ،مال او اولاد څخه هم تیریدلې شي ،خو پردې واک په خپله خاوره کې نه شي منلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

.همغـومره چـې افغانـان د خپـل دښـمن سـره ده پخلاکيـدونکي دي پـه همغـه انـدازه هغـوی د ښـې او ټينګـي دوسـتۍ ،لـوز ،قـول اوښـې معـاملي جوګـه اولـس هـم دي.د هغـوی څخـه ډيـر څـه زده کـول پکـار دي. همغـسي چې يی د جنګ جګړې پـه مقابـل کـې يـي حوصـله نـه ختميـدونکي ده او دامتـل چـې کـه افغـان يـوه پيـړۍ وروسـته هـم خپلانتقـام اخلـي ، عجلـه يـي کـړې ،د دوسـتانو سـره ددوسـتۍ دپـالنې ،لـوز ،قـول ، وعـده چـې حتـا د دښـمن سـره هـم کـوي او يـا کـه د پـلار قاتـل يـي پـه نـا غلطۍ کورتـه پنـاه راوړي ، دهغـه سـر ،نـاموس امـال دده پـه کـور کـې څـوک ضـرر نـه شـي رسـولې او سـلامتي يـي تـضمين ده. هـو !افغانـان د ډيـري ښـې معـا ملـي جوګـه اولـس دې. هڅـه وکـړۍ هغـوی پـه دوسـتۍ کـې وازمـايي ، پـه جنګ کـې د هغـوی ازمايـل نـه دي پکـار ، پـه جنګونـو کـې هغـوی پـه کـافي انـدازه ازمايـل شـويدي او ددغـه جنګونوپـايلې د هيچـا څخـه پټـه پنـاه خبـره نـه ده. کـه پـه مـونږ د چـا ارامـي نـه ده پيـرزو ، نـو لـه مـونږ څخـه هـم څـوک ارام نـه شـي کښيناستلې .

مـونږ پـه دې هـم پـوهيږو چـې مـونږ نـه ختميـدونکې طبيعـي زيـر مـې لـرو ،پـه همـدې خـاطر يـوه ورځ مـونږ څـوک ارام نـه پريـږدي چـې کـار وکـړو او دخپلـو طبيعـي زيرمـو څخـه ګټـه واخلـو .لکـن دا هـم لـه هيچـا څخـه پټـه خبـره نـه ده چـې بـل څـوک هـم لـه هغـې څخـه پـه ګټـه پورتـه کولو نه دې ښاد او سود من شوې.

ننـي شـرايط حکـم کـوي چـې پـه نـړۍ کـي سـوله تـأمين شـي ، تاسـي هـم دسـولې پـه خـاطر راغلـي ياسـت او افغانـان هـم سـخت دسـولې ارزومـن دي.مـونږ پـه جنـګ کـي مـه ازمـايي ، دسـولې ازميـښت بـه د ټـول بـشريت پـه ګټـه وي. مـونږ پـه جنګ ولـي ازمـايي ؟ مه مو ازمايي په جنګ کې !

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

د ډيـرو پوهـانو څخـه مـې اوريـدلي او اورم چـې ژبـه دتفـاهم وسـيله ده. زه هـم پـه دې عقيـده يـم چـې پـردۍ ژبـه د هرچـا لپـاره يـواځې د تفـاهم وسـيله ده ،خـو مـورنۍ ژبـه يـواځې د تفـاهم وسـيله ګڼـل نـه بخـښونکې ګنـاه ده. دا خبـره خـو مغرضـان کـوي او د مغـرض خبـره هيڅکلـه سـمه نـه وي.کـه دا سـمه وې ، دوی چـې پنځـه کـسان بـل ملـک تـه ولاړ شـي ، ددې پـه عـوض چـې دهغـه اولـس ژبـه زده کـړي هغـوی خپلـې ژبـې زده کولـو تـه اړباسـي. دا ډيـر مـشکل کـار دې ،خـو دوی حتمـاً دغـه کـارکوي او پـه دې کـار کـې رښـتيا هـم لـوی اثـر دې. څـوک فکـر کـولې شـي چـې د يـوه وروسـته پـاتې هيـواد ژبـه پـه دومـره سـتر مقاومـت او ټـولنيزه مـادي نيـرو بدليـدلې شـي؟ خـو کـه واقعيتونـو تـه فکـر واړوو ، وينـو چـې نـږدې يو نيم سل کاله دمخه په ځوانانو باندد ملالې په تش غږ چې:

که په ميوند کې شهيد نه شوې
خدايګو لا ليه بې ننګۍ ته دي ساتينه.

ځوانـان هغـه ، نـږدي بـايللي ميـدان ګټـي چـې د دوسـت او دښـمن قوتونـه پکـې د مقايـسې وړ نـه وو او لا نـن هـم هـره افغانـه پيغلـه غـواړي دملالـۍ پـه څيـر ددغـسې کـارونو جوګـه او سرمـشق وګرځي.

پـه مـورنۍ ژبـه کـې دهرچـا لپـاره خپـل وطنـي او اولـسي ژونـدې مـستند تـاريخ ، د خپلـو خلکـو دقهرمـانيو داسـتانونه پداسـې سـوچه ژبنـي کلمـاتو او عبـاراتو چـې د هـر انـسان رګ رګ تخنـوي او هوسـوي او پـه بلـه ژبـه هيڅکلـه دا ډول افـادې نـه شـي افـاده کيـدلې او نـه پـردۍ ژبـې دا ډول د چـا احـساسات را پـارولې شـي.د مثـال پـه ډول د پـښتو ژبـې دا ځينـي اصـطلاحات ،مقـولې او کلمـات لکـه پـښتونولي ،پـښتو ، پـښتون او ديتـه ورتـه د همـدي يـوې کلمـې صـرفې او نحـوې بـدلون لکـه پـښتونولې د پـښتنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولسې دود ،دستور ،تعهداتو ، تړو ، جرګو ، مرکو او په زرګونو دغه ډول نورو ارزښتونو افاده او تفسير ، ايا ممکنه ده په بله ژبه وشي ؟

يا د پښتو کلمه د ژبې د نوم په حيث نه بلکه د يوه ټولنيز ارزش په حيث. لکه: ښه پښتو يې ورسره وکړه. هغه بې پښتو سړې دي (يعنې چې هيڅ سړې نه دې). ما يو ځل په پښتو قسم ياد کړې ، بله نه شم منلې. پښتو دې وشر موله ، زه دې ژوندي نه پريږدم ، ماته يې بې پښتو ويلي دي. يا د پښتون کلمه د قوم په حيث نه بلکه د اجتماعي ارزش په حيث : زه به پښتون نه يم که را باندې ويې منې. ته هيڅ پښتون نه يې او داسې ډير نور ژبني ارزښتونه او اصالتونه چې يواځې په مورنۍ ژبه همغسې چې لازمه ده افاده او تفسير کيدلې شي په بله ژبه هيڅ ممکنه نه ده همغسې افاده شي .

د ۱۹۶۹ م کال د سرطان په مياشت کې ، مونږ له تحصيل څخه راستانه شوي وو ، مرحوم انجنير عبد الرؤف چې اصلاً د شمالي د قره باغ او د کابل او سيدونکې وو ، د نورو دوستانو سره چې ټول منور خلک وو ، زه هم چې سره همصنفان وؤ ، په همدغه ورځو کې ميلمه کړي وم. پرته له رؤف خان څخه مې بل څوک نه پيژندل ، نو ډيرې خبرې مې هم نه کولې . نپوهيږم څه ډول د ژبو په باره کې بحث شروع شو. وروسته له يو څه بحث څخه ،يوه تن وړانديز وکړ ، ښه به داوي افغانان فرانسوي چې خوږه ژبه ده او نورو خيړنو ته يکې ضرورت هم نه شته ، په خپل ملک کې رواج کړي. بل تن د انګليسي ژبې وړانديز وکړ او ديته نور مختلف بحثونه وشول. ما چې دا بحثونه په غور سره تعقيبول او پوهيدم چې زما نظر هم کيدې شي وپوښتي ،په

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

همدغه سوچ کې هغه وخت ماته دغه پورتنې فکر په ذهن کې راوګرځيده او هغوی مې له خپل پورتني ناسم فکر څخه وګرځول او پدې مې قانع کړل چې نه يواځې ژبه بلکه ټول مختلف وطني ،ملي ،اولسي ارزښتونه په خپل خپل ځای ځانګړې ارزش لري او هيڅ قوم ،ملت او اولس ، که لوی دې او که وړ ، که غني دې او که غريب ، که پر مخ تللې دې او که وروسته پاتې دې ، حق نه لري د نورو اولسونو ملي وطني ارزښتونه بې ارزښه او حقه حقوق يې پايمال کړي . پکار دادي دغه ارزښتونه ددوامداره ارګانيک ديفرنسييشن (تجزيي ،تفريق)او انتګرييشن (ترکيب ،تجمع) په پروسه کې د ټولو لپاره د منلو وړ ارزښتونو باندي واوړي. نن پرون هم په افغانستان کې د ژبو د مسئلې ، کلتور ، ملي ترمنولوژۍ ، رسوم ،عنعناتو ، اخلاق او ډيرونورو وطني،اولسي ارزښتونو او مسايلو سره ناسم ،سطحي او حتا ناوړه کړه وړه جريان لري ،دغه ټول ارزښتونه ديوه ملت او اولسونو د ارزشي خزانې هغه تر هرڅه لوړه او نايابه ارزشي پانګه جوړوي چې يواځې پوه ،اهل او په وطن مين کسان ايجادوي ،پالي او په ايمان دارۍ د هغې ساتنه کوي ،خو ناپوه ،نا اهله ، بېګانه پرسته او ټيټ انسانان چې اصلاً ددغه ډول ارزښتونو له ارزش څخه بې خبره دي او همغسې چې هره متاع او حتا شخصي حيثيت او آبرو په هر بازار کې په هر چا پلوري ، دغه عالي ارزښتونه هم د هيڅ په مقابل کې مفت له لاسه ورکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان ولې خپل ملي ارزښتونه او مسئولیتونه نه پېژني؟

نړیوال د افغان د ښمن، افغان د ځان د ښمن...؟

دا کومه نوې او پټه خبره نه ده ،له کومې ورځې څخه چې تزاري روسیي ځانونه د افغانستان شمالي پولو ته ورسول او له کومې ورځې څخه چې د انګریزي امپریالیزم پښه د هند په لویه وچه کې ټینګه شوې ، دافغانستان د پوره اشغال او یا لا اقل د ویش په سر د مختلفو آبر قدرتونو تر منځ نه پخلا کیدونکې مبارزه پیل ، او د تل لپاره دغه مسألي د «لویي ستراتیژۍ» او « لویي لوبې» حیثیت تر لاسه کړې او افغانستان له همغې ورځې څخه تر دا نن ورځې پورې په نړیوال ،یا لا اقل منطقوي جنګي تیاتر بدل شوېدې. او دې خبرې په تاریخي اسنادو کې پرتې دي او نوې لوبه چې د ۱۹۷۸م کال د دسمبر د ۲۷ نیټې ، کله چې پخواني شوروي اتحاد د نیک «ګاونډیتوب» ، ۶۲ کلنې « بې غرضانه دوستۍ» ، سوسیالیستي انترناسیونالیزم د «تعهداتو » او د زرونو کیلو متره شریکې پولې په درلودلو سره په بې وزلې هیواد افغانستان بې شرمانه او خاینانه یرغل وکړ او نړیوال هم په ډیره جفا سره د دغه غریب او زخمي اولس په « ملاتړ» کې د «بې غرزانه»، « بشر دوستانه» «مرستو » په خاطر د

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

شوروي اتحاد په مقابل کې راپاڅیدل او نړیوال عظیم پرابلمونه او تضادونه یې د افغانانو د سرنوشت پورې غوټه او په همدغه کوچني جنګي تیاتر کې چې هیڅ ډول د دفاع وړتیا او قابلیت یې نه درلود ،د دغه ګلوبال او سوپر ګلوبال نړیوالو پرابلمونو حل ته ملا وتړله ، پیل شوه. د ټولې نړۍ د زړو وسلوټول ګودامونه له هري خوا د بې وزلې افغان اولس په حساب او ذمه په یوه او بل نامه پېر ودلو او پلورلو او د افغانستان په سمه او غر ،مکتب ،مسجد ، ښارونو ،کلیو او بانډو کور کورانه او بې رحمانه ،د امریکې او اروپا څخه ډیر ډیر لیري د ږلۍ په څیر و اوریدلي او دزړو باروتو او زنګ وهلو وسلو دوړو او دودونو که افغانان ډیر وزورول ، د نړیوالو نازولو تر غوږو یې اډو غږ هم ونه رسیده. د ذروي وسلو ټولې تفالې د « دم غنیمت »له مخې په ډیره عجله هر چاد افغانستان په سمه او غر او حتا کلیو او بانډو کې خالي کړې او عذاب به یې نه یوازې او سني نسلونه بلکه راتلونکي نسلونه هم ګالي .

د افغانانو په برکت پخواني شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوالو سوسیالیستي هیوادونو اتحاد ، سوسیالیستي او کارګري انترناسیونالیزم او د ملي ازادي بخښونکو جنبشونو اتحاد په ړنګیدو او د نړیوال سرمایداري مافیایی تور امپریالیزم په یکه تازۍ او سیاسي او نظامي مونو پولیزم په ټینګیدو او د سره امپریالیزم سره د ساړه جنګ په پوره سرېدو ټولو امپریالیستي قوتونو د هم غږۍ او جوړ جاړي خپله کړې او په اصطلاح د دریمې نړۍ د متناسب ویش په خاطر یې د تروریزم ، القایدې او طالبانیزم پر ضد د مبارزې تر شعار لاندې د مذبذب تعاون ،تباني او ناروا مساعدتونو سره سوپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلوبال ابعاد ،امکانات او مناسبات پیدا کړي ،په نړیوال جهنمي شیطاني طاقت بدل شوي ، ټول عالم بشریت یې ګروګان نیولې او په دغه ټولو امکاناتو سره یو ځل بیا غواړي د افغانستان له وضع الجیش څخه خپل ناروا سوق الجیشي حرکتونه او وضع الجېشونه تنظیم ،رهبري او په دغه هر اړخیزه ستراتیژیکه منطقه کې ټول نړیوال د خپلې قمچینې لاندې د مافیایي ګټو د پایداره تأمین په خاطر دخپل حاکمیت لاندې محکوم او د استفادې وړ وساتي.

هو !دا همغه زړه سراتیژي او زړه «لویه لوبه» ده چې په نوي امکاناتو او نوي ګلوبال حرص ، نوې دینامیزم او نوې ابعادو سره د افغانستان په وضع الجیش کې د ټولې نړۍ لپاره پیل شوې او دلته یواځې یو نړیوال

سراسري نظام ، نړیوال حاکمیت ، نړیواله اداره او نړیوال مافیایي اصول او قانون چلیږي (مزې چړچې نړیوال کوي او غم وددرد افغانان ګالې)او ټول ایزمونه ددغه قانون دحاکمیت په ساحه کې یواځې یو مفهوم افاده کوي یعنې چې مافیایي ګټې باید وساتي. دا یو نړیوال مشکل دي او نړیوال ملاتړ ته ضرورت لري. په دې لوبو کې ځانګړي دولتي جوړښتونه ،ټولنیز ښي او چپ نظامونه یواځې هغه وخت موًثر واقع کیدل شي چې نړیوال ملاتړ حاصل او په نړیواله جبهه کې د نړیوال قوت په حیث ددغه تباهیو مخه ونیولي شي. مونږ شاهد یو ، سره ددې چې افغانانو د تروریزم ، بنیاد ګرایی ، طالبانیزم او نورو ماجراجویي اعمالو سره هیڅ اړیکې نه درلودل، خو چې پلان دغه ډول جوړ وؤ ، دا هرڅه ورته په نورو ملکونو او دنورو په ذهنیتونو کې برابر او بالستیک راکټونه د کلنتن د

دموکرات دولت لخوا دافغانستان په خورا غریبو سیمو او هغه هم د افغاني او نړیوالې مافیا د پلان له مخې وویشتل شول او ډیر بې ګناه انسانان او کلي چې همدغه افغانانو ور په ګوته کول پکې تباه شول.مونږ ولیدل چې په افغانستان او عراق باندې د بوش د حکومت د جنګي ډلې د حملې دتصمیم په وخت کې د امریکې، اروپا او ټولې نړۍ بشردوستو ، ترقي غوښتونکو او واقعاً دموکراتو خلکو ډیرې هلې ځلې وکړې چې ددغه یرغل مخه ونیسې ،حتا ځینې کسانو د مسئولو اشخاصو په حیث خود کشي وکړه. خو چایې مخه ونه نیولې شوله.

ولې نړیوال دومره بې وسه دي ؟له ډیر پخوا څخه د امریکې ، اسرائیلو او ټولې نړۍ سوله خوښوونکي خلک غواړي چې په منځنې ختیځ کې د فلسطین د خلکو حقه حقوق تحقق پیدا کړي .فلسطیني او اسرائیلي اولسونه هم حق لري په سوله کې ژوند وکړي ،یأثر عرفات او اسحق رابین او نور ډیر فلسطینیان او اسرائیلیان په دې لار کې قرباني شول ،هغوی وایي مونږ سوله غواړو ، نور ورته وایي ، نه تاسې یې نه غواړۍ.

په امریکې کې داوباما په وجود کې دموکراتانو د واک په ترلاسه کولو سره ،نه د اوباما «بدلون» کوم بنیادي بدلون را منځته کړ او نه به د اوباما د نوې تش په نامه ستراتیژۍ له مخې د ۳۰۰۰۰ خاصو او یا د نورو نوو پلانونو او ستراتیژیو له مخې د نورو قوتونو لیږل او د قوماندانانو ادلون بدلون کومه معجزه وکولې شي ،یواځې به شکلي تاکتیکي بڼه ولري اویواځې به د بهرني نظامیانو لپاره د تنفس موقتي فرصت برابر کړي او یا به دبار ثقلت او مرګ ژوبله د بهرني سرتیرو په ځای په ملکې خلکو او افغاني سر تیرو ورزیاته شي ،او لکه چې ما دمخه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليکلي وو د بارک اوباما ستراتيژي به هم د پخوا په څير زړه په زړه پاتې وي.

ددي مياشتې (جولای ۲۰۱۰) په لومړيو ورځو کې د آيساف او ناتو د امريکايي نوي قوماندان ديويد پتروس تګ افغانستان ته ، سره ددې چې د پخواني قوماندان مک کريستل په پرتله به د زيات صلاحيت او زياتې تجربې څښتن وي ، ځکه که مک کريستل يواځې په يو ګوسلاوياکې د کار تجربه درلوده ، نوموړي په شلو مختلفو هيوادونو کې د کار تجربه لري ، بيا هم نه به پخوانۍ زړه ستراتيژي بدله کړي شي او نه به رغنده لاسته راړنې ولري. ځکه چې ذهني او عيني شرايط او موجوده وضعه همداسې حکم کوي. پدي معنا چې مک کريستل که د بالکان او ديويد پتريوس د زياتو هيوادونو او شرايطو تجربې لري ، خو د افغانستان ځانګړي شرايط د تل لپاره خاص او ځانګړي وو . د تاريخ په اوږدو کې هرڅوک پدي تيروتې دي. سکندر ټوله اروپا او اسيا ونيوله ، هغه نه شول کولې د افغانستان شرايط بل ډول قياس او وانګيري. هغه وخت په رښتيا هم دا کار مشکل وو ،خو کله چې دا کار په وار وار تکرار شو ، بيا هم مونږ ددي شاهد يو چې روسانو هڅه وکړه د شرقي اروپا تجارب په افغانستان کې پلي او ګټه ترې پورته کړي او همدايي د ناکامۍ عمده عامل وګرځيده. نن ټول نړيوال قوتونه ځانونو لپاره سپکاوې ګڼي چې په افغانستان کې افغاني خاص او ځانګړي شرايط او بالخصوص د افغانانو خاصي غوښتني په پام کې ونيسي ، خو دا يو حقيقت دي او بل عمده مشکل پدي کې دې چې ټولو دغه قوتونو ته ټول اهداف د نظامي دندې او هدف په حيث ورکړل شوي او نظامي اهداف

يواځې د زور او تخريب له لارې ترلاسه کيدلي شی ، هغوی د سياست ،سولې ،روغې جوړې ،بيا ابادونې په لارو چارو نه پوهيږي او په حقيقت کې تاکتيک او ستراتيژي همدغه ډول ده ،نو ځکه خو هغوی بېباکانه او په پټو سترګو عمل کوي. خو په افغانستان کې عاميانه مشهور متل دي چې: « په زور کلي نه کيږي » ،ددې مسئلې ژور څيړل پکار دي.

مونږ دا نه شو منلې چې بين لمللې قوتونه دې د نظامې او شخصي موخو په خاطر راغلي اوسي ،ځکه اصلاً دغه ډول مسايل مطرح نه وو او حتا د شمالي ټلوالې او د کارمل د ډلې سره د روسانو په غلچکې او سازشکارانه وتلو سره چې فکر کيده ،يوه ورځ به هم ،موجوده دولت ټينګ پاتې نه شي، د ټولو د سيسو سره سره ، بيا هم څه حال چې په ټول جهان کې وو په افغانستان کې هم همغسې حال وو . د بلې خوا بين المللي قوتونو رسمي منل شوي تعهدات ، رسالتونه او حاګميتونه درلودل چې سازشکارانه او حتا خاينانه يې عملي نه کړل او افغانان يې د خپلو باروتو او وسلو په ګودامونو کې په سياسي خلاء او انزوا کې لاس تړلي خپلو تاريک ذهنه ګماشتګانو ته پريښودل. خو ددي ټولو خبرو سره سره کله چې بيا هم افغانان او افغانستان ژوندي پاتې شول نو نړيوال وروسته له ډيرو پښيمانيو ، اعترافاتو ،کفارو داعادې ،قسمونو او وعدو سره افغانستان ته د نظام ،د ولت ،ادارو ،قانون ، امنيت ،سولې ،بيا ابادونې او نورو ټولنيزو سازمانونو ،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو په خاطر افغانستان ته راغلي دې . خو له بده مرغه نه يواځې ،يو له دغه اهدافو ترلاسه شوي نه دي بلکې وضعه له پخوا ډيره بتره شوي او له يوې ورځې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې ته په کثیرالمجهوله لاینحله معادله او معما بدله او لا بدلیږي. ځکه چې، په حقیقت کې بهرني قوتونه په افغانستان کې تر هرڅه د مخه خپل نظامي حضور او د خپلو افغاني مختلفو ډلو ټپلو چې په مختلفو نومونو همدغه بهرنیانو رامنځته کړي او پرته د شخصي ګټو ، ملي ګټې هیڅکله په پام کې نه نیسي ،خپله زړه ستراتیژي او نوي سیاسي او اقتصادي اهداف تعقیبول غواړي ،اودا کار په افغانستان کې د نظام ، د ولت ،اداري ،قانون ، امنیت ،سولې ،بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو ،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو سره کاملاً په تضاد کې دي او هیڅ سمون ورسره نلري . یعنې دغه کونډه چې په پام کي وه افغان اولس ته په نکاح شي یو ځل بیا یې خپل ځانته په نکاح کول غواړي.همدا سبب دي چې بهرنیان او د هغوی پورې تړلي افغانان همغسي لکه چې د شاشجاع په دوره کې انګریانو ، دکارمل دډلې په دوره کې روسانو او نن دحامد کرزي په دوره کې نړیوال ،یواځې د دي لپاره توجیهات او دلایل برابروي چې که دا بهرنیان نه اوسي ، افغانان به یوبل سره وخوري (لکه کله چې دوه مرغۍ په جنګ او پیشو ترپ کړي وو ، نیولې او خوړلې یې وې او له ځانه سره یې ویلي وو ، چې که زه نه وي راغلې ،دوی خوبه سره وژلي وي).په حقیقت کې دغه نظام ، دغه انتخابات ، دغه قوانین او دهغوی داخلي او خارجي عاملین او مجریان ټول نقلي او غولوونکي او د افغان اولس او په افغانستان کې د سولې او دافغانانو د خیر ښېګڼې د ټولو پروګرامونو پرضد او نه پخلا کیدونکي دښمنان دي . نظام ،اداره ، قانون ، انتخابات او نور موئسسات او انستیتوتونه هغه وخت ارزش لري چې د خپل

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

صلاحیت او مسئولیت په تناسب د خپل هیواد او خلکو خدمتګار اوسي ، خو کله چې د دولت ، حکومت ، ادارو ، قانون ، حقوق، موئسساتو او نورو متصدیان نه یواځې اجنبیانو ته د خپلې جاسوسۍ څخه منکر نه دي ، بلکه د هر ستیژ پر سر معترف او په هر سنګر کې د خپلو متولیانو د ګټو څخه دفاع کوي. زمونږ سیاسي مبصرین هم د پنځو ټنګو حق الزحمې له کبله به هم د کوتک په زور د خپل تبلیغاتي ستیژ څخه ښکته نه کړي او سبا او بېګاه خپلو ناسمو تبلیغاتو ته دوام ورکوي. مونږ به بیا هم دا خبرې منلې وي که دوی د پښواو لاسونو ټولې ګوتې په خپله خوله نه منډلي او د هغوی ټول پلانونه سر تر پایه ډیر شوم نه وې ، او اوس چې په افغانستان کې د زرګونو بیلیونونو ډالرو ثروتونو زیرمې همدوی اعلان کړي او یواځي یې خپل نظامي ، سیاسي او اقتصادي اهداف په پام کې نه لرلې او حتا یوه کمه فیصدي یې زمونږ مشکلات هم په نظر کې لرلې هم به دوی خوښ وې او هم مونږ . خو هغوی وایې « م زور ما ټوله زما » نو ځکه ارزشونه تغیر کوي ،حقایق او واقعیتونه تغیرکوي اود هغې مطابق باید نظام ،تشکیل ، قانون ، ... او ورسره سم باید اشخاص ،افراد او نظامونه او سازمانونه هم تغیر وکړي تر څو افغانان پخپله د خپلې غمیزي د حل جوګه شي. په غیر صورت کې دغه ټولې ډرامې ، جرګې ، کنفرانسونه ، او بېځایه مصارف پرته له دې چې غیر مستحقو او نامشروع دولتونو ، حکومتونو ، ادارو ،انتخاباتو ، اشخاصو ،افرادو او نورو حضور او شتون ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړي ، بله هیڅ ګټه نلري ، اوکومه ده هغه قانوني ،حقوقي باصلاحیته مرجع چې د دغه ډول بې مفهومه او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مضمونه تش په نامه جرګو او کنفرانسونو عبث مصارفو مسئولیت په غاړه اخلي او کومې باصلاحیته مرجع ته به ۱۵ بلیونه ډالر په کوم مسئولیت او کوم اعتبار د څه لپاره سپارل کیږي ؟

مونږ ولې دومره بې ننګه او بیوسه شوي یو چې پردۍ ګټې په خپلو ګټو د بره ګڼو او پردي ز مونږ په ملک کې د دغه ډول ناروا عمالو د پلې کولو جرأت کوي ؟

مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

«د امریکایي دایمي اډو په باره کې د نظر ټکي»

جان کنیدي ، د امریکې هوښیار او دموکرات جمهور رئیس په خپل وخت کې ویلې وو ، که کارل مارکس نور هیڅ نه وې لیکلي او همدا یو شعار چې «د نړۍ کارګرانو سره یو شۍ»یې لیکلې وې ،کفایت یې کاوه چې سرمایداري نظام ړنګ شي .حتا د کنیدي غوندې یو شخص د شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوال سوسیالیستي نظام ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه خو لا په ځای پرېږده ،د دغه کوچنۍ جملې څخه دومره په ویره او ډار کې وو . امریکې د دې خبرې خیال او تصور هم نه شو کولې هغه نظام چې دژوند په مختلفو ساحو کې یې ورځ په ورځ نوي بریالیتوبونه تر لاسه کول ، یوه ورځ ، او هغه هم د افغان با شهامته اولس د فداکارۍ له برکته داسې خوار او ذلیل ووینې ؛ هغوی هیڅکله د دې خبرې تصور هم نه شو کولې چې کله به هم ګوندې سره جګړه په داسې اسانۍ وګټلې شي او هر کال یې د کمونیزم پر ضد او د دریم نړیوال جنګ د تیاري په په لار کې په بلیو نونو ډالر مصرفول ؛هغوی تل دا خوبونه لیدل ، نن دې او که سبا کارګري غورځنګ به د دوی لاس او پښې تړي او د تل لپاره د تاریخ کندې ته سپاري ؛هیڅ قوم او اولس ، چې دوی یې په عزت ، شرف ،ناموس ،مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دولت او ټولو نورو ارزښتونو باندې چور ،چپاول ، لوټماري او غارت جوړ کړې وو ، کله هم له یاده نه شو ایستلې او هر یوه دخپل فرصت لار ېڅارلي او دوی به یې په خوب کې بوګنول ؛ دا ددوی په خیال کې هم نه شوه راتلای چې دوی به کله هم یکه تاز دمیدان او دفلک څرخ به د دوی په محور څرخي او دوی به یو ځل بیا پخوانۍ نادودې دنړۍ په اولسونو دسوپر او ګلوبال ګلوبالیزم نظام په کچه له سره پیل کوي ؛... ځکه امپریالیزم په هر رنګ او لباس کې چې وو په تاریخي لحاظ مردوده او تاریخ ځپلې پدیده او باید خپل ځای یې ټولنیز عادل منصف نظام ته پریښې وای.

هو !د دوی، ټول دغه تشویشونه او ناشوني خیالات ،ارزوګانې او تصورات د افغان غیور اولس په ځاني ،مالي اود ټول هست وبود په قربانولو سره شوني او ممکن وګرځېدل.

کله چې پخواني شوروي اتحاد د افغانستان په حریم خاینانه یرغل وکړ ،په ابتداکې امریکې،حتا د معمولي دیپلوماتیکي اعتراض څخه هم ډډه وکړه او په شف شف سره یې هڅه کوله حقایق ، نه پوهیږم چې پټ وساتي او که افاده کړي. خو کله چې دکابل ښاریان د حوت په دریمه بربنډ ټټرونه دشوروي ټانکونو دمرمیو ته مخامخ ودرېدل ،کله چې دهیواد په ګوټ ګوټ کې دشوروي عسکرو په داغ سنګرونو ،افغانان د پتنګانو په څیر وروختل ، کله چې د شوروي عسکرو د جنازو قطارونو شوروي پولې یو په بل پسې قطع کولې ، کله چې شوروي نظام په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره دافغانانو له خوا له ماتې سره مخامخ شول ،... او دا هر څه چې امریکایانو د شورویانو له ویرې د تورو عینکو تر شا څارل ، نو هله له سوړو څخه راووتل

او بیا هم د همدغه شورویانو له ویرې یې د غل غدو په څیر پټ او پنا غلچکۍ تش په نامه مرستې دبل چا تر شا پیل کړې ، او هغه وخت چې سنګرونه لکه بلا تشبیه ددوزخ دکانو غوندې سره شول ،افغانان د دوی لپاره سرمشق د مباهاتو جوړ شول او فخر یې پرې کاوه. خو کله چې شورویان پر شا او څوړ غوړونه او مات ګوډ په خپله پوله تیرېدل ،کمونیزم مات شو ،نړیوال سوسیالیستي نظام ړنګ شو ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه بې سرنوشته او تالا تر غۍ پاتې شول ،شرقي اروپایي ، منځني اسیایي او شمالي جمهوریتونه د شوروي له اسارت څخه ازاد او د وارسا تړون ړنګ شو . نو هغه وخت دوی ډاده زړونه په ډیره عجله د کور په لور شول، او نور یې نه غوښتل چې په اصطلاح د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه وکړي ! ددې په عوض چې په دې وخت کې د ناتو تړون هم ړنګ شوې او خپلې امپریالیستي ستراتیژۍ ته یې خیرخواهانه د بشري خیر ښېګڼو په لور تغیر ورکړې وې او له خپل خدای څخه په شکر ګذارۍ سره چې دافغانانو له برکته په ټولو ارمانونو برلاسي شول. د خدایي عدالت او انصاف په مثل انساني عدل او انصاف دیوه عادل حاکم په حیث تبلیغ ،ترویج او په ټوله نړۍ کې یې د ټول بشریت لپاره سراسري عام قانون وګرځوي. برخلاف دوی خپله زړه ستراتېژۍ له دفاعي موقف څخه په تعرضي واړوله او په تعرضي سوق الجیشونو کې یې ځای په ځای ،ناتو یې لمن یې په هر لوري حتاالا

مکان نوره هم وغزوله او خپلو نوي اوزړو ناتو یي اندېوالانو ته یې له څیلمه په کمپیوټري ذروي وسلو تر غاښونو پورې د سنبالیدو امرونه صادرکړل. د نیویارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتجارتي مرکز دحادثې په برابرولو سره يې د تروريزم او القاعدې پر ضد د نړۍ د تباهۍ نوې تعرضي ستراتيژي غوره او يو ځل بيا په اصطلاح د افغانانو په غم غمجن شول ، او که حق وويل شي د افغانستان بالا حصار او د پامير لوړو څوکو ته رسېدل چې يې پخواني ارمان او له بلې خوا دا ډيره ښه موقع وه چې د خپلو ټولو کړو ګناهونو په تهمت او ګناه افغانان او په خاصه توګه پښتانه ونيسي ، ځکه چې د پښتنو سره په دغه منطقه کې انګريزانو زړې دښمنۍ لرلې او يواځينې سرسخت رقيب او غليم يې ګڼل کيده .خو په حقيقت کې د دوی غير انساني او ناروا کر کيلې، کرکنو او مارکوندېو ، په خپلو ملکونو کې تېغ وهلې وو او په خپله خاوره کې يې ځمکه د پښو لاندې سره تبۍ جوړه شوې وه ، خپلو خلکو يې د کړو ګناهونو په ګناه دوی محاکمه کول غوښتل او دوی له خپلو خلکو څخه په تيښته په غلچکي ډول د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر د مياشتې په ۷ نيټه ،چې همدا ګړۍ د پاکستان په منځګړيتوب د طالبانو سره ،چې د همدوی په کومک يې ۹۵ ٪ خاوره په لاس کې وه ،په ژوره سياله معامله کې ښکيل وو او مقابل لوري چې ځان لپاره يې د تاجکستان په کولاب کې خيالي پاچاهي جوړه کړې وه په پټ جوړ جاړي ،معامله او تباني سره په توره شپه د افغانستان د مرکزي ،شرقي ،جنوب شرقي ،جنوبي او جنوب غربي سيمو په مشهورو او دخلکو دګڼې ګوڼې څخه ډکو ښارونو لکه کابل ،جلال اباد ،قندهار ، پکتيا او نورو شاوخوا ، اکثره پښتون ميشتو سيمو باندې د کروز راکټونو او 52 B څخه د ۲۰۰۰ کيلو ګرامه بمونو بمباري وشوه ، ډيرې سيمې ورانې ويجاړې او ډير بې ګناه انسانان ،ښځې ،کوچنيان ،زاړه او ځوانان په کې

مړه شول. برهان الدين رباني ،عبد الله عبد الله ،محمد قسيم هفيم او د شمالي ټلوالې نورو مسئولينو چې ځانونه يې له پورته څخه تر ښکته پورې بالاستحقاق د ټول ملک مسئول متصديان هم ګڼل ، د ساتالايت تلفونونو او ټولو ډلئيزو رسنيو له لارې يې يو په بل پسې په نوبت او بې نوبته ځانونه معرفي کول او د خپلو متوليانو څخه يې په مهيلانه عذر و زارۍ سره غوښتل چې د دغه سيمې ټول ښارونه ، کلي او بانډې له يوې مخې داسې بمبارد کړي چې انسان خو لا څه چې حيوان هم په کې ژوندي پاتې نه شي او دغه« بېچاره ګان» د تل لپاره د هغوی له « ستم » څخه وژغورل شي. حال دا چې په تيرو وختونو کې د قاطع اکثريت په حيث پښتنو تل د خپل اکثريت له تناسب څخه پورته مسئوليتونه په خپله غاړه اخيستي ، خو د امتيازاتو او د نعماتو د تقسيم په وخت کې د ډېرې شکسته نفسۍ په موقف کې پاتې شويدي. په تيرو کابينو کې که قومي جوړښت او تناسب ته نظر واچول شي ، سره ددې چې پښتانه په مجموع کې د نفوسو قاطع اکثری جوړوي ،هيڅکله پښتنو وزيرانو په کابينه کې اکثريت نه جوړ اوه .

د اکتوبر د مياشتې په ۱۲ نيټه امريکايي الوتکو په کابل ،قندهار ،جلال اباد ،پکتيا ،هرات او نورو مناطقو باندې راکټې او هوايي حملې وکړې. د اکتوبر په ۲۰ نيټه امريکايانو او انګريزانو د طالبانو د جبهې په لمړيو خطونو هوايي بريدونه وکړل او ډير تاوانونه يې واړول . د اکتوبر په ۲۲ نيټه ولديمير پوتين ،امام علي رحمانوف او برهان الدين رباني د تاجيکستان په پلازمېنه ، دوشنبه کې ملاقات وکړ. پوتين وويل ،چې په افغانستان کې راتلونکې حکومت بايد د رباني په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا جوړ شي (او دا ځکه چې د ۱۹۹۱م کال د نوومبر په ۱۱ نیټه، کله چې رباني د مجاهدینو په مشرۍ مسکو ته تللي وو، ددې په عوض چې د مجاهدینو او افغان اولس د حقه حقوقو نمایندګي او ملاتړ وکړي، برخلاف د روسانو د ناروا یرغل په دفاع کې درېدلي وو) دا عجیبه خبره ده، کله چې امریکا او روسیه سره نه پخلاکیدونکي دښمنان هم وو د رباني او دغه ډول کسانو څخه یې ل ملا تړ کاوه او نن هم د دغه تیپ کسانو څخه کلک ملاتړ او دفاع کوي. د ایران دولت دا خبره تائید کړې وه او پرویز مشرف د پاکستان نظامي مشر زیاته کړې وه چې میانه روه طالبان دې هم په کې شریک کړل شي. د امریکایي قواوو په دغه عملیاتو کې په زرګونو بې ګناه انسانان چې قاطع اکثریت یې پښتانه وو، مړه او د همدغه قواوو او امریکایي نمایندګانو په حضور کې، هغه طالبان چې مزار شریف ته د سولې د خبرو لپاره تللي وو او هغه کسان چې وروسته یې ځانونه شمالي ټلوالې ته په کندوز کې ته تسلیم کړي وو، د ملا محمد عمر په قول ۸۰۰۰ کسان یې د شمالي ټلوالې له خوا ووژل شول. دا مریکا عملیات دومره سریع او برق آسا وو، د طالبانو لښکرو چې نږدې ټول افغانستان یې نیولې وو او هیچا یې د شکست تصور هم نه شو کولې، په کمترین فرصت کې تري تم او یا د افغانستان له سرحدونو څخه ووتل.

امریکایان له همغه لومړۍ ورځې څخه، افغانستان ته د خپل دایمي حضور په خاطر راغلي وو، له همغه لومړۍ ورځې څخه د دایمي اډو د ځایونو د انتخاب په لټه کې وو او له همغه ورځې څخه یې ددې کار لپاره لازم او کافي شرایط برابر کړي دي او نن چې یې نیغ په نیغه په یوجانبه ډول د دایمي اډو غوښتنه کوله،

یوائې د اصیلو افغانانو د قاطع دریز او عکس العملونو په وجه یې، د ټال چال په توګه بل ضرب الاجل ته دا ناوړه پېښه ځنډولې ده.

د پښتو متل دی چې: «خپښي په خوښۍ او سودا په رضا»، ما ځکه دا پېښه ناوړه وبلله چې امریکایان څه په ښه نیت زمونږ په کورنه دي راننوتي او نه یې په دې تېرو لسو کلونو کې څه د منلو وړ کومه چاره هم سرته نه ده رسولې، او نه یې حتا د نمونې په توګه یوه ماته ګوډه سمه کړې او نه یې په کلي کور کې چاته آبرو، پت، عزت او حتا مال په امن او بې غرضه پرېښې دي. امریکا له افغانانو او بلکه له هیچا سره په خوښۍ د خپښۍ کومه سابقه نه لري او په خاصه توګه مونږ خو یې هیڅکله نه خپښان وو او نه به شو، او دا ځکه چې امریکې د افغانانو د دوستۍ سره هېڅ وخت علاقه نه ده ساتلې او نه افغانستان او امریکا پرته له سیاسي ملحوظاتو دراشه درشې او د مشترکې خواخوږۍ له مخې د کومې سودا سابقه لري. د امریکي قدیمي دوست جنرال حمید ګل لیکي «**د امریکې په قاموس کې د دایمي دوستۍ په نامه څه نه شته. د امریکي سیاست په خپل مصلحت ولاړ دی**». امریکا او نور نړیوال «ترقي پسنده» او «متمدنه» هیوادونه مدعي دي چې ګوندې افغانستان ته د یوه دموکراتیک نظام د جوړولو، دایمي سولې او امنیت د تأمین، د دولتي او حکومتي مؤسسو او ارګانونو د تأسیسولو، بیا ابادونې، دموکراسۍ، د بشر د حقوقو د رواجولو او ډیرونورو بشر دوستانه او خیرخواهانه کارونو د سرته رسولو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر راغلي دي ،خو له نیکه یا بده مرغه د دوی واقعي نیتونه او پټې خبرې مخکې له مخکې هغه وخت بربنډې شوې ، کله چې د کروز راکټونو او ۵۲ــB الوتکو قطارونه چې له دوی څخه را دمخه شوي وو او دافغانستان د پولې په پرېکولو سره یې په پټو سترګو سمه اوغریو شان رحمانه بمبارۍ کاوه. دوی لکه دبې عمله ملایانو ، وایې یو څه او کوي بل څه . دوی خپل دغه بېګانه پرسته افغان ګوډاګیان په هر بد نوم چې د بې همتۍ ،د بشر د حقوقو ناقض ، جنګي جاني ، وطنفروشۍ ،فساد ،قاچاقبر ،رشوت ،او بل هر ټیټ نوم چې د دغه ډول القابو په قاموس کې پیدا کیږي نوموي ، خو په افغانستان کې ټولې چارې ، پرته له دوی په بل چا سرته هم نه رسوي . دوی که هره ګناه او بېشرمه کار هم کوي ، اول خو یې څوک له خپل مقام څخه نه شي لیرې کولې او که بیا هم د کوم کوچني خطر احتمال ورته پیدا کیږي ، خارجي متولي نیغ په نیغه میدان ته راووځي او وایي ،معاش زه ورکوم ، زما همدا سې کس په کار دي او که بیا هم خبره تر پارلمانه ورسیده ، نو کرزي صاحب خو کم سر پرست وزیران او مشاورین نه دي مقررکړي ، د ډاکټر رنګین داد فر سپانتا او یا د ښارجوړولو پخواني وزیر پښتون صاحب چې وزارت یې له منځه ولاړ ،دې اوس هم وزیر او بلکه نن د ټول افغانستان د ښارونو ،کلیو بانډو او حتا د شړو دښتو او بې صاحبه ځمکو عمومي وزیر ګڼل کیږي. زمونږ پوښتنه د خپلو خارجي « دوستانو » څخه داده چې په کوم ملک کې دداسې کسانو په واسطه دیوه هیواد بیا ابادونه سرته رسېدلې ؟ یا داسې کسان د دموکراسۍ ،سولې او امنیت د تأمین عامل ګرځېدلي شي؟ که داډول کسان په وطن کې نظام جوړ او حقوق

او قوانین پلي کړي اول باید په خپلو لاسونو او پښو کې اتکړۍ او زولنې واچوي او که دوی پخپله دا کارونه کړي ، بل یې باید وکړي.

اکثریت په دموکراسۍ کې عمده اصل ګڼل کیږي .د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر په ۷ نیټه کله چې امریکایانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، له لومړۍ ورځې څخه خبره معلومه او هغه د امریکې د ګټو په خاطر ، په افغانستان کې د امریکایي قواوو حضور تأمینول او ټینګول وو ، نو د توري تیره مخ باید د پښتنو ، چې په ملک کې اکثریت جوړوي، په خوا وي او تر دا نن ورځ پورې همدغه وضعه دوام لري.افغانستان یوا ځېنې هیواد نه دي چې د پښتنو د اکثریت په څنګ کې د نورو ورونو قومونو اقلیتونه هم موجود دي. د اکثریت او اقلیتونو مسئله په نړۍ کې څرنګه چې د ټولو هیوادونو په کچه ،عمومیت لري ،نو د ټولو قومونو د سولئیزګډ ژوند په خاطر بین المللي او ملي منل شوي قوانین وجود لري چې دملګرو ملتونو په منشورونو کې تسجیل دي. **په دې معنا چې د ورونو قومونو تر منځ حقوق د قومونو د فیصدي په تناسب او د ټولو افرادو تر منځ د ټولو حقوق مساوي ګڼل شوي** دي. زه نه پوهیږم ، د دې په عوض چې زمونږ بهرنۍ « دوستان» ددغه قوانینو دعملي کولو په خاطر جدي پاملرنه وکړي ،برخلاف پخپله ددغه حقوقو او قوانینو ماتوونکي او ناقضین ګڼل کیږي.د ټولو قوانینو ،اصولو ،نورماتیفونو او منل شوو ارزښتونو په خلاف ،غواړي په افغانستان کې خپل حاکمیت ټینګ او په یوطرفه ډول بلا قید وشرطه دخپلو ګټو په خاطر د خپلې خوښې نظام جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بن په کنفرانس کې دغه خبره پوره ربښتينولۍ ته ورسيده او د ټول افغان اولس په نمايندګۍ، دوی د پنجشير د شريفو خلکو د نماينده په حيث يواځې څو کسه فراريان، دقبرس بې نومه ډلګۍ او د پخواني پادشاه محمد ظاهر شاه نمايندګان چې په دغه وخت کې د هيڅ ډول ټولنيز او سياسي هويت، شخصيت او موقف څخه برخوردار نه وو، راټول او په داسې مغلقه او ډيره کړکيچنه وضعه کې يې د افغانستان د نوي دولت ،حکومت ،قضاء او نورو ټولو اداري واحدونو، مؤسساتو مسئوليتونه هغوی ته وسپارل.

د ۲۰۰۱ م کال د نوومبر په ۱۴ برهان الدين رباني د جمهور رئيس ،عبد الله عبد الله د باندنيو چارو وزير، محمد يونس قانوني د کورنيو چارو وزير، محمد قسيم فهيم د دفاع وزير او ډير نور لوړ پوړو چارواکو له يوې اولسوالۍ او بلکه له يوه کوچني محل څخه د دولت په خورا لوړو او اوچتو مقامونو کې خپل ځانونه مقرر اعلان کړل. سره د دې چې لسګونه زره پښتانه په ترلو کاتينرونو کې تيرباران، ساه خپه او بې رحمانه ووژل شول او سره د دې چې پښتانه د ټول نفوس قاطع اکثريت جوړوي ،له هر ډول حقوقو څخه محروم وساتل شول. دا ډول چارې د دموکراسۍ سره هيڅ سمون نه لري او په داسې شرايطو کې نه امنيت، نه دموکراسي ،نه عدالت او نه نظام پايداره پاتې کيدلې شي. دا ډول روشونه د نظام د جوړېدو په مفهوم نه، بلکه نظام ړنګوي او هر مغرض په خپلو ټولو ناروا ګټو په اسانۍ خپته اچولې شي.

کاري وړتيا او تجربه ،پوهه ،تحصيل،تخصص ،تقوا ،وطنپرستي او فداکاري هغه اوصاف او خصوصيات دي

چې ځيني د کلونو او ځيني نورو د قرنونو او تاريخي دورو په اوږدو کې د يوې ټولني او اولس په مورال، کلتور، اخلاقو او نورو ارزښتونو، دود او دستور بد ليږي او همدغه ارزښتونه په حقيقت کې د همغه اولس تاريخ جوړوي او د ټولنې هر با احساسه انسان د خپل ضمير او وجدان له لارې د همدغه ارزښتونو او خپل تاريخ سره تړلې او يواځې د همدغه ارزښتونو د ارزښي طاقت په مټ يو اولس پايي او ژوندی پاتې کېدلې شي. له کومې ورځې څخه چې زمونږ امريکايي او اروپايي «دوستان» بې پاسپورته زمونږ هيواد ته راننوتي دي ،د دغه ارزښتونو سره جوړ نه راځي او له بيخه يې ړنګول غواړي.

زمونږ بهرني «دوستانو» په افغانستان کې د خپلو چارو د سمون او پرمختګ په خاطر له خپلو ملکونو څخه هغه افغانان چې د مهاجرت او يا د پخواني تحصيل له دورو څخه يې خپله وفاداري هغوی ته ثابته کړې اوسي، د هغوی لپاره د اعتبار او اعتماد وړ ګڼل کيږي او يواځې په دغه اوصافو سره کسان، په اوسنيو شرايطو کې ،د يوو کار د شايستګۍ لازمي او کافي نورمونه پوره کولې او د دغه چاڼ د سختګيره شرايطو څخه تېرېدلې شي. د دوی د روزنې پروګرام هم له درې هفتو او درې مياشتو زيات وخت نه نيسي، چې لکه د جورسه فصل کرل او ريبل يې همزمان وي. د دوی اوسنې په کارولاړ تيم بايد په اصطلاح انترناسيونالستان او يو ډول په راز او رمز پوه خلک وي. وطن، سيالي او شريکي، تربګنې، توربورولي او تربګني، قهر غصه، خپل، دوست او دښمن بايد ونه لري او ونه پيژني. يواځې پيسې وپيژني او په مړه وجدان يې د هر کس او ناکس له لمنې څخه راټولې کړي. زمونږ «دوستان» دا هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينې او د شاباسې په دود په شا ډب وركوي. همدا سبب دي چې د فساد ،اختلاس،رشوت ،قاچاق ، غلا ، چور ،چپاول ،كُشت وخون او نورو دې ډول كارونو كې له هرچا دمخه دي. دا خبرې ټول نړيوال كوي او زمونږ «دوستان» چې د دغه چارو مستقيم مسئوليت په غاړه لري هم كه په ظاهر له دغه كارونو څخه سر ټكوي ،خو په واقعيت كې ، كه دوی ورسره شريک نه اوسي ، كه د زمري زړه هم چاته وركړي د دې كار جرئت به ونه كړي. د دوی په خپلو ملكونو كې د يو «سنت» باقيداری د تحصيل لپاره ، پنځه ډالر مصرفوي ، خو په هيڅ صورت يې چاته نه پريږدي. دوی خپل دغه وفاداره خدمتګذاران په هيڅ صورت له لاسه نه وركوي او د خپلو ګټو په خاطر ترې بې قيدو شرطه په پټو سترګو دفاع كوي.

لنډه دا چې ، نه دغه نابكاره ډلګۍ او نه زمونږ خارجي « دوستانو » د ستاينې وړ دي ،چې څوک دې پرې ونازيږي او خپلې خولې ګانې پورته پورته وغورځوي. دوی دواړه خواوې له خپلو كړو شرمنده او چاته د سترګو د پورته كولو جرئت نه لري او آن تر دې حده رسيدلي چې يو بل سره ملامته او يو په بل باندې سره تورونه ولګوي. زه نه پوهيږم چې دا ځيني خدايي خدمتګاران د دوی د برئت لپاره دلايل له كومه ځايه راپيدا كوي؟

ضرورت نه شته ،څوک په پټو سترګو او وازه خوله د دغه ناوړه وضعې او ناوړه شرايطو د ملاتړ په خاطر چيغې ووهي او خپل كومې وشلوي.زمونږ داخلي او خارجي «دوستانو» تراوسه پورې د وضعې په خرابولو او خپلو خيانتونو كې هيڅكله لاس نه دې نيولې او كمې يې نه دې كړې ، ښه به داوي

د افغانستان او جهان نننۍ وضعه په دقت سره و ارزول شي. وروسته له دې هره ګړۍ تأخير به، د دغه وضعې د خرابېدو ابعاد د هندسي تصاعد په تناسب نور هم ترينګلي او له تحمل څخه وباسي. دا به حماقت وي ،كه پس له دې هم څوک د وضعې د خرابېدو او د دې نړۍ د تباهۍ مسئوليت په غاړه اخلي !

نن چې ټولو نړيوالو د امريكايانو سره يوځای ، چې يو تر بله د شرم او رقابت مسئله هم تر منځ موجوده ده، دا وضعه تر دې حده ورسوله ، نو د امريكايانو به په يوازې ځان څه له لاسه پوره شي ؟ او هغه هم ،كله چې د دايمي اډو په جوړيد و سره امريكايان يكه تاز د ميدان او درقيب څخه د سرګو د سوي او شرم مسئله هم په منځ كې نه اوسي. نو زه ټولو اصيلو افغانانو او حتا د دغه نابكاره ډلې لپاره د امريكې د دايمي اډو په جوړولو كي د خوښۍ كوم دليل نه وينم ! هغه قوانين چې ملګرو ملتونو د بين المللي ذات البيني سولئيزو مناسباتو او معاملو په خاطر تصويب كړي ، مونږ سر په سترګو او زړه په صدق سره منو او د هغې مطابق هر لري او نژدي هيوادونو سره سيالې معاملې ته حاضر يو. زور زياتې ، غير عادلانه ، استثماري او استعماري معاملو او سود سودا مناسباتو له دود او دستور څخه ووځي.

افغان له بل افغان سره د داخلي وطني او اولسي مسايلو په جوړ جاړي كې جوړ راتلای شي او كه نن نه سبا مجبور دي خپلو داخلي ذات البيني منل شوو قوانينو او اصولو ته غاړه كښيږدي . خدای دې مونږ د هغه كم اصلو له شر څخه خلاص كړي چې نه يې مورمعلومه وي او نه پلار.نن چې افغانان په شعوري،علمي او اقتصادي لحاظ وروسته پاتې دي ، ملامته

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه د بهرنیانو ستر قدرتونه وو ، چې تل یې په مونږ جنګونه تحمیل کړي او یوه ګړۍ یې کار ،زیار او دوطن ابادولو ته نه یو پرېښي ، او زمونږ روشنفکران چې ترنن ورځې پورې د صنفي او قشري تشکل څخه عاجزاو لګه نن چې د حوادثو په ټېل ناټېل کې دناوړه استفاده جو مرتجع رول لوبوي ،تل یې په تاریخ کې دغه ډول رول لوبولې او تل یې عظیمه اولسي کتله په غفلت او په شعوري ذهني کدورت او تورتم کې ساتلې. معنا داچې مونږ بېکاره یو او خپل دېن او رسالت مونه دې اداکړې. که غواړو او که نه ، که دا کار سخت دې او که اسان ،باید سرته یې ورسوو او ځانونه د سیالانو سیال کړو. خدای دې مونږ او تاسو ته همت او برکت راکړي.

پرېږده چې نړیوال ،افغانانو ته داحسن پاداش څخه د همیش لپاره منکر پاتې شي !

که مونږ سیال او سو ،همېشه خپل حق غوښتلې او لاس ته راوړلې شو.

دغرب ناکامه ستراتیژي، ناکام انجام ته ورسېده.

د دغه سیاسي ستراتیژۍ په هکله دغه ډول قضاوت هغه وخت وشو ،کله چې په افغانستان باندې د روسانو د خاینانه یرغل او دشرمه ډکې ماتې څخه وروسته ، امریکا د نړیوال مونیپولار سیاسي سیستم په محراق کې قرار ونیوه او د امریکې په مشرۍ ټول نړیوال کاپیتال ـ امپریالیستي نظام ،دافغانانو د عادلانه مبارزې په اړه د خاینانه سیاست لار ونیوله ،د افغانستان په څېر تاریخي هیواد او افغانانو باتورو خلکو واکې یې، چې په سیمه او نړۍ کې یې د برم او زړورتیا کیسې دسره امپریالیزم سره په ډغرو لا هم تودې او را ژوندۍ شوې وې ،دپاکستان غوندې بې بنیاده غیر فطري هیواد په لاس کې ورکړل ،چې نن هم په خپل ملک کې فاقد دسراسري نظام ، اداري، حکومت ، قانون او انساني حقوقو پاتې دې ،او په ډېر جفاکارانه ډول یې د شرق او غرب ، کمونیزم او کاپیتالیزم ، روسي او امریکې ،کې جې بې او سي آی اې اوداسې نور ټول نړیوال لاینحله پرابلمونه د غم ځپلو افغانانو د سرنوشت سره غوټه کړل ، حال داچې امریکا په حقیقت کې د ژینیو د پنځه فقرئیز تړون یو اځینۍ حکم هم ګډل کېده. دغه عظیم بار افغان اولس دملیونو شهید ،معیوب ،مهاجراود ملک د هرې لویشت ځمکې د تباهۍ په بیه په خپلو اوږو پورته ، شوروي اتحاد ،کمونیزم او نړیوال سوسیالیستي نظام یې رنګ اود نړیوال ازاد بازار سوپر ګلوبال اقتصادي نظام او نړیوالې مافیا لپاره لار اواره شوه. افغانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ددغه بې ساري قرباني او فداکارۍ په مقابل کې احسن پاداش داوۀ، چې افغان اولس د تور او سره امپریالیزم د ډلئیزو او غیر ډلئیزو وژنو وسلو په ګودامونو ،چې افغانستان ته محض دتخریب او افغان وژنې په خاطر راوړل شوې وې ،افغان دښمنه داخلي او خارجي ډلو ته یواځې پرېښودل شي ، چې د ګور د چینجو غوندې تر اخر کس پورې یو بل سره تباه او نابود کړي. خوکله چې ددغه بې رحمیو د اور لمن د دوی د خپلو هیواد والو له خوا په ټوله نړۍ کې خپره شوه او دهر کور تر دروازې ورسېده ، په اصطلاح د دوی د ترحم او هیو منیزم احساس بیا راژوندې شو ، چې څه ډول یوځل بیا دغه لا علاجه تو ره بلا د افغانانو په کور میلمه او دقرباني دغه سوړ نغرې بیاتود کړي.

همغسې چې د روم امپراطور د شعري قریحې د راپارولو په خاطر د روم د ښار سوزولو ته ضرورت وو ،د دوی د پخواني ویده سادیسم او اوسني جنوساید د راوېښولو او پارولو لپاره هم یوې انګېزې ته ،یوې ناشوني ناروا ته یوه چاره سنجول په کار وو .سره ددې چې دوی دافغانانو په حق کې د هېڅ ډول ناروا او جفاکارانه دراماتیکو صحنو په جوړولو کې کمې نه درلود اوپخپله د دوی ترهګرو او بنیاد ګرو هم د دوی په ملکونو کې ځیني زړه بوګنوونکې نظارې او ننداړې تکرارکړي ، خود نوي دینامیزم لپاره نوي پوتنسیال ته ضرورت وو چې دغه متحجر مغزونه یو ځل بیا د لاشعورۍ کور کورانه عمل تر مدهوشانه پوتنسیاله ورسوي. دغه عظیمه پېښه د ۱۱ / ۹.۲۰۰۱ نیټه وه چې حق یې په نا حق او ناحق یې په حق بدل او د بشري شعوري بلوغ په یویشتمه پېړۍ کې یې دغه د نادودو ناکامه سراتیژي ،یو ځل بیا په ناروا د افغان غم ځپلي اولس د سرنوشت پورې غوټه کړه. په تېرو لسو کلونو کې ددغه نا کامې سراتیژۍ په ناکامو هڅواو ارزونو زه ځکه نه غږېږم ، چې د هغې د عملي کولو ،سپیناوي او غلطو تعبیرونو په خاطر

د نړۍ ټولو هیوادونو په افغانستان کې مستقیم او غیر مستقیم ، بې ویزې او بې پاسپورته ، بې قېد وشرطه صلاحیتونو او دنړۍ د ټولو ډلئیزو رسنیو په واک کې لرلو سره حضور درلود او حتا زمونږ د داخلي بېګانه پرستوافغانانو په بې شایبه هڅو سره یې هم ونه کړې شول ، ددغه تور مخې ستراتیژۍ تورې رټې د زمزم په اوبو پرېمنځې.

امریکا خو لوی ملک دی ، لوی نظامي طاقت دې ، لوی علمي طاقت دې ،د نړۍ د ټولو اولسونو «ګل های سر سبد » مجمو عي کتله ، په میخانیکي او ارګانیک ډول په امریکا کې راټوله ده او تر ټولو لویه کلتوري کتله او مدني طاقت جوړوي ، دهیواد دننه اود نړۍ د خلکو ، قومونو او مختلفو قشرونو تر منځ سوسیال دموکراتیک عملي مناسبات تر بل هر ځای په امریکا کې پراخ ابعاد او د ژوند په ټولو ساحو کې د نړۍ دټولو خلکو سره عملي علمي ،منطقي متقابل هر اړخیز اړیکي ، تأثیر ، تأثر، اوپه پوره حاکمیت راکړه ورکړه یواځې امریکا لرلې شي. دامریکې اولسونه په دغه ډول مناسباتو او امکاناتو سره ،هیڅ ضرورت نه لري دتفوق او حاکمیت دساتلو په خاطر ، د نړۍ د اولسونو په مقابل کې، دجنګ لار غوره کړي. هغوې ددې کار لپاره ډیرې نورې لارې چارې ، منطقي او معقول امکانات لري ، چې هم دهغوی منطقي برلاسې او هم په نړۍ کې دعدل ،انصاف او ټولنیزو حسنه مناسباتو له لارې د امریکې او نړیوالو د سولئیز ګډ ژوند او پاینبت شرایط تضمین کړي . امریکااو دهغوی انډیوالان باید د نړیوالې مافیا، دسرمایي د لیونیانو او د وسلئیز او جګړئیز وشرکتونو مشورې او هدایا ت ،چې غواړي دناروا او غیرقانوني حکومتونو له لارې او لسونه په خپل خاینانه واک کې وساتي ، ونه مني او دغه ناروا کبر او غرور ونه کړي. پخواني شوروي اتحاد چې په خپل وخت دغه کارته لاس وغځوه ، پایلې یې اوس ګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ ګواه دې ، هرکله چې دافغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او سیاسي خپلواکۍ سر نوشت د جدي ګواښ سره مخامخ شوې ،افغان اولس تل د جګړه ئیز ډګر واک او اختیار په خپل واک کې نیولې او په ساتنه کې یې د نه بدلیدونکې تاریخي جبر په حېث ،حتا دخپلې اردو ،پولیس او بل هیڅا ارادې ته غاړه نه ده ایښې ، دښمن یې قضایې جبر منلو ته اړ ایستې او د بل بدیل منلو ته چا نه دې اړکړې شوې . په افغانستان کې سیاسي وضعه ، عېني او ذهني شرایط همدغه حالت ته رسېدلې ، اولس به واک اخلي او دموجوده وضعې څخه به ملک ته نجات ورکوي ، که نن وي ، سبا یا بل هر وخت چې اوسي.افغان اولس همېشه په خپل ملک کې دامنیت اصلي ساتونکې وؤ او اردو او پولیس یواځې هغه وخت د امنیت له عهدې وتلې دې ، چې اولس یې ملاتړې وؤ .

هېڅوک نه پوهېږي ، چې دا دومره نړیوال اولسونه افغانستان ته د څه لپاره راغلي دي ؟ څه یې کړي او څه به وکولې شي ؟ ددوی خپله او نورو ټولو افغانانو او نړیوالو ارزونه خو داده چې دغه ټول کسان د افغانانو له ارادې پرته په خپل سر افغانستان ته راغلي ، ټول ارزشونه یې له منځه وړي ، بې ګناه یې ملکي کسان په خپل سر وژلي او د امنیت ،بیا ابادونې او نور ټول شوني کارونه ناشوني ګرځیدلي دي.

نن په افغانستان کې هرڅوک ، که بهر نې دې او که داخلې ،ځانونه ټولواک او بېواک ګڼې ،هیڅوک د مسئولیت احساس نه لري ،خو هرڅوک د خورا ډېرو مهمو ملي مسایلو په باره کې په خپل سر د قضاوت صلاحیت لري اوحتا نیم افغانستان ، په یوه بهرني هیواد کې د بل بهرني هیواد نماینده او یا یوداخلي سیاسي بې سواده «د مثال په ډول دیوه لوی ولایت والي او یا هر عادي انسان» په پټو سترګو ، پوره بې مسئولیتۍ او احمقانه جرئت سره بل چاته بخښلې شي.زه نه پوهیږم په کوم حقوقي ، قانوني او یا بل ډول صلاحیت ؟ نو پاکستان، ایران

او یا نورملکونه به ولې په داسې بې صاحبه ملک نا حقه دعوې ونلري ؟او خصوصاً ، کله چې د خپلو متولیانو له خوا دې کار ته هڅول کیږي او بر او لر افغانان او حتا پښتانه او بلوڅ ، ، د ملګرو ملتونو سازمان ، امریکا ، انګلستان او نور چې بین المللي تعهدات او په افغانستان کې دا وخت دستر رسالت په خاطر حضور لري !

په داسې ناوړه وضعه او ناوړه شرایطو کې چې د ارګ په دروازه ، دملي دفاع او ستر درستیز دشعبې په درشل ، دجهادي دولت د جوړېدو د ستر جشن دنمانځنې په ورځ د جمهور رئیس ،لوی وزیر ، د ملي دفاع ، کورنیو چارو د وزیرانو ، د امنیت د لوی رئیس او نورو لوړ پوړو چارواکو تر منځ محلونو کې امنیت او دامنیت مسئول ذمه وار نه په سترګو کیږي او هرڅوک د پېښې له ځای څخه خپلې پښې سپکوي او منډې وهي،بهرني قوتونه یو ځل بیا افغانان او افغانستان داخلي او خارجي بې مسئولیته وسله والو ته دډلئیزو او غیر ډلئیزو انسان وژونکو او نړۍ ورانوونکو وسلو د ګودامونو په سرلاس ترلي پریږدي ؟

تاسې نه دي اوریدلي چې علامه اقبال لاهوري ویلي:

اسیا یک پیکر آب و گل است
افغانستان درین پیکر دل است
از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

کله چې عراق هم دا ډول غیر مسئولانه تقسیمیده ، دفرانسې د باندنیو چارو وزیر وویل « دا خو د کیک ټوټه نه ده چې دا ډول تقسیمیږي ؟» زه دا وایم دا خو پاکستان نه دې چې که دانګلستان او امریکې همیشنې ملاتړ نه وي ، همدا نن به ټوټه ټوټه پروت وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه نه پوهېږم ولې د پاکستان حکومت دا سوچ نه کوي ، کله چې دا ټول نړیوال قوتونه له افغانستان څخه په داسې نا امېدۍ سره ووځي ، پاکستانه ستا به له لاسه څه وشي ؟

د هیوادونو او اولسونو تاریخ معمولا په تیر ،حال او راتلونکې پورې اړه لري . خدای مه که چې زه به د هند دلویې وچې د اولسونو کلتوري ،علمي ارزشونو او د هیواد دازادۍ په خاطر مبارزو ته په کمه سترګه وګورم ، خو تاریخي حوادث داسې پیښ شوي چې ددغه سیمې هیوادونو سرنوشت یو تر بله سره تړلې پاتې شوې او له نېکه یا بده مرغه ددغه ګډ سرنوشت جګړئیز دروند بار دتاریخ په حساسو شېبو کې د افغانانو په اوږو پروت وو او دغه سپیڅلي رسالت او دین ته افغانان تر بل هرچا څخه زیات ارزش او احترام قایل وو . د تاریخ درسونه ډیرو کسانو ته معلوم او ډیر کتابونه پرې لیکل شویدي ، چې تر هرچا دمخه یې بایدپا کستاني چارواکي ولولي او دتاریخ په ارزشونو او رازونو ځانونه پوه کړي . که پاکستان د یوې پېړۍ دننه شاته مخ اړوي ټول افتخارات یې په افغانستان ، افغانانو او هند پورې اړه لري ، چې د خپلوبې سنجشه کړو وړو او کم بختۍ له مخې دواړه خپل نه پخلا کیدونکي دښمنان ګڼي .زه تاریخ پوه نه یم او نه غواړم چاته د تاریخ درس ورکړم ، خو دومره ویلې شم ، چې دافغانستان له لارې هر یرغلګر اول دا جرئت نه دې کړې شوې چې هند خواته واوړي او په همدې خاطر د بحري لارې د کشف په هڅه کې وو ،او که کله چا دا نیت هم کړې ،نو کاري ګوزار تر هر چا دمخه افغانانو په خپل ټټر اخیستې اویرغلګر یې له خپلې خاورې پر شا تمبولي دي. خو که کله په دغه سیمو کومه ناڅاپي ټکه پرېوتې ،لکه چې دمخه هم ورته اشاره وشوه ، دغه رسالت ته د ډېرې وفادارۍ په نسبت ، په ټولو غمجنو شېبو کې افغانان تر هر چا دمخه ، داصلي حکم او وارث په ښېر

د هرې سیمې په دفاع کې دریدلي دي (د سلطان محمود غزنوي ،لودیانو ، شېرشاه سوري ،هوتکیانو او ابدالیانو تاریخ ته دې نظر واړول شي).

پاکستاني دولتي چارواکي دې په دې باره کې فکر وکړي چې پاکستان څه ډول جوړ او په حقیقت کې څوک تر اوسه دغه بار په اوږو وړي ؟ د هند دلویې وچې له اولسونوسره دافغانانو ذات البېني مناسبات همېشه حسنه او دمتقابلو ګټو او تفاهم په منطق ولاړ وو . هریو د بل د خوښۍ او بدو ورځو له حالاتو څخه متحسس او متأثروو او یو تر بله سره په ښو او بدو ورځو کې یو دبل ملاتړ ګرځیدلي دي .یوائې هغه وخت چې د غازي امان الله خان د استقلال د اعلان په وخت کې ټول هندوستان د افغانو په ملاتړ کې راپاڅېدلي وو ، افغانان یې هېڅکله نه شي هېرولې.

مونږ دداسې تاریخي حقیقت شاهد هم یو ،کله چې شاحسین صفوي د شاه محمود هوتک په مقابل کې ماتې وخوړه او شاه حسین صفوي وروسته له دیرش کلنې پادشاهي څخه خپل تاج د پنځه ویشت کلن شاه محمود په سرکښېښود او د ملک واک او خزانې یې هغه ته وسپارلې ، شاه محمود هم په ډیر احترام د هغه په مقابل کې پاڅېده ، هغه ته یې د پلار خطاب وکړ او وعده یې ورکړه چې بې د هغه له مشورې به څه نه کوي او د هغه دکورنۍ لپاره یې داستوګنې او ژوند ټول مناسب شرایط برابر کړل.

طهماسب چې د پلار د تسلیمۍ په وخت کې له اصفهان څخه په تېښته بریالې شوې وو ، ځان یې د ایران پادشاه اعلان کړ .خو ایرانیانو چې ترې ښې خاطرې نه درلودې ، ملاتړ یې ترې ونه کړ نو مجبورشو ترکانو او روسانو څخه وغواړي چې د غربي او شمالي ولایتونو په بدل کې افغانان د ایران له خاورې څخه وشړي او دسلطنت واګې دده په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورکړي . ترکان او روسان هم په خپلو منځونو کې موافقې ته ورسېدل او دغه ځمکې يې په چټکۍ سره په خپله ولکه کې ونيولې .په دې وخت کې چې شاه محمود د ۲۸ کلونو په عمر وفات او په عوض يې مير اشرف سپهسالار د جرګې لخوا د پادشاه په حېث ټاکل شوې وو ، خو کندهار ته داسې خبر رسېدلې وو ،چې شاه محمود د مير اشرف له خوا د خپل پلار د قتل په بدل کې وژل شوېدې ، نو ځکه د کندهار او شاه اشرف مناسبات خړپړ وو .تردې وروسته د حوادثو جريان مير غلام محمد غبار په « افغانستان در مسير تاريخ »(۳۲۹ ـ ۳۳۱ مخونه) کې دا ډول ارزولې دې.

[در طی این اقدامات داخلی ،شاه اشرف دقیقاً حرکات دولت های عثمانی وروسیه را نسبت به ایران مراقبت می کرد .چون قوای عسکری شاه اشرف در طول جنگ های داخلی تقلیل یافته بود و قطع روابط با قندهار فرصت تلافی این کمبود نظامی راسلب کرده بود بناچاربا قوت قلیل دست داشته خود میساخت و در قضایا سعی میکرد کار به تدبیر وسیاست انجام گرفته و احتیاج به استعمال اسلحه نیفتد .لهذا شاه اشرف در۱۷۲۶ توسط نامه وسفیری (عبدالعزیز)به عنوان دولت ترک از دوستی واخوت اسلامی و مذهبی و احترام نسبت به خلافت مطاع اسلامی حرف زدو ضمناً تخلیه ولایات غربی ایران را از سپاه عثمانی تقاضا کرداما دولت ترک نه اینکه به چنین پینهاد وقعی نگذاشت بلکه به شاه اشرف پیشنهاد تخلیه ایران و تسلیم تخت به شاه حسین صفوی نمود ، این پیشنهادترک با سوقیات بزگ نظامی بدرقه میگردیدو شصت هزار سواره و پیاده عثمانی با هفتاد توپ بزرگ در زیر قوماندهٔ احمد پاشه والی بغداد و حسین پاشه والی موصل و جنرال عبدالرحمن به استقامت اصفهان حرکت کرد .

شاه اشرف که وارد مرحلهً قاطع شده بود لهذا شاه حسین صفوی ره بدون لزوم بکشت و با قشون مختصر اما محکم افغانی بمقابل اردوی ترک برامد.تلاقی هر دو سپاه در سال ۱۷۲۶ در بین راه اصفهان و یزدواقع شد ،این جنگ که در تاریخ برای بار اول بین یک قوت افغانی و دولت ترک عثمانی بعمل آمدبرای دولت هوتکی اهمیت حیات و ممات را داشت زیرا اگر سپاه افغانی مغلوب میشد تلافی آن ممکن نبود در حالیکه قشون ترک در عقب خود دولت بزرگی استاده داشت.
جنگ اغاز گردید و حملات برق آسای سوارهً افغان در طی چند ساعتی آن اردوی بزرگی در هم شکست ،توپخانه عثمانی پنجاه توپ از دست داد وسواره وپیادهُ ترک ۱۲ هزار کشته در میدان جنگ گذاشت و فرار کرد ،این شکست بقدری ناگهانی و شدید ی بودکه تمام لوازم و ذخایر و سامان اردوی ترک جابجا ماند .

شاه اشرف با وجود چنین فتح بزرگی،تدبیر را از دست نداد و بدون اسلحه تمام غنایم جنگی رادر عقب اردوی شکست خورده ترک فرستاد ، وتوسط اعزام سفیری بنام اسمعیل در سال ۱۷۲۷ به دولت ترک پیام داد که ما با ترک ها برادران هم دین هستیم و مال برادران بر ما حرام است ،ما احترام خلافت اسلامی را بر خود واجب میشماریم ،وبا برادران ترک جنگ نی بلکه صلح دائمی میخواهیم....

شاه اشرف که افراد کاری عسکر وافسر خود رادر جنگ بزرگ با دولت ترک و جنگهای داخلی دیگر از دست داده بود مجبور شد که با استخدام قشون از داخل ایران بپردازد و جای تلفات وارده را پر کند ،. .. ،واما بعد ها در جنگهائی که با نادر افشار بعمل امدعساکر ایرانی شاه اشرف در مقابل عسکر نادر افشار جنگ نکرده و میدان حرب را ترک گفتند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اشرف سپاه خود را برای در هم شکستن قوت جدید الظهور داخلی (نادر افشار)نگهداشت ، وعجالتاً گذاشت که نادر افشار و شه طهماسب و فتح علی خان قاجار بولایت خراسان کنونی تاخت وتاز نمایند ،و خود متوجه دولت روس گردید که در شمال ایران مسلط بود و طبق معاهدهً شه طهماسب ،خود را مالک قسمت مهمی ایران میدانست. در جنگی که در محل « رود سرد»بین قوای سیدال خان و جنرال « ارلوف »واقع شد قشون افغانی غالب و ارلوف طالب مصالحه گردید .شاه اشرف با روسیه از در مذاکرات سیاسی داخل شدو در سال ۱۷۲۹ با آن دولت معاهدهً ببست که از سنگیني معاهدهً شه طهماسب مقداری زیاد کاست....]

په دې ډول افغاني سر لښکرو په خپل نظامي درایت او مهارت سره کولې شول کم قوتونه د دښمن په مقابل کې داسې استعمال کړي چې کم تلفات او زیاتې بریاوې لاسته راوړي او حتا د جنګ په مشکلو شرایطو کې هم د دښمن او ګاونډي هیوادونو په مقابل کې انساني ، اسلامي او افغاني منل شوو ارزشونو ته وفادار پاتې شي. په پورتني بحث کې ، مونږ ولیدل چې ،ایراني چارواکو د افغانانو په مقابل کې د ترکانو او روسانو سره څه ډول د خپلو اولسونو او ملکونو په بیه پټې دسیسي جوړولې ، خو افغانان برخلاف په دغه ملک کې د اداري حاکم او وارث په حېث د هغوی ملکونه د پردیو د تسلط څخه ازاد او په ډیرو ناوړو او مشکلو حالاتو کې هم انساني ، اخلاقي او اسلامي کراماتو ته وفادار پاتې کېدل او دښمن یي حتا د جنګ په شرایطو کې هم له خوږې ګوتې نه نیوه.

نن چې پاکستانې سلف د ټولې نړۍ دهیوادونو په مټ ، نه د ځان او نه له پاکستان سره مرسته کولې شي ،هم یي ځان ، هم یي پاکستان او هم یي ټول نړیوال په ناوړه نا مصئون حالت کې واقع کړي او دنړۍ په ګوټ

ګوټ کې مرګ او درد د هرچا په کور میلمه او پخپله هم لکه دموږک غوندې د تیښتې لارې لټوي او پاکستان هم لکه د موزیګې شلېدلې کټ ، چې پیاړمه یي ټینګوي ، بازو یي ځینه. افغانان او په خاصه توګه پښتانه او بلوڅ، چې د پاکستان سره دخپلو حقه حقوقوپه سر دعوه دنګله لري ، سیال خلک دي ،هیڅکله یي پاکستان له خوږې ګوتې نه دې کش کړي او نه دمشکلاتو په وخت کې له چا څخه کسات اخلي. که دا کار یي کولې ،نو ډیر ښه فرصتونه به یي له لاسه نه وې ورکړي. پښتانه هیڅکله په کسات اخستلو عجله نه کوي او اصلاً ددې کار لپاره به ضردرت هم نه وي. ستاسې متولیانو لا پخوا د خپل نظام د پاینښت ټول ارزشونه او اساسي عناصر له لاسه ور کړي او دا یو طبیعي قانون دې چې په داسې حالاتو کې هره پدیده چې اوسي په زوال محکومه ده .نو نن که دنړۍ ټول هیوادونه په غم ځپلي افغانستان کې راټول شوي او په حقیقت په ناروا سره ستاسې د متولیانو او ستاسې په ملاتړ کې ولاړدي ټول په زوال محکوم اودا هم یو منل شوې حقیقت دې چې د هرې یرغلګرې امپراطورۍ لمن له افغانستان څخه ټوله شوې ،ستاسې متولیانو سره یوځای دغه ټول نړیوال ایله جارې هم په زوال محکوم او لکه دنورو پخوانیو یر غلګرو په څیربه په تیښته له افغانستان څخه ووځي. پریږدۍ چې دغه ویاړ هم په تاریخ کي د افغان په نوم ثبت او پریږده چې نړیوال هم په نړۍ کې دنړیوال عدل او انصاف دانقلاب منلو ته حاضر شي.

ایا په داسې موقع کې د افغانستان په کلیو او بانډو ،سمه او غر د راکټونو بارانونه ، انسان او حیوان وژنه پخپله پاکستان ته خاینانه ، بې شرمانه او احمقانه نه ښکاري ؟

په نوکر او په چاکر او پهره دار * خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نه شي *په طوپونو په ټانکونو زرهدار

« الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بن ، که د لومړي بن،
دبې بنیاده پیل ناکامه پایلې؟

د یویشتمې پېړۍ دلومړۍ لسیزې په زماني مقطع کې ، نړیوال ګلوبال تاریخي دینامیز م ،دتېرو تاریخي پېښنو په څېر، د افغانستان د پېښنو په ټېل ناټېل کې ، پېښه پرځای (چپرځای) پاتې شوې اوکه د عراق او کویټ ترمنځ شخړې لپاره ، دامریکې په مشرۍ یوائې څوهیوادونو بسنه کولې شوه ،د افغانستان د پېښنو په خاطر نړیوال بغاوت ، بلوا او سوق الجیش هم د خپلو ناکامو پایلوپه مسیر کې ناکامه سرکونډۍ وهي . داچې ددغه ډول ناکامه غونډو ناکامه هرارشي (تسلسل)، ولې دالمان د اتحادي جمهوریت پخوانۍ پلاز مېنې ، بن څخه پیل او ولې دوباره په همدغه مقام کې د خپل ناکام انجام مهر پر خپله کړنلاره او تګلاره مني ،بې دلیله او بې بنیاده او تصادفي پېښنه، نه ګڼل کیږي . المان په اروپا کې ، په ټولنیز او اقتصادي لحاظ خورا مقتدر هیواد دې او المان له ځانه سره لرل ، داروپااو ناتو د ځانه سره د لرلو په معنا دي. سره ددې چې ، په دوهم نړیوال جنګ کې د المان له ماتې څخه وروسته ، په جنګونو کې دالمان

ګډون ، دهغه په قاموس کې وجود نه درلو د او داسند د المان لپاره غوره دلیل ګڼل کېدې شو ، خو دټولو خبرو سره سره ، دغه کار ته اړ ایستل شو او دافغانستان پرضد نړیوال بغاوت د نړیوالو له خوا ، له همدغه ځایه پیل ، خو ډیر زر دټولې نړۍ پرضد ، د نړیوالو په بغاوت او سوق الجیش بدل شو . ددې کار دلیل دا وو ،چې دغه غورځنګ د یوه داسې نړیوال سازمان له خوا پیل شوې وو ،چې د ټولو نړیوالو په وړاندې یې شومې موخې لرلې او دحتمې ناکامۍ بنیادي دلیل یې د سرمایې په ناپایداره او بې بنیاده بنیاد باندې د ډډې لګولو په دلیل ګڼل کېدلې شي . د تاریخ په اوږدو کې ، افغانستان همیشه د نړیوالو د جفا ، ظلم ،او ناروا سره مخامخ ، دکار ،زحمت او ابادۍ لپاره چا فرصت نه دې ورکړې او همېشه غریب ملک پاتې شوې ، خو دخپلو سرشاره طبیعي منابعو ، نه ختمېدونکې انساني مورالي پوتنسیال اود خپل هېواد او اولس سره دسر ،مال او اولاد د قربانۍ تر کچې د افغانانو فداکاري او استقامت له کبله ،افغانستان تل خود کفاء ، ازاد او دبرم ،حېثیت او وقاره ډک هیواد پاتې شوې او پاتې به وي. نن چې دنړۍ ټول سوق الجېشي طاقتونه د افغانستان په وضع الجېش او جنګي تیاتر کې سره راټول او غواړې ، خدای ورکړې طبیعي او فطري ټول ارزشونه یې بې ارزښه او په اصطلاح ترې غصب کړي. څومره ساده لوحانه ! دغه ډیر « هوښیار » اولسونه ،په دې ساده حقیقت هم نه پوهیږي ، چې فطري استعدادونه او ارزشونه چې د چا د ایمان ،وجدان او شرف جز لاځه ، بلکه ، بنیاد جوړوي ، څوک په جبر له چا څخه نه شي اخستلای او دهر اولس ابدي ارثي زیرمه او بنیاد جوړوي . څومره احمقانه دوۍ په افغانستان کې ددغه کار لپاره راټول شوي او که سل او زر د بن او نورو په څېر بې بنیاده کنفرانسونه جوړ کړي ، بیا به هم په خړو سترګو لکه پلرونه او نیکونه چې یې له افغانستان څخه وتلي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به هم ووځي. دوی ، دې حقيقت او واقعيت ته هم نه متوجه کيږي ،طبيعي مقناطيس ، که هر څومره په وړو ټوټو ووېشی ، مقناطيسي خاصيت او صفت ترې څوک نه شي اخستلای. حقايقو او واقعيتونه ته غاړه ايښودل په کاردي ، مونږ منلي ، بل هر څوک چې وي ، هم يي بايد ومني ! د دوهم بن په کنفرانس کې تش دنمايش خاطر له ۱۰۰ څخه زياتو ملکونو د باندنيو چارو وزيرانو او نمايندګانو او د زرو څخه زياتو رسمي او غير رسمي نړيوالو نهادونو ،اشخاصو او افرادو راټولول به څه ګټه ولري ، کله چې حقايق او واقعيتونه پکې په پام کې ونه نيول شي ؟

هغه وخت ،چې سرمايداري نظام د کار ګري غورځنګ په مقابل کې خپل تاب او نسبي مترقي ماهيت له لاسه ورکړ ، له خپل طبيعي او فطري مسير څخه، چې د کارګري غور ځنګ او توليدي کميت او کېفيت دوامداره او پايداره سولئيز روزل او پالل وو ، لار بدله او دبې بنياده تورو پېسو اويا په بل عبارت د بې ارزشه او بې اعتباره تش په نامه ارزشي کاغذونود چاپولو له لارې يي د سرمايي په بې ارزشه ماهيت خېمه ووهله اود هغوی په آند ،البته چې د دکارت د فلسفې په تقليد ، چې غوښتل يي هندسه ،طب او نور ټول علوم د مادي ارزش څخه بې ارزشه او هر څه د متماتيکي معادلو په پوچ مشترک مخرج ودروي (چې البته متماتيکي معادلې هغه وخت قانونمند ارزش پېداکوي ، کله چې مادي پروسې او حرکتونه افاده کړي ،يعنې کله چې مادي ارزش ولري) ، د سرمايي لېونيان هم غواړي دسرمايداري نظام څخه د کار ګري دوران جوړوونکي غورځنګ او توليدي پروسو مادي ارزش په له منځه وړولو سره دغه نظام د ټولو مادي ارزشونو څخه بې محتوااو په خالي جيبونو نه يوائې دکارګري غور ځنګ او توليدي پروسو په مقابل کې کودتا وکړي او ددغه تورې سرمايي په اکسپورت

(صدور)او معاملو سره د کارګري غورځنګ او توليد خلا ډکه ، خو په حقيقت کې ، ددغه لارې د ټولو اولسونو ،قومونو او حتا افرادو شخصي شتمنی غصب ،د هغوی په ټولوحقه حقوقو خېټه واچوي او ددې لارې خپل پارازيت شتون ته څو ورځې نور هم دوام ورکړي.حال دا چې په دغه اقدام سره ، دوی د خپلې تباهی په عمودي نزولي مستقيم مسير قدم پورته کوي او په دې کار نه دکارګري غورځنګ او نه د توليدي پروسې د کميت او کېفيت خلا ډکولې شي او طبعاً ډير زر به په وچه سپېره درينګه لګيدلو سره د خپل ازلي نهايي سرنوشت سره مخامخ شي.

هو ! د سرمايي لېونيانو د خپلو غلطو محاسبو او احمقانه فکرونو له لارې ، چې « سرمايه نه وي ځان او جهان دې نه وي» ،احماقانه دځان او جهان د نژدې تباهی لار غوره کړې او سرمايداري پايداره نظام يي ناپايداره کړې او دسترو بحرانونو سرهمخامخ کړې دې. خو له نېکه مرغه الله لوی جهان ابدي کړې او دسليم عقل او شعور خاوند ان د الاهي هداياتو او احکامو سره سم د ځان او نړيوالو دهوسا او بسيا ژوند لپاره خپلو هڅو او هاندته دوام ورکوي اود ټولو اولسونو لپاره ګډ سولئيز خوشحاله ژوندغواړي. نړيوال ټولنيز سازمانونه ، بنيادي قانوني ،حقوقی او ډول ډول نور بشردوستانه انستيتوتونو پرهېزګاره متقي اومهرقي عقايدو پلويان ،چې ددغه غورځنګونو د مبارزي نه ماتيدونکې بنياد جوړوي ، په حقه سره يي ننني نړيوال خاين قوتونه د قضايي جبر له مخي دزوال د کندې په څنډه درولي ، چې بايد حق ته غاړه کښيږدي ، خو دوی د سرمايداري احمقانه جنون په بنياد خپلواخري ناکامه هلو ځلو ته لا نور هم دوام ورکوي او ټوله نړې او نړيوال د قطعي نابودی کندې ته کشوي. د همدغه ناکامه هلو ځلو په نتيجه کې نړيوال نظام په کل کې ، خصوصاً دنړيوال کمونيستي نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګېدو سره ، د دغه کوړ بارد یو جانبه عطالت په نسبت خپل تعادل ،توازن او تناسب له لاسه ورکړې او دتل لپاره په نا پایداره پدیده بدل شوې دې. د همدغه جنون له مخې د سپتمبر د یوولسمې جنایتکارانه ناوړه پېښه رامنځته شوه ،بې موجبه او خاینانه شکل سره افغانستان او افغان اولس د هغوی د بعدي جنایتونو هدف وټاکل شو او د کروز راکټونو او B _52 ستراتیژیکو الوتکو د بې قیدو شرطه بمباریو هدف وګرځېده. په ډیر خاینانه شکل سره دخپلو شومو امپریالیستي اغراضو د پوره کولو په منظور په (لومړي بن) کې د قاطع خاین اقلیت په ګټه پریکړې وشوي ، ددموکراسی د پرنسیبونو ، دبشر د حقوقو د معیارونو ،د نړیوالو اولسونو د سولئیز ګډ ژوند د نړیوالو منل شوو ارزشونو او قوانینو او بشري جمعي اخلاقي ، شعوري ، وجدان او دېته ورته نورو سلو او زرو منل شوو اصولو او مقرراتو پر ضد خیانتونو په بنیاد په افغانستان کې د بعدي جناتونو د دوام په خاطر اولس او وطن ته خاین نظام یي حاکم ګرځولې او دا لس کاله کیږي چې هره ورځ په لسګونو او سلګونو بې ګناه کسان په دوامداره توګه زوروي ،کړوي او وژني.

دوی برعلاوه له دې ،چې له پخوا څخه د نړۍ په ټولو کنجونو کې غیر طبیعي او غیر فطري حکومتونه، لکه پاکستان ، اسرائیل او ډیر نور د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ،دمنطقې د ژاندارم په توګه را منځته کړي او همیش د هغوی د بې قانونه ملاتړ له لارې د منطقې امنیتي وضعه تل ترینګلې ساتي . خپل او دخپلو پلویانو نظامي او استخباراتي اپراتیفي قوتونه د نظامي هډو په توګه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې تیت و پرک ساتي او دهغوی په زور خپلې ناوړه ستراتیژۍ او ارزوګانې د نورو هیوادونو په خلکو په جبر تحمیلوي ، چې د همدغه موخو لپاره نن په افغانستان او منطقه کې هم حضور لري او د سولې په نامه غیر

عادلانه جنګونو ته دوام ورکوي ، د بیا ابادونې په نامه، په ملک کې اباده لوټه نه پریږدي ، د نظام دجوړلو په نامه ټول ارزشونه له منځه وړي او دمرستې په نامه د هر غریب له لاسه اخري مړی شوکوي.

په همدې منظور ټول نړیوال نظامي، استخباراتي ، شبه نظامي او ډول ډول نورو د شومو موخو ، نیتونو او شېطاني خواهشاتو ډلې ټپلې ،چې بې موجبه ،بې دلیله په خپل سر پرته د نړیوالو منل شوو اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره بې پاسپورته او ویزي، د امریکایي لیرې ویشتونکو راکټونو او الو تکو داتشي احضاراتو ، بمباریو او منطقه پاکی وروسته دافغانستان په سپېڅلي حریم راننوتلي ،نه هغه وخت داصیلو افغانانو لپاره د منلو وړوو او نه نن د منلو وړ ګڼل کېدې شي او نه په تاریخ کې دغه ډول یرغلګر قوتونه او دهغوی افغان غلامان چا په افغانستان کې ژوند کولو ته پرېښي دي او حتا ډیر له هغوی څخه د شرمه په ډکه تېښته هم هر وخت نه دې بریالې شوې .نن هم نړیوال قوتونه په افغانستان کې ،د خدای د همدغه ډول قهر او غضب سره مخامخ او ښکېل پاتې دي. په افغانستان کې د هیڅا دغه ډول وړی په شړی نه دي بدلې شوي او فکر نه کوم چې دموجوده ملکونو دغه وړی به هم شړی شي .

زه په افغانستان کې میشتو خارجي قوتونو ته په زغرده دا وایم ،چې افغانستان د غازیانو ،شهیدانو او واقعي وطنپرستوملي قهرمانانو هیواد دې. په دې هیواد کې سیال قومونه ژوند کوي او په کل کې یو موټې سیال افغان ملت جوړوي ، چې د خپلو غازیانو ، شهیدانو او ملي قهرمانانو په خاورو ،کارنامو ویاړي او هر اختر او برات او بلکه هر وخت وناوخت د هغوی په بېرغونو تجدید تعهد کوي ، چې د هغوی تاریخ به تر ابده ژوندې ساتي . نن چې بهر ني قوتونه غواړي مونږ لپاره د ځیني بېګانه پرستو ، مادي پرستو ، مقام پرستو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاینو افغانانو څخه مجازي قهرمانان ، شهیدان ،رهبران مشران او دې ته ورته څېرې او قوارې جوړې کړي ، عبثه خواري ده . همغسې چې هیوادونه او اولسونه د ویاړه ډک تاریخ او یا برخلاف دشرمه ډکه ماضي او سابقه لري ، ځانګړي کسان ،افراد او اشخاص هم ځانته د ویاړه ډک تاریخ او ماضي لري او همدسې ناکسان ، بې شخصیته او مختورن کسان داسې د شرمه ډکې سابقې لر ي ، چې د باشخصیته کسانو په حضور سره باید مجلسونه ، کور کلې او حتا وطن پرېږدي ، ځکه په افغاني ټولنه کې دا ډول کسان باید چاته د سترګو د غړولو جرئت ونه لري.مونږ هیڅکله له دې څخه منکر نه یو ، دکومو ملکونو قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري هم سیال خلک او په خپلو هیوادونو کې دخلکو په وړاندي په لسګونو او سلګونو متقابلو حقوقو ،وجایبو ،کار ،ژوند، وفادارۍ ، رښتیولۍ ، صداقت ، شهامت ، فداکارۍ او داسې نورو دښو کارونو تعهدات لري اودوۍ چې افغانستان ته په اصطلاح د بنیادي بیا ابادونې ، نظام ، نورو ټولو نهادونواو انسان جوړونې په خاطر راغلي ،او دغه ډول رسالتونه ، چې یوائې د صادقو ،وطنپرستو ملي کدرونوپه واسطه سرته رسېدلې شي ، ولې دوۍ په صادقو ،کار پوه او وطنپرستو انسانانو باندې اتکاء نه کوي او یوائې د خپلو شومو موخو د عملي کولو په خاطر موزیان ، ملي خاینان ، جنګي جانیان ، د مخدره موادو قاچاقبران ، مفسدین ،اختلاسګر او دېته ورته کسان ، چې پخپله یې هم هره ورځ په همدې ناوړه او دشرمه ډکو نومونو ستایي ، لټوي او د ټولو چارو سرنوشت همدغه خاینانو ته سپاري ؟ ایا دوۍ په رښتیا دا فکر کولې شي چې ددوۍ دغه د شرمه ډک اعمال د افغانانو او یا دهغوۍ د هیوادونو دواقعي وطنپرستانو ، بشر دوستانو د انظارو څخه پټ سرته رسیږي ؟ نه ! داولسونو له انظارو هېڅ عمل پټ سرته

نه شي رسېدلې او هغه ورځ لرې نه ده ،چې دغه خاینان به د خلکو د قضاوت محکمې ته راکش کیږي . دا کومه پټه خبره نه ده ،چې دوۍ دافغانانو غمیزه ختمول نه غواړي دا هم پټه خبره نه ده ،چې ۸۰ فیصده خیانتونه پخپله خارجیان کوي ، حقیقت دادې ،چې د دوۍ خپلې ټولنې په ډېرو لا علاجه امراضو او پرابلمونو کې ښکېل دي ، دوۍ قصداً غواړي ، افغانان چې نسبتاً یوه سپېڅلې ټولنه وه او هغه نړیوال چې په دغه مرضونو اخته نه دي ،خپلو لا ینحله پرابلمونو کې ښکېل کړي

نړیواله مافیا د خپلودموکراتیکو سازمانونو ، دبشر دحقوقو مبارزینو،او نورو بشري د خېرښېګڼې ټولنیزو مسئولو مقاماتو او مربوطه ارګانونوپه وړاندې ددغه هر څه توجیه او سپیناوې نه شي کولې او په ډیره نژدې راتلونکې کې به تر هرڅه دمخه د خپلو خلکو د قضاوت محکمې حاضریږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندې سرچينو څخه په ګټه اخيستنه:

١ – په پښتو ژبه د قرآنکريم تفسير (لومړی او دوهم ټوک) .
٢ـ سيد بهادرشاه ظفر کاکا خيل «پښتانه د تاريخ په رڼا کې».
٣ـ مير غلام محمد غبار «افغانستان در تسير تاريخ» لومړی او دوهم ټوک .
٤ـ مولانا جلال الدين محمد بلخي مشهور به مولانا «متن کامل مثنوی معنوی»
٥ـ مولانا جلال الدين محمد بلخي مشهور به مولانا «کليات شمس تبريزی»
٦ـ الفت ګل پاچا «د الفت مرغلرې»
د شهرت ننګيال په زيار
٧ـ رحمان با با «کليات»
د حنيف خليل سريزه ، يادښتونه او ويپيا نګه
٨ـ پوهاند ډاکټر سيد بهاوالدين مجروح «نا اشنا سندرې»
٩ـ پوهاند ډاکټر سيد بهاوالدين مجروح «ځانځاني ښامار»
١٠ـ حرکت سيد شير اقا «دعينيت فلسفه» ،لومړی برخه ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ١٣٦٥ هجري ش. کال
١١ـ حرکت سيد شير اقا «ايرو ديناميک ،ديناميک پرواز» ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ١٣٥٢ هجري ش.کال
١٢ـ اقبال لاهوری «کليات»
١٣ـ روستا يار سيد عليشاه معاون سرمحقق «جهان بې انتها» انديشه های عرفانی حکيم سنايی غزنوی.
١٤ـ اساسات روانشناسی اجتماعي
له روسي څخه فارسي ژباړه: دکتور يحيا يی
١٥ـ محمد جعفر مصفا «انسان در اسارت فکر !»
١٦ـ پی يير آلن و ديتر کلی «حقيقت تجاوز شوروی بر افغانستان»
فارسي ژباړه :عبدالرحيم احمد پروانی.
١٧ـ ديه ګو کوردو ويز و سليک اس.هاريسون «پشت پرده افغانستان»
فارسي ژباړه : اسدالله شفايی.
١٨ـ جنرال م. ا. ګارييف «افغانستان» زما وروتی جګړه.
په پښتو ژباړن : محمد طاهر کانې
١٩ـ جنرال لياخوفسکي «دافغان ميړانه او غميزه»
په پشتو ژباړن : محب الرحمن .

٢٠ـ ستر جنرال الکساندر مايوروف «په افغانسان کې رښتيا څه تيريدل ؟»
په پښتو ژباړن ډاکټر داود جنبش.
٢١ـ سر اولف کارو «پښتانه (پټانز)»
په پښتو ژباړن : الحاج شير محمد کريمي.
٢٢ـ محمد حسنين هيکل «ابوالهول او کميسار»
پښتو ژباړه محمد اصف اکرام .
٢٣ـ دکتر مهدی بهار «ميراث خوار استثمار»
٢٤ـ شجاع الدين شفا «تولدی ديگر»
ايران کهن ،در هزارهای نو
٢٥ـ سرو پالي رادا کريشنان او دلاس لاندې پوهانو ډله يي. «تاريخ فلسفی شرق و غرب» «لومړی او دوهم ټوک»
فارسي ژباړه: خسرو جهانداري.
٢٦ـ تاريخ فلسفه سياسي «لومړي ، دوهم او دريم ټوک».
پازارګارد ډاکټر بهاء الدين .
٢٧ـ ويل دورا نت «تاريخ فلسفه»
فارسي ژباړه: عباس زرياب
٢٨ـ ويل دورانت. «لذات فلسفي .»
فارسي ژباړه: عباس زرياب.
٢٩ ـ حنا فخوري او خليل جر . «تاريخ فلسفه در جهان اسلام»
فارسي ژباړه: عبد المحمد آيتي.
٣٠ـ ګي پلانتي ـ بونژور «هګل و انديشهٔ فلسفی در روسيه».
فارسي ژباړه: محمد جعفر پوينده.
٣١ـ ګ. و. هګل «فنومنو لوژي روح»
ترجمهٔ فارسی :دکتر زيبا جبلی
٣٢ـ ګ. و. هګل «عقل در تاريخ»
ترجمهٔ فارسی: دکتر حميد عنايت
٣٣ـ ګ. و. هګل «د فلسفي علومو دايرة المعارف» په الماني ژبه
٣٤ـ در بارهٔ هګل و فلسفهٔ او «د مقالو ټولګه».
مجتهد ي ډاکټر کريم.
٣٥ـ اتين ژيلسون «روح فلسهٔ قرون وسطی
فارسي ژباړه :ع. داوودی
٣٦ـ اتين ژيلسون «نقد تفکر فلسفي غرب . از قرون وسطي تا اوايل قرن حاضر».
فارسي ژباړه: دکتر احمد احمدی
٣٧ـ لوسين ګلدمن «کانت و فلسفه معاصر»

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارسي ژباړه: پرویز بابایی
۳۸ـ سپینوزا «شرح اصول فلسهٔ دکارت و تفکرات ما بعد الطبیعی
فارسي ژباړه :دکتر محسن جهانګیري
۳۹ـ دکترکریم مجتهدي «دکارت وفلسف او »
۴۰ـ مور تیمور جي. آدلر . ده اشتباه فلسفي:
فارسي ژباړه :انشا ءالله رحمتي .

۴۱ـ ګوهر الرحمن ګوهر « قرآن او ساینس» .
«لومړۍ ، دوهم ، دریم څلورم او پنځم ټوک »
۴۲ـ ډبلیو . کي. سي. ګاتري « تا ریخ فلسفه ي یونان» (۱۵) افلا طون (بخش سوم)
فارسي ژباړه: حسن فتحي.
۴۳ـ فروید ډاکتر زیګموند . «اصول روانکاوي بالیني.
ټولوونکي او فارسي ژباړه: ډاکټر سعید شجاع شفتي

۴۴ـ سر محقق محمد ناصر)ناصر ستانکزي « تاثیرات تغیر ارزش پول در معاملات اقتصادي.»
۴۵ـ سرمحقق محمد ناصر (ناصر ستانکزي مطالعه و تحقیق وضع دموګرافي افغانستان.
۴۶ـ ډاکټر سید ابوالفضل قاضي « شریعت پناهي»
حقوق اساسي و نهاد هاي سیاسي.
۴۷ـ ډاکټر علي شریعتي روش شناخت اسلام.
۴۸ـ بهاءالدین خرمشاهي. قرآن شناخت(مبا حثي در فرهنګ آفریني قرآن).

۴۹ـ ایان مک لین .«فرهنګ علوم سیاسي آکسفورد»
فارسي ژباړه :احمد ي ډاکټر حمید
۵۰ـ محمد نادر ایوبي کندهاري « فلسفه.»
۵۱ـ فلسفي روسي قاموس کال ۱۹۸۷
د ای. ت. فرا لو ا تر نظر لاندي ډلي لخوا
۵۲ـ سیاسي روسي قاموس مسکو ۱۹۸۳کال چاپ
۵۳ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس« فلسفه ـ پوهنتوني چاپ» په الماني ژبه.
۵۴ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس « منتخبات» په روسي ژبه.
۵۵ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس «کلیات » په روسي ژبه.
۵۶ـ لنین. و. ای. « منتخبات» په روسي ژبه.
۵۷ـ لنین. و. ای. «کلیات» په روسي ژبه.
۵۸ـ ګرومیکو. آ « خاطرات» په الماني ژبه .

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

۵۹ـ ټولنیز شعور او دهغې ډولونه ، سیاسي خپرونه ، مسکو ۱۹۸۶ .
دمقالو مجموعه ، دمختلفو لیکوالو له خوا ، په روسي ژبه.
۶۰ـ س. ب. کریمسکي او ف. اي. کوزنیڅوف «په نوې طبعیت پیژندنه کې د نړۍ لید مقولي» په روسي ژبه.
۶۱ـ رضاداوری اردکانی « فارابی مؤسس فلسفهًا سلامی»

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library